24 f.

Svenska Originalberättelser för ungdomen och familjen. 1.

Svenskarne i Kamerun

Resor och Äfventyr

i

De Svartes Verldsdel

af

John Johnson

Med 9 helsidsillustrationer af **Edv. Forsström** *m. fl.*

Stockholm
R. Blaedel & Co. (G. Chelius).

Upsala Univ. Bibliotek

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK
16000 000465904

Svenskarne i Kamerun

Resor och Äfventyr

i

De Svartes Verldsdel

af

John Johnson

Med 9 helsidsillustrationer af **Edv. Forsström** *m. fl.*

Stockholm
R. Blaedel & Co. (G. Chelius).

STOCKHOLM 1892
TRYCKT I BERGS BOKTRYCKERI.

Innehåll.

Kap.		Sid.
1.	**På Kafé »Kung Karl».** Förr och nu. — En svår anklagelse. — Den första sammandrabbningen. — En örfil. — Utmaningen. — Hjeltarne presenteras. — Till Afrika. — Uppbrott	1
2.	**Duellen.** Förberedelser till tvekamp. — På valplatsen. — Jägmästaren såras. — Polisen i rörelse. — Vänskapligt afsked. — Löjtnanten och detektiverna. — Inför polismästaren. — I arrest!	6
3.	**Inför kungen.** Dagen efter. — I väntrummet. — En audiens hos Carl XV. — Majestätet är onådigt. — »Brushufvudet» begär sitt afsked. — Slutet på audiensen.	13
4.	**På Atlanten.** Utrustning. — Ombord å ett af »the West-Africa-Steam-Navigation-Comp:s» ångskepp. — Under »hästgraderna». — Gustafsson mår inte bra. — Madeira. — Teneriffa. — »Man öfver bord!»	18
5.	**Reseäfventyr.** I Bathurst och Sierra Leone. — En äfventyrlig seglats. — Gångsport på Afrikas vestkust. — Ny äfventyrlig sjöfärd. — Ångaren upphinnes	24
6.	**Vestafrikanska hamnar.** Cap Palmas. — Präktiga negrer. — Kalle engageras. — Akkra och Kristiansborg. — Lagos. — Svarta röfvare	35
7.	**Ankomsten till Kamerun.** Ett majestätiskt inlopp. Koloniens första lägerplats. — I urskogen. — Kolonien får fasta bostäder. — Kalles varningar. — På jägarstråt. — Strid med en gorilla. — Gustafsson trampar på vildsvin. — Rikt jagtbyte.	41
8.	**Skeppsbrottet.** Under regntiden. — Afrikas fyra årstider. — Skepp i sigte. — Aningar. — Kolonisterna på utkik. — En hemsk natt. — Skeppet förliser.	49
9.	**Sammandrabbning med de svarte.** Dagen efter skeppsbrottet. — Vraket förtöjes. — De svarte komma! — Jernfeldts försvarsplan. — Sammandrabbningen. — Svenskarne bli segrare. — Förnyadt angrepp på kolonien. — Ett flytande batteri. — Svenskarne bli åter herrar på täppan.	55

Kap. Sid.

10. **Kontravisit hos de svarte.** Jägmästarens plan. — Ett svårt arbete. — Öfverrumpling i urskogen. — De svarte göra ett bra kap. — En expedition öfver lagunen. — I Wuris mynning. — De svarte hemma hos sig. — Landstigning och stormning. 61

11. **En äfventyrlig rådplägning.** Öfverläggning. — Jernfeldts plan. — Jägmästaren och Gustafsson blifva sentimentala. — Jernfeldt gifver sig fången åt de svarte. — Ett underligt negerspråk. — Inför de svartes bödel. — Två talare. — Fred slutes. 68

12. **Svenskarne på ströftåg.** I öfverhöfdingens residens. — Festligheter. — Seder och bruk hos Dualla-folket. — Negersport. — En utflygt på Kamerunfloden. — Växt- och djurlif. — På fastlandsplatåen. — Savannen brinner. 75

13. **På Wuri.** — Fiskafänge på floden. — Jagtäfventyr på gränsen emellan två negerstater. — Ett lifsfarligt moras. — På villovägar. — Ett äfventyrligt kallbad. — Vid vändpunkten för utflygten. — En drabbning på floden. — Åter hemma. 83

14. **En glad dag och en fasansfull natt.** De stora planerna börja att realiseras. — Vänskaplig visit af negermajestäten. — Kungl. galadrägter i Kamerun. — Jägmästaren gör språkstudier. — Den blågula flaggan som modeartikel. — Konversation med damerna. — På jägarstråt i mangrovskogen. — En fasansfull natt. — I soluppgången. 90

15. **En utflygt till Fernando Poo.** Dåligt väder. — Barkassen utrustas. — Ett bad i oceanen. — Hajar! — Till hafs. — Santa Isabel. — Fernando Poos befolkning. — En alpklättring. — Jägmästaren får en affärsmessig idé. — Ett farligt nattläger. 98

16. **En afrikansk tornado.** Uppvaknande. — »Bubis» göra ett »kap». — En komisk situation. — Ett plantage på ön. — Plantageegaren berättar. — På afskedsvisiter. — Hemfärd. — En afrikansk tornado. — Spökskeppet. — En bedröflig upptäckt. 106

17. **Pröfningar.** Hur skeppet kommit loss. — Jernfeldt förtviflar. — Jägmästaren håller modet uppe. — »Brushufvudena» åter i lufven på hvarandra. — Förlikning. — Inga nyheter från fosterlandet. — Ny fredlig visit af grannkungarne. — Svenskarne få ett präktigt anbud. — Negerkrigets början. 114

18. **På krigsskådeplatsen.** Vänligt mottagande. — Svenskarne mottaga befälet öfver de svarte krigarne. — Trupperna organiseras. — Jägmästarens anfallsplan. — Rekognoscering. — I »råttfällan». — Fullständig seger. — Festande kannibaler. — Krigsbytet inhöstas. — På hemväg utför floden. 122

Kap. Sid.

19. **Bland elefanter och flodhästar.** Nattläger i kanoterna. — Misslyckad landstigning. — De första salvorna. — En nattlig konsert. — Svenskarne frukta för en öfverrumpling. — Komisk upplösning på den spännande situationen. — En närgången nattvandrare. — »Säker hand och säkert öga». — Elefanten får »bita i gräset». — Jagtäfventyr i flodhästsjön. — Jernfeldt massakreras. 129

20. **En expedition till »Gudarnes berg».** Segrarnes hemkomst. — En expedition till Kamerunberget utrustas. — Affärd från flodmynningen. — Landstigning i »Victoria». — Utrustningen kompletteras. — Första delen af vägen uppför jätteberget. — Svarta albinos och sandflugor. — En natt i en negerby. — I urskogen — Jernfeldt får klimatfeber. — En vulkanisk eruption. — Den febersjuke försvinner. 138

21. **På vulkanisk grund.** Fruktlösa spaningar efter den febersjuke. — Ett eldsprutande berg. — Konsul Burton får rätt. — Under eruptionen. — Jernfeldt återfinnes. — Vatten från himlen. — Jägmästarns oro. — Kalle anländer — ensam. — En svart trotjenare. — Jägmästaren på ströftåg. — Grottan i urskogen. — Vildsvinsjagt. — Tvekamp med en jätteorm — Eld! — Den sista tändstickan. — Ett afgörande revolverskott. — Ariadne-tråden. 150

22. **En kamp mot hunger och törst.** En natt i urskogen, utan tak öfver hufvudet. — Drömbilder. — Ett oangenämt uppvaknande. — Jägmästaren förifrar sig. — Intet vatten. — Åter i lägret. — Ny rekognoscering. — Kautschuklianer. — Vid urskogens slut. — Jägmästaren känner febersymptom. — Antiloper påträffas. — Fruktlöst sökande. — Feberfantasier. — Vatten anträffas. — Jägmästarens »vägvisare». — På villoväg i urskogen. — Elefantspår. — En jagt på lif och död. — Elefanten blir jägarens byte. — Ett öfverfall af de svarte. 163

23. **På Kamerunalpens högsta pik.** Jernfeldt kryar till sig. — Kalle gör upptäckter. — Den sjuke törstar. — Vilda apelsiner påträffas. — Insamling af regnvatten. — Uppbrott från lägret i urskogen. — I jägmästarens spår. — Det första vägmärket påträffas. — Jernfeldt gör skriftliga meddelanden. — Vattendraget upptäckes. — Jernfeldts oro. — Löjtnanten slår läger vid källan. — Vildt växande kaffe. — I orolig väntan. — Uppbrott. — Uppför berget. — På kraterområdet. — Växt- och djurlif 3000 meter öfver hafvet. — Storartade utsigter. — Bland molnen på bergets topp. — Svåra passager. — På Kamerunalpens högsta pik. — Återtåg utför berget. — Ett kusligt nattläger. — En leopardjagt. — »Hand i hår och knif i strupe» med vilddjuret. — Välvilliga negrer. 181

24. **Spaningar i vildmarken.** Återblick. — Hårds hotelser. — Vitnesbördet. — Jägmästaren i fängelse. — Be-

Kap. Sid.

frielsen — En ny expedition uppför berget. — Hård har brådtom. — Åter i fångenskap. — En god idé. — Expeditionen upptäckes. — Gustafsson berättar. — En antilopjagt. — En besmittad by. — De första underrättelserna om Jernfeldt. 200

25. **Återseendet.** I Jernfeldts spår. — Löjtnantens framtidsplaner. — Gästfria negerstammar. — Hur palmvinet uppsamlas. — Vexlande landskapsmotiv. — En »morsk» herre. — En improviserad bro. — Krigsrykten. — Vapenöfningar. — Jernfeldt fångas af de svarte. — I råttfällan. — Kalle blir fri. — En kalabalik i Karl XII:s stil. — Larm på krigstrumman. — Återseendet. — Återfärd till »Victoria». — Underrättelser hemifrån. — »Kapten» Jernfeldt. — Svenskarne bli bofasta. — »Sveaborg». 225

FÖRSTA KAPITLET.

På Kafé »Kung Karl».

Förr och nu. — En svår anklagelse. — Den första sammandrabbningen. — En örfil. — Utmaningen. — Hjeltarne presenteras. — Till Afrika. — Uppbrott.

Det var mot slutet af den tid, då den »folkkäre», och lefnadslustige kung Karl med ännu obruten kraft förde spiran öfver gamla Sverige.

Tiderna voro då annorlunda än nu; isynnerhet gjorde sig en betydande skilnad märkbar i den hänryckning som besjälade gammal och ung när någon fosterländsk fråga kom på tal; och så stort var intresset då för alla dylika frågor, att de merendels debatterades hvarhelst »två eller tre voro församlade», i muntert eller allvarligt samqväm.

Vid ett af serveringsborden å en af Stockholms då för tiden mest besökta offentliga lokaler, ett kafé, som bar kungens namn, satt en afton ett större sällskap i lifligt samspråk om dagens politiska frågor.

Samtliga i samqvämet tycktes vara gamla bekanta och stamkunder på stället, ty det samtal som hölls fördes i en ogenerad, munter och högröstad ton, ömsom afbruten af skrattsalvor vid någon lyckad vändning eller ett qvickt inpass.

Så småningom blef dock konversationen allvarligare. En af talarne, en liten mager herre med ett intelligent och ytterst energiskt ansigte, riktade skarpa anklagelser mot vederbörande myndigheter för åtskilliga

eftergifter i utrikespolitiska frågor, eftergifter, som talaren till och med ansåg sig böra beteckna som — *landsförrädiska.*

Det uppstod nu en liflig rörelse bland gästerna i lokalen. Samtalen vid de öfriga serveringsborden afstannade, och det blef äfven dödstyst rundt om det bord där den talare befann sig, som nyss utslungat den svåra anklagelsen.

— Har du något bevis för ditt påstående? hördes till sist en röst i laget fråga.

— Bevis, skrek den lille magre herrn och gestikulerade lifligt. Behöfs det andra bevis, än att vederbörande helt beskedligt, eller kanske till och med mot klingande valutor nyligen åt en främmande grannmakt utlemnat åtskilliga af våra kanske mest värdefulla karteverk, afsedda, och dyrt förvärfvade, för att i vårt krigsarkiv endast vara tillgängliga för vår egen armés behof!

Vid dessa ord gick ett sorl genom lokalen, och vid ett af de närmast stående serveringsborden, vid hvilket ett halft dussin officerare slagit sig ner, reste sig en jättegestalt och gick direkt fram till den lille högröstade mannen i det förstnämnda sällskapet.

— Ni har behagat att i allas närvaro här uttala er kränkande om vår armé och dess högsta chefer. Som officer protesterar jag mot edra lögnaktiga beskyllningar och fordrar, att ni ögonblickligen återtager dem, annars så — — —

— Annars så? — — — afbröt den lille herrn gäckande och reste sig upp, mätande sin motståndare från hufvud till fot.

— Annars så kommer jag på stället, att exemplariter bestraffa ert uppförande, så som jag lämpligast anser mig böra bestraffa det, sade den kraftfulle officern allvarligt.

Den lille mannen log och ryckte på axlarna.

— Jag är inte rädd af mig! Och förresten angår det er ej hvad jag har sagt, ty ni hör ju inte till mitt sällskap. Där har ni mitt svar! Jag ämnar på inga vilkor underkasta mig den rådande »knektdespotismen»,

och därför står jag, eller rättare »sitter» jag, för hvad jag sagt, svarade han och satte sig åter. I samma ögonblick small en örfil från officern, som sträckte den lille oförskräckte herrn under bordet.

Samtliga gäster reste sig nu från sina platser och slöto krets kring stället för det bråkiga uppträdet. Civile och militärer väsnades om hvarann, och det hela artade sig till ett hetsigt tumult, som dock plötsligt afbröts af den så hårdhändt tillrättavisade lille herrn, hvilken ånyo rest sig upp och nu rusade mot sin tuktomästare.

Blek af vrede och med skälfvande röst utbrast han:

— Tystnad, mina herrar!

De larmande tystnade ögonblickligen, hvarefter den lille herrn med stigande hetta fortfor:

— Jag har nyss lidit en skymf, som endast kan aftvås i blod! Ty här måste för en gång fastställas ett exempel, tillräckligt kraftigt för att qväsa det öfvermod, hvarmed herrar militärer under denne kungens tid ha för sed att, med eller utan anledning, behandla oss civile. Väl vet jag, att lagen vägrar mig den upprättelse, jag fordrar, men en man, som anser sig representera en hel armé, kan icke, efter hvad som nyss passerat, vägra att möta mig med vapen i hand, såvida han ej är arméns fegaste man!

Militärerna hyssjade, de civile ropade »bravo» och applåderade talaren, som under tiden tog upp sitt kort och lemnade det åt sin motståndare.

Sedan den unge officern ögnat på kortet och läst:

CARL HÅRD
Jägmästare.

svarade han, med en lätt bugning:

— Jag står till er tjenst, herr jägmästare!

Därefter lemnade han i utbyte sitt eget kort, å hvilket jägmästaren läste:

STURE JERNFELDT

Löjtnant vid Kongl. — — Lifgardet.

Efter en hastig handtryckning togo de bägge herrarne åter plats vid sina bord, hvarefter de öfriga gästerna äfven återvände till sina platser. Samtalen fördes nu i hviskande ton, och allmänna konversationsämnet var naturligtvis den förestående duellen.

I jägmästarens sällskap fanns en förståndig karl, som föreslog en mer fredlig lösning af tvisten och själf erbjöd sig att blifva underhandlare. Härom ville dock jägmästaren ej höra talas.

— Men besinna då, utbrast fredsmäklaren, om duellen kommer till stånd, så är bägges er framtid förstörd!

Såvida icke en af er stannar på platsen, så blifva ni bägge häktade och lagförda. Löjtnanten tvingas att taga afsked från regementet och du, bror jägmästare, från skogsstaten.

— Ingenting är mig kärare, svarade jägmästaren skämtsamt. Ty då skulle jag finna en osökt anledning att realisera en sedan pojkåren närd önskan. Jag skulle med andra ord ge mig af till Afrika!

— Till Afrika, hva' skulle du där att göra? frågade en annan i laget.

Det glänste till i jägmästarens ögon.

— Vet ni icke hvad en dugtig karl kan uträtta i ett ociviliseradt, fritt land, som Afrika, så har ni aldrig varit pojkar! Har ni aldrig under era pojkår känt en brinnande lust att få kämpa heta duster med urskogarnes jätte: elefanten, eller öknens konung: lejonet? Har aldrig dess tordönsstämma återskallat i er fantasi, då ni drömt er ligga på vakt en månskensnatt å en af de många remnade klipporna i öknens skärgård, med Saharas stilla ocean omkring er? Och har icke då ert hjärta, vid detta, genom märg och ben trängande stridsrop, krympt samman och under några sekunder upphört att slå, af fruktan för vilddjuret.

Åh, det är en njutning öfver all beskrifning, detta! slöt jägmästaren, med strålande ögon, och slog händerna samman.

Officerarne vid det närstående bordet, som hört allt, smålogo.

— Det var mig en »kuriös kropp», den där, hviskade en. Han är ju komplett galen!

— Ja, hvem vet, om Jernfeldt står till svars med att ge honom ett obehöfligt »hål i kroppen», skämtade en annan.

Löjtnant Jernfeldt log.

— Hvem vet, om det inte blir han, som kommer att ge mig den hårda nöten att knäcka. Huru som helst! Visar karl'n sig vara lika styf när det gäller, som han nu är stor i mun, så ska vi bli vänner. Och då kanske jag gör honom sällskap ner till Afrika, ty förslaget ä' inte oäfvet, sade den unge officern muntert.

Därefter bröt sällskapet upp och marscherade med vårdslös elegans, skämtande och skrattande, ut till matsalen.

En halftimme senare lemnade äfven jägmästaren och hans sällskap lokalen.

ANDRA KAPITLET.

Duellen.

Förberedelser till tvekampen. — På valplatsen. — Jägmästaren såras. — Polisen i rörelse. — Vänskapligt afsked. — Löjtnanten och detektiverna. — Inför polismästaren. — I arrest!

På förmiddagen följande dag sände jägmästaren sina sekundanter till löjtnanten.

Den unge officeren var vid ett briljant humör, och sedan presentationen var undanstökad sade han muntert:

— Herrarnes besök fägnar mig, så underligt det låter, därför att jag däri ser, att min motståndare är en man bakom ordet. En duell är dock en allvarlig sak, och därför måste vi nu taga saken på allvar! Säg mig därför, hvilka instruktioner ha herrarne mottagit rörande den här affären? Hvilket vapen har min motståndare behagat välja?

— Skjutvapen, han önskar slåss på revolver! svarade sekundanterna.

— Aj, aj, aj! Det är ett farligt vapen, därför, att det gör mer väsen af sig än nödvändigt är, svarade löjtnanten.

— Det är just detsamma, vi alldeles nyss sagt vår vän jägmästaren, men som äfven han tog saken från den allvarliga sidan, så svarade han, att skjutvapen vore det enda vapen han kunde handtera, genmälde sekundanterna.

— Nå, det är sak samma med mig, skam till sägandes! Därför skulle det varit klokare om vi användt stickvapen. Saken hade då varit lätt arrangerad inomhus, i all tysthet. Nu återigen blir förhållandet annorlunda! Tillåt mig därför att fråga: hvar blir mötesplatsen?

— Den saken har vår vän öfverlemnat åt er att bestämma, svarade sekundanterna.

— Godt, återtog löjtnanten, då föreslår jag, att vi träffas här, hos mig, hvarefter vi gemensamt marschera ut till någon plats i utkanterna af staden, där vi få vara ostörda!

— Så kommer frågan om tiden för sammandrabbningen? fortfor löjtnanten.

— Den saken ha vi äfven i uppdrag att be er bestämma, svarade jägmästarens vittnen.

— Nåväl, då kunna vi ju mötas här i morgon bittida, så tidigt, att vi i dagningen hinna ut till den plats vi utse.

Sekundanterna bugade sig.

— Slutligen komma, som bekant, en massa andra bestämmelser, men dem ber jag att få slippa afgöra.

— Bäst vore därför, om herrarne, tillsammans med mina vittnen, ett par kamrater vid regementet, ordnade allt detta senare på dagen, föreslog löjtnanten.

— Med största nöje, förklarade de bägge sekundanterna, och därmed var saken bragt till sin spets.

Tvekampen var nu oundviklig, och lika oundvikliga voro för bägge parterna följderna däraf, därest resultatet blefve allmänt kändt, ty i dylikt fall äro vederbörande, likt grofva brottslingar, hemfallna åt strafflag och fängelse.

Detta visste äfven de bägge duellanterna allt för väl, hvarför det hela ordnades i all tysthet.

Tidigt påföljande morgon voro samtliga deltagare i det drama, som var på väg att utspelas, på utsatt tid samlade i löjtnant Jernfeldts bostad. Och knapt voro hälsningarne utbytta förr än den lilla expeditionen satte sig i marsch, åtföljd af en tom droska, körd af löjtnantens kalfaktor.

Vägen togs öfver Ladugårdsgärdet, där droskan stannade, hvarefter expeditionen fortsatte ett stycke in i skogen, till dess man påträffade en öppen plats å hvilken halt gjordes.

Här ordnade nu sekundanterna allt för den stundande striden.

Revolvrarne laddades, och den medföljande läkaren ordnade å marken innehållet i sitt schatull.

Därpå ställdes duellanterna med ryggarne mot hvarandra midt på den lilla slätten, hvarefter de kommenderades att hvardera marschera 15 steg framåt, samt därefter göra »helt om» och »halt».

Sedan därefter vapnen öfverlemnats åt dem saluterade de stridande hvarandra.

Nu kommenderade en af sekundanterna: »gif akt»! och jägmästaren, som skulle skjuta först, höjde sitt vapen! Ögonblicket därpå höjde äfven löjtnanten sin revolver.

Det första skottet small, och krutröken efter detsamma hann ej skingras, förr än äfven det andra skottet följde, så att det ekade i skogen.

Det träffade, ty jägmästaren sågs vackla och falla!

Löjtnanten, som var osårad, störtade fram och knäböjde bredvid läkaren, på sidan om den sårade.

— Anfäkta, det träffade säkert, ehuru jag sigtade så lågt, mumlade den unge officeren sorgset och reste sig upp.

— Lyckligtvis är såret ej dödligt, kulan sitter här i låret och bör lätt kunna aflägsnas, svarade läkaren lugnande, hvarefter han förband den sårade, som ett ögonblick afsvimmat, men nu åter kom till sans.

När den sjuke fick syn på sin motståndare, sade han leende:

— Ni hade bättre tur än jag, herr löjtnant, låt oss nu vara vänner!

— Tack, *broder!* sade löjtnanten sakta och tryckte den sårades hand.

Sedan läkaren slutat sitt arbete, körde droskan fram, hvarefter jägmästaren, åtföljd af läkaren och sina sekundanter, fördes till sitt hem för att där vårdas.

Trots alla försigtighetsåtgärder spred sig ryktet om duellen öfver staden, och redan följande dag innehöll en morgontidning en kort notis om förloppet, ehuru inga namn nämndes.

På förmiddagen, dagen efter duellen, gjorde löjtnanten ett besök hos jägmästaren. Denne berättade nu, att han kort förut haft besök af ett par detektiver, som haft ordres att föra honom till vaktkontoret i och för förhör. Detta hade dock doktorn motsatt sig, och på tillfrågan om den sjuke blifvit sårad i duell hade han ej ingått i svaromål härpå.

Därefter fortfor jägmästaren:

— Kulan är nu uttagen, mina affärer ordnade och jag befinner mig utom all fara.

I natt låter jag därför bära mig ombord på en af de tyska ångbåtarne, och reser sedan omedelbart härifrån.

— Och allt detta för min skull, inföll löjtnanten.

— Ja, dig kan den här affären skada mer än mig! Och för öfrigt angår den ingen mer än oss bägge, återtog jägmästaren.

— Nej, det är sant, genmälde löjtnanten. Och därpå återtog han, efter en stunds begrundande:

— Du reser alltså, och vi återse hvarandra kanske aldrig mer!

— Hvem vet! Så fort jag tillfrisknat ställer jag kosan till Afrika, dit min håg står! Och om en fem, sex år är jag kanske tillbaka här igen — kanske inte, svarade jägmästaren muntert.

— Tillåt mig fråga, hvad har du för syfte med din Afrika-färd? sporde löjtnanten.

— Två syften: jägarens och forskarens!

Och så längtan efter äfventyr, ty ännu sitter »pojken» i mig, svarade den tillfrågade.

— Du kommer mig att afundas dig! Det lif, som snart blir verklighet för dig, har äfven under mina pojkår hägrat för mig såsom ett kärt önskemål.

— Hvem vet, kanske det äfven för mig blir verklighet förr än jag anar, ty det är inte utan att det käns så.

— Hvilken trakt af »de svartes verldsdel» har du utvalt till operationsfält åt dig? frågade därefter löjtnanten.

— Platsen har jag ännu inte bestämt, men utgångspunkten blir från vestkusten, vid Kamerun, svarade jägmästaren.

Samtalet fortsattes ännu en stund, hvarunder den sjuke utvecklade sina planer för framtiden, hvilka allt mer syntes intressera hans åhörare.

Och när löjtnanten ändtligen tagit afsked för sista gången af sin nyförvärfvade vän, och reste sig för att gå fattade han än en gång jägmästarens hand och sade:

— Jag afundas dig fortfarande, men önskar dig hjärtligt god lycka på din färd.

* * *

När den unge officern kom hem fann han två karlar väntande på sig.

— Är ni löjtnant Jernfeldt! frågade den ene af de två.

— Ja, hvarmed kan jag stå till tjenst, sporde den tillfrågade.

— Vi ä' tidningsmän och skulle, om ni tillåter, vilja ha en liten interview om detaljerna vid den där duellen, löjtnanten vet!

— Hvilken duell? sporde den tilltalade.

— Kors, er duell med jägmästar Hård. Som ni hör, så äro vi redan tämligen väl underrättade.

— Därom har jag intet att berätta, svarade löjtnanten.

— Men ni erkänner likväl, att en duell försiggått mellan er och jägmästaren, och att er motståndare därunder blifvit sårad, sporde de bägge karlarne.

— Jag har ingenting att erkänna i detta fall, svarade löjtnanten lugnt.

— Jaså, återtog nu en af de bägge männen. I så fall får ni ursägta, att vi genast aflägga vår mask. Vi äro *detektiver,* och ha ordres att genast be er följa med till vaktkontoret.

— Så, det förändrar saken, svarade löjtnanten raskt. Och därefter fortfor han: Var god och sitt ett ögonblick, så skall jag strax stå till er disposition.

Detektiverna satte sig och löjtnanten slog sig ned vid skrifbordet, där han i hast nedskref följande bref.

Herr Öfverste!

Ett par detektiver ha nyss, i min bostad, anhållit mig för att underkasta mig förhör rörande en hederssak, för hvilken jag blifvit anklagad. Jag följer dem nu till vaktkontoret, i afvaktan på att *först* bli underkastad förhör af er.

Vördsamt
(Namn.)

Sedan detta bref förseglats, ringde löjtnanten, hvarpå hans kalfaktor inträdde.

— Se här, Gustafsson! Bär detta bref till regementschefen och laga, att det så fort som möjligt lemnas honom egenhändigt.

Kalfaktorn gjorde honnör och tog brefvet.

— Skall ske, herr löjtnant! svarade han tvärsäkert, gjorde helt om och marscherade med stram hållning ut.

När han gått, strök löjtnanten upp mustascherna, satte mössan på hufvudet och sade till de två detektiverna:

— Nu är jag färdig att följa er!

På polisvaktkontoret infann sig, strax efter löjtnantens ankomst, ingen mindre än polismästaren själf, för att underkasta den anhållne det första förberedande förhöret.

— Är ni löjtnant Jernfeldt? spordes det först.

— Ja, svarade den tillfrågade.

— Nåväl! Ni har blifvit anhållen och hitförd, emedan till polisens kunskap kommit, att ni inlåtit er i duell med en civil person, och att nämnde person därvid blifvit farligt sårad. Som ni väl torde hafva er bekant, äro dueller i vårt land förbjudna och hänföras därför till brottmålen. Hvad har ni att svara härpå? frågade polismästaren.

— Ingenting! Ty i min egenskap af officer anser jag mig, i ett fall som detta, endast skyldig att svara inför krigsrätt, eller, om det är fråga om enskildt förhör, inför min regementschef, svarade löjtnanten.

Polismästaren rätade på sig och fortfor:

— Detta allt är godt och väl och blir en fråga för sig, sedan saken hunnit utredas här i polisen. Alltså är ni skyldig att först ingå i svaromål här.

— Och om jag inte gör det, hvad blir då följden? frågade löjtnanten.

— Hvad som blir följden? — Ursäkta, min herre, men här är det jag som frågar och ni som svarar, återtog polismästaren myndigt.

— I så fall har jag ingen anledning att ej vidhålla hvad jag förut sagt och ber endast få upplysa, att jag, hvilket ögonblick som hälst, väntar min regementschef hit, återtog den svarande.

— Jag förstår, det är kanske fråga om att nedtysta saken, men detta tillåter jag ej! Duellen har väckt det största uppseende i staden; man harmas allmänt öfver det öfversitteri, som herrar officerare tid efter annan lagt i dagen mot de civile.

Som sagdt, ni har opinionen emot er, och det är min pligt att vaka öfver, att dylika uppseendeväckande uppträden ej få passera utan näpst. Och vägrar ni att ge mig de upplysningar, jag önskar, så skall jag tvinga er motståndare att tala, hotade polismästaren.

Regementschefens ankomst gjorde slut på det obehagliga uppträdet.

Sedan denne under några minuter haft ett enskildt samtal med polismästaren, vände han sig till löjtnanten och sade:

— Det är en allvarlig sak, för hvilken ni är anklagad, löjtnant Jernfeldt! Och i följd däraf befaller jag eder, att tills vidare gå i arrest på edra rum!

Löjtnanten gjorde honnör och aflägsnade sig därefter, utan att säga ett ord.

TREDJE KAPITLET.

Inför kungen.

Dagen efter. — I väntrummet. — En audiens hos Carl XV. — Majestätet är onådigt. — »Brushufvudet» begär sitt afsked. — Slutet på audiensen.

Det var dagen efter de förut skildrade händelserna. Löjtnant Jernfeldt gick med stora steg fram och åter i sitt rum, häftigt blossande på en cigarr. Ett ögonblick satte han sig i en gungstol och vaggade den våldsamt fram och tillbaka, under det han mumlade för sig själf, och ögonblicket därpå var han åter på fötter, för att ånyo börja marschen af och an genom dubletten.

Så ringde det och han gick att öppna.

En kamrat, hvilken vid duellen tjenstgjort som sekundant, steg in, och sedan han tryckt Jernfeldts hand började han:

— Nå, hur går det? Hvad nytt?

— Det går »åt skogen»! Jag har nyss varit uppkallad till chefen i ett långt, enskildt förhör, svarade den tillfrågade.

— Och resultatet, hvad blef det? frågade den andre officern.

— Jag berättade allt, från början till slut, och öfversten bad mig till sist vara vid godt mod. Jag väntar nu, att när som hälst bli uppkallad till kungen.

— Till kungen! Hvad är det för »historier» frågade Jernfeldts kamrat?

— Det är ena fördömda historier. Öfversten gick direkt upp till kungen, men mötte i hoftrapporna polismästaren, som redan hotat med åtal. Och om jag också icke omedelbart kan ställas till rätta inför polisen, så blir dock min vän, jägmästaren, fast, och därmed är saken inne i ett skede, som störtar oss bägge. Men, apropos, fortfor Jernfeldt, vet du om Hård har rest?

— Ja, jag fick alldeles nyss veta, att han i natt gifvit sig af söderut.

— Godt, sade Jernfeldt, gnuggande händerna, då är ännu icke allt förloradt, ty nu står min lit till kungen!

Tidigt följande morgon fick också Jernfeldt befallning att infinna sig hos majestätet.

På bestämd tid stod äfven den unge officern utanför konungens privatvåning å slottet och lät anmäla sig till audiens. Han fördes genom ett par rum in i ett kabinett, beläget omedelbart intill konungens arbetsrum.

Jernfeldts hjärta klappade häftigt, då han efter en stund lemnades ensam. Han hade ännu aldrig samtalat öga mot öga med monarken, som han afgudade. Men efter endast några få minuters förlopp hade han återvunnit väldet öfver sig själf, och började tänka på till hvilka resultat detta samtal skulle leda. Han grubblade så länge, tills det gick rundt i hans hjärna, och så började han att fundera på andra saker. Han tänkte på sin vän, jägmästaren, och de öden och äfventyr, som väntade honom därute i det okända, fjärran landet, dit äfven hans håg stod, och dit han själf i detta ögonblick längtade mer än någonsin. Ty denna längtan var för honom helt ny! Den hade väckts till lif af hans nyförvärfvade väns entusiastiska skildringar, men det var först nu, som äfven han kände sig varmt hänförd af de uppgifter, som jägmästaren förelagt sig att lösa, uppgifter — som i löjtnantens fantasi togo sig uttryck i ädlare form, än dem jägmästaren tänkt sig, och som till sist kommo hans tanke att ånyo svindla.

Då hördes fasta steg närma sig från det angränsande rummet. Jernfeldt spratt till, reste sig upp och såg dörrdraperierna framför sig skjutas åt sidan. Och

i nästa ögonblick stod han ansigte mot ansigte med kung Karl!

Majestätet mönstrade med en lång blick den unge officern från hufvud till fot. Och under det konungen gick Jernfeldt alldeles in på lifvet, utbrast han slutligen, tämligen barskt.

— Det är föga angenäma saker jag fått höra om dig. — Hvad är det för uppträden du ställt till? Du har ju slagits på pistol, du, ute på Ladugårdsgärdet?

— Ja, ers majestät, svarade Jernfeldt bugande.

Kungen tog ett steg tillbaka och slog sig därefter ned i ett soffhörn, under det han i samma barska ton fortfor:

— Vet inte du, att det i vårt land är förbjudet att duellera?

— Jo, ers majestät.

— Nåväl, hur vill du då, som officer, stå till svars inför mig, då du förgripit dig mot gällande lag? Känner du mitt valspråk?

— Ja, ers majestät!

— Då borde det ha varit din pligt, som officer, att i främsta rummet söka ge detsamma häfd! Hvad har du att svara härpå? fortfor konungen.

— Jag ansåg mig handla rätt, då jag gaf anledning till den tvist, som uppstod, och som i sin ordning gaf anledning till utmaningen, svarade den unge officern frimodigt.

— Är du fortfarande af samma åsigt? sporde kungen.

— Ja, ers majestät. Det finns tillfällen, då jag för min del anser mig böra handla så eller så, oberoende af hvilka följder det för mig kan hafva. Ett sådant tillfälle gaf anledning till duellen, hvilken jag i min egenskap af officer ej under dylika förhållanden ansåg mig kunna afböja, fortfor Jernfeldt okonstladt.

— Prat! utbrast konungen. Ett brushufvud, som du, måste likväl ha lärt dig disciplin, annars är du ju ej värdig att bära din uniform! Tror du icke, att jag, vid dina år, varit frestad att begå värre dårskaper än

du nu gjort, om jag icke uppfostrats till känsla af ansvar för mina handlingar, fortfor kungen.

Löjtnanten bet sig i läppen, och en mörk rodnad färgade hans ansigte.

— Jag känner mig så smärtsamt berörd af de ord, ers majestät nyss yttrat, att jag härmed underdånigst anhåller om mitt afsked från regementet! sade därpå löjtnanten tämligen häftigt.

Nu log ändtligen kungen och fortfor:

— Du är, som jag sagt, ett brushufvud, min kära Jernfeldt, men jag tycker om dig, ty du ser mig ut att ha hjärtat på rätta stället. Men säg mig nu, hvad tänker du ta dig till, om jag beviljar ditt afsked?

— Jag ämnar lemna Sverige och söka min lycka utomlands, såvida jag oantastad får resa, svarade den tillfrågade.

— Därför kan jag ej ansvara! Får du afsked från regementet, så har säkert polisen några ord att säga dig före afresan, inföll kungen skämtsamt. Och därefter fortfor han:

— I går hade jag besök af polismästaren, som ej var synnerligt vänligt stämd emot dig.

— Nej, jag vet det, svarade Jernfeldt, men jag hade hoppats att min chef, för hvilken jag i detalj relaterat förloppet af det hela, skulle inför ers majestät ha framstält saken, sedd från den synpunkt, som varit för mig afgörande.

— Det tror jag äfven att han gjort, inföll konungen, och därför är det min vilja, att du tillsvidare stannar qvar i tjensten. Du talade om en resa till utlandet. Hvart ämnar du dig?

— Till Afrika, ers majestät!

— Till Afrika, repeterade konungen, synbart förvånad. Hvad ämnar du göra där?

— Min mening är att genomforska någon hittills okänd trakt af den stora världsdelen, för att om möjligt där grundlägga en svensk koloni! genmälde den tillfrågade.

— Godt, sade konungen intresserad och reste sig upp. Det är en idé, som tilltalar mig, och jag ger dig

på förhand så lång permission som du önskar. Men så är det en annan sak.

Kan du med egna medel bestrida omkostnaderna för utrustandet af en dylik expedition?

— Jag hoppas att kunna det, ers majestät, ty jag har icke tänkt att dessa omkostnader skulle ställa sig så synnerligt höga, svarade löjtnanten.

— Nåja, det är ännu god tid att tala om den saken. Emellertid är det min vilja att du reser så fort som möjligt och i öfrigt underkastar dig de order, jag i denna sak ger, eller kommer att gifva.

— I så fall är jag villig, att så långt i min förmåga står lemna dig mitt understöd, sade monarken.

Den unge officeren fattade konungens hand som han kysste.

— Må ers majestät befalla och jag lyder, sade han.

— Godt, återtog konungen muntert och klappade Jernfeldt på skuldran. Då får du tre dagar på dig för att ordna dina affärer och under tiden skall du nog ytterligare få höra af mig.

Därmed var audiensen slut och konungen gick åter in till sig.

Med lätt hjerta och lätta steg lemnade Jernfeldt audienssalen och skyndade ut.

Han var nu i en så munter sinnesstämning, att han skulle ha velat ta hela världen i famn.

FJERDE KAPITLET.

På Atlanten.

Utrustning. — Ombord å ett af »the West-Afrika-Steam-Navigation-Comp:s» ångskepp. — Under »hästgraderna». — Gustafsson mår inte bra. — Madeira—Teneriffa. — »Man öfver bord!»

Utrustningen till den förestående långresan gick jämförelsevis lätt för sig, synnerligast som Jernfeldt i Stockholm endast inköpte en del varor och vapen, nödvändiga för den nya bana han valt. Ty vid ankomsten till utlandet ämnade han sedermera komplettera sina förråd. Så fort hans packning var färdig, lät han därför anmäla sig till afskedsaudiens hos konungen.

Monarken mottog honom denna gång med älskvärd välvilja och lemnade den unge officeren ett konvolut innehållande en kungl. skrifvelse, afsedd att underlätta hans långväga färd.

Före sin afresa sökte Jernfeldt att på telegrafisk väg uppspåra sin vän, jägmästarens vistelseort, för att tillsammans med honom företaga resan till det gemensamma målet; men då alla försök i denna väg misslyckades, styrde löjtnanten ensam kosan till England, där utrustningen för vistelsen i det främmande landet fullbordades.

Till sällskap på färden medföljde dock en svensk man, till hvilken Jernfeldt hyste oinskränkt förtroende. Det var hans kalfaktor Gustafsson, som på Jernfeldts

förbön fått sin återstående fem månaders kapitulationstid efterskänkt af regementschefen.

När alla förberedelser till resan voro afslutade, stego löjtnanten och hans trotjenare i Liverpool ombord på en af de ocean-ångare, som från denna stad underhöllo regelbunden förbindelse med de vestafrikanska hamnarne.

Skeppet var ett vidunderligt långt och smalt skrof af gammal konstruktion, mer afsedt för fraktfart än passagerarebefordran. Också åtgick i lyckligaste fall en tid af fyra veckor från Liverpool till ändstationen vid »Madiba-Duala», eller Kamerunflodens utlopp i Biafra-bugten. Det oaktadt var ångaren, som tillhörde »the West-Afrika-Steam-Navigation-Company», och egde en drägtighet af minst 1,000 tons, väl inrättad. För det 40-tal resande som medföljde till det aflägsna landet funnos ett 50-tal stora och rymliga hytter. Och för de materiela behofven var äfven väl sörjdt, ty för de passagerare, som voro utrustade med goda magar och god aptit, stodo väldiga bord, belastade med allahanda läckerheter, dukade från morgon till qväll, en sak, som isynnerhet försatte Gustafsson i briljant humör genast från början. Ty när den hederliga själen profvat mathållningen ombord och sedan fick höra att resan skulle räcka en hel månad, utbrast han:

— För mig ska den få räcka ett helt år, ty här vet man hvad man har, men när resan är slut vet man icke hvad man får!

Och däri kunde den filosofiskt anlagde mannen ha rätt.

Passagerarne voro af blandadt slag.

Här funnos strama engelsmän med lungsigtiga ladies, hvilka i Vest-Afrikas, för friskt folk, där och hvar, så osunda kustklimat, sökte återvinna sin förlorade hälsa.

Här funnos kruslockiga negergentlemän, egare af stora faktorier i *Freetown, Coast-Castle, Lagos* och de öfriga vestafrikanska kuststäderna, promenerande arm i arm med damer af bländande hvit hudfärg. Men det fanns äfven svarta skönheter, klädda efter se-

naste London-modet, hvilka i England afslutat sin uppfostran och nu voro på väg hem.

På bestämd tid lade ångaren ut från Liverpools hamn, helsad af viftningar och hurrarop från passagerarne och deras vänner i land.

Efter några timmars färd hade de resande förlorat den engelska kusten ur sigte, och skeppet stäfvade nu med god fart ut i Irländska sjön, som redan genom sitt oroliga utseende, för tillfället, gaf de resande en försmak af den besvärliga färd, som stundade.

Nordanvinden blåste isande kall ute på hafvet, och så småningom försvunno de muntra passagerarne, en efter annan, från akterdäcket, för att ta' sin tillflykt till salongerna, eller för att såsom flertalet af de »svarte», slå en krets under däck kring ångarens maskinrum.

Så följde några svåra dagar, under hvilka skeppet allt mer närmade sig de tropiska farvattnen. Ty innan passadvindarnes härliga regioner uppnåddes, hade ångaren på de s. k. »hästgraderna» att utstå hårda duster mot storm och sjö.

Skyhöga tumlade de »spanska märrarne», som dessa sjöar benämnas, i vild fart om hvarandra, vräkande ångaren än hit än dit, än upp än ner, så att passagerarne tumlade om hvarandra i hytter och salonger.

Kostligast att skåda var Gustafsson, denne väl disciplinerade soldat, hvars alla rörelser buro prägel af att vara inexcercerade.

Rak i ryggen och med benen i marschordning, när han ej stod stilla, men då med hälarne intill hvarandra och tårna i 45° vinkel, hade han den största svårighet att manövrera sin gängliga lekamen efter skeppets krängningar.

Med aptiten var det äfven förbi, liksom med det goda humöret.

Och när därför Jernfeldt sökte muntra upp sin reskamrat med att hela resan icke skulle bli lika vedervärdig, svarade Gustafsson:

— Gud bevare löjtnanten, det må bli med den saken hur det vill. I värsta fall är jag beredd att »kola vippen»!

— Så farligt är det inte, menade löjtnanten skrattande.

— Ja, säg inte det, återtog Gustafsson. För att en ska kunna lefva, ska en ha något att lefva af. På tre dygn har jag inte fått i mig så mycket som ett pepparkorn en gång. Men hvad jag fått ur mig vet jag inte, ty jag är inte säker på, om jag har mer än sjelfva benranglet qvar i kroppen!

På sjette dagen efter afresan från Liverpool anlöptes det härliga *Madeira* och helsades med tre kanonskott från skeppet. Vid anblicken af denna underbara, smaragdgröna oas i den mörkblå vattenöknen började passagerarne att åter krya till sig. Och efter en promenad i land, nådde den muntra stämning, som från början varit rådande, åter sin kulmen.

Till och med Gustafsson återfick sitt vanliga torroliga humör, sedan han ombord smakat på en sex à sju portioner olika sorters mat och i land sköljt ned måltiden med några glas äkta Madeira.

Efter tolf timmar styrde ångaren åter till hafs och passerade de återstående öarna af gruppen Madeiras, de s. k. Desertas, några låga, ofruktbara klippiga holmar, såsom också af deras namn antydes.

Från Madeira till *Kanarieöarne* var färden synnerligen angenäm. De enda seglare, som kommo i synhåll, voro en massa från fastlandet vinddrifna foglar, hvilka utmattade kretsade omkring skeppet, utan att dock våga slå sig ner i dess rökomhöljda rigg.

Redan på tio mils afstånd urskilde de resande *Teneriffas pik,* som ju närmare man nalkades densamma insveptes i tjocka moln, ur hvilka slutligen endast själfva spetsen af det gigantiska, sockertoppsformade berget stack upp och tecknade sin skarpa silhouett mot horisonten. Snart skingrade sig dock molnen, och nu syntes hela Kanari-ögruppen med sina omväxlande bergstoppar och höjder glittra och skimra i en massa olika färger. Själfva Teneriffa syntes ligga under åskådarens

fötter och från dess pik bolmade en lätt rök ut från den ännu ej fullkomligt slocknade jätteeldstaden i bergets innandöme.

Sent en härlig qväll ankrade skeppet utanför *S:t Croce,* den största platsen på ön. Som en omväxling i de materiela njutningarna bjödos passagerarne här på de härligaste sydfrukter, däribland vindrufvor af läckraste slag.

Därefter sattes kurs på de *Cap-Verdiska öarne,* och under vägen dit råkade skeppet åter ut för en ny orkan, som kom oceanens vågor att sjuda högt öfver masternas toppar. Det knakade i master och rigg, det hväste och brakade utom och inombords, men som en plog, framskjuten af jättekraft, banade sig skeppet väg och gled ömsom graciöst öfver ryggen på en långsträckt våg, för att i nästa ögonblick med sin skarpa bog dyka ned i djupet och med ett snitt klyfva itu de väldiga vattenmurar, som med blixtens snabbhet tornade upp sig, som om de velat sönderkrossa skeppet med man och allt.

Bleka som lik, med glasartade, slöa blickar och halföppna munnar stapplade de hvita passagerarne omkring, likgiltiga för sig själfva och allt omkring dem, under det de svarta, askgråa i synen, krälade hit och dit på händer och fötter.

Bredbent och med säkra steg marscherade Jernfeldt, som äfven börjat må illa under däck, akterut under suntältet. Han varnades åtskilliga gånger för att fortsätta promenaden men lyssnade ej till de välmenta råden. Då bröt plötsligen en väldig våg in akteröfver och när den öfverspolat skeppet hördes från en af besättningen det hemska ropet: Man öfver bord!

Det spridde sig blixtsnabbt från mun till mun bland sjöfolket, och i nästa ögonblick genljöd däcket af oafbrutna kommandon från befälet.

Men af den försvunne syntes ej ett spår till dess kaptenen kom att rikta blicken uppåt, i stället för nedåt.

Då blef han i riggen varse en man, som fastnat i ett af babords vant, som en fisk i maskorna på ett nät,

men ögonblicket därpå med stor vighet gjorde sig lös och med några smidiga rörelser åter praktiserade sig ned på däcket.

Kaptenen skyndade genast ned från kommandobryggan för att trycka den unge officerns hand.

— Ni har blifvit räddad som genom ett himmelens under, sade han.

— Å strunt, replikerade Jernfeldt, jag högg mig fast i vantet i förbifarten; konstigare var det ej!

Därefter gick den unge mannen ned i sin hytt och bytte om kläder från topp till tå.

FEMTE KAPITLET.

Reseäfventyr.

I Bathurst och Sierra Leone. — En äfventyrlig seglats. — Gångsport på Afrikas vestkust. — Ny äfventyrlig sjöfärd. — Ångaren upphinnes.

I *Bathurst,* den första stationen på fastlandet, gjordes åter ett uppehåll, hvarefter kurs sattes på *Sierra Leone,* eller Freetown, som staden äfven kallas, den andra i ordningen af fastlands-stationerna under resan.

I denna stad gjorde de resande ett längre uppehåll. Ett tiotal passagerare hade nått målet för sin färd och landstego, följda af åtskilliga andra, som under den tid ångaren qvarlåg i hamnen ville se sig om i staden.

Bland de sistnämnda var äfven Jernfeldt och hans faktotum Gustafsson, hvilken lik en ordonnans hack i häl följde sin herre.

Staden gjorde ett lifligt intryck på de båda främlingarne, hvilka åter tyckte sig försatta på europeisk botten.

De fyra långgatorna och de tio à tolf tvärgatorna voro raka och breda samt buro kända engelska namn såsom: East street, George street, Gloucester street etc., och husen voro ganska välbyggda. Men invånarnes hudfärg stack bjärt af mot stadens europeiska yttre, ty det var först efter en halftimmes promenad som de båda främlingarne upptäckte ett hvitt ansigte. Det oaktadt

gåfvo de svarta en prägel af storstadslif åt det hela. På promenaderna mötte de resande ytterst eleganta kavaljerer till häst, i brokiga kostymer, med ebenholzglänsande fysionomier, men med hvita glacéhandskar på händerna och pince-nez på näsan, en syn som kom Gustafsson att för ett ögonblick göra halt, under det han mumlade för sig:

— Det var tusan så gentila »niggrer» i den här koloni'n. Men svarta i syna ä' di som själfva hin!

Ty till den gode Gustafssons fixa idéer hörde, bland annat, att han ofta nog hellre talade på vers än prosa.

Och äfven de svarta damerna gåfvo icke sina herrar efter i elegans.

Där skred en vördig matrona Waterstreet-promenaden framåt, i europeisk baldrägt, med ett famnslångt släp, uppburet af en livréklädd groom, under det hon fläktade sitt svarta, skinande ansigte med en kolossal, brokig solfjäder, stor som hälften af ett vagnshjul.

Och där trippade en liten svart dam i en lysande sidenkjol, hvita strumpor och eleganta snörstöfletter, med spetsiga, höga klackar. De båda främlingarne trifdes så väl på landbacken, att de fördröjde sig där; ty då Jernfeldt efter att på qvällen ha deltagit i en munter fest, till hvilken han inbjudits af den tyske konsuln på platsen, följande dags morgon anlände till hamnen, hade från skeppet redan aflossats de sedvanliga tre afskedsskotten, hvarefter fartyget omedelbart lyftat ankar och styrt till hafs, en hel timme tidigare än de resande beräknat.

Det gällde nu för de båda männen att upphinna och åter komma ombord på ångaren.

Vädret var strålande vackert och en frisk morgonbris gynnade försöket, hvarför Jernfeldt och hans följeslagare utan betänkande kastade sig i en af de fiskarbåtar, som lågo förtöjda i närheten af landstigningsplatsen vid Kruviken, och i hvilken båt skepparen och hans medhjälpare, båda negrer, lågo utsträckta på rygg, högljudt snarkande.

I nästa ögonblick hade främlingarne hissat det trekantiga seglet och satt efter ångaren.

Gustafsson ville väcka de sofvande, men Jernfeldt gaf honom ett tecken att tillsvidare låta dem snarka.

I stället gaf han sin kalfaktor befallning att hålla sig redo att snabbt lyda de order, som han möjligen ämnade gifva.

Den jämförelsevis lilla båten, som till formen liknade ett nordiskt vikingaskepp, med hög för- och akterstäf, dansade med god fart fram öfver vågorna, men efter endast en half timmes förlopp uppgaf Jernfeldt försöket att hinna fatt ångaren, som allt mer och mer aflägsnade sig från den lilla farkosten.

I stället ämnade den djerfve unge mannen fullfölja en annan idé, som nu uppväcktes i hans hjärna.

— Vi få kanske en hård dust att utkämpa under det kommande dygnet, men jag litar på att du, min käre Gustafsson, nu som alltid, troget står mig bi, sade han. Som du ser blir det för oss omöjligt att segla i fatt vårt skepp, men ändock *måste* vi ta fatt det! Allt hvad vi ega finnes där ombord, och om vi icke själfve ta hand om vår egendom, kommer den helt säkert vid ångarens framkomst till Kamerun att gå förlorad för oss.

Nu är min plan den, att vi med penningar och goda ord, eller i nödfall med våld, tvinga dessa negrer att befordra oss kusten utefter till *Monrovia*, den nästa stationen på vägen och där skeppet måste invänta den norrut till Liverpool från sydvestkusten återvändande postångaren. Möjligtvis skola vi hinna fram till *Monrovia* före vårt skepps afgång därifrån, om vädret blir lika gynsamt som hittills. I hvarje fall är detta det enda vi hafva att göra. Har du förstått?

— Gud bevare löjtnanten, svarade kalfaktorn och gjorde efter gammal vana honnör. Jag förstår på pricken hvad löjtnanten menar!

— Godt, återtog Jernfeldt. Härifrån och till *Monrovia* är dock minst två dagsresor och de penningar jag har på mig uppgå ej till mer än omkring fem en-

gelska shillings. Negrerna måste således vänta med betalningen till dess vi hinna fram.

Den unge officern hade icke väl sagt detta förr än en häftig vindstöt från hafvet kom den lilla farkosten att nästan vända kölen i vädret.

Lyckligtvis reste dock båten sig ånyo, sedan Jernfeldt lyckades få honom att lofva upp i vinden.

Manövern, i förening med den häftiga krängning, som farkosten kort förut gjort, väckte negrerna, hvilka, när de fått gnugga sömnen ur ögonen, med tecken af den högsta förvåning stirrade på Jernfeldt, hvilken satt till rors.

Innan han hann säga något, rusade den svarte skepparen emot honom, för att bemägtiga sig styråran.

Med sin ena knytnäfve afvärjde Jernfeldt angreppet och bad negern låta tala vid sig.

Han måste dock icke ha förstått meningen, ty sedan han i ursinnig ton på en skorrande rotvälska ropat på sin besättningskarl, under det han oupphörligt pekade på Jernfeldt, kastade slutligen de två karlarne sig med vildt raseri öfver den unge officern.

I samma ögonblick rusade Gustafsson fram och slog sina seniga armar om skepparen, hvarefter han hastigt och lustigt lade honom under sig på bottnen af båten.

Jernfeldt släppte några sekunder styråran och utförde därunder samma manöver med den andre negern.

Under brottningen lyckades dock skepparen att draga en lång knif, som han helt säkert skulle ha stött i ryggen på sin motståndare, om icke denne hastigt kastat sig åt sidan och lyckats gripa skepparen om handlofven, hvarefter han vred det farliga vapnet ur hans hand och slungade det öfver bord.

Under tiden hade Jernfeldt bakbundit händerna på den andre negern och skyndade nu att vidtaga samma försigtighetsåtgärd äfven med den vildsinte krabat, hvilken Gustafsson hade all möda att fasthålla.

När äntligen de svarta blifvit säkert bundna till händer och fötter, började Jernfeldt åter den afbrutna underhandlingen med dem, och erbjöd skepparen att

vid framkomsten till Monrovia få full ersättning för lånet af båten. Men ehuru negern mycket väl förstod hvarom fråga var, skakade han dock på hufvudet och vrålade på bruten engelska fram de ursinnigaste hotelser mot de hvita männen.

Då han ändtligen tröttnade, uppmanade han sin besättningskarl att taga vid, hvilket äfven denne pligtskyldigast gjorde, till dess Gustafsson langade upp en pyts vatten, hvarmed han öfvergöt den hetsige negern.

På eftermiddagen hade de resande hunnit till *Turtleöarne* där Gustafsson sändes i land för att skaffa dricksvatten, hvilket alldeles saknades ombord. Det enda, som den raske gossen i hast kunde öfverkomma, var några syrliga frukter och härmed fingo såväl han och hans herre som fångarne söka att i någon mån hämma sin brinnande törst. Några matvaror funnos icke ombord, men detta generade de resande föga.

Ej heller var vägen svår att hitta, ty vinden blåste stadigt förlig, så att de resande aldrig förlorade kusten ur sigte.

Vid nattens inbrott, som inträffade redan vid sextiden, mörknade himlen allt mer, och snart laddade de svarta skyarne ur sig ett hiskligt oväder. Seglet måste nu bergas, och som det i mörkret var omöjligt att skilja vatten från land släppte Jernfeldt styråran och lät båten drifva för vinden, som fortfarande tycktes blåsa i samma riktning som förut.

Och nu följde åtskilliga långa och hemska timmar. Den lilla farkosten slungades som en spån upp och ned på de höga vågorna, under det regnet öste ner, så att de båda svenskarne hade fullt upp att göra för att hålla båten, hvilken emellanåt öfverspolades af vågsvallet, läns.

Och ej heller förhöjdes behaget af denna äfventyrliga färd af de svartes litet emellan återkommande skrän, som öfverröstade stormens tjut och regnets smattrande.

Det enda goda, som ovädret förde med sig, var att Gustafsson kom på den goda idén, att i seglet upp-

samla så mycket regnvatten, att han och löjtnanten så ofta de ville kunde därmed, under det ansträngande arbetet, läska sina torra strupar.

Hur länge de djärfve männen fortfarit att färdas fram på detta äfventyrliga sätt visste de ej, ty det hela föreföll dem som en evighet.

Uttröttade och inseende det omöjliga i att längre hålla stånd mot elementernas raseri, hade de under några ögonblick kastat sig ned på bottnen af båten, icke långt från de båda fångarne, då plötsligen deras farkost af en väldig våg akterifrån lyftes till en svindlande höjd, hvarpå följde en hård stöt som med ens satte fötter under de skeppsbrutne.

Och om några minuter var situationen fullt klar. Båten hade slungats i land på den flacka kusten och stod nu där den stod.

Negrerna utstötte samtidigt ett infernaliskt fröjdetjut, hvilket hade till följd att Gustafsson började bearbeta deras nakna, svarta ryggar med en tågända. På Jernfeldts uppmaning upphörde dock exekutionen snart, hvarefter han ånyo höll en lång vänskaplig underhandling med fångarne, för att förmå dem att biträda vid resans fortsättning.

Resultatet häraf blef, att negrerna, som nu tycktes ha tagit reson, lofvade att, såvida de lösgåfvos, ställa sig löjtnantens order till efterrättelse. Ögonblicket därpå blefvo de befriade och förhöllo sig nu lugna. Som det hastigt började dagas undersökte Jernfeldt båten och fann, att den vid stöten mot land ej tagit minsta skada, hvarför han befallde, att den genast åter skulle sättas i sjön, ett arbete, hvilket efter stora ansträngningar dock underlättades af ett par svallvågor, som mer och mer ryckte farkosten närmare det djupa vattnet.

Nu närmade sig på nytt en våg, som alldeles öfversköljde de resande. Och då den ögonblicket därpå drog sig tillbaka, hade negrerna redan med ett vigt skutt hoppat ombord och bemägtigat sig ett par åror, med hvilka de riktade hvar sitt dråpslag åt de hvita männen, hvilka lyckligtvis i tillräckligt god tid hunno

kasta sig åt sidan, hvarvid de dock släppte sitt tag i relingen. Genom en skicklig manöver, orsakad af att de svarte ånyo sprungo ut i vattnet, lyftades båten blixtsnabbt ut på djupet. I nästa sekund hade negrerna åter äntrat ombord och hissade under ett bedöfvande jubelskri seglet.

Och där stodo nu de hvita männen qvar på stranden, skummande af raseri.

Som ett sista försök att skrämma »svartingarne» att återvända, drog Jernfeldt upp en revolver och skickade ett par kulor efter den försvinnande båten, med sin tjutande besättning.

Men skrämskotten hjälpte ej! Modfälda och på samma gång ursinniga sågo främlingarne båten styra till hafs och vända bogen mot hemmet.

Efter en kort rådplägning beslöto de resande att ofördröjligen gående fortsätta vägen kusten utefter, under förhoppning att möjligen påträffa några infödingar, som åtminstone på den genaste vägen kunde föra dem till en missionsstation, hvars namn löjtnanten antecknat, och hvilken han trodde icke skulle vara så långt aflägsen.

Men efter en flera timmar lång vandring nödgades de stanna, för att pusta ut, utan att hittils ha sett skymten af någon människa.

Till all lycka syntes den obanade väg, på hvilken de färdades framåt, sig alltigenom lik, så att inga svårare hinder uppreste sig för en fortsatt vandring. Kusten var nämligen, så långt man kunde se, flack och jämn, samt här och där bevuxen med tätt gräs och ståtliga palmgrupper.

Jernfeldt började dock nu att känna sig ytterst orolig öfver att ej i tid hinna fram till Monrovia, ty i stället för den snäckgång, han och hans följeslagare nödgades använda för att nå målet, skulle andra hastigare fortskaffningsmedel ha behöfts.

Men hvarifrån anskaffa dem i denna ödemark!

Vinden blåste fortfarande i samma riktning som de föregående dagarne, och hade de resande endast i hast kunnat sammanfoga en flotte, och fäst upp sina

kläder på ett par stänger som segel, skulle en färd på hafvet utefter kusten gått mer än dubbelt fortare än den tröttande snigelgången på land, hur hastigt än marschen påskyndades.

Men här fanns ingenting annat att göra, än att på vinst och förlust fortsätta med tillhjälp af »apostlahästarne.»

På hela stranden fanns ej en spillra, långt mindre så mycket materiel, som fordrades till en flotte.

Just som de båda hvita männen åter ämnade sätta sig i marsch, sköt en kanot fram om den udde, å hvilken de nyss hvilat ut under några minuter.

I kanoten, som var något mindre än den farkost de kort förut lemnat, sutto fyra svarta män vid årorna, under det en femte styrde båten, som endast befann sig på ett par hundra meters afstånd från land.

Så fort Jernfeldt blef varse kanoten, gaf han Gustafsson order att tillsvidare hålla sig dold, hvarefter han under viftningar och höga rop sprang ned till stranden för att väcka uppmärksamhet. Detta lyckades äfven, ty negrerna upphörde ett ögonblick med sin rodd och den ganska melodiska sång som beledsagade densamma. Och då Jernfeldt ögonblicket därpå kastade sig på kammen af en tillbakarullande svallvåg, som i ett ögonblick förde honom öfver 100 meter ut på djupet, ändrade negrerna genast kurs och styrde raskt den djärfve simmaren till mötes. Ett par minuter därefter hade han äntrat ombord å kanoten, men här omringades han genast af sina räddare, som trängde sig omkring honom, och innan han visste ordet af hade de bemäktigat sig hans ur, näsduk och några andra effekter, som han bar på sig. Uppretad öfver detta mottagande fann löjtnanten för godt att ögonblickligen sätta sig i respekt hos de svarta, hvarför han med två välrigtade knytnäfsslag genast fälde ett par af de närmast stående negrerna, så att de raklånga tumlade baklänges ned i botten på kanoten. Därefter drog han raskt sin revolver och affyrade på försök ett skott i luften, hvilket lyckligtvis icke, tack vare patronernas solida konstruktion, klickade, fastän det lilla vapnet dröp af vatten.

Detta tycktes sätta skräck i de svarte, ty när Jernfeldt i nästa ögonblick riktade vapnet mot de återstående tre negrerna och hotade att skjuta om de ej genast satte sig till årorna, efterkoms denna befallning blixtsnabbt. Under tiden hade äfven Gustafsson kastat sig i vattnet och sökte simmande komma sin chef till undsättning. Kalfaktorn var dock på långt när ej så skicklig simmare som sin husbonde, hvarför denne slungade en åra, fastbunden vid en tross, ut till den simmande, hvarefter han halades ombord, där det emellertid dröjde ett par minuter, innan han åter hann sansa sig efter badet i de höga svallvågorna.

Efter endast en helt kort öfverläggning kapitulerade negrerna fullständigt, och därpå ändrades kursen i motsatt riktning mot förut, hvarefter kanoten, sedan seglet blifvit hissadt, med god fart för full akterlig vind dansade fram utefter kusten.

På eftermiddagen passerades *Robertsport,* där den missionsanstalt var förlagd, som löjtnanten antecknat. Härifrån skulle de resande möjligen kunna ha blifvit befordrade till det nu icke så synnerligt långt bort belägna Monrovia, där de hoppades att åter få komma ombord å ångaren. Till undvikande af tidsförlust gjordes dock intet försök att härifrån fortsätta resan, som mot slutet artade sig att blifva allt gynsammare med det fortskaffningsmedel, de hvita männen till all lycka nu förfogade öfver.

Att under det snart instundande nattliga mörkret lotsa sig fram utefter kusten och upptäcka staden, eller den på redden liggande ångaren, ifall denne ej redan åter lyftat ankar och fortsatt resan, var dock ingen lätt sak för de båda svenskarne. Visserligen sattes Gustafsson till utkik förut, men alldeles ovan vid sjömanslifvet, som han var, förmådde han med bästa vilja ej att uträtta så synnerligt mycket.

Löjtnanten måste därför med goda ord och löften om riklig belöning söka intressera de fem negrerna att lotsa kanoten fram till Monrovia, en sak som äfven lyckades, hvarefter den svarte styrmannen åter sattes vid styråran.

Att expeditionen skulle lyckas var dock ej att sätta mycken lit till! Ty sedan de svarte nu åter blifvit envåldsherskare ombord, voro de hvite männen så godt som i deras våld, och framgången af det hela berodde endast på de förres godtycke eller begär efter belöning för deras visade tillmötesgående. Men med kännedom om de svartes listighet, hämdlystnad och lågsinthet, var å andra sidan från dem intet synnerligt godt att vänta, hvarför de hvite männen i tysthet öfverenskommo om, att under natten vara på sin vakt.

Allt gick dock lyckligt och väl till kort före morgonens inbrott, då vinden mojnade af och de svarte hotade att ej vilja sätta sig till årorna, med mindre än att de därför skulle erhålla en oskälig förhöjning i arvodet.

Hällre än att förorsaka ytterligare bråk och tidsutdrägt lofvade löjtnanten dem dubbelt mot hvad de begärde, blott de skyndade på.

Och den fart och ifver, hvarmed de nu togo itu med sitt arbete, var verkligen beundransvärd, ty redan vid tiotiden dagen därpå fingo de resande syn på målet för sin färd, det vackra Monrovia, republiken Liberias hufvudstad, som till och med lär öfverträffa sjelfva Freetown i skönhet, välstånd och civilisation.

Att företaga en landstigning låg dock icke i de resandes smak, utan det vigtigaste var, att få reda på om ångaren ännu var qvar i hamnen.

Och han fans där verkligen, förankrad mellan ett par segelskepp, ehuru de resande med knapp nöd hunno komma ombord förr än syskonbåten vester ifrån inlopp i hamnen, för att växla post och mottaga färska order från det engelska rederiet.

När de två svenskarne äntrade upp för ångarens fallrep blefvo de genast föremål för samtliga medpassagerarnes och befälets å ångaren synnerliga uppmärksamhet. Ty till det senares stora ledsnad hade de icke, förrän långt efter sedan ångaren lemnat Freetown, märkt att de dugtige svenskarne blifvit efter. Och orsaken till att ångaren något tidigare än ämnadt var lyftat ankar förklarades därmed, att löjtnanten vid ilandstigandet,

genom missuppfattning af den af kaptenen uppgifna afgångstiden, qvardröjt i staden för länge, för att i god tid hinna ut till ångaren. Hjärtliga handtryckningar och lifliga lyckönskningar på en massa språk mötte från alla håll de bägge svenskarne så fort de satt foten på ångarens däck. Och att de på sin äfventyrliga färd utefter kusten lyckats att åter upphinna ångbåten, som visserligen försenats tio timmar, i väntan på den vester ifrån kommande ångaren, ansågs allmänt som ett vidunderligt prof på hvad energi och kraft gemensamt mäkta uträtta. Jernfeldt och hans faktotum hade redan med detta prof grundlagt det rykte, som sedan gjorde det svenska namnet kändt och aktadt i vida kretsar bland de infödde, såväl som bland kolonisterna, på en vidsträckt del af Afrikas vestkust.

SJETTE KAPITLET.

Vestafrikanska hamnar.

Cap Palmas. — Präktiga negrer. — Kalle engageras. — Akkra och Kristiansborg. — Lagos. — Svarta röfvare.

De resande hade dock icke väl kommit ombord på ångaren, förrän de, sedan de grundligt tillfredstält magens kraf, i sina hytter sökte en välbehöflig hvila.

Och hvad båda delarne beträffade, funno de ombord en rik ersättning för sina utståndna mödor och umbäranden.

Grönsaker, kött, pastejer, the, kaffe, salader, frukt, allt hade de i riklig mängd att välja på, och hvad hviloplatserna beträffar voro de högst beqväma. Ingen må därför undra på att de bägge männen i fullt mått under de närmaste dagarne njöto af alla dessa beqvämligheter efter de oerhörda strapatser, som de under de senaste dygnen haft att genomgå, och hvilka de med verkligt hjältemod genomkämpat.

Vid ankomsten till *Cap Palmas,* den nästa tillägsstationen voro de dock uthvilade och kunde åter deltaga i lifvet ombord.

Någon landstigning i Cap Palmas, hufvudorten på Kru-kusten, ifrågakom dock ej, oaktadt platsen såg förtjusande ut, där den låg, tätt invid hafsstranden med sina djupa inskärningar.

För svenskarne tedde sig staden med sina höggaflade hus och vackra kyrkor nästan som en nordisk

småstad, ett intryck, som dock i viss mån förtogs af ett utanför en udde liggande kyrktorn, liknande en muhamedansk minaret.

Strax efter det ångaren kastat ankar, omringades fartyget af en myllrande kanotflottilj, bemannad med män, qvinnor och barn af skinande svart hudfärg.

Ett dussin Kru-negrer, som från Freetown medföljt ångaren skulle här i land, för att efter några års bortovaro från hemmet åter helsa på de sina, som i kanoter skyndat att möta dem. Och medfördes ingen packning af de hemåtvändande, tog återseendet icke lång tid. Ty sedan de svarta resenärerna upptäckt dem, som kommit tillmötes, kastade de sig under muntra rop direkt från ångaren ned i hafvet, där de, ögonblicket därpå, uppfiskades, hvar och en af de sina.

Om under dessa försök de ranka kanoterna stjälptes öfverända, betydde detta ingenting, ty i ett nu hade sällskapet i förening åter vändt farkosterna på köl igen, hvarpå alla, viga som apor, nästan samtidigt kraflade sig upp i båtarne ur det våta elementet.

Dessa Kru-negrer ha det bästa rykte om sig som arbetsamma, pålitliga och dugliga män, både till sjös och lands, och öfverträffa till och med i vissa fall de uthålliga och pålitliga Zansibariterna på ostkusten. Därtill äro de utrustade med ovanligt godt humör och ej ringa naturlig intelligens. De träda oupphörligt i flerårig tjenstgöring, om så fordras, hvarhelst de få arbete ut efter kusten, och när de så tjenat ut, återvända de på en tid till sin hemort, för att i vanliga fall lefva ett muntert lif, så länge besparingarna räcka, hvarefter de åter, med lika stor lust som förut, gå i arbetsselen, för att ihärdigt hålla ut, så länge det nya aftalet räcker.

På ångbåtschefens rekommendation engagerade Jernfeldt genast en dylik passagerare, en kraftigt byggd ung man, med strålande uppsyn, som lyssnade till det, redan vid denna tid, i denna aflägsna del af världen, kända namnet: *Bismarck,* ett namn, som löjtnanten dock strax ändrade till »*Kalle*», såsom varande mer i hans smak. Kaptenen upplyste äfven, att den unge

mannen helt säkert icke skulle bli missnöjd med sitt nya namn.

I det fallet voro, sade kaptenen, »Kalle» och hans kolleger ej kinkiga, ty då deras inhemska namn, såsom Numne, Móogi, Kudda etc., föreföllo deras europeiska herrar för konstiga att uttala, eller lägga på minnet, fogade de glada »Kruboys» alltid till detta namn ett europeiskt, i sin herres smak, såsom: »Papegoja», »Lejon», »Svartnos», etc., till omväxling med ännu mer storståtliga, såsom »Hvita örnen», »Solskenet», eller i motsatt fall: »Oxe», »Fårskalle» och »Åsna!»

Från Cap Palmas till nästa anhaltsstation: *Akkra* och *Kristiansborg* var åter ett par dagsresor, under hvilka det härligaste väder var rådande. Vid *Cap Three Points* passerade ångaren helt nära kusten, och fastän vädret fortfarande var det bästa, gick sjön här så hög, att det långa och smala fartyget kom i häftig rullning, hvilket hade till följd att passagerarne ånyo började stångas med hvarandra i salongerna och på däcket. »Kalle», som under den föregående dagen gjort bekantskap med en engelsk missionär, hvilken energiskt sökt bibringa honom en bättre kristendomskunskap, än den han förut var i besittning af, lönade nu denna välvilja med att vid sin seniga arm lotsa den dödsbleke hvite mannen omkring å fartyget, hvilket vid hvarje öfverhalning, som den andlige gjorde, tog sig ut, som om han inmundigat för mycket af Bacchi håfvor och råkat i händerna på en ordningens upprätthållare ombord, utan uniform, men icke desto mindre skötande sitt ansvarsfulla kall med all önsklig nit.

I öfrigt satte sig Kalle genast in i sitt nya kall och var en mycket uppmärksam tjenare mot sin nye herre, hvars uppassning han bestred med samma skicklighet som Gustafsson, hvilken emellertid ej riktigt hade fullt förtroende till den nye kamraten, som han tillsvidare höll på vederbörligt afstånd ifrån sig, hvilket orsakade att Kalle med ännu större vördnad behandlade den originele kalfaktorn än sin egentlige herre, en sak, som lika mycket roade Jernfeldt, som det syntes genera kalfaktorn.

Också understödde löjtnanten på allt sätt Kalle i hans tro, att Gustafsson var den egentlige husbonden i sällskapet!

Tidigt en morgon ankrade skeppet vid *Akkra,* sedan de sedvanliga tre kanonskotten aflossats. De resande skyndade upp på däck, och där låg den vackra lilla staden, jämte det lika intagande *Kristiansborg*, liksom två syskon inbäddade i samma säng af mörk grönska, från den med olje- och kokospalmer bevuxna bakgrunden.

Och bländande hvita, liksom de bägge syskonstäderna ännu ej hunnit byta om nattdrägt, aftecknade sig de vackra villorna mot den grönskande bädden.

För att ännu mer öka det behagliga intrycket, hade samtliga faktorier hissat sina flaggor, och på ett af dem upptäckte Jernfeldt till och med den välkända, kära blågula duken, stolt svajande för den friska brisen.

Knapt hade ekot af de tre salutskotten förtonat, förrän skeppet omringades af en oräknelig skara urhålkade trästammar, som af sina svarta roddare med häpnadsväckande skicklighet drefvos fram öfver de högsta vågor, under det de beledsagade sin rodd med koral-liknande, mycket melodiska sånger.

Här, å denna rika kust, där det engelska väldet nu är befästadt med en kedja af bastioner hela kusten utefter, såsom vid Apollonia, Axim, Dixcove, Elmina, Coast Castle etc., voro vid tiden för denna berättelse äfven holländarne herrar på täppan. Akkra var då till hälften holländskt och till hälften engelskt, men öfvergick kort därefter genom köp till britterna, hvarefter desse så småningom satt sig i besittning af hela »Guldkusten».

Kristiansborg, ursprungligen, såsom namnet antyder, en dansk besittning, öfverlemnades redan i början på 50-talet åt engelsmännen.

Roddarne, som kringsvärmade ångaren, utbjödo guldsand, papegojor och filigramsarbeten i guld, som väckte européernas beundran. Hela lifvet vänder sig här vid denna kust om guld och guldsand, hvilket sistnämnda äfven användes som mynt. Men liqviden är i följd

häraf ganska invecklad, ty hvarje inföding, som bär ett större eller mindre kapital på sig, måste äfven vara beredd på att föra med sig en liten känslig våg, hvarpå guldstoftet uppväges med fruktkärnor, och då det är fråga om större summor, med små stenar, som värdemätare i den andra vågskålen.

Från Akkra och Kristiansborg sattes kurs på *Lagos*, den mest betydande af de engelsk-vestafrikanska handelsplatserna.

Resan hit aflopp utan äfventyr, och vid middagstiden några dagar efter afresan från Akkra, kastade ångaren ankar i yttre hamnen utanför lagunerna, d. v. s. i de små inskärningar, som hafvet gjort ut med kusten.

Som ångaren här ämnade göra ett längre uppehåll, gingo flertalet af passagerarne i land, och bland dem äfven Jernfeldt och Gustafsson. Kalle fick däremot order att stanna ombord för att vakta bagaget.

En ångslup, tillhörig en af de största faktorierna, förde de båda svenskarne i land vid en af de många lastbryggorna, som från hvarje faktori ledde ut i lagunen. Den europeiska staden, som låg längst söderut på den lilla ö, å hvilken Lagos är byggd, såg hemtreflig ut med sina vackra stenhus och raka gator, men i den bakomliggande negerstaden tedde sig allt som ett kaos. Ler- och bambuhyddorna lågo kringströdda i vild oordning.

I Houssa-qvarteret, negerstadens sämst beryktade del, omringades de resande genast af en samling tvetydiga svarta kanaljer med galgfysionomier, och innan Gustafsson visste ordet af, hade en af dem roffat åt sig hans börs.

Men detta tilltag bekom ej tjufven väl, ty ögonblicket därpå hade svensken fattat negern i strupen och slungat honom mot en vägg, hvarefter han återtog sin förlorade skatt.

Detta hade emellertid till följd, att de öfriga svarta skurkarne samfäldt kastade sig öfver de hvite männen, hvarefter en väldig brottning uppstod, i hvilken de båda svenskarne, omringade som de voro på alla sidor, hade all möda att reda sig.

Kraftiga slag utdelades till höger och venster, så att de svarte, en efter annan, med blodiga ansigten och igensvullnade ögon måste bita i gräset, men under tumultet erhöllo äfven de angripne hvite männen ett par rätt allvarsamma blessyrer, hvarförutom deras kläder formligen sletos från kropparne. Utmattade, som de till sist voro, af den vilda striden med nära ett femtiotal af dessa bestialiska människor, skulle de båda svenskarne till sist ha dukat under om de icke i sista stund ryckt fram med sina revolvrar och genom en häftig eld kring benen på sina angripare tvingat desse att skingra sig något, så att reträtten blef fri.

Ankomna till den europeiska staden, skyndade Jernfeldt genast upp till den engelska guvernören, mr Glover, som på det förbindligaste mottog de båda långväga främlingarne. Och sedan han granskat den svenske officerns papper öfvergick hans välvilja till att på det hjärtligaste önska de resande välkomna i sitt hem, hvarefter han, under beklagande af hvad som nyss skett, utlofvade sträng räfst med de vildsinte och tjufaktige innevånarne i det illa beryktade negerqvarteret.

De båda svenskarne kunde dock ej, i det skick deras toaletter befunno sig efter striden, mottaga guvernörens inbjudning, utan föredrogo att åter gå ombord, sedan de å guvernörspalatsets veranda intagit några välbehöfliga och lätta förfriskningar.

Från denna veranda fingo de resande njuta af en underbart vacker utsigt, hvars make de aldrig förr sett. Framför dem låg en lummig brödfrukt-allé, omgifven af saftiga och sammetsmjuka bahama-gräsmattor, å hvilka några tama gazeller muntert tumlade omkring. Och i bakgrunden skymtade den djupblåa lagunen fram, begränsad af sin palmbevuxna sandgördel, som skilde det lilla inhafvet från den bortom brusande skärgården och den ännu längre bort synliga, väldiga oceanen, hvarå ett par skepp, med sina hvita vingar spända till flygt, sträfvade fram från världsdel till världsdel.

SJUNDE KAPITLET.

Ankomsten till Kamerun.

Ett majestätiskt inlopp. — Koloniens första lägerplats. — I urskogen. — Kolonien får fasta bostäder. — Kalles varningar. — På jägarstråt. — Strid med en gorilla. — Gustafsson trampar på vildsvin. — Rikt jagtbyte.

Skeppet hade åter styrt till hafs och nalkades nu alltmer det slutliga målet för sin färd. Och när tidigt en morgon Jernfeldt och hans båda följeslagare, hvilka nu, tillsammans med ett halft dussin köpmän från spridda delar af kusten, voro de enda passagerarne ombord, kommo upp på däck, sågo de resande en öfverväldigande tafla utbredd för sina blickar.

Upptornad mot himlen reste sig i söder en väldig bergskägla, med symetriskt formade konturer, och som motstycke till denne jättepelare reste sig på fastlandet ett annat, ännu väldigare fjäll, med sin högsta topp inbäddad bland skyarne. Och liksom stödjande sig på dessa båda kolossala pelare, hvälfde sig himlen mellan dem, under det att vid dess fötter oceanen vältrade sina skummande vågor.

Den sydligast belägna pelaren var piken på ön Fernando Poo, under det att den norr ut belägna resen var den gigantiska toppen på det majestätiska Kamerunberget.

När skeppet passerat denna imponerande fjällport, styrde det närmare land in i Kamerunflodens stora deltabassäng, som likt ett lönnblad med sina många

flikar, i hvilka ett dussintal floder mynnade ut, låg utbredd för åskådarens blickar.

I denna bassäng, eller rättare detta inhaf med sina många vikar, syntes det dock vara omöjligt att företaga en landstigning, ty hvart man vände blicken, voro stränderna på milsvidder omgifna af ett grönskande gungfly, hvilande på milliontals ur vattnet uppskjutande, mangrovrötter, hvilka under ebbtiden reste sig mer än manshöga öfver vattenytan och gåfvo en den ödsligaste och mest tröstlösa syn för ögat.

Det oaktadt rådde i dessa underliga mangroveurskogar ett myllrande djurlif. Och öfverallt genomkorsades dessa skogar med labyrinter af naturliga kanaler.

Omedelbart efter sedan skeppet ankrat och lossat de sedvanliga tre kanonskotten myllrade en massa kanoter, bemannade med infödingar, ut ur vikarne vid de många flodmynningarna. Och därpå började en liflig byteshandel uppe å ångarens däck. Det gjordes till och med engros-affärer i palmolja, skinn, elfenben och åtskilliga andra produkter. De största leverantörerna voro ett par negerkungar från Dualla och Bassalandet, hvilkas förmögenhet hvar för sig kunde uppskattas till minst en half million kronor.

Under det varorna å ömse sidor levererades, till hvilket åtgick en ganska rundlig tid, gjorde Jernfeldt en rekognosceringsfärd in i deltalandet för att åt sig utsöka en lämplig lägerplats.

Där sådana funnos vimlade det dock af negerbyar och bland dessa ville löjtnanten af lätt begripliga skäl ej slå sig ned, omedveten som han var om hur han först och främst skulle bli mottagen.

Till sist påträffade han dock en utmärkt lägerplats på sjelfva tröskeln till inloppet i den väldiga flodbassängen, vid *Kap Suellaba*. Mellan denna landtunga och det midt emot liggande *Kap Kamerun* är nämligen det 8 kilometer breda inloppet till det inre hafvet beläget.

Ett bättre val af lägerplats kunde löjtnanten näppeligen ha gjort. Den långa och smala halfön begränsades på ena sidan af oceanen, och på den andra

af den stora lagunen. På landtungans yttersta spets fanns en öppen plats med vidsträckt utsigt åt alla håll öfver land och vatten. Åt insjösidan fanns visserligen en smal remsa af mongroveskog utefter stranden, men hafskusten var däremot fri, med ganska långgrund botten af glittrande sammetslen sand.

Längre inåt landtungan vidtog en urskog, som sträckte sig längs hela kusten söderut.

När skeppet lyftat ankar för att anträda återfärden lade det, sedan det passerat lagunen, till vid Kap Suellaba, hvarefter Jernfeldt och hans båda följeslagare, jämte deras bagage, landsattes. En stund senare ångade fartyget åter mot Europa.

Och här stod nu den unge officern, på det främmande landets jord, för att börja ett nytt, mödosamt, af tusentals faror uppfyldt, äfventyrligt lif, som ännu ingen hvit man här pröfvat.

Som mörkret inbröt nästan omedelbart efter det de resande blifvit landsatta, stufvades allt resegods in i ett medfört stort tält, i hvilket äfven sofplats bereddes åt Gustafsson och Kalle. Bredvid detta restes sedermera löjtnantens eget tält, detsamma som han å de svenska lägerplatserna begagnat vid de fältöfningar, i hvilka han som officer deltagit. När allt var i ordning gick den lilla kolonien till kojs, för att den första natten hvila ut i en af Kameruns mörka och tysta urskogar.

Tidigt följande morgon var kolonien åter på fötter, och det första som gjordes var att hissa den blågula flaggan framför chefens tält.

Sedermera packades de nödvändigaste artiklarne upp, hvarefter återstoden af bagaget, som utgjordes af ett ansenligt lager bytesvaror m. m., magasinerades i några af de väldiga kammare, som naturen bildat kring foten af ett majestätiskt »ullträd», hvilket i öfrigt syntes så tjenligt till tillfällig bostad åt kolonien, att löjtnanten hällre valde att åtminstone nattetid där anordna sin sängkammare, än att ligga i tältet.

Detta märkvärdiga träd reste sig nämligen här och där i urskogen högt öfver de ståtliga palmerna, hvilka eljes nå en betydande höjd. Redan på långt håll dra-

ger jätteträdet oemotståndligt blicken till sig, och på närmare håll förvånas man öfver dess underliga byggnad. Från det ofantligt vidsträckta rotknippet skjuta manshöga afbalkningar i de mest oregelbundna former upp ur jorden rundt kring trädets stam, bildande en massa fack, liknande små hytter utan tak. Därefter fortsätta samtliga afbalkningarne stammen uppefter, lik väldiga sträfpelare, gifvande det starkaste och mest elastiska stöd åt det kolossala, omkring 45 meter höga trädet, när stormarne tumla om i dess ståtliga krona, för att där pröfva sin kraft på att bräcka det lösa virket i den gigantiskt tjocka stammen.

För negrerna på Afrikas vestkust är det ståtliga trädet af största nytta, ty af dess lätt bearbetade virke slöjda de sitt husgeråd, och af de längst ner sittande urhålkningarne vid roten förfärdiga de sina krigskanoter, i hvilka ofta mer än femtio män kunna inrymmas.

Med tillhjälp af yxor, spadar och hackor, tillhörande expeditionens utrustning, anordnades i hast, vid foten af det träd som utsetts till varumagasin, ett par rätt stora kamrar, hvars tak utgjordes af parvis lagda blad af en *Raphia*-art, konstmässigt sammanfogade på infödingarnes sätt af Kalle, som visade sig väl bevandrad i alla förekommande arbeten, och med större talang än till och med Gustafsson skötte verktygen. Till takställning begagnades med fördel de långa och starka bladskaften af samma växt.

I likhet med sofrummen täcktes äfven magasinen, hvari förråden förvarades, på det omsorgsfullaste.

När allt var färdigt, såg den lilla kolonien mycket hemtreflig ut till det yttre. Och så vidtog inredningen.

Ett par sängbritser anbringades i hvardera sofrummet, jämte fasta bänkar och bord. Men härmed nöjde kolonisterna sig ej, ty Gustafsson, som skötte matlagningen, ville nu äfven ha ett kök för sin räkning. Och han fick strax sin vilja fram. På den motsatta sidan af trädet uthöggs snart ett rymligt köksdepartement, i hvilket en spiselhärd anordnades, med ett af Kalle inventeradt rökfång. Och ofvanpå detta syntes därefter

en skorsten, formad af en fast lera, som Kalle hemtade från uppslamningarna vid stranden af inhafvet, och af hvilken lera äfven det nödiga murbruket gjordes.

Af samma lera tillverkade äfven den behändige negern åtskilliga kärl, nödvändiga för köket, hvilka, innan de brändes, invändigt inpregnerades med en qvartsartad sand från hafsstranden, som sedermera lemnade efter sig en tunn glasyr.

Till värn för den lilla kolonien föreslog Kalle dessutom att uppbygga en hög och tät palissad kring det väldiga träd, omkring hvilket kolonisterna slagit sig ned.

Löjtnanten log åt de farhågor, som Kalle utvecklade såsom skäl för sitt förslag, men negern stod på sig och så inhägnades slutligen platsen, till skydd för de faror, som Kalle ansåg hota kolonisterna. Och dessa faror påstod han bestod icke endast i oförmodade angrepp af elefanter och andra urskogens vilda djur, utan måhända äfven af infödingar, af hvilka Kalle särskildt tycktes hysa stor fruktan för det närmast öfver inhafvet vid Kamerunfloden boende Dualla-folket.

Denna fruktan minskades något vid åsynen af den lilla arsenal af vapen, som löjtnanten packade upp, och till hvilken äfven hörde två små mitraljöser, hvilka särskildt väckte Kalles beundran, sedan Gustafsson visat honom den effekt de, i händelse af behof, kunde utveckla.

När den lilla kolonien blifvit vederbörligen befästad, fattades dock ännu en sak: en kanot, och denne erbjöd sig Kalle strax att på egen hand förfärdiga. Dessförinnan, beslöto dock svenskarne, att företaga en rekognoscéringstur inåt skogen.

Väpnade med ett par goda gevär samt yxor och proviant, sökte de tillsammans med Kalle tidigt en morgon att bana sig väg söderut genom skogen.

Detta var dock ingen lätt sak, ty väl inkomna i själfva urskogen, måste kolonisterna med sina yxor steg för steg bana sig fram genom den rika vegetation, som på alla sidor omgåfvo dem. Öfverallt reste sig väldiga gråa trästammar mot höjden, omslingrade af snärjande lianer, som i väldiga festoner ringlade

sig från stam till stam, under det marken på hvarje fläck var bevuxen med en oändlig mängd buskar, snår och plantor af kolossal höjd, samtidigt med att en hel här af unga träd envist tycktes sträfva att bana sig väg uppåt, hvarhelst aldrig så små öppningar i det täta bladhvalfvet stod att finna.

Ett hemlighetsfullt mörker och en fuktig, gyttjemättad luft kommo blommor, blad, buskar och slingerväxter att rikligt frodas. Sällan trängde en solstråle genom det täta löfhvalfvet. Och för att bana väg i detta kaos af jätteträd och slingerväxter måste kolonisterna ömsom klättra öfver väldiga stenblock, finkornig lös sand, eller lerblandad laterit, hvilken utgör hufvudbeståndsdelen i den afrikanska fasta jorden å vestkusten. Ibland gick äfven vägen öfver slippriga halfförmultnade växtknippen af väldiga trädrötter samt svarta stinkande moras.

Under det de båda svenskarne trängde sig fram, hade de icke haft tid att egna uppmärksamhet åt det myllrande djurlif, som isynnerhet utbredde sig öfver deras hufvuden. Ty uppe i trädkronorna vimlade det af muntra apor, som i djärfva språng kastade sig från gren till gren, eller med oerhörd vighet klättrade upp och ned i de tilltrasslade lianerna, under det de samfäldt förde ett öronbedöfvande oljud, interfolieradt af snatter och skrik från tusentals papegojor, eller kuttret från lika många gröna dufvor.

Plötsligt, vid en liten öppning i den igenvuxna skogen, stod Kalle öga mot öga med en vidunderlig människoliknande figur. Fullkomligt ovan vid dylika öfverraskningar blef negern ett ögonblick stående stilla, hvilket hade till resultat att han, innan han visste ordet af, omfamnades af vidundret, hvilket därefter med sina väldiga käkar började bearbeta hans hufvud.

Det uppstod nu en väldig tvekamp mellan odjuret, en fullvuxen gorilla och dess offer. Kalle kämpade som en hel karl mot den vildsinta, väldiga apan, som han tillfogat ett ganska svårt sår med sin yxa. Men ögonblicket därpå tappade han vapnet och måste söka att åtminstone hålla ryggen fri, hvarför han, stödjande sig

mot ett af urskogens jätteträd, gjorde de kraftigaste ansträngningar för att afvärja jätteapans fruktansvärda angrepp.

Än stående på ett ben, än på två, föll djurets kolossala knytnäfvar med en stångjernshammares kraft i täta slag ned öfver den stackars negerns hufvud och kropp, så att han blef alldeles mörbultad.

Och samtidigt bearbetade gorillan med väldiga sparkar hans mage och ben, så att det stackars offret för vilddjurets ursinne helt snart skulle ha dukat under, om icke Jernfeldt och Gustafsson, i tid lyckats hinna fram till undsättning, och angripit vildundret med sina yxor, så att det till sist, tjutande af smärta, släppte sitt tag och i vild flykt rusade in bland snåren.

Sedan kolonisterna pustat ut en stund efter den ansträngande striden, och Kalle fått order att söka krafla sig hem till lägret, fortsatte de åter sitt afbrutna arbete. Och de hade icke hållit på därmed fullt en timmes tid, förrän ett nytt äfventyr yppade sig. Gustafsson råkade nämligen trampa på ett mjukt föremål, som låg doldt under en massa blad och qvistar, och i nästa ögonblick reste sig ett af ursinne vrålande, kolossalt djur ur den grop i marken, i hvilket det legat. Det var en vildsvinshona, med en hel svärm af småttingar, som ögonblickligen under oroliga grymtningar försvunno bland snåren. Jernfeldt lyckades dock med ett skott fälla en af spädgrisarne, hvarefter han i nästa sekund aflossade en välriktad salfva mot modren, just som hon ämnade rusa på Gustafsson, hvilken med ett vigt språng kastat sig åt sidan. Skottet sträckte för ett ögonblick det rasande djuret till marken, men i nästa sekund var det åter på fötter! Nu lade emellertid Gustafsson sin bössa till ögat, och så small ytterligare två skott, som genast sträckte det väldiga djuret dödt till marken.

Rekognosceringen måste nu afbrytas, om de båda jägarne skulle hinna att transportera hem sitt byte. Detta gick dock icke för sig, utan att först stycka det. Och sedan detta var gjordt, medtogo jägarne så mycket af djuret som de förmådde bära, hvarefter återstoden

gömdes i skogen, sedan det omsorgsfullt täckts af palmblad och jord.

Hemkomsten skedde dock så tidigt, att de båda männen redan samma dag äfven hemforslade återstoden af det väldiga djuret, hvars konservering sedermera anförtroddes åt Gustafsson.

Strid med en gorilla.
(Sid. 47.)

ÅTTONDE KAPITLET

Skeppsbrottet.

Under regntiden. — Afrikas fyra årstider. — Skepp i sigte. — Aningar. — Kolonisterna på utkik. — En hemsk natt. — Skeppet förliser.

Den inbrytande regntiden hindrade snart svenskarne att företaga åtskilliga påtänkta utflykter. Kalle, som redan talade litet svenska och betraktades som svensk, hade emellertid fått sin kanot färdig, en verklig krigskanot, hvilken rymde mångdubbelt så många människor som de tre kolonisterna, och i följd däraf kunde belastas ganska ansenligt. Den nya kanoten försågs äfven med segel och inreddes på det mest praktiska sätt, i olikhet med de inföddes farkoster, hvilka samtliga utmärkte sig för den enklaste utrustning.

För att förströ sig gjorde emellertid Jernfeldt kortare utflykter, hvarunder han samlade naturalster, hvilka sedermera omsorgsfullt ordnades.

Under tiden sysslade Gustafsson och Kalle med hvarjehanda göromål inom- och utomhus.

En tillämnad visit hos de kringboende negerhöfdingarne hade tillsvidare måst uppgifvas. Regnet föll dag och natt i strömmar.

Temperaturen, som i denna trakt af Vestafrika under regnperioden icke öfversteg 30° C. och icke understeg 20°, var synnerligt behaglig.

Den varmaste delen af dagen inträffade omkring kl. 2 eftermiddagen och den kallaste kort före soluppgången.

Den varmaste månaden påstod Kalle vara februari, men äfven i mars och april förekommo då och då mycket varma dagar.

Augusti var den kallaste månaden, ehuru termometern då icke understeg 20° C.

Kolonisterna befunno sig väl i denna temperatur, egendomlig för ett land, beläget så nära eqvatorn.

Till tidsfördrif roade sig äfven Jernfeldt med att anställa meteorologiska och andra observationer.

Af Kalle inhemtade han dessutom, att den starkaste regnperioden inträffade i juli, ehuru under denna tid nästan inga stormar och åskväder inställde sig. Det var denna period som kolonisterna nu hade att dragas med.

Under augusti minskas nederbörden något och med denna månads utgång inträder en annan årstid, med vilda stormar, eller s. k. tornados och häftiga åskväder, som fortfara till slutet af oktober.

Från november till februari upphör regnandet och ovädrens antal minskas. Med den stigande värmen i februari och mars, hvilken under dessa månader och i början af april når sitt maximum, ökas åter antalet af tornados och åskväder, hvilka nu, till midten af maj, för andra gången under årets lopp nå sitt maximum.

Med augusti månads utgång upphörde äfven, som den bereste Kalle förutsagt, regnperioden och i stället vidtog en serie ovädersdagar af annat slag. Stormar rasade med ohejdad kraft natt och dag, åtföljda af hiskliga åskväder, som kommo marken att skälfva. Oceanens vågor vältrade skyhöga och öfverspolade ibland halföns yttersta spets, hvarefter de skummande och fräsande vältrade in i lagunerna, för att sedan åter med bedöfvande dån rulla ut igen, riktade med vattnet från de många floderna, hvilka färgade oceanens klara och genomskinliga vågor smutsgula.

Inne i urskogen rådde dock fullkomligt lugn, ehuru det oupphörligt brakade i de väldiga trädens jättestammar.

Jagten utföll väl, sedan åtskilliga vägar blifvit uppröjda, kors och tvärs, ehuru bytet i vanliga fall utgjordes af smärre djur. Vid ett par tillfällen hade dock Jernfeldt lyckats att fälla några antiloper. Af infödingar hade den lilla kolonien ej sett en skymt. Visserligen såg Jernfeldt hvarje dag åtskilliga kanoter i rörelse i de närmaste flodmynningarna, då han från landtungans spets med en god tub gjorde sina observationer inåt lagunen och deltalandet. Men någon påhelsning af de svarte hade den lilla kolonien ännu icke haft.

Till hafs syntes under flera dagars tid ej heller ett enda skepp, ty äfven åt detta håll höll löjtnanten hvarje dag skarp utkik.

Ångbåtsförbindelsen mellan Kamerum och Europa var äfven vid denna tid afbruten, ty ångfartygen vände på sina turer nedåt kusten hemåt redan i Lagos.

En dag blef dock ett ståtligt skepp synligt vid horisonten! Det närmade sig kusten och Jernfeldts hjärta började häftigt klappa at ett sedan länge inom honom närdt hopp, ty vecka efter vecka hade han inväntat sin vän jägmästaren.

Skulle denne möjligen nu vara ombord på detta skepp, eller hade han uppgifvit den plan, han förut med så stor entusiasm omfattat, att liksom Jernfeldt nu lefva ett äfventyrligt jägare- och forskarelif, isolerad från all civilisation.

Jernfeldt trodde ej att jägmästaren uppgifvit denna idé och därför satt han hela dagen ute på sandrefveln å Cap Suellaba och stirrade på det alltmer sig närmande skeppet.

Vädret var tillfälligtvis vackert, ehuru sjön gick ganska hög. Men inne i hamnen, öster om halfön, var det lugnt och här hade Jernfeldt redan för länge sen utvalt en ankarplats för det fartyg, med hvilket hans vän väntades att möjligen ankomma. Under det Jernfeldt höll utkik hade Kalle och Gustafsson å landtungans högsta och friaste plats rest en flaggstång. Och när allt var färdigt lät Jernfeldt hissa en väldig svensk flagga i höjden. Därefter aflossade han med bägge sina mitraljöser en smattrande salfva utåt hafvet.

När krutröken skingrats såg han i sin tub skeppet vända upp mot vinden. Och under vändningen flög raskt en flagga upp under gaffeln på skeppets mesanmast.

Den unge officeren trodde knappt sina ögon! Den flagga han såg och som nu tre gånger höjdes och sänktes var den *blå och gula*. Med en viss nervositet, framkallad af den häftiga sinnesrörelse, som den unge officeren i detta ögonblick kände, rusade han själf bort till flaggstången, där han med en väl hårdhändt men vänskaplig knuff makade undan Kalle, hvarefter den blåa flaggan, med sitt kors af guld, under väldiga hurrarop, af kolonisterna tre gånger höjdes och sänktes till svar på hälsningen från skeppet.

Vinden, som låg rakt åt land, friskade nu i ett par timmar före nattens inbrott, och så småningom mörknade himlen mer och mer. Af alla tecken att döma var en tornado i antågande, och antagligen hade man redan å det svenska skeppet märkt den hastiga omväxlingen i vädret, ty plötsligen ändrade fartyget kurs och styrde åter till hafs. Och det var hög tid, ty länge dröjde det ej förr än ett fruktansvärdt oväder bröt lös.

Jernfeldt skyndade nu hem, uppfyld af farhågor öfver det öde, som syntes hota det ståtliga fartyget, därest detta ej förmådde att till hafs rida ut den hiskliga stormen och lyckligt dubblera Fernando Poos nordöstra udde, ty i motsatt fall skulle det omedelbart vräkas tillbaka mot kusten och gå en säker undergång till mötes under den mörka och hemska natt, som stundade. För att i sin mån, i händelse af behof, leda fartyget på rätt stråt lät Jernfeldt å landtungans yttersta spets uppföra ett bål af torrt virke, hvilket ögonblickligen kunde antändas, för att belysa inloppet. Sedan därefter ytterligare en massa brännbara ämnen med stor möda framsläpats till bålet för att underhålla elden, lägrade sig de tre kolonisterna i lä för stormen och afvaktade med spänd uppmärksamhet den stundande nattens händelser.

Vid mörkrets inbrott syntes ännu skeppet, våldsamt kämpande mot storm och sjö styra kurs till hafs,

hvilket, som sagdt, under de rådande förhållandena var den enda räddningen.

Natten blef för de tre på utkik liggande kolonisterna i hög grad besvärlig. Timmarne skredo långsamt framåt, stormen växte i oroväckande grad och knippen af blixtar, åtföljda af bedöfvande åskskrällar, hvilka skakade luften förtogo emellanåt ljudet af de skyhöga vågornas brus och cyklonernas hemska tjut.

Ju längre det led ju mer ökades stormen, och sjögången blef i följd däraf allt våldsammare. Med bedöfvande dån, afbrutet af rosslande suckar, rullade oceanens väldiga vågor mot stranden, där deras kammar med sitt sjudande skum sönderpiskades till ett fint och tätt regn, hvilket af stormen fördes öfver till landtungans läsida och totalt genomblötte de tre männen, som där höllo vakt.

Plötsligt, ett par timmar efter midnatt, dånade, i kapp med en väldig åskskräll, ett kanonskott genom rymden. Och i mörkret framdök samtidigt ett par skeppslanternor mellan de brusande sjöarne. Jernfeldt och hans båda medhjälpare rusade upp och vid en fräsande blixt, som ögonblickligen efterföljdes af en hel massa andra, så att firmamentet syntes stå i flammande lågor, sågo de tre männen ej långt från land ett skepp med ramponerad rigg, våldsamt vräkas kring bland de skummande jättevågorna. Det rådde intet tvifvel om att detta skepp och det föregående dag synliga svenska fartyget var ett och detsamma. I ögonblicket gafs order om bålets påtändning, och en qvarts timme senare stod veden i ljusan låga.

Under tiden syntes skeppet vid de oupphörligt återkommande blixtarne allt mer närma sig kusten, och om det icke förmådde löpa in i lagunen genom det omkring 8 kilometer breda inloppet, skulle det vara räddningslöst förloradt. Tändande en lanterna, som Jernfeldt medfört bland sina förråder, rusade den hjältemodige officeren ut på yttersta spetsen af sandrefveln, där han, omhvärfd af den rasande stormen och de brusande jättevågornas höga svall, hvilka i hvarje

sekund hotade att rycka honom ned i djupet, oupphörligt, som en blänkfyr, svängde sin lykta.

Skeppet tycktes dock vara redlöst mot storm och vågor, ty det dref nu endast för vinden, under det å dess däck en förfärande oordning syntes vara rådande. Vid skenet af de oupphörligt hvarandra korsande blixtarne såg Jernfeldt en massa människor springande om hvarandra. Och ett par minuter därefter hörde han, alldeles inpå sig, förtviflade nödrop af människor blandas med det helvetiska oljud, som de rasande elementen frambringade.

I nästa minut hade skeppet fattats af en skyhög brottsjö och lyftes i en sekund upp på dess fräsande och skummande rygg, hvarefter det likt en spån kastades högt upp på den här ganska tvärbranta stranden, där det blef liggande på ena långsidan.

Omedelbart rusade Jernfeldt och hans medhjälpare bort till strandningsstället, vägledda af de bländande ljungeldarne.

Där tedde sig allt som ett kaos!

De af skeppsmanskapet, som voro på fötter, sprungo om hvarandra, under det andra, liksom förlamade af skräck, kröpo omkring bland en massa löst gods som låg kastadt huller om buller på stranden. Under all denna villervalla sökte befälet fruktlöst att göra sig hördt.

Midt i tumultet, omhvärfd af fladdrande segeltrasor och snärjande taklage, som i vild oordning hängde ned från skeppets rigg och af stormen piskade allt, som kom i dess närhet, mötte löjtnanten en liten undersätsig man, utan hufvudbonad, som med ett gevär i ena handen kom släpande på ett tungt kolly. Vid skenet af en ny blixt igenkände löjtnanten i den skeppsbrutne sin vän jägmästaren. Och i nästa ögonblick föllo de båda männen med ett glädjerop i hvarandras armar.

NIONDE KAPITLE

Sammandrabbning med de svarte.

Dagen efter skeppsbrottet. — Vraket förtöjes — De svarte komma! — Jernfeldts försvarsplan. — Sammandrabbningen. — Svenskarne bli segrare. — Förnyadt angrepp på kolonien. — Ett flytande batteri. — Svenskarne bli åter herrar på täppan.

Ändtligen blef det åter dag efter denna fruktansvärda natt.

Utmattade och dödströtta efter de öfvermänskliga ansträngningarna hade den del af skeppsbesättningen och dess befäl, som ännu fans vid lif, lägrat sig inne i skogen, i omedelbar närhet af den lilla svenska kolonien, som nu blifvit förstärkt med ytterligare 15 landsmän, förutom jägmästaren. Fyra män och bland dem skeppets kapten saknades dock, och det antogs att samtliga desse gått öfver bord, kort före skeppsbrottet, då några väldiga brottsjöar öfverspolade skeppet långsides och snurrade detta rundt några hvarf, så att stormasten vräktes öfver bord och rodret ramponerades. Från detta ögonblick var fartyget prisgifvet åt undergång, redlöst som det därefter, med hvinande fart, af storm och sjö drefs mot stranden.

Och där låg nu detta, för några timmar sedan så ståtliga skepp, som vrak uppkastadt på denna aflägsna kust.

Dess svarta skrof hvilade på den silfverglänsande hvita sanden i strandbädden, under det de ännu allt-

jämt lika vildt brusande sjöarne från den ändlösa oceanen emellanåt piskade dess sidor och sökte famna dess skrof, liksom för att åter draga jätten ned i oceanens sjudande afgrund.

När jägmästaren njutit litet hvila, berättade han, att han i Bremen gått ombord på det svenska skeppet, som var destineradt till Australien med last af styckegods, hvilken dyrbara last ännu låg oskadad i fartygets skrof. Den ståtliga tremastaren var hemmahörande i Göteborg och hette »Göta Lejon».

Han berättade vidare, att resan gått lyckligt, tills dess skeppet skulle angöra Cap Camerun, dit jägmästaren medföljt som passagerare, och att således han var den som ofrivilligt varit orsaken till fartygets undergång, en sak som mycket syntes gräma den liflige mannen.

Att om möjligt rädda lasten för att sedermera få den vidare befordrad med annat fartyg var det, som tillsvidare återstod att göra. Och härvid medverkade den lilla kolonien på ett kraftfullt sätt, under sina energiska chefers ledning.

Vraket förtöjdes säkert å strandbädden, sedan ett par af dess väldiga ankare nedgräfts och blifvit vederbörligen belastade, så att skeppet ej kunde dragas ned i djupet af vågorna.

Under tiden aftacklades äfven skrofvet. Arbetet härmed hade icke väl hunnit afslutas, förr än kolonisterna och den skeppsbrutna besättningen en dag blefvo vittnen till en egendomlig syn.

Å inhafvet närmade sig en hel flotta af kanoter, kommande från den midtemot Cap Suellaba liggande mynningen af floden Wuri.

Kolonisterna anade genast att den väldiga här af infödingar, som nu var i antågande, icke kom i fredlig afsigt. Ty utan tvifvel hade de upptäckt det redlösa stora skeppet och voro nu på väg att plundra detsamma. Och att de hvite, sedan infödingarnes roflystnad blifvit väckt, ej skulle mäkta att på fredlig väg förmå dem att afstå från den tillämnade plundringen syntes ej vara tänkbart.

Alltså började den lilla svenska styrkan att under Jernfeldts befäl ordna sig till försvar.

Skeppet, som med sina säkert igenbommade däcksluckor var tämligen oåtkomligt för de svarte, öfvergafs, hvarefter Jernfeldt fördelade sin trupp på en skyttelinie, hvilken oupphörligt skulle bilda front mot den anryckande fienden, så fort denne vågade en landstigning. På så sätt skulle koloniens egna förråder äfven skyddas, såvida ej de svarte förstodo att spränga skyttelinien och inträngа i skogen, hvilken från inhafsidan absolut skyddades för ett angrepp i stor skala af väldiga mangroveskogar, så att de hvite ej behöfde frukta att från denna sida få mottaga anfall i ryggen af de angripande.

Ju närmare kanotflottan kom, ju mer förvissade blefvo de hvite om att infödingarna, alldeles som Jernfeldt beräknat, planlöst med hela sin samlade styrka skulle kasta sig öfver det på den öppna spetsen af landtungan liggande skeppsvraket.

En viss försigtighet iakttogs dock af de svarte vid anfallet, ty ju närmare de kommo land, desto mer saktade de farten på kanoterna, genom att berga seglen. Vidare roddes ett par väldiga krigskanoter, rymmande hvardera omkring ett hundra man, upp i tåten för flottiljen, och längst fram i fören på dessa kanoter syntes en grupp brokigt utstyrde krigare, utrustade med väldiga muskedunder.

När de två stora kanoterna befunno sig på omkring hundra meters afstånd från land, gåfvo några af krigarne eld, för att därmed få utrönt om det å land fans några motståndare, som ämnade besvara saluten. Då emellertid ingenting förmärktes, ökade roddarne takten, och i nästa minut var stranden öfversållad af infödingar och kanoter.

Att börja med hölls en kort rådplägning och därpå rusade hela skaran upp till strandningsstället, där vraket låg förtöjdt. Då de svarta sågo hur ordentligt allt var arrangeradt däruppe och de därjämte upptäckte en massa fotspår efter europeiska skodon, hölls ånyo en

kort öfverläggning, hvarunder åtskilliga af infödingarna oupphörligt pekade inåt skogen.

I nästa ögonblick riktades några gevär mot skogsbrynet, hvarpå ett par skott följde. Därpå närmade sig skyttarne alltmer kolonisternas linie, under det hela den öfriga skaran syntes afvakta resultatet af undersökningarna.

När den rekognoscerande förtruppen befann sig helt nära intill de i skogen dolde hvite männen, kommenderade Jernfeldt: eld! hvarpå ett tjugotal skott, laddade med hagel, ögonblickligen aflossades, hvilket kom negrerna att upphäfva ett rasande tjut, under det de i vild oordning hoppade om hvarandra. Rekognosceringstruppen kastade sig hufvudstupa raklång på marken och kröp skyndsamt bakom några skyddande buskar, hvarefter den blixtsnabbt tog till benen och förenade sig med kamraterna.

Ögonblicket därpå upphäfde hela den väldiga skaran, som minst uppgick till ett par tusen man, ett ännu ursinnigare vrålande än förut och rusade i samlad trupp mot skogen. När de kommo tillräckligt nära de hvita skyttarne, öppnade desse med sina snabbskjutande gevär ögonblickligen en mördande eld mot de anfallande, hvilket hade till följd, att åtskilliga af de svarte fingo bita i gräset, under det andra sårades mer eller mindre svårt af hagelskotten. Verkan af denna första salfva var emellertid afgörande för striden. I vildaste flygt, och utan att våga aflossa ett enda skott, rusade hela den väldiga skaran till sina kanoter och gåfvo sig åter ut på det våta elementet. Anblicken af denna hastiga reträtt var för öfrigt mycket komisk, ty en del af de flyende kastade sig hals öfver hufvud i vattnet, hvarur de sedan plockades upp, en efter annan, af kamraterna. Tre kanoter, som de flyende lemnat efter sig, stodo qvar å stranden.

Det blef nu nödvändigt att natt och dag hålla vakt vid vraket, för att dels bevaka det, och dels hålla utkik till sjös, i händelse något skepp skulle bli synligt, hvarom dock vid denna tid fanns föga hopp.

Ty det var högst sannolikt, att de hvite under den närmaste tiden skulle få mottaga oupphörliga besök af infödingarne från alla trakter, rundt kring inhafvet. Denna förmodan besannades äfven, ty endast ett par dagar efter det första anfallet företogs ett nytt angrepp af en annan negerstam, boende kring en af de österut belägna flodmynningarna.

Landstigningen tillgick på samma sätt som första gången, och försvarsplanen förblef äfven densamma. Men kriget blef allvarsammare än förut, ty nu besatte de anfallande helt enkelt skeppsvraket, och förskansade sig till större delen ombord och kring skeppet, där de voro utom skotthåll för de hvite skyttarne.

Desse voro därför, om de ämnade fördrifva vildarne, nödsakade att rycka fram ur skogsbrynet och våga en strid på de öppna sandreflarne, hvilket så tillvida var farligt, som de därigenom tvingades att visa sin fåtaliga styrka.

Emellertid beskötos de anfallande under hela dagen, med väl riktade skott från remingtongevär, hvilka orsakade rätt stor manspillan. Men det oaktadt höllo de svarte denna gång stånd, försigtigt skyddande sig för de hvinande kulorna. Och under tiden hade de lyckats att uppbryta däcksluckorna och uttaga en del af skeppslasten.

Strax före mörkrets inbrott syntes den myllrande massan i färd med att transportera det ena kolliet efter det andra ned till kanoterna.

Men under de timmar, som striden räckt, hade icke allenast några af svenskarnes skyttar med sina lång- och snabbskjutande gevär, underhållit en liflig eld på de anfallande, hvilket i hög grad försvårat deras arbete ombord på vraket, utan Jernfeldt hade äfven en ny anfallsplan, hvilken omedelbart sattes i verket.

Af en del skeppsvirke från vraket, som blifvit uppstapladt i skogen, hade några af de skeppsbrutna under dagens lopp förfärdigat en lång och smal flotte, som å ena långsidan var försedd med en tät, omkring två meter hög vägg af stolpar, med inflätade väldiga Raphiablad.

Med förenade krafter sattes därefter denna flotte, som bestod af tre särskilda delar i den närbelägna viken, vid skogsbrynet, där mangrov-vassarne och gyttjebottnen slutade, och det klara vattnet vidtog.

Sedan därefter samtliga de hvite stigit ombord på det egendomliga flytande batteriet, dref detta med god fart ut i viken och förankrades omedelbart framför kanoterna, hvarefter en häftig eld öppnades mot land, som totalt afskar reträtten för de svarte. I synnerhet gjorde de två små mitraljöserna en öfverdådig effekt, och öfversållade den öppna stranden, med ett regn af kulor, hvilket på de förfärade infödingarne gjorde intryck af att en hel liten armé befann sig bakom den långa flytande barrikaden.

Tumlande om hvarandra i vild oordning, lyckades ungefär hälften af de svarte att återeröfra ett tjugotal af de tomma kanoter, som lågo längst bort, under det återstoden af deras krigare, qvarlemnande sina gevär, hals öfver hufvud kastade sig i hafvet, för att simmande söka uppnå det midt emot Cap Suellaba liggande Cap Kamerun.

När mörkret bröt in, voro de hvita ånyo herrar på landtungan och besatte nu själfve det stora skeppsskrofvet, sedan den af infödingarne lossade ringa delen af lasten åter förts samman, för att dagen därpå instufvas i skeppsrummen.

TIONDE KAPITLET.

Kontravisit hos de svarte.

Jägmästarens plan. — Ett svårt arbete. — Öfverrumpling i urskogen. — De svarte göra ett bra kap. — En expedition öfver lagunen. — I Wuris mynning. — De svarte hemma hos sig. — Landstigning och stormning.

En hel vecka gick, hvarunder kolonisterna och de skeppsbrutne alldeles fredades från förnyade angrepp af infödingarne. Under tiden företogs, på jägmästarens inrådan, ett ganska egendomligt arbete.

Jägmästarens plan gick nämligen ut på ingenting mindre, än att förflytta hela kolonien ombord på skeppsvraket, hvilket därefter skulle tjenstgöra som en starkt befästad tillflygtsort för svenskarne.

Att åter få skeppsskrofvet på köl igen blef således för planens realiserande de hvita männens första bestyr.

Detta var dock ingalunda någon lätt sak att utföra, med de jämförelsevis små resurser, hvaröfver man här förfogade, men jägmästaren hade redan uppgjort en sinnrik plan för arbetets genomförande.

Tätt utmed fartygets köl, och i linie med denna, utgräfdes i sanden en väldig graf, som skulle tjena till bädd för det stora skrofvet, hvilket vid jämförelsevis lugnt väder låg uppkastadt så högt på den skarpt sluttande stranden, att dyningarna ifrån hafvet icke ens under flodtiden nådde dit upp. Sedan det svåra arbetet ändtligen fullbordats, undergräfdes ytterligare själfva

skeppet så att det, hängande i sina förtöjningar, endast så mycket som nödvändigt behöfdes, tangerade kanten af den uppkastade stora grafven.

Sedan äfven detta farliga och svåra arbete var fullbordadt, förtöjdes skrofvet ytterligare med några starka kablar, förbundna med väldiga block, hvars yttersta ändstroppar fastgjorts vid de nedgräfda förankringarna.

Nu undanskaffades i hast alla stöttor, de väldiga ankarkettingarna kastades sakta loss, och tum för tum gled det tunga skrofvet vid taljornas gnissel ned i sin djupa bädd, på hvars botten det blef stående upprätt.

Därefter igenfyldes alla tomrum i den mjuka bädden rundt kring fartygets sidor, och där låg nu det stora skeppsskrofvet inbäddat i sanden, som om det legat på vattnet i en lugn hamn.

Hvad som ramponerats af inredningen, återställdes därefter i sitt ursprungliga skick, hvarefter kolonisternas förråd transporterades ombord.

Därefter anbringades här och där under däck skottgluggar för såväl gevärs- som kanoneld, ty i skeppets arsenal funnos äfven några små kanoner af malm.

Sedan kolonisterna och skeppsbesättningen blifvit förskansade inom skeppet, lössläpptes ett dussin svarta fångar, som förut hållits inspärrade ombord, på det de ej måtte få en inblick i den svaga ställning, som de hvita förut innehaft.

Jägmästaren, som brann af jagtifver, föreslog därefter, att en expedition skulle utrustas i och för undersökning af det rundt kring flodmynningarna belägna landet, en sak hvilken äfven på det lifligaste intresserade Jernfeldt, som därunder hoppades kunna bli i tillfalle att sluta fred och förbund med samtlige kring inhafvet boende negerstammar, samt först och främst med dem, som kolonisterna redan råkat i delo med, och hvilka just nu till följd af sina stora nederlag, helt säkert ej skulle vara obenägna att ingå på dylika underhandlingar.

Innan denna expedition hunnit anordnas, inträffade emellertid en händelse, som förorsakade, att dess fredliga syfte istället blef af motsatt natur.

Tidigt en morgon hade nämligen Kalle, jämte ett par matroser af skeppets besättning skickats in i skogen för att hopsamla bränsle för koloniens räkning. Det enda, som för ändamålet medfördes, var en såg och ett par yxor.

Länge hade de tre männen ej sysslat med sitt arbete, förr än de plötsligt sågo sig omringade af en väldig skara infödingar, hvilka, innan de på ett dylikt anfall alldeles oberedde kolonisterna hunno sätta sig till motvärn, kastade sig öfver de tre männen, bundo dem till händer och fötter, och buro dem ned till en kanal i mangrovevassen å den närliggande Malimba-viken, hvilken, såsom förut är nämndt, på den ena sidan begränsade landtungan. I kanalen låg mellan mangrovestammarne inskjutna ett halft dussin kanoter, i hvilka infödingarne placerade sig, sedan de handlöst kastat fångarne ned på bottnen af den största farkosten.

I nästa minut paddlades den lilla flottiljen ut i den labyrint af mer eller mindre breda kanaler, hvilka genomkorsade mangroveskogen, som gångstigarne i en modern engelsk park. Och efter en qvarts timmes tid voro de svarte ute på klart vatten. Nu uppsattes seglen, hvarefter flottiljen, hållande kurs utefter vikens vestliga strand, styrde ut i lagunen, hvarefter kosan ställdes in i Wurimynningen.

Hela öfverfallet hade, liksom affärden, försiggått i största tysthet, utan att ett skott lossats. Kämpande med förtviflans mod mot de öfvermäktige angriparne, hade de tre männen, som arbetat på omkring hundra meters afstånd från hvarandra, snart måst gifva tapt för de till minst ett par hundra man uppgående negrerna.

Icke desto mindre blef den lilla kanotflottan observerad från skeppet, då den, kommande från viken, styrde kurs ut i inhafvet. Jägmästaren misstänkte genast, att icke allt stod rätt till, men Jernfeldt, som började hysa det djupaste förakt för infödingarnes feghet, lugnade honom med, att de tre männen mycket väl under Kalles erfarna ledning skulle vetat att skydda sig i den händelse de blifvit angripna.

Emellertid gick jägmästaren, åtföljd af ett par hundar, som han medtagit från Europa, in i skogen för att söka de utskickade.

Han återkom efter en stund, bärande sågen i hand, tillika med en af sjömännens slidknifvar, hvilken tappats under striden.

Som det numera ej rådde något tvifvel om att de tre männen blifvit bortförda af vildarne, verkställes den återstående utrustningen af den tillämnade expeditionen med all önskvärd snabbhet.

Jägmästaren, Jernfeldt och Gustafsson, åtföljda af ett halft dussin matroser, stego ned i en af skeppsbåtarne, hvilken för ändamålet tagits i anspråk, och som på släp medförde en grundgående kanot, och så hissades seglen.

Ombord å skeppet qvarstannade återstoden af dess besättning, under befäl af fartygets styrman.

När den hvita, snällseglande barkassen lade ut från land, hade kanotflottan emellertid för länge sedan inlupit i den stora vik, hvari Wurifloden utmynnar.

Färden öfver det endast omkring 15 kilometer breda inhafvet gick raskt, hvarefter ett deltaland, genomskuret af en bred kanal, passerades.

På en kort sträcka funno de hvite männen, på ömse sidor om flodmynningen, väldiga mangrovevassar, hvilka sträckte sig åt alla håll, så långt blicken nådde. Men plötsligt höjde sig den högra flodstranden och ett par stora hvita gaflar blänkte fram genom den yppiga grönskan. Det var ett par magasin efter mönstret af de faktorier, som de hvite anlagt utefter vestkusten, och hvilka magasin egdes af några negerkungar, hvilka vid denna tid voro de enda, som här drefvo byteshandel en gros med de köpmän, som å de under den vackra årstiden anländande ångarne besökte platsen.

Ännu högre upp, på den rödbruna lateritplatån, utbredde sig, för de häpna främlingarne en öfverraskande syn. Ty omgifna med den yppigaste vegetation af ståtliga träd, sinsemellan förbundna med festoner af i alla färger blommande slingerväxter, låg negerby vid negerby uppradade, som väldiga qvarter i en stor stad.

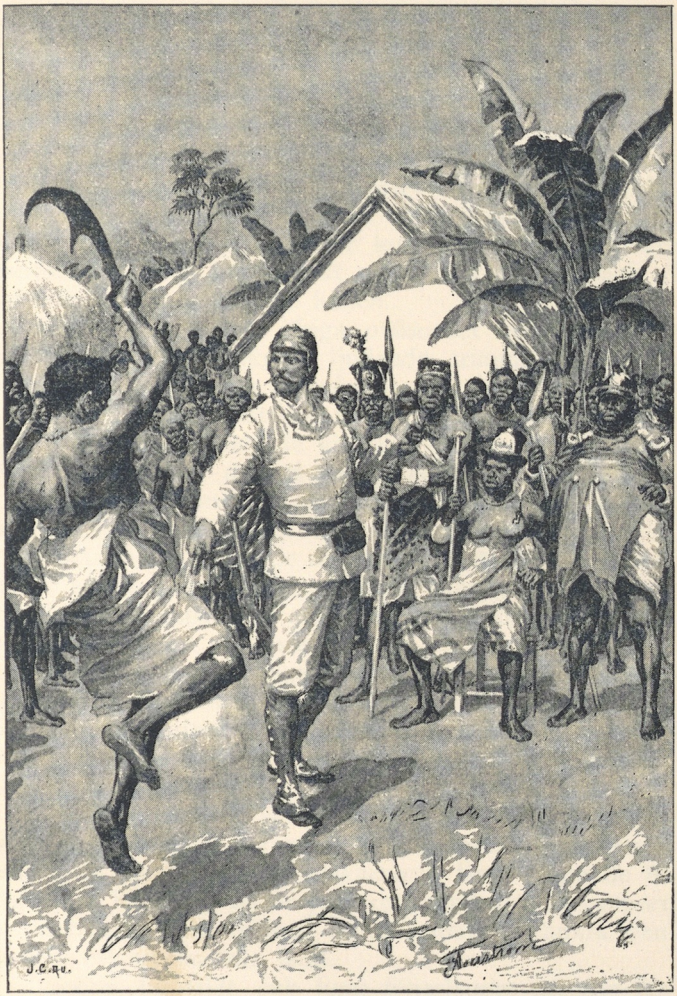

Jernfeldt inför Dualla-höfdingarna.

(Sid. 71.)

Vid främlingarnes ankomst vimlade hela stranden af infödingar. Män, qvinnor och barn trängdes om hvarandra, uppgifvande öronslitande skrän, hvilket antydde att något högst ovanligt var å färde.

Tatuerade krigare, väpnade med gamla gevär och utstyrda i lika urmodiga uniformspersedlar, sprungo i vild oordning fram och tillbaka. Somliga buro endast en gammal kask på hufvudet och möjligen ett gehäng öfver axeln, till tecken af sin krigarvärdighet, under det andra stoltserade i antingen en alltför trång, alltför vid, alltför lång eller ock alltför kort uniformsrock, hvars meränd els bjärta färg i rödt eller blått starkt stack af mot den chokoladfärgade huden.

Och midt i det öfriga oväsendet hördes skrället från några vidt omkring ljudande trummor kalla de kringliggande byarnes innevånare ned till stranden.

Jernfeldt lät gastarne ta in seglen, hvarefter han utan vidare beordrade de käcka gossarne att ro i land. När infödingarne märkte detta, sökte de hindra landstigningen, genom att afskjuta en massa gevärsskott mot barkassen, af hvilka dock intet träffade.

Skämtande berättade nu Jernfeldt, att detta kom sig däraf, att de svarte aldrig sigtade, utan vände bort ansigtet, då de aflossade ett skott, af rädsla för den eld, som blixtrade ut ur geväret.

För att undanträng a infödingarne affyrade jägmästaren från barkassens bog en smattrande mitraljössalva, som med ens gjorde åsyftad verkan, och kommo samtliga de svarte att öfverge stranden, för att förskansa sig högre upp i skogen.

Under ett bedöfvande smattrande från de rundtomkring i skogen lurande infödingarnes gevär, stego emellertid de djärfve svenskarne i land, väpnade till tänderna, hvarefter en af gastarne qvarlemnades ombord å barkassen, med order, att tillsvidare förankra densamma ett stycke från land.

Sedan Jernfeldt och hans följeslagare därefter förskansat sig bakom en i hast anordnad barrikad, af några på hvarandra uppstaplade kanoter, hvaraf hela stranden var uppfyld, riktades den medtagna lilla mi-

traljösen mot de framför liggande höjderna och sprutade under några minuter ut en bedöfvande åska af kraftiga smällar, åtföljda af ett hvinande kulregn.

Ögonblicket därpå stormade svenskarne, med sina energiska chefer i spetsen höjden, och fattade posto på en, af de svarte själf anlagd förskansning, från hvilken ett par stora negerqvarter under några minuter ånyo beskötos med mitraljös-salvor och handgevärseld. Och därpå stormade den lilla truppen in i dessa negerbyar, under det de infödde, alldeles förbryllade af det ursinnigt häftiga anfallet, i vild oordning flydde hals öfver hufvud.

Under det kraftiga angreppet hade ett par svenskar lindrigt sårats af några förlupna kulor, hvilket dock icke hindrade dem från att lika energiskt deltaga i stormandet af de svartes förskansningar.

Nu genomsöktes i största hast de närmast liggande större bostäderna, hvilka samtliga voro ganska solidt uppförda, på fast grund af sten, och med väggar af bräder, som synbarligen voro importerade. Andra byggnader voro uteslutande uppförda af ur jorden brutna stenar, och i dessa de förmögnares hus, fattades hvarken ordentliga fönster eller dörrar. Äfven det inre förvånade kolonisterna, ty där och hvar påträffades såväl europeiska möbler som väggprydnader.

Men däremot fann man ej under detta ifriga letande ett spår af de försvunne tre männen, hvilket isynnerhet försatte jägmästaren i ett så vildt raseri, att han i ett häftigt ögonblick svor på, att utan pardon nedgöra alla svarta, som kommo i hans väg, för att hämnas sina landsmän.

Och lika mycket rasade han öfver förlusten af »Kalle», för hvilken han genast fattat lika stor tillgifvenhet, som den Jernfeldt hyste för den duktige negern, hvilken, så svart han var, dock var så olik sina roflystne och fege Kamerunbröder.

Med den lilla kännedom om Kamerun-negrernas seder och bruk, som Jernfeldt egde, trodde denne dock, att de fångslade ännu voro vid lif, hvarför undersökningen fortsattes.

Den afbröts emellertid snart af det inbrytande mörkret, som omöjliggjorde allt vidare framträngande.

En af matroserna beordrades nu att tillsäga kamraten, som vaktade barkassen, att denne skulle förtöja båten närmare land, i skydd af mangroverna, hvarefter den lilla tappra skaran lägrade sig i omedelbar närhet af negerbyarne, för att noggrant aktgifva på de händelser, som stundade.

ELFTE KAPITLET.

En äfventyrlig rådplägning.

Öfverläggning. — Jernfeldts plan. — Jägmästaren och Gustafsson blifva sentimentala. — Jernfeldt gifver sig fången åt de svarte. — Ett underligt negerspråk. — Inför de svartes bödel. — Två talare. — Fred slutes.

Lägrade i den härliga, vilda park, som omgaf negerstaden, rådplägade Jernfeldt och jägmästaren om bästa sättet att antingen med våld eller på fredlig väg söka befria de tre fångarne och få ett fredslut till stånd med de svarte.

Jägmästaren, med sitt hetsiga temperament, röstade för ett våldsamt tillvägagående.

Genom täta, forcerade angrepp ville han tvinga de infödde till undergifvenhet. Jernfeldt åter röstade för ett motsatt förfaringssätt. Ty genom fortsatta angrepp skulle den påbörjade striden draga ut på längden, skyddade, som infödingarne, voro af en terräng, hvari de kunde dölja sig. En långvarig strid skulle under dylika förhållanden ej leda till något afgörande resultat, menade Jernfeldt. Och därest fångarne ännu vore vid lif, skulle ett förfaringssätt, sådant som det jägmästaren förordade, antingen endast förlänga de fångnes lidanden, eller strax leda till att de dödades, utan att åt de hvite lemnades tillfälle att inskrida för att förhindra exekutionens verkställande.

Jernfeldts nya plan gick i stället ut på, att han själf borde gifva sig fången åt de svarte, för att därigenom få kännedom om fångarnes öde och på samma gång äfven komma i personlig beröring med de negerhöfdingar, med hvilka striden egentligen fördes.

— Under tiden, fortsatte den unge officern, vänd till jägmästaren, tar du ensam befälet öfver vår lilla expedition och följer med uppmärksamhet händelsernas gång, för att, om så behöfves, ingripa med våld i det afgörande ögonblicket.

Denna plan verkade en smula uppskakande på den lättrörde jägmästarens sinne. Och under det han lifligt och varmt tryckte Jernfeldts hand, sade han:

— En dylik stor uppoffring från dig, min käre broder, kommer jag aldrig att gå in på.

— Ha vi inte öfverenskommit, att *gemensamt* dela farorna! fortfor han entusiastiskt.

— Visserligen! Och min plan går häller icke ut på något annat. Det är, som jag nämndt, endast för att komma till ett hastigt resultat, som jag planerat för att vi nu skola samarbeta på det sätt, jag föreslagit, svarade löjtnanten.

— Men besinnar du då ej, hvilka faror, du utsätter dig för, invände jägmästaren.

Löjtnanten log och tryckte kamratens hand.

— Med ett par vänner, som du och Gustafsson, vid min sida, skrattar jag åt de faror, som här hota, sade den käcke officern.

Gustafsson, som åhört öfverläggningen utan att yttra ett ord, började nu hosta, hvarefter han gjorde honnör och svarade:

— Gu' bevare löjtnanten! Och tack ska' han ha, för de orden! Därefter mumlade han för sig själf: Här stunda dagar! Och därmed spottade han ut sin tobaksbuss, som han alltid gjorde, när han var ond, och lade in en ny, dubbelt så stor som den förre.

Därefter försjönk den gode mannen i reflexioner, där han låg framstupa på marken, med handen hårdt sluten om pipan på sitt gevär, under det löjtnanten och jägmästaren sakta fortsatte sitt samtal.

I daggryningen observerade svenskarne några infödingar, som smygande ströko omkring den delen af negerstaden, som de hvite dagen förut genomströfvat.

En stund senare återkommo de, tillsammans med ett par hundra kamrater, och syntes mycket förvånade, då de funno att allt var sig likt, som då de dagen förut lemnade platsen.

Plötsligt prasslade det inne i skogen, och i nästa ögonblick kom Jernfeldt, lugnt gående mot en grupp af infödingar, som samlats utanför ett af de största husen. Vid hans åsyn rusade de svarte, under höga rop, omkring, två skott aflossades på långt håll, som vanligt utan att träffa, men då Jernfeldt därvid segnade ned och blef liggande, ryckte ögonblickligen de svarte några steg framåt, men hejdade sig därpå åter några minuter. Men då de fortfarande sågo den hvite mannen ligga där öfvergifven, togo negrerna mod till sig och nalkades försigtigt den fallne, som nu till hälften reste sig upp och vinkade åt dem att komma närmare.

Detta hade till följd att hela skaran slutligen rusade fram och kastade sig öfver den unge officern, som därefter bands till händer och fötter, hvarefter han släpades in i en af de murade kojorna, där han bevakades af en ansenlig skara krigare, under det återstoden rusade i väg inåt byn.

Hela uppträdet hade försiggått under tystnad. Men plötsligt hördes en trumma ljuda, hvars smattrande skrällar genljödo öfver hela nejden.

En annan trumma svarade, så en tredje, och därpå fortsattes konserten, till dess hela den förut så folktomma förstaden, vimlade af infödingar, hvilka oupphörligt rusade om hvarandra, som om elden varit lös.

Sedermera fingo de hvite klart för sig, hvad dessa trumhvirflar betydde.

De talade ett för infödingarne *fullt begripligt språk,* sammansatt af de ljud, som frambringades å trummorna, hvilka voro så inrättade, att de återgåfvo ett par höga toner.

Men icke nog med att detta språk kunde trummas, det kunde äfven talas eller hvisslas, och var således användbart, icke allenast för samtal på betydligt från hvarandra aflägsna platser, utan äfven på nära håll, för att på ett hemlighetsfullt sätt uttrycka ord och tankar.

Så heter på dessa infödingars språk: »jag vill» *napula,* hvilket på trumspråket låter: **kólokúlu.** »Äta» heter *da,* eller på trumma: tókolokúlokolóto. Och följaktligen heter: »Jag vill äta:» **kólokúlutókolokúlokolóto.**

När alla negrerna syntes vara samlade, ljöd ånyo trummorna, och ögonblickligen slogo infödingarne å en öppen plats krets kring sina höfdingar, hvilka, med öfverhöfdingen i spetsen, syntes midt i klungan. Så vidgades den väldiga ringen, hvarpå trummorna ånyo rördes, och nu framsläpades Jernfeldt midt i kretsen, under ett bedöfvande larm af de omkringstående.

Med en knif, som han vid fångslandet hållit dold i sin knutna hand, hade han nyss förut afskurit sina bojor. Detta tycktes häller ingen af de närvarande fästa sig vid, ty fången hade icke förr kommit inom den tätt packade ringen af infödingar, förrän en jättestor neger rusade fram, väpnad med en faschinknif, med hvilken han ögonblickligen, utan vidare, tänkte afhugga fångens hufvud. Tack vare Kalles skildringar om Du-alla-negrernas sedvanor, hvilka antingen ögonblickligen arkebusera sina fångar, eller använda dem som slafvar, syntes Jernfeldt emellertid vara beredd på en dylik snabb expedition, ty blixtsnabbt framdrog fången ett par revolvrar, af hvilka han riktade en mot bödeln, som nu hastigt drog sig tillbaka. Vändande sig mot öfverhöfdingen, uttalade han därefter lugnt den vänskapsfulla hälsningsformeln:

— *Jetuse!* (Jag ser dig.)

— *Niambe* (Så vill Gud) svarade den tilltalade hastigt.

Därefter fortsatte Jernfeldt på engelska, hvilket språk flertalet af de infödde ganska väl förstodo:

— Konungar!

— Jag kommer å min konungs vägnar, för att bjuda eder fred och vänskap! Min konung är mäktig och stor, och hans välde sträcker sig vida omkring. Själf den tappraste krigaren i sitt rike, är han omgifven af många tappre män, hvilka alla lyda hans röst. Genom mig bjuder han er rika skänker, hvilka I kunnen vinna utan strid, om I viljen fred och vänskap. Men viljen I det ej, så skall jag ej uppgifva striden med Eder förr, än I åren besegrade! Och om ni under striden tagen mitt lif, så skola mina krigare hämnas mig och nedergöra eder! Hafven I förstått mig?

Öfverhöfdingen höjde nu sin hand och svarade:

— Din konung vare hälsad och äfven du, främling! Vill du fred och vänskap med oss, så skall strid ej längre råda. Jag hälsar dig och dina krigare välkomna ibland oss. Välkomna vare äfven edra skepp och edra köpmän!

Öfverhöfdingen gjorde nu ett tecken och trummorna rördes åter, hvarefter infödingarne skingrade sig, för att i spridda grupper hålla »palaver» (rådplägning) öfver hvad som skett.

Och sedan Jernfeldt till tecken af vänskap tryckt samtlige höfdingarnes händer, återtog han:

— Tre af mina män ha blifvit bortförda i fångenskap af edra krigare. Innan freden beseglas, skola dock fångarne frigifvas åt mig. Hvar äro de?

Öfverhöfdingen bredde åter ut händerna och skakade på hufvudet, hvarefter han svarade:

— Vi veta icke hvar edra krigare finnas. De hafva flytt från våra män och dölja sig i skogen.

— Gud ske lof, tänkte Jernfeldt för sig själf och drog en suck af lättnad.

Därefter följde han höfdingarne in i en af de största husen i byn, där öfverläggningarna en stund fortsattes, hvarefter han återvände in i skogen, där han snart förenade sig med sin lilla trupp, hvilken under jägmästarens ledning noggrant följt allt, som passerat, och i hvarje ögonblick stått beredd att gripa in, därest Jernfeldt gifvit signal därtill.

Så fort jägmästaren tryckt sin vän löjtnantens hand, frågade han: — Nå, hur aflopp underhandlingen?

— Utmärkt! svarade Jernfeldt. Nu återstår endast den högtidligare delen af rådplägningen, och den är icke den minst vigtiga. Ty nu måste vi smida, medan järnet är varmt, och, så mycket som i vår makt står, ytterligare imponera på våra nya vänner.

Därefter satte sig den lilla truppen och dess anförare i marsch ned till flodmynningen, där barkassen låg förtöjd. Och där anträffades, till den lilla expeditionens glädje, Kalle och hans försvunna kamrater, tillsammans med den matros, som blifvit beordrad att vakta båten.

De tre männen, som strax fingo aflägga rapport, berättade nu, att de med en af sina slidknifvar lyckats afskära sina bojor, hvarefter de, kort före landstigningen, kastat sig i vattnet och lyckats hålla sig dolda bland mangroverna, till dess barkassen anlände. Därefter hade de under natten hållit sig gömda i skogen, till dess de på morgonen påträffat skeppsbåten och blifvit tagna ombord.

Under det denna rapport aflades, gjorde Jernfeldt toalett och klädde sig i paraduniform. Jägmästaren skämtade öfver detta tilltag, men löjtnanten tog saken på fullt allvar.

Pekande upp mot de grönklädda terrasserna, å hvilka negerbyarne voro anlagda, sade han:

— Däruppe skall en dag vår svenska flagga svaja! Ty, i Hans Majestät Konungens namn ämnar jag nu söka att här befästa det svenska väldet för kommande tider, till skydd för den lilla koloni, vi här grundat.

Jägmästaren, som icke förr än nu fått del af denna sin väns plan, blef hänförd och omfamnade löjtnanten, medan han sade:

— Du är en dugtig karl, bror Jernfeldt. Måtte bara nu din granna uniform imponera lika bra på de svarta gökarne, som förut dina fältherretalanger och ditt mod! Nu blef det Jernfeldts tur att le.

— Du ska få se, att uniformen kommer att imponera mer än allt annat, svarade den unga officern skrattande.

Och därefter gaf han order till matroserna att föra iland en del varupackor, ämnade till skänker åt negerhöfdingarne.

Under tiden hade ett kompani slafvar anländt, som togo hand om handelsvarorna. Och sedan de svarte belastats, satte sig expeditionen åter i rörelse mot negerbyarna.

På den öppna platsen utanför höfdingarnes hyddor gjordes halt, hvarefter svenskarne uppstäldes på ett led.

Öfverhöfdingen trädde ut, och hälsades af gastarne med en generalsalva, hvarefter den lilla truppen, under Gustafssons befäl, posterades utanför en af de största hyddorna, i hvilken Jernfeldt och jägmästaren bjödos att stiga in.

TOLFTE KAPITLET.

Svenskarne på ströftåg.

I öfverhöfdingens residens. — Festligheter. — Seder och bruk hos Dualla-folket. — Negersport. — En utflygt på Kamerunfloden. — Växt- och djurlif. — På fastlandsplatåen. — Savannen brinner.

Öfverhöfdingens »residens» var till stor del inredt efter europeiskt mönster. Väggarne i den stora sal, i hvilken de bägge svenskarne infördes, voro täckta med hyflade bräder och prydda med engelska litografier i bjärta färger, omväxlande med en massa större och mindre speglar.

I salens midt stod ett större bord, omgifvet af europeiska stolar. Långa hyllor sträckte sig äfven utefter väggarne, å hvilka voro uppradade diverse husgeråd af glas och porslin. Öfver bordet hängde en lampa. I ett hörn fans en järnsäng med madrasser och filtar.

På liknande sätt voro äfven de öfrige höfdingarnes och det förmögnare folkets bostäder inredda. Den fattigare befolkningen bodde däremot i vida enklare kojor, byggda på en meterhög platform af tillstampad lera, och omgifna af små trädgårdar af bananer och kokospalmer, i hvilkas bladspetsar gullgula väfvarefoglar byggt sina sinnrika bon.

Kring bordet sutto, vid Jernfeldts och jägmästarens inträde, ett halft dussin underhöfdingar, hvilka alla med

vänliga åtbörder välkomnade svenskarne och bådo dem taga plats.

Sedan därefter varupackorna inburits i salen och gåfvorna utskiftats mellan de svarte, började ånyo underhandlingarna, hvilka slutligen ledde till det resultat, att ett fördrag upprättades, i hvilket samtlige höfdingar förbundo sig att lemna kolonisterna i fred, hvarjämte de tillätos att, utan hinder från infödingarnes sida, få slå sig ned hvar hellst de behagade och där hissa den svenska flaggan.

Sedan denna handling blifvit underskrifven, hvilket dock från höfdingarnes sida ej gick så lätt för sig, enär samtlige tycktes hysa en panisk förskräckelse för att med penna och bläck teckna sina »bomärken», vidtog en serie festligheter till de hvite främlingarnes ära.

En festmåltid anrättades af höns, stekta i palmolja, hvilka dock ej smakade så delikata som fiskrätterna, bananerna, den söta potatisen, kassave-rötterna och den rostade majsen. Ätbara, men ej vidare läckra, voro anrättningarna af Yams och de till deg knådade rotknölarne af *Colocasia esculenta* och *Convulvulus batata,* hvilka indränkta i palmolja serverades med en riklig tillsats af spansk peppar. Till hvarje rätt serverades dock stora qvantiteter palmvin, och efter maten ett ampert doftande té med rom.

Därefter gjorde svenskarne en utflygt i byarne, i höfdingarnes sällskap.

Öfverallt vimlade det af infödingar, hvilka med beundrande blickar följde främlingarne, och framför allt syntes ytterst förtjusta i Jernfeldts vackra uniform. Men ej heller »gastarna», i sina sjömansdrägter, förfelade att göra intryck på de svarte, som från alla sidor trängde sig omkring dem, under det de skakade hand med dem och försökte konversera med dem på neger-engelska.

Inne i kojorna fanns icke en själ, ty infödingarna tillbringade hela dagen utomhus, endast begagnande sina bostäder till sofrum.

Männen sysselsatte sig med att binda nät, göra affärer, insamla palmolja och dylikt, under det qvinnorna skötte husdjuren och landtbruket, samt därjämte

förfärdigade kokkärl och fat af en grå lera, hvilken de konstnärligt formade med händerna.

Hudfärgen på de infödde växlade från lädergul till mörkt chokoladbrun. Männen voro af en kraftig, muskelstark kroppsbyggnad, qvinnorna däremot små och klent byggda. Håret, tjockt och svart, bars kortklippt och kammades sorgfälligt.

Tatueringskonsten öfvades ej mycket; ansigtet målas med blåa ornamenter; på bröstet och öfverarmen anbringas en massa små fyruddiga stjärnor, och på magen appliceras några ganska smakfullt tecknade arabesker.

Klädedrägten bestod endast af ett skynke kring länderna, af marinblå färg. Hufvudet var obetäckt, utom under regnperioden, då en bredbrättad hatt af palmblad användes.

Såsom smycken buros elfenbensmanschetter, och om halsen perlband, hvilka af qvinnorna äfven anbringades omkring fotlederna. Ett omtyckt mode var äfven att gå klädd i paraply, för dem som voro i tillfälle att bestå sig en dylik lyx.

Till qvinnornas prydnader hörde att bära sammanrullade blad, instuckna i hål, som anbringats i näsbrosket eller öronsnibbarne. Och många buro äfven i dessa hål sitt förråd af röktobak, ty tobaksrökning var ett af det täcka könets njutningsmedel, under det männen däremot helst njöto af att ta sig en pris snus.

På eftermiddagen var en idrottstäflan anordnad till gästernas ära.

Tusentals infödingar samlade sig nere vid flodmynningen, där en roddtäflan först gick af stapeln. Viga som katter, bemannade en massa ungdomar, hvilka så godt som dagarne i ända öfva sig i denna sport, ett antal kanoter. Så togo roddarne, med sina korta, lancettformade åror af hårdt virke, plats i dubbla led, under det styrmannen, utstyrd i en panasch af fjädrar blef stående upprätt midt i båten, med en trumslagare framför sig, som å sitt instrument markerade takten. På gifvet tecken skedde starten, och så bar det af, med 15 till 20 knops hastighet, under det roddarne för full hals sjöngo sina krigssånger. Under tiden eggade de

på stranden stående åskådarne de täflande med manande tillrop. Och då täflingen var slut, belönades segervinnarne med dånande jubelrop, under det de besegrade blott skördade oqvädingsord, sparkar och knuffar för sitt besvär.

Jägmästaren blef så förtjust i sporten, att han för sin del tilldelade de segrande åtskilliga ganska kostliga belöningar, såsom messingssnusdosor, messingskammar, munharmonikor och tomma patronhylsor af koppar, hvilket allt af de svarta genomborrades och användes som prydnader.

Därefter vidtog en brottningskamp på landbacken. Till följd af jägmästarens gifmildhet utmanade ett helt tjog atleter hvarandra på »Parra—Parra.»

En väldig krets af festligt smyckade åskådare bildades kring de kämpande, som nu parvis pröfvade hvarandras krafter.

Med största stränghet öfvervakades att reglerna för brottningen ej öfverskredos, och felade någon af de kämpande härutinnan och gjorde ett falskt grepp, rusade genast flere män fram, beväpnade med piskor, och bearbetade den felande, till dess han återgått till ordningen. Men när så en af de kämpande, efter alla konstens regler, fälde sin motståndare raklång till marken, upphäfde åskådarne väldiga jubelrop.

Qvinnorna applåderade och nego, och ej sällan började segrarens mor, om hon fans tillstädes, att »tutt solo», rusa in i ringen och under munter sång tråda en dans till triumf för segervinnaren.

Sista afdelningen af festprogrammet upptogs af nationaldanser och defileringar af de svartes »förskräckliga» armé.

Sedan krigarne af höfdingarne utstyrts i hvarjehanda militära effekter, ställdes de upp på en linie för att imponera på främlingarna, hvarefter de i en lång gåsmarsch började defilera under ett bedöfvande larm af krigssånger, trumhvirflar och utmanande skrän från de omkringstående.

I dansen deltogo endast qvinnor, barn och slafvar, som rörde sig om hvarandra i långsam takt, under stän-

diga stampningar, bålrullningar och boxningsgester. Till saken hörde äfven att rulla ögonen och skära tänder, hvarefter hela sällskapet tycktes ha fått frossan, under det de, som afslutning på det hela, lupo kring i gåsmarsch.

Den stora festen afslutades med ett vildt dryckeslag, vid hvilket en af gastarne till erkänsla för visad gästfrihet började drilla fram några svenska bondpolskor på en dragharmonika, som en af höfdingarne fått i present af Jernfeldt.

Och nu kunde de öfrige glada »blåtröjorna» ej längre hålla sig, utan fattade hvar sin svartnosiga dam om lifvet, hvarefter »balen» fortsattes tills långt in på »småtimmarne», då de svarte, välbeskänkta af rom och palmvin, kröpo in i sina »bikupor», som Gustafsson kallade negrernas sängkammare.

Åt de hvite männen hade af höfdingarne anvisats lämpligt logi, där de på militäriskt sätt, under bevakning af en post, snart inslumrade.

Följande morgon hemsändes Kalle och gastarne med barkassen, sedan en del varor och proviant instufvats i en större kanot, med hvilken Jernfeldt och jägmästaren åtföljda af Gustafsson och några Duallanegrer, ämnade göra en utflygt uppför Kamerunfloden.

När allt var i ordning till affärd och svenskarne tagit afsked af sina nya vänner, negerhöfdingarne vid Kamerunflodens mynning, lade kanoten ut, hälsad till afsked af ett tusental män, qvinnor och barn.

Och lätt gled den grundgående farkosten fram, uppför flodmynningen, rodd af ett tiotal utvalda negrer, och pådrifven af en frisk bris från lagunen.

Till höger på flodstranden utvecklades för de resandes ögon den yppigaste växtlighet i de mest bländande färger.

Blad oeh blommor växlade i oändligt mångskiftande former, och lik en brokig profkarta glittrade i solen en hel färgskala, från det mörkaste gröna till flammande rödt.

De väldiga oljepalmerna stå i täta led, och mellan dem sticker där och hvar en slank kokospalm upp sin

bladrika krona. Och under det väldiga palmtaket skymta skilda arter af brödfruktträdet med sina melonformade frukter fram, jämte tätt löfvade Mangoträd, hvars guldgula, päronformade frukter teckna sig måleriskt mot det mörka bladverket hos apelsinerna och hundratals andra tropiska växter, af hvilka palmskogen är uppfyld.

Utmed marken prunka bredbladiga Canna-arter, och orchidéer, hvilka i vackra festoner täcka skogens murkna stubbar, där dessa, som ståtliga monumenter, stå kringspridda. Och så spirar mellan allt detta de saftiga gräsarterna upp, jämte hela härar af lianer och andra slingerväxter, hvilka i fantastiska spiraler slingra sig om trädstammar och grenar, sammanbindande blommor och bladskaft i prunkande buketter, eller bildande täta nät och snärjande slingor, hvilka till och med hindra skapelsens herre, människan, att utan yxa och knif inträngа i dessa naturens helgedomar.

Vida skild från den härliga naturen på flodmynningens ena strand är den natur, som utbreder sig på den motsatta stranden, hvilken stilla och liflös, lik en grön öken, sträcker sig så långt blicken når. Ty här behärska mangroverna helt och hållet utsigten. Det enda afbrottet i all denna ödslighet är en å en udde i flodmynningen uppskjutande höjd, å hvilken, såsom en oas i denna öken, synes en negerby. Ofvanför denna by råkade de resande in i en labyrint af omkring trettio meter breda kanaler, hvilka i alla riktningar genomkorsade mangrovskogen. Här i dessa kanaler, där hvarken luft eller ljus saknades, vimlade det af skaldjur. En liten art krabbor, af rödgul färg, förekom i oerhörda massor och infångades lätt, för att tjena till omväxling i provianten. Det är efter dessa djur floden fått sitt namn: *Rio dos camaroes,* krabbfloden, kallade portugiserna detta vattendrag och därifrån härstammar det nuvarande namnet: *Kamerun.*

Längre uppåt floden, vid gränsen för deltalandet, försvunno mangroverna, och palmskogen vidtog på ömse sidor om flodstranden.

Och så fort de resande nådde det värkliga fastlandsområdet, där lateriten vidtog och gyttjejorden slutade, ändrade sig sceneriet fullständigt. Båda flodbäddarne voro här höga och torra och det kringliggande landskapet tedde sig fritt, med banan- och majsplantager åt alla håll.

Högre upp utefter floden vidgades vyerna mer och mer, och väldiga savanner, bevuxna med högt gräs utbredde sig så långt ögat nådde. Här och där syntes dock några småväxta buskar och spridda trädgrupper, som ett afbrott i gräsöknen.

Jägmästaren föreslog Jernfeldt att gå i land, för att om möjligt anställa en fågeljagt i denna gräsöken, en sak som lyckades så väl, att de båda jägarne efter ett par timmars utflygt skjutit ett par tjog matnyttiga smärre fåglar, hvardera af en beckasins storlek. Uttröttade af den ansträngande marschen i det manshöga gräset, slogo de två jägarne sig slutligen ned å en kulle midt i gräsöknen, å hvilken några dvärgartade euphorbier, omväxlande med ett snår af bambu, erbjödo en obetydlig, men ändock kärkommen skugga.

Här hvilade de båda vännerna ut en halftimmes tid, innan återfärden till kanoten anträddes. Jägmästaren tände en pipa, under det löjtnanten förfriskade sig med ett par saftiga frukter, som han medfört från kanotens förråd.

Kort därefter anträddes återmarschen. Vinden låg åt floden till, och snart började de båda jägarne att känna brandos bakom sig. Då de vände sig om, sågo de framför sig en glittrande eldstrimma skymta fram mellan en lång sky af rök, hvilken af vinden pressades ned öfver en bred kil af det stora gräsfältet.

— För tusan, savannen brinner! Det torra gräset måtte ha fattat eld från en gnista ur min pipa, sade jägmästaren och rusade i vild fart framåt för att undkomma elden.

— Halt, skrek löjtnanten, inte ditåt, ty då äro vi förlorade inom några minuter. Och därmed vände han om, och rusade mot det närmaste hörnet af eldhärden. Äfven jägmästaren gjorde helt om, och följde honom.

Inom ett ögonblick voro de båda männen omvärfda af rök och eld, och det såg nästan ut, som om de ej skulle förmått att kämpa sig igenom lågorna.

Men med sina jägarehjälmar neddragna öfver ansigtet, ilade de båda svenskarne i vild fart genom eldhärden, som ännu ej hunnit växa så mycket. Och därpå gick det vidare framåt, genom gnistor och rök, till dess de båda männen med flämtande andedrägt, halfqväfda och med svedda kläder föllo framstupa i det höga gräset, bakom eldhafvet, som allt mer och mer vidgade sig nedåt floden, pådrifvet af vinden.

Sedan de åter rest sig upp och ånyo rusat framåt under några minuter, voro de i säkerhet.

Under tiden hade det rasande elementet med häpnadsväckande fart närmat sig flodstranden, där dock eldens framfart genast hämmades.

Efter ett par timmars oafbruten marsch återfunno svenskarne kanoten, som nu låg förtöjd ett par kilometer högre uppåt floden, hvilken, tack vare sin bredd, lemnat de roende godt utrymme, så att de utan vidare olägenhet kunnat arbeta sig fram uppåt motsatta stranden.

Ett stycke längre upp, sedan expeditionen passerat en stor negerby, delade sig floden.

Den från norr kommande armen kallades af infödingarne *Abo,* den från nordost kommande: *Wuri.*

Strax ofvanför de båda flodernas sammanlopp, lägrade sig expeditionen i en tjusande park, som utbredde sig på vestra flodstranden.

TRETTONDE KAPITLET.

På Wurifloden. — Fiskafänge på floden. — Jagtäfventyr på gränsen emellan två negerstater. — Ett lifsfarligt moras. — På villovägar. — Ett äfventyrligt kallbad. — Vid vändpunkten för utflygten. — En drabbning på floden. — Åter hemma.

När den lilla expeditionen morgonen därpå uppvaknade, njöto svenskarne i fulla drag af den härliga tillvaro som bereddes dem i det paradis, där de nu vistades. Solen gassade från den molnfria himlen, men i den djupa floden fanns svalka, liksom under de täta löfhvalf, som här och där å den höga flodbädden sköto ut öfver vattnet, bildande långa gemak med i mörk grönska skiftande väggar och tak, å hvilka voro inväfda de mest fantastiska mönster af i alla färger prunkande blommor. Och i dessa svala hvalf, lika väldiga som i en kyrka, stämde en kör af sångfoglar upp sin morgonhymn, muntert hoppande från gren till gren i löfverket, eller lifligt fladdrande, som stora fjärilar bland de i väldiga fransar nedhängande slingerväxterna.

Här och där vidgade sig utsigten och visade ett odladt slättland, öfversålladt med grönskande kullar.

Sedan svenskarne tagit sig ett uppfriskande bad i floden, tillbringade de dagen med jagt och fiske. Jagtbytet blef ungefär lika stort som föregående dag och fisket rikligare, än hvad som behöfdes. Ty floden vimlade af präktiga fiskar, hvilka här utgöra en väsentlig del af de inföddes föda. Också funnos utmed flodsträn-

derna uppförda små hus af bambu, stående ett stycke ut i vattnet. I dessa hus, som i åtskilligt erinrade om våra »katsor», fångades fisken, hvarefter redskapen vitjades af de svarte.

I hvarje hus fanns en sinnrikt inrättad fallucka, som vid ebbtiden öppnade sig och genomsläppte all fisk, som samlat sig ofvanför densamma, så att fångsten sedermera utan svårighet kunde upptagas i en närmare land, på det grundare vattnet befintlig sump.

Svenskarne begagnade sig dock i och för sitt fiske af handnät och krokredskap.

Plötsligt uppgaf Gustafsson ett rop och slungade en af fiskarne ifrån sig. Det var en elektrisk ål som han fångat och vid beröringen af fisken kände han en lätt stöt i handen.

Den gode kalfaktorn påstod att fisken var förhexad, och jägmästaren, som var vid skämthumör, instämde häri och förklarade, att han aldrig mer vågade taga Gustafsson i hand, af fruktan för elektriska stötar.

På eftermiddagen gjorde de resande besök i ett par negerbyar och mottogos vänligt, sedan en af roddarne först trummat fram en helsning på infödingarnes språk. Infödingarna i dessa byar tillhörde samma stam som negrerna vid flodmynningen. De varnade de resande för att fortsätta färden längre, emedan de sedan tre veckor lågo i fejd med sina grannar budimanerna.

När roddarne fingo höra detta ville de ej följa med längre upp för floden, men dagen därpå läto de likväl öfvertala sig att åter ta' till årorna, mot löfte om hederlig vedergällning.

Efter ett par timmars rodd uppför den nu ganska strida strömmen i floden uppnåddes slutet af Duallaområdet. Men ännu voro de resande ej inne på fientlig mark, d. v. s. på Budiman-området. Ty som de båda negerstammarne aldrig kunnat enas om gränsen mellan sina riken så läto de ett bredt skogsbälte utgöra skilnad dem emellan. Och detta stora gränsland hade i alla tider ansetts som fridlyst, så att förbindelsen mellan de båda grannfolken endast förmedlades genom floden.

Följden häraf hade blifvit, att det i denna fridlysta park fans godt om vildt, hvilket svenskarne äfven snart fingo bekräftelse på, genom de väldiga spår af elefanter och flodhästar, hvilka öfver allt syntes å flodbädden.

Ingen under då, att de ej kunde tygla sin jagtifver. Också föreslog jägmästaren genast sin vän löjtnanten, att de tillsammans skulle göra ett ströftåg in i den stora »djurgården», ett förslag, som Jernfeldt genast gick in på

Och så bröto de två männen upp, under det Gustafsson lemnades qvar för att ha tillsyn öfver negrerna och kanoten.

Framträngandet i skogen försvårades i hög grad af de insektssvärmar, som från alla sidor omhvärfde de båda jägarne och läto dem känna smärtan af sina giftiga stygn.

Nästan smältande tillsammans i färg med bladverket, upptäckte dock de båda jägarne snart en farlig fiende till alla dessa flygfän i de gröna, skimrande kameleonter, som öfverallt sträckte fram sina klibbiga, flinka tungor för att blixtsnabbt snappa till sig föda ur insektssvärmarne.

Efter en timmes marsch sänkte sig marken hastigt, och plötsligen befunno de båda svenskarne sig framför ett moras, ur hvilket de vidrigaste dunster uppstego, som omöjliggjorde allt vidare framträngande. De båda jägarne ämnade just återvända till floden, då plötsligt icke långt från dem ett väldigt brak hördes i småskogen, och i nästa minut skymtade ett jättedjur fram mellan trädstammarne.

— En elefant! utbrast jägmästaren lifligt och började förfölja kolossen, som dock snart var ur sigte. De båda jägarne följde emellertid jättens spår, hvilka dock slutligen försvunno bland de täta snåren i kanten af moraset, hvilka de två männen nu bemödade sig att komma ut ur, för att återfinna den väg, de nyss gått. Efter en halftimmes oafbruten marsch hade de båda främlingarna emellertid allt mer och mer fördjupat sig i den sumpiga dälden och plötsligen uppgaf jägmästaren, som för tillfället gick främst, ett nödrop. När löjtnanten

skyndade till, såg han sin vän nedsjunken under armarne i ett gungfly, och då han skulle hjälpa honom upp på det torra, förlorade han själf fotfästet och gled ned i den stinkande lösa gytjan. Lyckligtvis fick Jernfeldt ett säkert tag om några sega rötter i kanten af kärret, och med ansträngande af sina yttersta krafter lyckades han med ena handen draga jägmästaren till sig, under det han med andra handen krampaktigt höll sig fast i rotknippet.

Och efter en stund hade han och kamraten åter praktiserat sig upp på det torra.

Följande en fickkompass marscherade de båda jägarne därpå, utan vidare, rakt fram genom skogen, banande en ny väg. Och alldeles uttröttade anlände de sent om sider åter till flodstranden, kort före nattens inbrott. En signal från jägmästarens horn besvarades från kanoten, som befans ligga ett betydligt stycke längre ned åt floden, med en ihållande trumhvirfvel, hvadan de båda männen, i afvaktan på sina följeslagare, beslöto att taga sig ett bad, för att bli befriade från gytjan, som genomträngt deras kläder och nu brände som eld inpå bara huden.

Stranden lämpade sig dock icke synnerligt väl till badställe, ty flodbottnen var lös och gytjig, samt bevuxen med en manshög vass, af starrväxter. Efter en kort undersökning upptäckte dock Jernfeldt en väldig trädstam, som från stranden sköt ut i det djupa vattnet, och härifrån kastade jägarne sig ut i floden.

De hade icke summit långt, njutande i fulla drag af det uppfriskande badet, förrän Jernfeldt icke långt ifrån sig upptäckte ett föremål, liknande en tillspetsad grof påle, som sköt upp i vattenbrynet. Han var nära att simma emot den flytande stocken, då han till sin fasa upptäckte, att den spetsiga stockändan delade sig i två gapande hälfter. Strax hade han situationen klar för sig och skrek åt sin vän jägmästaren:

— En krokodil! Rädda dig!

Därmed dök den skicklige simmaren rätt ut i strömfåran, tätt följd af kamraten. Och äfven krokodilen försvann i djupet. När de bägge männen åter lyftade

sina hufvuden öfver vattnet, gaf jägmästaren upp ett lätt rop, sträckte upp armarne och försvann därpå blixtsnabbt i djupet.

Jernfeldt tycktes besinna sig ett ögonblick, men dök därefter åter ned igen. Och när den unge officerens hufvud åter syntes öfver vattnet, höll han kamratens till utseendet liflösa kropp i sina armar. I samma ögonblick sköt kanoten fram om en udde, och på Jernfeldts tillrop var den inom några sekunder därefter vid svenskarnes sida.

Ett ögonblick ännu och de voro räddade, ty på icke fullt 50 meters afstånd från dem stack den ohyggliga reptil, som förföljt dem, åter sitt kilformiga hufvud upp ur floden. Ännu drypande af vatten och skälfvande i hvarje led af den starka själspänning, för hvilken Jernfeldt nyss varit utsatt, ryckte den unge officeren geväret från Gustafsson, som äfven tycktes ha tappat konsepterna. Och ögonblicket därpå smälde två skott, som länge med ett doft dån ekade genom skogen. När krutröken hunnit skingrats, låg den väldige reptilen på rygg, våldsamt piskande flodens vatten med sin fjälliga, muskulösa stjärt.

Jägmästaren, som i sin ifver att undfly odjuret fått en sensträckning, hvilken orsakat att han neddragits i djupet och för en stund förlorat medvetandet, hade nu åter kommit till sans.

Sedan de båda jägarne hemtat sina gevär å stranden och tagit rena och torra kläder på sig, fortsattes färden ännu ett stycke uppför floden, till dess en lämplig lägerplats för natten anträffades.

Följande dag kommo de resande in på de fiendtliga budiman-negrernas område.

Flera byar passerades, men infödingarna gjorde icke min af att anfalla kanoten, hvilket till sist lugnade de svarte roddarne, så att de ganska lugnt fullgjorde sitt värf vid årorna, ehuru deras blickar oupphörligt voro riktade mot land.

Mot qvällen uppnåddes mynningen af en biflod till Wuri och här bildade flodbäckenet en liten sjö, kring hvilken flodhästarne under natten förde ett vildt oväsen.

Ett nytt område vidtog äfven här och på ömse sidor om floden utbredde sig mellan de skogbevuxna höjderna ofantliga vidder af odladt land, bevuxet med majs och sockerrör.

Strömmen blef äfven allt mer strid i den mån landet höjde sig, och snart syntes i bakgrunden af landskapet en väldig och högt belägen urskog, genom hvilken floden forsade fram mellan tvärbranta höga klippstränder, hvilket omöjliggjorde allt vidare framträngande sjöledes. Och bakom bruset af den genom bergsklyftorna snabbt framilande floden hördes dånet af ett par katarakter.

Nu nekade roddarne att medfölja längre, hvarför en excursion in i den stora höglandsurskogen för tillfället omöjliggjordes och kosan åter ställdes mot hafvet.

Med ilande fart anträddes återfärden och allt gick lyckligt, ända till dess de resande åter voro inne på budiman-negrernas flodområde.

Ty här spärrades plötsligt deras väg af hundratals kanoter, fullastade med infödingar, hvilka under vilda skrän och oupphörliga gevärssalfvor spärrade vägen utför floden.

Som det denna gång syntes arta sig till en hetare strid, än svenskarne hittilldags utkämpat med de svarte, och roddarne dessutom voro förlamade af skräck och vid hvarje skott kastade sig framstupa på bottnen af kanoten, retirerade Jernfeldt ett stycke uppåt floden, en sak, som roddarne icke tycktes ha något emot, hvarefter de tre hvite männen från aktern af kanoten öppnade en mördande eld på de svarte, som raskt förföljde dem. Så småningom glesnade dock de förföljandes led, kanotflottiljen råkade i en betänklig villervalla, och nu tvingades de svarte roddarne att hastigt vända, hvarefter nya salvor aflossades från kanotens bog ur de tre svenskarnes snabbskjutande gevär, hvilken eld totalt sprängde de angripandes linier, så att de i vild flygt spriddes som agnar för vinden inåt stränderna, hvarefter passagen åter blef fri.

Och utan äfventyr anlände den lilla expeditionen ett par dagar senare till flodmynningen, där de resande åter helsades välkomna af sina vänner duallaborna.

Som emellertid Jernfeldt under den heta sammandrabbningen på floden blifvit lindrigt sårad i ena armen af en förlupen kula från en svart krigare, anträddes omedelbart återresan öfver lagunen hem till den svenska kolonien å Cap Suellabas spets, där gastarne och deras chef, styrmannen, jämte Kalle under frenetiskt jubel mottogo de så länge saknade landsmännen.

FJORTONDE KAPITLET.

En glad dag och en fasansfull natt.

De stora planerna börja att realiseras. — Vänskaplig visit af negermajestäten. — Kungl. galadrägter i Kamerun. — Jägmästaren gör språkstudier. — Den blågula flaggan som modeartikel. — Konversation med damerna. — På jägarstråt i mangrovskogen. — En fasansfull natt. — I soluppgången.

Regnperioden, med sina tornados och åskväder, hade åter inställt sig. Den lilla svenska kolonien hade dessförinnan fått mottaga ett vänskapligt besök af de negerkonungar, med hvilka Jernfeldt några veckor förut afslutat skriftligt fördrag.

Denna handling hade Jernfeldt, tillika med en privat skrifvelse, afsändt till sin höge beskyddare, konung Karl, med en engelsk ångare, som en dag anländt till Kamerun. I öfrigt hade, på senaste tiden, kommunikationer med Europa ingalunda saknats.

Ett par tyska ångare, ett spanskt segelfartyg, och ännu ett par mindre fartyg från Lagos hade anlupit Cap Kamerun. Bref voro afsända till närmaste hamnar, med reqvisition å ett större segelfartyg, som kunde vidare befordra den dyrbara last, som fans ombord å det svenska skeppsvraket, och samtidigt hade äfven underrättelsen om haveriet afskickats till det svenska rederiet.

Såväl Jernfeldt, som styrmannen på det svenska skeppet, hade äfven försökt att intressera nämnda rederi för att öppna affärsförbindelse med infödingarna, genom att nedsända en agent, försedd med bytesvaror, hvilken kunde omhändertaga skeppsskrofvet, för att använda detsamma till nederlagsplats för de handelsvaror, som lämpligen kunde in- och utföras.

Detta förslag intresserade isynnerhet i hög grad de infödde, hvilka här, liksom öfverallt kusten utefter, visade sig vara i besittning af öfverlägsna köpmannaegenskaper och mycket väl förstodo att bedöma en varas värde i förhållande till en annan.

Kunde alla de planer realiseras, för hvilka Jernfeldt nu arbetade, så skulle, enligt hans åsigt, inom kort en blomstrande svensk koloni uppstå i detta af naturen så rikt gynnade land.

De båda negerkonungarne mottogos med stor artighet ombord på skeppsvraket, där kolonisterna tillsvidare inrättat sig på allra bästa sätt.

En lämpligare vistelseort, än ombord på detta rymliga och beqväma skeppsskrof, kunde kolonisterna ej häller önska sig.

De främmande mottogos å akterdäcket, öfver hvilket ett bländhvitt suntält alltid var spändt. De båda negerkungarne, som, ju mer de fått umgås med svenskarne, aflagt det misstänksamma sätt och den nästan löjliga värdighet, med hvilken de till en början trott sig imponera på de hvite, voro nu helt gemytliga och familjära; ja, i jägmästarens och Gustafssons ögon till och med allt för familjära. Jernfeldt åter understödde på allt sätt denna naiva närgångenhet och var en lika älskvärd värd, som om han i Stockholm sett några af sina allra bästa vänner hos sig.

Det ena »krönta hufvudet» uppträdde i en gammal »storm», med breda brätten, hvilken dock var alldeles för liten för att passa på det svarta majestätets krusiga lockar.

I öfrigt var såväl Hans Majestät själf som hans höga kollega tämligen lätt klädda, ty hela deras drägt bestod endast af ett brokigt ländskynke af siden och

elfenbensmanschetter. Därjämte hörde till utstyrseln spanska rör, med silfverknappar.

Som de båda majestäten emellertid tycktes vara mycket angelägna om att få profva åtskilliga europeiska drägter, letade Jernfeldt fram en gammal frackkostym och en stärkskjorta, som han gaf i present åt den ene af kungarne, under det det andra majestätet, som var ganska korpulent, fick nöja sig med en hvit väst, som dock ej gick igen om dess trinda mage, samt en gammal lifgardeskolett, hvilken likaledes ej kunde knäppas.

Till gästernas ära anordnade Jernfeldt en liten uppvisning i gevärsexercis med matroserna, hvilka han och Gustafsson instruerat i det ädla krigaryrket, så att de med lika stor färdighet som gamla soldater gjorde sina »tempo».

Uppvisningen intresserade i hög grad de båda höfdingarne, som därefter reqvirerade: »*Melam*» och *Tobaco* (rom och tobak) att förfriska sig med.

Under tiden gjorde jägmästaren språkstudier och lärde sig räkneorden: *Ewo,* ett; *Biba,* två; *Bilalu,* tre; *Bine,* fyra; *Bitanu,* fem; *Motoba,* sex; *Samba,* sju; *Lombi,* åtta; *Dibua,* nio; *Dum,* tio.

När jägmästaren sträckte upp sina tio fingrar, och en af de svarte uttalade ordet *Dum* till svar på frågan, fick Jernfeldt sig ett godt skratt. Men den hvite språkforskaren gaf sig därför ej!

Han fick ytterligare veta, att elfva hette på duellaspråket: *Dum na wo,* tolf: *Dum na biba,* o. s. v. Och efter en stund visste han äfven, att solen hette: *Ive;* månen: *Modi,* etc. I öfrigt underhölls konversationen på neger-engelska.

Ett halft dussin af de båda höfdingarnes favoritfruar hade äfven medtagits, och som artig kavaljer underhöll sig Jernfeldt ganska mycket med de svarta skönheterna, som alldeles inte försummade att med allt det koketteri, som stod till deras förfogande, göra sig behagliga för de hvite männen.

Klädda endast i ett tunnt höftskynke, af blått siden, och försedda med elfenbensmanschetter om hand-

och fotleder, rörde de unga damerna sig med en viss liflighet, och stälde här och där till små puts, hvarigenom de blefvo i tillfälle att få visa sina glänsande hvita tandrader, under det de själfva skrattade åt sina skälmstycken.

Kring halsen buro »Deras Majestäter» en massa perlband af äkta koraller, och det obetäckta hufvudet var på ett konstmässigt sätt friseradt.

Plötsligen sprang en af de sköna akterut och firade ned den svenska flaggan, med hvilken hon raskt »omgjordade sina länder», i smakfulla draperier.

Detta tilltag framkallade genast en känsla af afund hos de öfriga drottningarna, och så måste Jernfeldt, som egde ett stort förråd af svenska flaggor, slutligen skänka de svarta skönheterna hvar sin blågula duk. Och sedan den unge officern till dessa gåfvor lagt några packor bladtobak, ett par dussin kritpipor och några förgylda nipper, var vänskapen beseglad.

Vändande sig till den vackraste damen i sällskapet, frågade därefter löjtnanten:

— Nå, hvad tycker du om de hvite männen?

— Bra! Men ändå mer om de svarte, löd svaret.

Och därefter tillade hon, sedan hon smakfullt draperat sig i sin flagga:

— Tycker du nu att jag är vacker?

— Ja, förtjusande, svarade den unge officern leende. Och därefter tillade han, pekande på flaggan:

— Denna duk är den vackraste jag känner; det är de svenska männens och qvinnornas käraste färger.

Drottningen satte sig nu och synade omsorgsfullt flaggduken.

— Det är vackert, men dåligt tyg, sade hon. Vi älska vackra färger och bättre tyg. Har du bättre tyg, så ge oss det!

Jägmästaren, som åhört samtalet, frågade nu:

— Vill du icke resa till Europa och gå klädd i vackra tyger, som en lady?

— Nej, det skulle ej min herre vilja, svarade drottningen med en blick på sin gemål.

Därefter sprang den »älskliga» varelsen upp, och satte sig bredvid sin herre och man, hvarefter hon började stoppa en pipa tobak.

I gengåfvor fingo de hvite mottaga några höns, en korg ägg samt åtskilliga andra produkter, hvarefter gästerna bjödo »*Namala*» (farväl) och återvände hem till sig.

Jagten på fastlandet, som på senaste tiden slagit mindre väl ut, utsträcktes till sist inåt lagunen, vid hvars stränder det vimlade af sjöfågel.

De båda svenskarne genomströfvade, under flera veckors tid, med en af sina kanoter de tusentals större och mindre kanaler, som i alla riktningar genomkorsade de väldiga mangrovskogarne. Jagtbytet blef rikligt, ehuru en stor del gick förloradt, emedan det ej blef åtkomligt för jägarne i de täta växtsnåren.

En dag hade de båda svenskarne, åtföljda af några roddare bland matroserna, inträngt längre än vanligt bland mangroverna. Mörkret föll på, häftiga störtskurar öste ned och hotade att fylla kanoten, så att »gastarne» hade ett »styft» göra att hålla den vingliga farkosten läns.

Och inne på lagunen började sjön skumma och fräsa, under det den ena svallvågen efter den andra rullade in i kanalerna, kastade upp kaskader af skum mellan det mörka, böljande löfverket, som likt en oändlig öken utbredde sig åt alla sidor. Sjöfåglarne, som blifvit uppskrämda från sina reden, flögo i skymningen förvirrade omkring, sökande nya lägerplatser närmare land, under det de med hesa skrik, eller andra ängsliga läten genomkorsade rymden.

Att tänka på att med kanoten uppnå land, var snart för de hvite männen ej möjligt. Likt en spån vräktes kanoten hit och dit i kanalerna, oupphörligt törnande emot de sega mangrovstammarna, hvilka likt en oöfverskådlig trasslig härfva utbredde sig åt alla håll.

Med sina yxor sökte de vilsekomne jägarne till sist bana sig väg ett stycke in i mangrovskogen, för att där finna något skydd mot väder och vind, men här

hotades kanoten att krossas, eller att kantra i de frambrusande svallen.

Belägenheten blef för hvarje minut som gick allt farligare, och då kanoten till sist kantrade ett par gånger på helt kort tid och endast efter oerhörda ansträngningar kunde vändas på köl igen af de i mangroverna, likt flugor i ett nät, hängande hvite männen, öfvergåfvo desse till slut alla försök att hålla sig qvar i farkosten.

Krypande och klättrande bland detta förfärliga virrvarr af slemmiga vattenväxter, och oupphörligt öfverspolade af de inbrytande vågorna, måste de stackars männen, med uppbjudande af alla sina återstående krafter, kämpa för sina lif. Och i vild förtviflan pågick denna kamp, under en tid, som föreföll en hvar af de förolyckade som en evighet. Slutligen slungades kanoten af en inbrytande våg upp på det grönskande taket af det sega, hårdt sammanvuxna bladverket, hvilket likt ett böljande haf sattes i rörelse af de under denna oändliga, gröna matta, framvältrande vågorna. Hundratals gånger hade de för lifvet kämpande männen lyckats klättra upp på dessa gröna vågors ryggar, för att där få fotfäste, men för hvarje gång hade tyngden af deras kroppar tryckt ned den gröna mattan under vattnet och hotat dem med säker död.

Än en gång gjorde de djärfve männen, vid skenet af de fräsande blixtarne, några öfvermänskliga försök att praktisera sig upp ur vattnet, och nu voro ansträngningarna riktade på att få fatt kanoten.

Detta lyckades först en af matroserna och sedan jägmästaren. Därefter sågs Jernfeldt, liggande framstupa på en åra, krafla sig fram öfver det svigtande gungflyet.

Efter en half timmes förenade ansträngningar voro ändtligen samtlige männen åter ombord, hvarefter kanoten, så godt sig göra lät, manövrerades så, att den fortfarande hölls qvar ofvanpå mangrovbladverket, där detta var som tätast, hvilket för de fyra hvite männen var den enda tänkbara räddningen.

Och i ständig ångest, under ständig vaksamhet och det hårdaste arbete, lyckades de kraftige karlarne att bevara den position de intagit, för att skydda sig mot elementernas raseri, hvilka med lika fruktansvärd kraft som förut hotade att hvarje sekund bädda dem en gemensam graf i detta stinkande moras.

Mot midnatt bedarrade ändtligen stormen. Regnet och blixtarne upphörde; de svarta molnen söndersletos och remnade, och på en ljusare flik af himlen gled fullmånen fram och kastade sitt bleka, intensiva ljusknippe ut öfver den grå-gröna ödsliga mangrov-öknen.

Och nu började denna dy- och träskvärlds invånare sin nattliga konsert, mer infernalisk än om tio tusen afgrundsandar stämt möte för att sönderslita hvarandras örhinnor.

Där hördes qvidan och jämmer, suckar och stönanden, omväxlande med hemska vrålanden och tjut, som kunde komma ett människohjärta att krympa samman af förfäran.

Krokodilerna och flodhästarne firade här en bestialisk saturnalie bland morasets alla små djur, hvilka äfven med millioner munnar stämde in i den hiskliga konserten.

Och ibland förnams, såsom ett eko från de väldiga urskogarne på fastlandet, elefanternas och leopardernas svar på kamraternas vilda skrän.

Men det blef åter dag efter denna fasansfulla natt! De mörka skuggorna skingrades, träskens vilddjur upphörde med sina hemska gastrop, solen gick strålande klar upp och genombröt med sina strålar den täta töckenslöjan kring det väldiga Kamerunberget, så att dess imponerande konturer skarpt aftecknade sig mot den klara himlen. Och så fort dagen bröt in, voro svenskarne åter i färd med att söka komma ut ur den labyrint, i hvilken de qvällen förut förirrat sig.

Efter åtskilligt arbete lyckades det de energiske männen att få kanoten på köl ned i en af kanalerna.

De oerhörda strapatser, som expeditionen under den föregående natten måst utstå, belönades nu med ett mångdubbelt rikare jagtbyte än dagen förut. Och

ändtligen, efter flere timmars kringirrande i kanalnätet, kommo de ut på klart vatten. Nu låg inhafvet åter spegelklart framför dem, under det den brännande solen göt sitt ljus öfver vattnet och afspeglades å dess yta, så att hela den stora lagunen med sitt opalgula vatten liknade en jättebassäng af smält guld.

Ännu ett par timmar, och jägarne voro åter välbehållna ombord på skeppet, från hvilket en båt utskickats för att eftersöka de vilsekomna.

FEMTONDE KAPITLET.

En utflygt till Fernando Poo.

Dåligt väder. — Barkassen utrustas. — Ett bad i oceanen. — Hajar! — Till hafs. — Santa Isabel. — Fernando Poos befolkning. — En alpklättring. — Jägmästaren får en affärsmessig idé. — Ett farligt nattläger.

Veckor förgingo, utan att något fartyg athördes, som kunde öfvertaga och till dess destinationsort befrakta den last, som fans i det svenska skeppets skrof.

En engelsk ångare hade ånyo anlupit Kamerun och förmedlat affärer med infödingarna. Och äfven de svenske kolonisterna kunde i utbyte mot åtskilliga af landets produkter, som insamlats af fartygsbesättningen, tillbyta sig ett litet lager europeiska varor.

En tillämnad ny expedition till Kamerunberget, och en dylik till den midt emot Kamerun-flodens mynning belägna stora spanska besittningen *Fernando Poo* hade, i anseende till den dåliga väderlek, som länge varit rådande, måst uppgifvas. Ty knappast någon dag förgick, då det icke åskade och regnade.

Och när stormen kom oceanens vågor att sjuda och vräkas upp i himmelshöga vattenberg, med fräsande skum öfverst på de höga kammarne, så att de liknade oöfverskådliga alpkedjor, med snö på topparne, funno kolonisterna det säkrast att stanna ombord på skeppet, som likt ett kastell reste sig upp ur sin hvita bädd af sand på sluttningen af hafsstranden.

Men en vacker dag ljusnade himlen, solen sken strålande klar, en frisk landbris kom oceanens vågor att tumla om i munter dans, och sedan Jernfeldt och jägmästaren i en tub, för kanske tusende gången, riktat blicken öfver Atlanten till den härliga spanska ön, med sina mot himlen upptornade alper, omgärdade af en grönskande gördel, så gåfvo de båda männen plötsligen order om att skeppets största barkass skulle utrustas för en färd till det i fjärran hägrande paradiset.

Två af de mest navigationskunnige och oförskräckte matroserna utvaldes att medfölja, hvarjämte Kalle äfven fick order att hålla sig beredd att tjenstgöra. Gustafsson däremot, som synbarligen ej var lämplig till sjös, bad att få stanna hemma på landbacken, hvilket han äfven fick.

Under det barkassen utrustades togo jägmästaren, styrmannen och Jernfeldt sig sitt sedvanliga morgonbad i oceanen.

De tre männen summo denna gång ganska långt ut från land, och innan de visste ordet af voro de omringade af några hajar, hvilka i allt trängre kretsar närmade sig de badande.

Jägmästaren, som först upptäckte odjuren, skrek åt de i land varande svenskarne, att dessa skulle sätta ut en båt, men som vinden låg emot, hörde ingen hans anrop.

Styrmannen och Jernfeldt, som ögonblicket därpå märkte faran, förenade sig nu i ännu några ljudliga tillrop, men då intet svar förnams slöto de tre simmarne sig så tätt tillsammans som möjligt, hvarefter de, liggande på rygg, började piska vattnet med händer och fötter, så häftigt de förmådde. Detta aflägsnade för en stund de farliga djuren, hvarefter samma experiment oupphörligt måste upprepas, under det de simmande mer och mer sökte närma sig stranden.

De glupska djuren blefvo emellertid alltmer närgångna, och i samma mån uttröttades de simmande af de våldsamma rörelserna i vattnet, och till sist blef styrmannen efter.

Jernfeldt ändrade då kurs och sam mot ett närbeläget skär, som dock oupphörligt öfverspolades af vågorna. Och under tiden manade han, under det han och jägmästaren inväntade kamraten, denne att skynda på. Ögonblicken voro äfven dyrbara, ty litet emellan syntes hajarnes ryggfenor öfver vattnet, stundom helt nära de simmande.

Slutligen uppnådde de tre männen dock oskadde det lilla skäret, där de emellertid knapt hade plats att få fast fot. Och nu slöto hajarne, hvilkas antal ökats till minst ett dussin, en allt tätare krets kring de nakna och värnlösa svenskarne, hvilkas belägenhet började synas allt mer och mer tröstlös. Ett ögonblick slant Jernfeldt och försvann i djupet, men i nästa sekund hade han åter med kamraternas hjälp fått fast fot på det slipprige skäret, hvarifrån de tre nödstälde männen åter försökte göra sig hörda af de i land varande. Till slut lyckades äfven detta, och en kanot, bemannad med ett par roddare, sköt ut förbi udden och närmade sig platsen.

När kanoten kom intill skäret, gjorde den ett par hastiga lofvar rundt kring den lilla klippan, och så blef farvattnet ändtligen rent, så att de tre badande kunde stiga ombord. Och därmed voro de räddade!

Sedan Jernfeldt och jägmästaren åter klädt sig, anställde de en liten jagt på de farliga hafsvidundren, men nu voro dessa som bortblåsta. Slutligen fick Jernfeldt, alldeles in på land, å endast ett par famnars djupt vatten, sigte på ett af odjuren, och ögonblicket därpå, sedan han först försökt harpunera fisken, nappade denne på en krok, försedd med ett stort bete, som jägmästaren slängde ut, hvarefter besten under allmänt jubel halades i land och dödades på fläcken. Barkassen var nu utrustad, och så bar det i väg. Som gåfvor åt infödingarna, ifall expeditionen skulle komma i beröring med dylika passagerare, medfördes några gamla gevär samt ammunition, domestik, tobak och rom.

För god förlig vind stäfvade den stora barkassen ut åt oceanen, och färden artade sig att blifva en angenäm lustresa. Så småningom syntes den afrikanska

stranden endast som en mörk, grön linie, hvilken sammansmälte med hafvet, och rakt i norr tornade sig Kamerunbergets jättepik, det s. k. »gudarnes berg», upp i molnen. För ut döko konturerna af den vackra ö, till hvilken svenskarne nu styrde kosan, allt mer upp ur hafvet och aftecknade sig mot den blåa himlen. Men äfven Fernando Poos väldiga kägla, »*Pico de Santa Isabel*», låg med sin spets omgifven af ett för ögat ogenomträngligt töcken.

Kurs sattes på öns nordligaste udde, hvarifrån kusten sedermera skulle följas rakt vesterut, till dess öns hufvudstad, *Santa Isabel*, kom i sigte.

Dagen förgick och natten svepte sitt svarta dok öfver land och haf! Brisen mojnade af något, och himlen förmörkades hastigt. Ett tätt regn öste ned, under det vinden alldeles dog bort. Åskan mullrade och blixt på blixt genomkorsade luften.

Lyckligtvis uteblef denna gång stormen, och sedan ovädret gått öfver skingrades molnen hastigt, hvarefter hela firmamentet började stråla i sin glittrande stjernskrud. Brisen friskade nu åter i, så att barkassens genomvåta segel fyldes. Och i god fart bar det ånyo af, under det det salta skummet från oceanens vågor yrde omkring barkassens stäf. Den lilla farkosten dansade lätt som en sylfid fram mot sitt mål, lemnande efter sig en glittrande, fosforskimrande fåra, som i ett långt, snörrätt streck visade samma kurs som kompassens nål.

När dagen grydde voro de resande helt nära kusten af den paradisiska ön, och på eftermiddagen lopp barkassen in i *Santa Isabels* hamn, belägen i en härlig bugt, vid hvars strand öns hufvudstad utbredde sig, med raka vinkelräta gator och vackra trädgårdar, hvilka omslöto hvarje tomt och måhända utgjorde nära nio tiondelar af hela stadsområdet.

De båda svenskarne fingo nu åter, tyckte de, inandas en smula europeisk luft, ty sedan de hos guvernören förevisat sina papper och presenterat sig, inbjödos de som gäster i hans hus, synnerligast som det i *Santa Isabel* ej fans något hotel att taga in på. Den vänliga

inbjudningen antogs, ehuru de resandes mening ej var att här njuta af ett civiliseradt lifs beqvämligheter, hur behagligt det än kändes. Och allra minst hade de väntat att i denna stad finna så mycket, som påminde dem om de vackra handelsplatserna utefter Benin-bugten, på Afrikas nordvestkust.

Ty här, i Santa Isabel, fans både tullhus och postkontor, guvernör och hamnkapten. Tullhuset såg visserligen illa medfaret ut, men så voro guvernörspalatset och en del andra bygnader däremot så mycket stådligare. Och i hamnen hade den spanska regeringen låtit förtöja skrofvet af ett gammalt krigsfartyg, hvars kommendant dessutom tjenstgjorde såsom både postmästare och hamnkapten.

I guvernörens älskvärda familj gjorde de resande äfven bekantskap med *Santa Isabels* öfriga honoratiores, bestående af ett par läkare, några missionärer från den presbyterianska och spansk-katolska missionsanstalten, samt ett par af stadens affärsmän, hvilka voro, somliga af svart, och andra af hvit hudfärg.

De hvite grosshandlarne voro dock märkvärdigt nog ej spaniorer, utan mestadels engelsmän och portugiser.

I öfrigt delades öns befolkning i fem särskilda klasser nämligen:

1:o *européer*; 2:o *negrer*, som bedrefvo själfständig affärsverksamhet; 3:o *mulatter*, från Cuba, hvilka som statsfångar blifvit deporterade hit; 4:o *alla öfriga svarta*, som ej voro infödingar på ön, och 5:o *infödingarna*, eller de s. k. »*Bubis*». De fyra förstnämnda klasserna, hvilka ansågos representera den civiliserade delen af öns befolkning, uppgingo dock icke till mer än omkring 500 människor; och af de hvite fans på hela ön högst ett tjugutal.

Sedan svenskarne en hel veckas tid, hvarunder de häftigaste oväder rasat nattetid, qvarstannat i hufvudstaden och där åtnjutit den största tänkbara gästfrihet af de hvite, anhöllo de, då vädret slutligen syntes stadga sig något, om guvernörens tillåtelse att få genomströfva ön.

Detta beviljades, och ett par »bubis»-höfdingar efterskickades, hvilka voro nog älskvärda att själfve vilja tjenstgöra som vägvisare mot ett visst honorar, som skulle till dem utbetalas efter fullgjord tjänstgöring.

Ty guvernören varnade för att dessförinnan utbetala något till de svarta »majestäten», hvilka då helt säkert ögonblicket därpå skulle ha tagit sin »Mats ur skolan» och gjort sig osynliga för sina hvite följeslagare.

Det oaktadt lät Jernfeldt aflocka sig ett litet »förskott» af de svarte, och resultatet häraf vardt att guvernören fick rätt!

Svenskarne skrattade åt missödet, och så företogo de sig att på egen hand bestiga de grönskande platåerna.

Utrustade på sitt vanliga jägaremanér började de sin färd inåt ön i sällskap med Kalle och en af »gastarne», som skulle rödja väg, där så behöfdes, genom urskogarnes snår och andra hinder.

Det blef en fullständig alpklättring, men den lönade mödan, ty en skönare natur hade svenskarne ännu aldrig sett. Skogen vimlade af fåglar och insekter i de brokigaste färger, men af »vilda» djur syntes under den första dagsmarschen ej ett spår.

Infödingar påträffades öfverallt, men vid främlingarnes åsyn togo de till flykten, sedan de dock, så tydligt de förmådde, med en och annan salva, aflossad utom skotthåll, visat, att de ej tyckte om de hvites visit. Mot aftonen slogs läger på en härlig terrass, med en hänförande utsigt öfver hela den vidsträckta oceanen. Bredvid lägerplatsen fans en källa med kristallklart, iskallt vatten och så rikligt tillflöde, att öfverloppet i den ganska djupa bassängen bildade ett litet vattenfall, som i brusande fart störtade ned i närmaste däld.

I öfrigt syntes det å den förtjusande ön ej vara brist hvarken på vatten eller vattenfall. Ty under dagens lopp hade svenskarne måst vada öfver ett par, tre vattendrag, hvilka med ilande fart runno från öns högsta platåer ned i hafvet.

Jägmästaren, som var norrländing, betraktade med dröjande blickar dessa fagra, men vilda skogsscenerier, som litet emellan rullades upp för de resandes blickar. Och vid ett tillfälle, då expeditionen plötsligen häjdades vid åsynen af en liten vildt skummande katarakt, som med ett ganska starkt brusande tumlade ned för några branta klippafsatser, slog den liflige mannen samman händerna och utbrast:

— Hvilka präktiga sågverk skulle icke här kunna anläggas!

Och han hade otvifvelaktigt rätt!

Rundt omkring stodo i täta led väldiga härar af jättestora olje- och kokospalmer, ebenholz- och mahognyträd, omslingrade med lianer.

Sedan svenskarne tillredt en enkel aftonmåltid af de medförda förråden, förökade med åtskilliga vilda frukter, sträckte de ut sig på den mjuka blomsterbädden kring ett väldigt träd, från hvars grenar ett tätt löfverk af slingerväxter bildade ett svalkande tak öfver de trötta vandrarnes hufvuden.

De hade ännu icke insomnat, då jägmästaren spratt till och sakta knuffade sin vän löjtnanten i sidan. Jernfeldt såg upp och följde sin kamrats stirrande blickar upp i det täta bladverket ofvanför sitt hufvud. Och där rörde sig, i blixtsnabba krumbugter, en nästan armstjock, i grönt glänsande orm, tillhörande en af de giftigaste arter, som förekomma i de vestafrikanska skogarne.

Många gånger förut hade de båda jägarne under sina ströftåg påträffat denna ormart, och både jägmästaren och Jernfeldt hade dödat flere exemplar däraf, men nu syntes de båda männen nästan förlamade af den plötsliga, obehagliga upptäckten och rörde sig icke ur fläcken. Men den medföljande matrosen, som jämte Kalle redan sof ett par meter längre bort, blef ej väckt.

Då och då blef ormen hängande, med hufvudet knappa tre meter från de båda männen, under det dess lifligt spelande tunga liksom tycktes undersöka terrängen.

I hvarje sekund kunde svenskarne vänta sig att få se den farliga reptilen glida ned emellan dem, för att ögonblicket därpå i skrämseln resa sig upp och tillfoga någon af dem ett dödande bett.

Men fallet syntes kanske vara väl högt för reptilen, ty åter försvann det tillplattade ormhufvudet, med sin spelande »gadd» och sina vackra, glänsande små ögon, in i bladverket.

Nu följde ett sakta prassel! Och liksom reptilen tänkt väfva sig in i de täta, gungande slingerväxterna, dök han oupphörligt upp och ned i bladverket, under det hans smidiga kropp, med sin skimrande fjällskrud, i mjuka bugter ringlade fram mellan lianernas blad och slingrande stänglar.

Ändtligen tycktes faran vara öfverstånden! Ormen hade försvunnit och de två männen rusade upp och stirrade en stund på hvarandra.

— Det här var en mycket obehaglig situation! utbrast jägmästaren.

Jernfeldt log.

— Ja, jag må bekänna, att det ett ögonblick kändes som om något »kallt» krupit utefter ryggen på mig, svarade löjtnanten och kastade sig åter ned på sin mossbädd.

— Tänker du ligga här, under detta träd, i natt? frågade jägmästaren därefter.

— Javisst! Här eller annorstädes är sak samma. Och då ligger jag förstås här, där jag nu är!

— Nåja, det har du alldeles rätt i, svarade jägmästaren. Men får du nu, i din ordning, se ännu en sådan där »passagerare», så knuffa inte på mig. Och sofver jag, så väck mig inte!

Därmed bjöd jägmästaren kamraten godnatt. Och snart voro de två jägarne djupt insomnade.

SEXTONDE KAPITLET.

En afrikansk tornado.

Uppvaknande. — »Bubis» göra ett »kap». — En komisk situation. — Ett plantage på ön. — Plantageegaren berättar. — På afskedsvisiter. — Hemfärd. — En afrikansk tornado. — Spökskeppet. — En bedröflig upptäckt.

När svenskarne följande morgon vaknade, hade solen redan hunnit upp öfver det afrikanska fastlandets skogstoppar.

Jägmästaren och Jernfeldt klädde hastigt af — i stället för på — sig och klättrade utför den närmaste sluttningen, för att få sig en uppfriskande dusch under det lilla vattenfallet från källan. Samtidigt var Kalle sysselsatt med att skaffa bränsle, för att koka té till frukosten.

Bäst de båda jägarne plaskade om i ett par urhålkningar i klippan, i hvilka det friska källvattnet störtade ned, hörde de ofvanför sig några vilda skrik, och när de sågo upp, funno de Kalle i strid med några »bubis».

Ögonblickligen rusade de badande upp för den branta afsatsen till lägerplatsen, till hvilket experiment likväl åtgick en tid af flera minuter, och när de åter stodo uppe på platån, funno de, att »vildarne» och Kalle samt den expeditionen åtföljande matrosen spårlöst försvunnit, tillika med de badandes kläder, vapen och ammunition.

Det enda Jernfeldt återfann, var sin monocle, och hvad jägmästaren angick, så fann han endast en blyertspenna och en fickkam, som fallit ur hans kläder.

Efter ytterligt letande upptäcktes dock en patronväska och ett bandoler, tillhöriga jägmästaren, samt hela proviantförrådet, som Kalle försigtigtvis gömt undan i en grop, vid foten af det träd, där jägarne hvilat öfver natten.

Efter en stund återkom Kalle i sällskap med sin hvite kamrat, bärande de två jägarnes gevär, hvilka de båda raska gossarne lyckats återeröfra från tjufvarne, som synbarligen af en händelse ledts in på svenskarnes väg genom skogen och begagnat sig af tillfället att tillegna sig deras effekter, under det dessa icke så noggrant bevakades. Tack vare Kalles raska ingripande, räddades dock det dyrbaraste, nämligen gevären, men för öfrigt hade »de svarte» tillegnat sig allt, hvad de i hast kunnat öfverkomma, och ögonblickligt försvunnit med sitt byte inåt skogarne.

Och där stodo nu de båda svenskarne, utan en »tråd på kroppen!»

Situationen var nästan komisk, och efter att en stund ha förargat sig åt missödet, började jägarne slutligen att skratta åt sitt nya äfventyr.

Och jägmästaren kunde för sin del ej förstå, hvad »bubis» skulle med hans kläder att göra, ty ännu hade han ej sett några negrer, som visat ett så genomgående förakt för allt hvad till »herr- och dam-ekiperingsaffärer» hörde, som dessa naturbarn, hvilka till och med på *Santa Isabels* promenader uppträdde som Adam och Eva i paradiset, före syndafallet.

För att komma till barkassen och få på sig en ny omgång kläder, måste nu svenskarne i »oskyldighetens tillstånd» genomvandra »*Santa Isabels*» gator.

Af några växter förfärdigade dock den uppfinningsrike Kalle ett par skört, antagligen liknande de första människornas fikonalöfsbeklädnad, med hvilka de ut plundrade herrarne »omgjordade sina länder.»

Och så bar det åter i väg.

Att tänka på något vidare framträngande genom urskogen till den nära 2,500 meter högre upp belägna »*Santa Isabelpiken*» blef emellertid omöjligt.

Istället gjordes försök att på en annan väg återvända till barkassen, utan att man behöfde passera Fernando Poos stolta hufvudstad.

Kursen sattes att börja med vesterut, i stället för söderut, och efter några timmars marsch stod den lilla expeditionen framför ett bördigt plantage, på kanten af en väldig terrass, som söderut begränsades af branta skogbevuxna höjder, under det att urskogen norrut sänkte sig i en mindre brant sluttning, som gjorde vägen ned till hafvet särdeles beqväm att färdas.

Å de vidsträckta bördiga åkerfälten odlades majs, casada och yams, jämte cacao, kaffe, sockerrör, tobak, bomull, ris, vanilj och indigo. Och i trädgården kring den välskötta farmen, som egdes af en portugis, funnos spansk peppar, kål, gurkor, rädisor, persilja och körsbär, samt bananer, ananas och granatäpplen.

Å detta mönsterplantage, där för öfrigt hvarken nötkreatur eller fjäderfän fattades, blefvo de utplundrade svenskarne på det vänligaste mottagna. Och sedan de förfriskat sig med det bästa huset förmådde, och det var sannerligen ej litet, anträddes återtåget.

Dessförinnan hade de hvita männen äfven nödtorftligen blifvit försedda med kläder, så att intåget i *Santa Isabel* ej behöfde försiggå i fullständig paradisdrägt.

Ett par »Kru»-negrer medsändes äfven som vägvisare, ehuru de resande att börja med afböjde detta ytterligare prof på välvilja från den artige plantage-egarens sida.

Under uppehållet å farmen berättade värden åtskilligt om den underbara ön och dess urinnevånare, under det de främmande gästerna å den skuggiga och svala verandan utanför hufvudbygnaden njöto af kaffet, »avecen» och de präktiga cigarrer, som de å farmen arbetande cubanegrerna förfärdigat.

Desse negrer hade nämligen framför allt förtjensten af att å ön hafva infört, odlat och genom

cigarrtillverkning i ganska aktningsvärd skala, förädlat sitt hemlands måhända bästa växt: tobaksplantan.

Äfven förtjenade cubanerna allt erkännade för det intresse och den flit, de inlagt genom att bland öns kolonister utbreda sina erfarenheter från hemlandet om odlingen af cacao, kaffe, och sockerrör.

Till lön för allt detta användes äfven cuba-negrerna som uppsyningsmän öfver de öfrige arbetarne, hvilka till allra största delen utgjordes af negrer från fastlandet, enär infödingarne på ön omöjligen kunde förmås att göra regelbundet arbete.

De människoskygga och opålitliga »bubis», som å ön förekommo till ett antal af minst 20,000, lemnades af kolonisterna i fred i sina skogar, där de »vilda männen» splittrats i en massa stammar, skilda i dialekter, men ej i ett inbördes, numera fruktlöst hat mot de hvite inkräktarne af deras sköna ö.

Så berättades det, att när portugiserna voro herrar på ön, desse fördrifvits af »bubis» därigenom, att de infödde förgiftat alla vattendrag.

På återvägen från den farm, där de båda främlingarne åtnjutit så mycken gästvänlighet, funno de ännu en massa välskötta plantager, hvilka dock till större delen egdes af till ön inflyttade »svarta män» från fastlandet.

Och den förste svarte man, som svenskarne mötte på stora promenaden i *Santa Isabel*, bar en läderhjälm och ett par broderade hängslen, hvilka persedlar jägmästaren strax igenkände såsom en del af sina försvunna tillhörigheter.

Efter att åter ha gjort toalett ombord å barkassen gjorde svenskarne afskedsbesök i staden, och sedan de därefter gjort åtskilliga uppköp och tillbringat ännu en natt under guvernörens gästfria tak anträddes, tidigt följande morgon, återfärden öfver oceanen till fastlandet.

Det blef en tryckande het dag med stiltje, ty den lilla friska morgonbrisen mojnade af ju längre det led fram på dagen.

Däremot gassade solen så, att alla utom »Kalle» pinades däraf.

Som barkassen nätt och jämt gick framåt, lades årorna ut. Värmen kändes, märkvärdigt nog, icke häller så tryckande vid årorna, som då intet arbete verkställdes.

Som de resande med all säkerhet efter denna varma, vindlösa dag kunde vänta en tornado under nattens lopp, gjordes framemot qvällen, då barkassen ännu ej hunnit halfvägs hem, åtskilliga anstalter för att det jämförelsevis lilla fartyget, som dock var en utmärkt sjöbåt, skulle kunna rida ut stormen.

Ett medfördt däck, delvis af virke och delvis af bressening, hvilket hörde till båtens utrustning, framskaffades och placerades på sin plats. Riggen förstärktes, och allt löst gods fastgjordes, eller stufvades under däcket, hvarjämte en pump anbringades akterut.

Sålunda rustade emotsågo de resande med ganska stort lugn den kommande natten.

Det väntade ovädret uteblef ej häller, ty redan strax före solnedgången lägrade sig väldiga, nattsvarta molnväggar i sydost, hvilka mot basen öfvergingo i mörkgrått.

Men ju högre molnbergen tornade upp sig, ju svartare blefvo de! Den nedgående solen förmörkades totalt, och det blef med ens djup natt.

Stora regndroppar började falla, brisen friskade i, så att seglen måste bottenrefvas. Och oceanen, som för endast en qvarts timme sedan låg glittrande blank, började nu sjuda och fräsa, under det vågorna, liksom himlen, färgades kolsvarta.

Så körde Tor upp med sitt bockspann! De svarta skyarne söndersplittrades af tusentals ljungeldar, som i alla riktningar korsade firmamentet och i ett ögonblick förvandlade oceanen till ett flammande eldhaf. Och därpå hördes en knall, så bedöfvande, som om jorden remnat och det väldiga Kamerunberget sönderspräng[ts] i atomer.

Därpå bröt det fruktansvärda ovädret löst med hela sin kraft! Stormen for tjutande fram och vispade upp Atlantens vatten i tornhöga vågor af sjudande och fräsande skum. Ljungeldarne korsade oupphörligt luf-

ten, och »Gudarnes berg», eller Kamerun-alpens högsta pik, syntes stå i flammande lågor, som fordom Sinai berg. Regnet öste ned och knall på knall följde efter hvarje blixt, hvilka af ekot fortplantades i ett oupphörligt skrällande dån, som om millioner ångvältar med snälltågsfart rullat fram på en obanad väg.

Barkassen slungades upp och ned på de brusande vågorna, men den lilla farkosten höll tappert stånd mot de rasande elementerna, tack vare i främsta rummet det skyddande däcket och den utmärkta manövreringen af den af de båda matroserna, som satt till rors.

Mesanseglet hade måst inbergas, och likaså ett af förseglen. Men med de återstående två seglen klöf den präktiga båten de väldiga vågorna, under det han lätt dansade upp och ned på deras skummande ryggar.

De ombord varande hade emellertid ett styft arbete för att hålla sig qvar inom det lilla fartygets relingar under denna vilda seglats. Ty det kändes hvarje ögonblick som om de alla ridit på en jättefågels rygg, hvilken i väldiga båglinier sväfvade upp och ned mellan himmel och jord.

Med öfverväldigande känslor, som emellanåt kommo hjärtat att stanna, under det att det i nästa sekund kändes som om den lilla muskeln arbetade för högtryck, betraktade Jernfeldt och jägmästaren, utan att säga ett ord åt hvarann, det storartade sceneriet omkring sig.

Väldiga, jord och haf genomskakande åskdunder förkunnade att ovädret nått sin höjdpunkt. Orkanens makt var ändtligen bruten, regnet forsade ned i strida strömmar, och alla man arbetade vid pumpen, för att hålla barkassen läns.

Då hördes från styrmannen ett häftigt rop: *Skepp i lovart!* Och när de resande vände sina blickar ditåt, syntes vid det flammande skenet från hundratals hvarandra korsande blixtar ett väldigt skeppsskrof tätt invid barkassen, som hastigt måste »falla» för den framilande väldiga kolossen, hvilken, stampande i vågorna, omhvärfdes af fräsande vattenkaskader.

Ögonblicket därpå var den hemska synen försvunnen och spökskeppet åter borta! Men från dess däck

ljödo dånande rop, taljorna gnissla och seglen smälla. I nästa sekund skall kanske det jättestora skrofvet stöta tillsamman med barkassen och söndersmula den i spillror! Då ljungar ändtligen ett nytt knippe bländande blixtar fram och upplyser den hemska situationen, starkare än på den klaraste dag. Spökskeppet har redan passerat barkassen; på dess däck springa matroserna omkring, halfnakna och barhufvade.

Där på akterdäck, tätt vid ratten står ett långt spöke och viftar åt barkassens besättning.

— Gustafsson! brister Jernfeldt ut och gnuggar ögonen, och i samma ögonblick läser jägmästaren i akterspegeln på det gigantiska skeppsskrofvet: *Göta Lejon — Göteborg.*

I nästa sekund är den hemska synen ånyo försvunnen och allt åter insvept i becksvart mörker.

Ty en spökaktig hägring måtte det hela ha varit! *Göta Lejon,* det ståtliga svenska skeppsskrofvet, ligger ju fast inbäddadt i sanden på sluttningen af strandbädden å »Cap Suellabas» yttersta udde, och dess hurtiga besättning sofver i ro ombord, liksom Gustafsson, hvilken ju fått stanna hemma för att slippa brottas med storm och sjö.

Men de båda »gastarne» och Kalle, som äfven sett spöksynen, samt dessutom observerat att skeppet saknade full rigg och endast dref fram för ett nödsegel, upphissadt å den i skeppsbottnen qvarsittande delen af fockmasten, under det underspirorna på stor- och mesanmasten stodo nakna — dessa tre voro alldeles öfvertygade om, att det skepp de mött var »*Göta Lejon*», som åter gifvit sig ut till hafs, med sin kraftfulle styrman och sin hurtiga besättning.

Tornadon saktade nu så småningom af, och vid nästa blixt var skeppet redan ur sigte, eller ock hade det gått till botten.

Spänningen om bord på barkassen ökades i följd häraf och till detta kom att man icke visste hur långt man hade till kusten. Ty snart upphörde ovädret alldeles, molnen skingrades och en och annan stjärna började blänka på den nu alltmer klarnande himmelen.

Slutligen dagades det, solen gick upp, och nu funno de resande att de afvikit betydligt från kursen och drifvit ganska långt söderut.

Så fort dimmorna skingrats kring lagunen vid Cap Kamerun, riktade Jernfeldt och jägmästaren tuben mot deltamynningen.

Och till sin och besättningens stora bestörtning märkte de resande snart, att skeppet, å hvilket den lilla kolonien under snart ett halft års tid haft sitt hemvist, var borta.

Göta Lejon hade sprungit upp ur sin graf och åter ilat ut i sitt rätta element — oceanen!

SJUTTONDE KAPITLET.

Pröfningar.

Hur skeppet kommit loss. — Jernfeldt förtviflar. — Jägmästaren håller modet uppe. — »Brushufvudena» åter i lufven på hvarandra. — Förlikning. — Inga nyheter från fosterlandet. — Ny fredlig visit af grannkungarne. — Svenskarne få ett präktigt anbud. — Negerkrigets början.

När svenskarne hunnit öfvertyga sig om att skeppet med alla koloniens förråder gått till hafs, försjönk Jernfeldt i dystra grubblerier.

Vid middagstiden skedde landstigningen å den forna lägerplatsen, hvilken låg där lika ödslig, som när löjtnanten först slog sig ned där.

Synbarligen hade oceanen så småningom undergräft den sandbädd, mot hvilken skrofvets babordssida, som vette utåt hafvet, hvilat. Eller ock hade under regnperioden vatten ofvanifrån inträngt mellan sandbanken och skeppsskrofvet samt så småningom undermenerat den förra, hvarefter sandbanken slutligen, genom det tunga skeppsskrofvets påtryckning, gifvit med sig och tillika med det senare slutligen glidit ned i oceanen under den starka tornado, som föregående natt rasat.

Ty där skeppet förut legat syntes nu endast en djup fåra, som fartygsskrofvet plöjt i strandbädden, under det det glidit ut i oceanen. Men längst ned vid stranden voro alla spår igensopade, af dyningarna. Och

återstoden af den bädd, i hvilken fartyget hvilat, skulle snart utplånas, äfven den, af flodvattnet.

Ej ett kolly af alla de förråd, som Jernfeldt och jägmästaren låtit föra ombord å skeppet, upptäcktes å land, hvilket tillika med Gustafssons försvinnande gaf tillräcklig förklaring åt situationen.

Katastrofen hade synbarligen inträffat midt i natten, under det skeppsbesättningen låg försänkt i sömn. Och omöjligt var ej heller, att en häftig jordstöt förorsakat det hela. Ty de förtöjningar, med hvilka skrofvet varit tjättradt vid stranden, inåt lagunen, voro sönder-sprängda.

När Jernfeldt en stund betraktat förödelsen, sjönk han samman på stranden och utbrast:

— Allt är nu förloradt, alla illusioner om framgång i detta företag, åt hvilket jag egnat mitt lif, äro nu krossade och det återstår mig ingenting annat än att jaga en kula genom hufvudet.

Jägmästaren log.

— Hela mitt lif har varit en kedja af krossade illusioner, sade han med eftertryck, men ändock har jag aldrig förlorat hoppet. Kanske är detta din första motgång i lifvet, bror Jernfeldt?

— Ja, tills dato, mitt första stora, förkrossande nederlag. Ty här stå vi nu, utarmade inpå bara kroppen och maktlösa mot det öde, som drabbat oss.

Med våra förlorade förråd är vårt inflytande öfver de svarte förloradt, ty jag känner dem nu. Inseende vår vanmakt, skola de drifva oss härifrån, som man sparkar bort en hund, och att återvända hem efter det fiasko, vi här gjort, är för mig en förödmjukelse, värre än någon annan, sade löjtnanten och knöt händerna af förbittring.

— Jag känner ej igen dig, bror Jernfeldt, du, som hittills gått i spetsen för oss, när faror hotat och situationen kräft sin man. Modig och stark, högsinnad och klok, har du öfvervunnit alla hinder, som hittills upprest sig i vår väg. Och nu förtviflar du, då ingen fara hotar, sade jägmästaren.

— Ja, hvad är väl faran? Den är en njutning, så länge den är förenad med vissheten om att dess bekämpande leder till det mål man sträfvar efter. För att vinna det mål, jag eftersträfvat, har jag hittills lett åt farorna. Och det gör jag fortfarande. Men utan resurser kommer man ej ur fläcken. Utblottade på allt, mäkta vi här ingenting uträtta. Och om vi äfven med stor möda kunna uppehålla våra lif, så är ett sådant lif, enligt min åsigt, ej värdt att lefvas, sade löjtnanten bittert.

— Hvem vet, svarade jägmästaren. Förresten är det ju icke ännu alldeles ute med oss. Med det lilla, vi räddat undan förödelsen och som finns i barkassen torde vi tillsvidare kunna slå oss fram nödtorftligen. Och skulle dessa förråder taga slut, måste vi ändock försöka att ta lifvet som det är och modigt kämpa oss igenom. Med kraft, energi och förmåga af initiativ, skall det äfven lyckas oss, ty skam den, som vid första motgång ger allt förloradt och kastar yxan i sjön. Fattas oss vapen och ammunition, så låt oss här kämpa lifvets kamp med pil och båge, spjut och yxa, eller i nödfall med knytnäfvarne.

Och sen, kommer dag, kommer råd! Låt därför mig för en tid öfvertaga ledningen af det hela.

Nu var det Jernfeldts tur att le.

— Allt för gärna, sade han. Därpå reste han sig upp och fattade jägmästarens hand.

— Jag önskar dig all lycka, fortfor den unge officeren allvarligt. Och tack för den tid, vi hittills kamperat tillsamman.

— Hvad ämnar du göra? frågade jägmästaren lika allvarligt och såg vännen in i ögonen.

— Jag ämnar gå ombord på barkassen och hemta en revolver, svarade löjtnanten likgiltigt.

Då flammade det till i jägmästarens ögon.

— Du är feg, Jernfeldt, och det är icke första gången jag låtit dig veta det! sade den lille hetsige mannen.

— Se så, prata nu inga dumheter igen, utan låt oss skiljas som vänner, svarade löjtnanten och rynkade ögonbrynen.

Det lif, som du så ifrigt eftersträfvar, passar ej för mig, ty jag har högre vyer, och när de ej synas kunna realiseras, ger jag lifvet en god dag.

— Fy tusan, en så simpel världsåskådning. Det är nätt upp den tarfligaste tänkbara, ovärdig en karl med hjärta och mod i bröstet.

Ty den, som ej har mod att lefva en vanlig människoålder är en feg man. Se här, återtog jägmästaren och slängde en laddad revolver för löjtnantens fötter, tag den här, det skall bespara dig åtskilligt besvär! Och därmed vände jägmästaren sig om på klacken och gick.

Jernfeldt ryggade ett steg tillbaka.

Därefter grep han blixtsnabbt revolvern och skrek:

— Stanna, Hård, som en ärlig man måste du denna gång ge mig upprättelse för den skymf, du tillfogat mig!

Och därmed slungade Jernfeldt den laddade revolvern tillbaka till dess egare och drog en dolk.

Med gnistrande ögon var den förbittrade officern i ett par vilda språng inpå lifvet på sin motståndare:

— Försvara dig, eller jag dödar dig! skrek Jernfeldt fradgande af raseri och höjde mordvapnet.

Jägmästaren vände sig om, böjde sig sakta ned och tog upp revolvern, som han därefter lugnt stoppade i fickan på sin kavaj.

— Jag skjuter inte på mina vänner, sade han därefter och ställde sig bredbent framför löjtnanten, med händerna i kavajfickorna. Jernfeldt sänkte sitt vapen och stoppade det åter in i slidan.

Därefter blef han stående ett ögonblick, stirrande på sin motståndare, hvarefter han raskt trädde fram och fattade hans hand.

— Förlåt mig, kamrat, och gör nu med mig hvad du vill, om du tror att jag möjligen duger till något, sade den unge officern okonstladt och tryckte vännens framsträckta hand.

— *Pojke!!!* mumlade jägmästaren rörd och slöt kamraten med en kraftig omfamning till sitt hjärta.

Därefter tog han löjtnantens arm, hvarpå de nyss så hetlefrade männen, som om ingenting passerat, styrde kurs ned till barkassen.

Det gälde nu att börja om från början. Barkassen utrymdes raskt på de små förråd, som den innehöll, hvarefter dessa förflyttades in i skogen på den ursprungliga lägerplatsen, hvilken åter ställdes i ordning.

Tack vare jagtlyckan, som under de närmaste dagarne var kolonisterna mycket bevågen, ledo de ingen nöd, utan samlade till och med förråder för kommande dagar.

Och Jernfeldt, som under det ansträngande arbetet börjat återfå sitt gamla humör, afvaktade nu endast med nästa ångare underrättelser från Europa, hvilka måhända skulle för den lilla kolonien blifva lyckobringande.

Från det försvunna skeppet hade ingenting afhörts, men som skrofvet antagligen ej tagit någon skada och sprungit läck då det uppkastades på den mjuka strandbädden hoppades kolonisterna, att det skulle kunna hålla sjön och med tillhjälp af nödrigg måhända uppnå en hamn, där det åtminstone nödtorftligen skulle kunna bli repareradt från sina skador, för att sedan kunna fortsätta färden till sin destinationsort. Och i denna tro styrktes kolonisterna desto mer, som vädret de senaste dagarne varit det mest gynsamma för skeppet.

Fjorton dagar efter fartygets försvinnande ankom en postångare från Europa, men den medförde beklagligtvis inga nyheter från hemlandet, hvilket åter försatte Jernfeldt i melankoliskt lynne.

— Antingen har kungen ej fått mitt bref, eller också intresserar han sig ej vidare för de planer, som han före min afresa syntes omfatta med så liflig välvilja, sade den unge mannen.

Jägmästaren uppmuntrade på allt sätt sin vän, och sedan de sammanslagit alla sina befintliga kontanta tillgångar för att köpa ammunition, beslöto de att med görligaste första förflytta sitt läger upp på Kamerunberget, där enligt deras förmenande tillfälle till jagt i

större skala skulle beredas dem, än hvad fallet var å den plats, där de hittills slagit ned sina bopålar.

De två matroserna från »*Göta lejon*» hemförlofvades och återvände med ångaren till Europa, sedan de blifvit försedda med åtskilliga skrifvelser till i Sverige uppgifna personer, hvilka skrifvelser de vid framkomsten till hemlandet lofvat att låta tillställa vederbörande adressater.

Det sattes äfven i fråga att hemförlofva Kalle, synnerligast som de båda svenskarne ej längre kunde betala honom hans sold, men häremot protesterade den raske gossen, som verkligen syntes ha fäst sig vid sina herrar på det lifligaste.

Och så fick den hygglige negern stanna qvar. Kolonien hade emellertid nu smält samman till endast tre personer.

Märkvärdigt nog syntes under ångarens qvarvaro i hamnen högst få infödingar tillstädes, en sak, som mycket förvånade svenskarne. Men dagen därpå, sedan fartyget lemnat Kamerun, fingo de lösning på gåtan.

Ty frampå förmiddagen observerade löjtnanten ett par stora krigskanoter ute på lagunen, hvilka i rask fart närmade sig de hvites läger. Och af alla tecken att döma kommo de ej i fientligt syfte, ty i förstammarne på de båda farkosterna svajade till tecken af vänskap den svenska flaggan.

Till svar hissade de hvite männen äfven den blågula duken å sin flaggstång, ute på udden af landtungan, och helsade de ankommande.

Artigheten besvarades genast och en qvarts timme senare landstego ett halft dussin negerkungar af Duallastammen, åtföljda af en talrik svit, samtliga utrustade i krigiska parad-drägter.

De ankommande mottogos på det artigaste af de hvite och de vänskapsbetygelser, som förut vexlats, återupprepades.

Sedan gästerna efter råd och lägenhet förplägats framförde de sitt ärende.

Frånvaron af det svenska skeppsskrofvet syntes förvåna dem, men då jägmästaren kort och godt för-

klarade, att det gått till sjös och troligen förlist, samt att han och hans vän nu ämnade slå sig ned på Kamerunberget, syntes negerkungarne bli på ett högst obehagligt sätt öfverraskade.

Ty nu började de berätta, att de kommit till sina vänner, de hvite männen, för att anhålla om deras hjälp, på grund af det fördrag, som redan fans upprättadt mellan dem och kolonisterna.

Och därpå berättade de vidare, att ett stort krig utbrutit mellan dem och deras grannar (de vilda »Budi manerna»), vid flodens öfre lopp, hvilka i förening med »Bassa-» och »Bakondostammarne» beslutit att förgöra de allierade Dualla- och Wuristammarne, för att sedan bli herrar öfver Kamerunflodens mynning, och på samma gång åt sig eröfra ett väldigt krigsbyte.

Nu erbjödo höfdingarne de hvite männen rik belöning och andel i allt krigsbyte, om de ville ställa sig i spetsen för deras krigare och föra desse till seger.

Ett dylikt förslag kunde icke ha framkommit på lämpligare tid, hvarför svenskarne genast förklarade sig villiga att på vissa vilkor, utom de redan erbjudna, åtaga sig uppdraget.

Och till dessa vilkor hörde bland annat, att de egde fullkomligt fria händer att, oberoende af de svartes öfverhufvuden ordna och utföra fälttåget så som de själfve ansågo för lämpligast, en sak, hvarpå de svarte, som syntes alldeles ha tappat hufvudet, ögonblickligen gingo in.

Därefter uppsattes ett nytt skriftligt fördrag, hvilket sedermera högtidligen underskrefs af båda parterna.

Nu fingo svenskarne veta att det stora kriget redan pågått i flere veckor uppåt floden, att en massa byar tillhöriga Wurifolket satts i brand och att fienden nu dag för dag närmade sig flodmynningen. Manspillan å ömse sidor hade dock icke varit så synnerligt stor, ty ännu hade icke mer än ett tjugutal krigare på ömse sidor fått bita i gräset, en sak, som dock från de svartes synpunkt betraktades som en stor förlust, synnerligast som de fallne utgjorts af slafvar, hvilka kostat sina herrar mycket penningar.

Sedan alla öfverenskommelser hunnit bli afslutade och svenskarne lofvat att tidigt följande dag infinna sig i de svartes läger, återvände desse, hvarefter de hvite använde eftermiddagen för att i skogen dölja den del af sina förråder, hvilka de icke oundgängligen behöfde för det stundande fälttåget. Och sedan de därefter egnat nödig omsorg åt de vapen, de utvalt för krigståget, och ordnat ammunitionen m. m., gingo de till hvila.

ADERTONDE KAPITLET.

På krigsskådeplatsen.

Vänligt mottagande. — Svenskarne mottaga befälet öfver de svarte krigarne. — Trupperna organiseras. — Jägmästarens anfallsplan. — Rekognoscering. — I »råttfällan». — Fullständig seger. — Festande kannibaler. — Krigsbytet inhöstas. — På hemväg utför floden.

Tidigt följande morgon låg en af de svartes krigskanoter förtöjd vid lagunens mynning för att afhemta svenskarne och deras faktotum, den pålitlige Kalle.

Barkassen låg uppdragen ett stycke in i skogen och låg täckt med blad och mossa för att skyddas mot upptäckt, ifall några af de närmaste grannarne skulle få lust att under svenskarnes bortovaro göra ett besök i deras läger.

Sedan den nödvändiga packningen, fördelad på tio mansbördor, förts ombord å kanoten och svenskarne jämte deras svarte kalfaktor tagit plats i farkosten, stötte denna från land och roddes i rask fart, under munter sång från roddarne, öfver lagunen.

Vid ankomsten till flodmynningen hade en ansenlig folkmassa samlats nere vid stranden och mottog de anländande svenskarne med höga jubelrop.

Kungarne voro äfven tillmötes och tryckte deras händer, krigstrummorna smattrade, och då och då afskötos gevärssalvor i luften till tecken af allmän glädje. Vid uppkomsten å den öfre platån, där negerkungarnes

byar lågo tätt intill hvarandra, höllo qvinnorna »palaver» om det stundande fälttåget. Och här anställde jägmästaren och Jernfeldt under dagens lopp en stor generalmönstring med de svarte krigarne, som genast ordnades i kompanier, under befäl af sina höfdingar och underhöfdingar.

Ur dessa kompanier utgallrades sedermera de egentliga krigarne, ett par hundra, stora kämpalika gestalter, hvilka bildade förtruppen och öfver hvilka Jernfeldt och jägmästaren själfva togo befälet.

Och under det den öfriga truppen ånyo, efter svenskarnes instruktioner, organiserade sig under sina anförare, i några reservkompanier och en väldig tross af bärare, samt därefter en särskild eftertrupp mobiliserats, qvarlemnades alla öfriga manliga individer i byarne, för att i händelse af anfall skydda dessa mot fienden.

Därefter öfvades oafbrutet, under hela den återstående delen af dagen, de med gevär beväpnade männen att på ett mera effektivt sätt än förut använda skjutvapnen. Ty i stället för den förut använda taktiken att vid minsta skymt af fara kasta sig ned på magen och blindt, med bortvändt hufvud, affyra sina gevär, tvingades de svarte krigarne nu att följa sina anförare vid angreppen, hvarjämte de tillhöllos att vid aflossandet af sina skott noga taga sigte och ej skjuta förr, än de därtill kommenderades.

Följande dag vid middagstiden gjordes uppbrott.

Trupperna uppställdes i tågordning, och sen allt var klart, blåste jägmästaren en signal å sitt medförda jägarhorn, hvilken signal ögonblickligen repeterades hela linien utefter af de svarte trumslagarne.

Bärarne slungade nu sina bördor upp på sina hufvuden, truppen satte sig i marsch ett stycke uppåt flodstranden, där en ansenlig flotta af kanoter låg färdig att mottaga krigarne.

Och under ett bedöfvande larm af de qvarblifna männen och qvinnorna, hvilka medföljde tåget ett stycke på väg, gick färden fram genom samtliga byarne ned till flodstranden, där inskeppningen genast försiggick, hvarefter krigsflottan under munter sång, trum-

hvirflar och vilda öronbedöfvande indiantjut roddes uppför floden.

By efter by passerades, och ju högre uppåt floden flottiljen trängde fram, desto tätare inlupo rapporterna om den fiendtliga styrkans framträngande utför floden.

Och när till sist den första bifloden till Kamerun- eller Wurifloden passerades, föreslog jägmästaren, att han skulle fatta posto strax ofvanför dess mynning, för att här afspärra vägen för fienderna, under det Jernfeldt med sin truppafdelning gick vidare upp för Wuri, som här delade sig i två armar, omslutande en liten ö i floden. Kunde så Jernfeldt med sin truppafdelning passera den ena flodarmen, under det fienden lockades in i den andra, skulle den, sedan Jernfeldt afspärrat den öfre flodgrenen och jägmästaren den nedre, råka mellan tvänne eldar och ovillkorligen gå sin undergång till mötes.

Denna plan gillades af Jernfeldt, och sedan jägmästaren fattat fast fot vid det nedre sammanflödet af de båda flodarmarne, där äfven den förut omnämnda bifloden »Abo» mynnade ut, framträngde Jernfeldt med sin truppafdelning in i den östra flodarmen, lemnande den vestra öppen för de väntade fienderna.

Kommen halfvägs upp i den östra floden, gjorde Jernfeldt halt, hvarefter han med en mindre kanot företog en rekognosceringstur floden uppför.

Kommen till den öfre flodgrenen, upptäckte löjtnanten en väldig fientlig kanotflotta, som förankrats i en djup bugt af floden invid en af Duallastammens största byar, hvilken by redan stuckits i brand af Budimanerna och där nu en vild orgie firades till glädje öfver segern.

Som ingen by utom denna fanns i närheten af den flodarm i hvilken Jernfeldt fattat posto, men däremot minst sex stora byar återstodo på ömse sidor om den vestliga flodarmen, var den unge officern alldeles viss om, att fienderna nu, efter beräkning, skulle begagna sig af denna väg, hvarför han qvardröjde å sin

observationspunkt för att därifrån hålla utkik på fienden.

Under tiden hade på jägmästarens initiativ från by till by utefter den vestra flodarmen ryktet spridt sig om, att fienden skulle taga denna väg och att en afgörande sammandrabbning här förestode.

Byinvånarne själfva hade därför fått order om att försvara flodstränderna och icke släppa fienden i land annat än på den lilla ön, där större delen sedermera kunde tillfångatagas, under försöken att fly.

Vid nattens inbrott satte den fientliga flottiljen åter sig i rörelse floden utför. Och allt gick efter beräkning. I en lång fil af hundratals kanoter, bemannade med ända till ett femtiotal krigare i hvarje farkost, gled den fientliga flottan in i den vestra, stora flodarmen.

Ögonblickligen återvände Jernfeldt till sin truppafdelning, hvarefter order gafs åt denna att sakta rycka framåt. Och en timme senare uppnådde hela truppstyrkan den öfre flodgrenens spets, där den sammandrogs i en bugt för att följande dag falla Budimanerna i ryggen.

Ty i följd af mörkret omöjliggjordes nu allt vidare framträngande från någondera sidan.

Med sin rekognosceringskanot trängde dock Jernfeldt ett stycke in i den vestra, stora flodarmen och fann fienderna lägrade strax vid ingången till den så fiffigt anordnade råttfällan.

Natten förflöt i lugn, och i daggryningen följande morgon afskar Jernfeldt hastigt reträtten för fienden, som därefter häftigt anfölls och tvingades att under häftiga gevärssalvor draga vidare nedför floden.

Från by till by på ömse sidor om floden rusade nu, under vilda skrän, de anfallne infödingarne ned till stränderna, där de beskötо de angripande.

Och under allt detta infernaliska oväsen ljödo krigstrummornas dofva skrällar.

Efter endast några timmars förföljande träffade de angripande på jägmästarens afdelning, som vid ljudet af de första skotten och signalen från de bedöfvande

trummorna, hvilka tjenstgjorde som fälttelegraf, skyndat att möta Budimanerna.

Och nu urartade det hela till det vildaste tumult.

Instängda på alla sidor, trängdes fienderna tillsammans allt tätare och tätare, till dess de efter endast en halftimmes strid förvirrade tumlade om i en enda röra. De, som sökte sin räddning i flykten, fasttogos så fort de satte foten på land, och de, som kastade sig i floden, uppfiskades och afväpnades, liksom de förre.

Resten gaf sig fångne på nåd och onåd, hvarefter krigsbytet uppsamlades på stranden och ställdes under bevakning.

Fångarne inqvarterades i närmaste byar och bevakades äfven omsorgsfullt, sedan Jernfeldt och jägmästaren lyckligen afvärjt ett tillämnadt blodbad, vid hvilket eljes, enligt bruklig sed, alla fångarne skulle ha blifvit halshuggna.

Den storartade segern firades med utomordentliga festligheter, och svenskarne hyllades på alla sätt. Som en löpeld flög deras namn: »*Mokarra-Ngila*» (de hvita lejonen) från mun till mun, hvar helst de visade sig i lägret bland de svarte.

Under festmåltiden kringbars vid höfdingarnes bord en egendomlig rätt, och ett par af dem åto däraf.

Då äfven svenskarne bjödos smaka, frågade de hvad slags mat det var och fingo strax till svar:

— Det är de fallna fiendernas kött!

Jernfeldt och jägmästaren sågo på hvarandra, och slutligen frågade den förre en af höfdingarne: — Ni äro således människoätare här på kusten, oaktadt de hvita missionärerna besökt er under många år?

Ett par af höfdingarne syntes något generade vid denna fråga och svarade:

— Vi äta aldrig våra vänners kött, och högst sällan våra fienders, såvida vi icke därmed vilja fira en stor seger som denna. Likaså äta vi våra slafvars kött när någon stor konung bland oss dött. Vi äta icke människokött därför, att det smakar oss väl, vi äta det endast som offer åt »*Elung*» (den högste guden).

Jägmästaren frågade nu om samtliga stammarne i Kamerun på dylikt sätt firade de »stora händelser», som timade.

Duallahöfdingarne nickade jakande, påpekande än en gång, att människoätandet endast var en gammal ceremoni, när det undantagsvis brukade förekomma.

Svenskarne påvisade det barbariska i dylika ceremonier, och höfdingarne ursäktade sig med, att det var »folket» och icke de, som fordrade dessa gamla »ceremoniers» bibehållande.

Jägmästaren och Jernfeldt uttryckte nu som sin bestämda vilja, att denna barbariska sed skulle totalt afskaffas och på det strängaste bestraffas, emedan det vore ovärdigt hvite män att samarbeta med kannibaler.

Sedan därefter höfdingarne lofvat att ställa sig svenskarnes uppmaning till efterrättelse, delades krigsbytet, hvarefter fångarne, sedan de totalt afväpnats, omhändertogos af eftertruppen, hvilken nu ställdes under Kalles befäl.

Bland fångarne befunno sig äfven ett halft dussin höfdingar, hvilka, innan fred afslöts, måste förbinda sig att utbetala ganska dryga krigsomkostnader, innan de och deras folk frigåfvos.

För att afsluta freden och inkassera den öfverenskomna tributen fortsattes färden ånyo upp för floden, in på den fientliga stammens område.

Hela vägen uppför floden visade sig nu för de båda svenskarne en helt annan syn, än den de vid sin föregående färd uppför Wuri, ett halft år förut, bevittnat. Det bördiga landet på ömse sidor om flodstränderna, som förut tett sig så rikt och i full växtkraft, låg nu förhärjadt och öde. Byarne hade bränts upp af de framträngande fienderna, åkerfälten med sina gulnade skördar lågo äfven härjade af elden, så att färden betydligt försvårades af hettan och röken från den ännu glödande matjorden, hvilken tillsammans med de däri inbäddade växtrötterna äfven fattat eld och nu »löpbrände» på milsvidder.

Där ett skogsbälte trängde ned till flodstränderna, erbjöds dock en smula svalka och här lägrade sig natte-

tid den väldiga kanotflottiljen, som fördubblats, sedan så godt som hela den fientliga styrkan tillfångatagits.

Vid ankomsten till den första Budiman-byn landsattes alla till denna by hörande fångar och frigåfvos, sedan höfdingen betalat de öfverenskomna krigsomkostnaderna. På samma sätt gick det oupphörligt hela den återstående delen af floden uppföre, till dess den höfding, hvars by var belägen längst upp, vid gränsen af urskogen, äfven betalat sin tribut i vapen, ammunition, skinn, lifsmedel, elfenben och andra kuranta handelsvaror, hvilket allt lastades i de från fienden tagna kanoterna för att därefter åter föras utför floden ned till hafvet.

På återvägen samlade sig här och där utefter flodstränderna de nyss förut besegrade och lössläppta vildarne för att försöka återeröfra åtminstone något af det, de måst punga ut med. Men utblottade på skjutvapen, kanoter och öfrig krigsmateriel, förmådde de ingenting uträtta.

Slutligen uppnåddes lyckligt och väl den flere mil breda urskog, med sina träsk och mångfaldiga i floden utmynnande vattendrag, hvilket område oinskränkt behärskades af Afrikas jättedjurvärld: elefanter, flodhästar, krokodiler o. d.

Då svenskarne vid sin föregående färd uppför den intressanta floden gjorde halt vid denna så sällsynta jagtpark, kunde de ej, oaktadt de energiska försök, som då gjordes, upptaga kampen med jättedjuren, ensamma som de voro, med endast några få roddare till sin hjälp.

Men nu var förhållandet annorlunda, ty med alla de resurser, som nu stodo dem till buds, skulle en storartad jagt kunna anställas, och rikt byte vinnas i denna af jättevillebråd vimlande trakt, som under århundraden varit så godt som fridlyst.

Det är denna jagt, som i det följande kapitlet skall skildras.

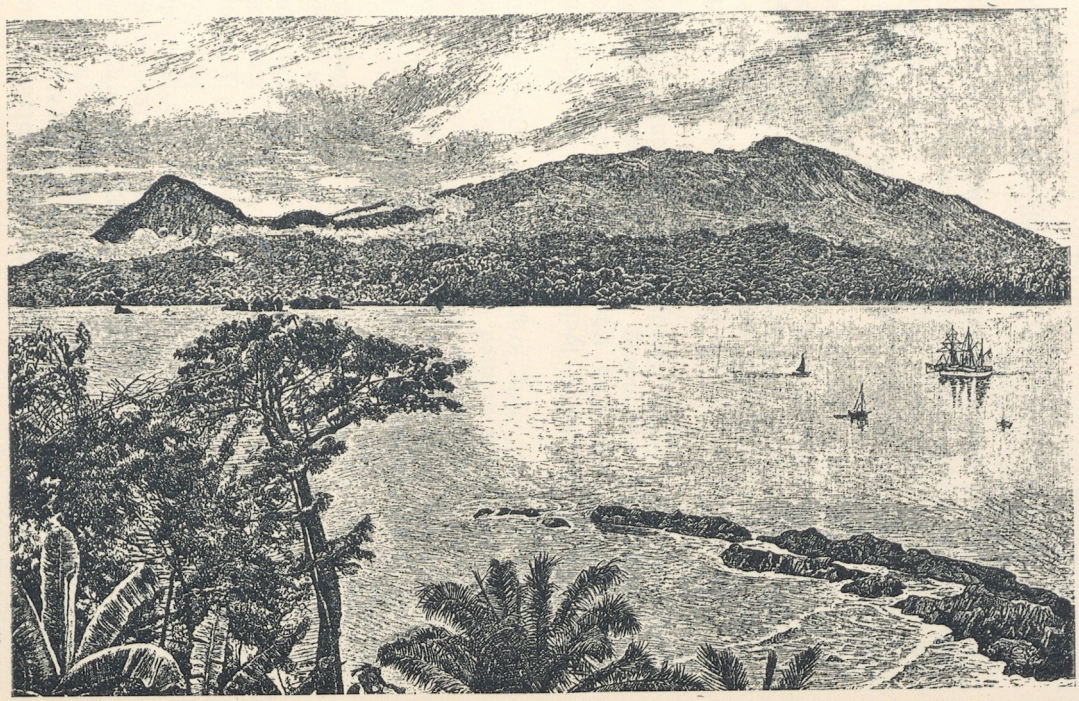

Lilla och stora Kamerunberget.

NITTONDE KAPITLET.

Bland elefanter och flodhästar.

Nattläger i kanoterna. — Misslyckad landstigning. — De första salvorna. — En nattlig konsert. — Svenskarne frukta för en öfverrumpling. — Komisk upplösning på den spännande situationen. — En närgången nattvandrare. — »Säker hand och säkert öga». — Elefanten får »bita i gräset». — Jagtäfventyr i flodhästsjön. — Jernfeldt massakreras.

Sedan större delen af kanotflottiljen funnit en lämplig lägerplats på ömse sidor om floden fortsatte svenskarne jämte ett hundratal svarta krigare i fyra kanoter färden ett stycke längre ned, där floden gjorde en stark, nästan vinkelrät krok åt vester, hvarefter den vestra stranden vidgades till en stor vik, framför hvilken några stora sandbankar stucko upp öfver vattnet.

Å dessa sandbankar, liksom å den skogbevuxna landtungan mellan ena flodstranden och den parallelt med floden inskjutande viken, funnos otaliga spår af flodhästar, elefanter och krokodiler, och här beslöto svenskarne att inrätta sitt nattläger.

Fråga blef endast, om man skulle slå läger på land eller qvarblifva i kanoterna.

Infödingarne röstade för landstigning på sandbankarne, där några eldar kunde upptändas för att hindra

de jättedjur, som hade sitt tillhåll å denna plats, att komma lägret för nära.

Ett par försök gjordes äfven att landstiga, men då vattnet öfverallt kring dessa sandbankar var så grundt, att kanoterna oupphörligt stötte mot flodbottnen, företogo slutligen ett par negrer sig att med vadande nå land.

Detta försök höll emellertid på att ta en ända med förskräckelse, ty bäst de svarte marscherade framåt, försvunno de i en djup grop i sandbottnen, och måste sedermera simmande söka nå en af de närmaste kanoterna.

Nu beslöto de hvite männen sig, utan vidare, för att qvarblifva i kanoterna öfver natten.

Efter att ha intagit en lätt aftonmåltid, hvilken nedsköljdes med några glas kallt té, gjordes förberedelser till nattens hvila. Då upptäckte plötsligen jägmästaren på ej så särdeles långt afstånd från en af kanoterna icke mindre än fem väldiga fyrkantiga block flytande på vattnet. Det var hufvudena på fem flodhästar, och i nästa ögonblick hade han och Jernfeldt tagit sigte på ett par af kolosserna och affyrade därpå några dånande salvor, hvilkas eko likt en mullrande åska rullade ut efter floden.

Det uppstod nu ett litet tumult bland flodhästarne, som i klumpiga språng vältrade sig om hvarandra, och så var synen försvunnen. De fem djuren hade oskadade dykt ned i vattnet för att undgå sina förföljare.

Nu bredde natten sitt svarta flor öfver nejden, och det blef i en hast kolmörkt. Svenskarne jämte sina följeslagare sträckte ut sig på kanoternas roddarbräden, där de dock plågades af muskiternas styng, så att det att börja med ej var tänkbart att få en blund i ögonen.

Slutligen insomnade dock negrerna och efter dem de båda hvita männen. Jernfeldt hade dock ej sofvit länge, innan han åter vaknade af, att något isande kallt ringlade sig kring hans ena hand.

Han reste sig hastigt upp och fann nu, att han under sömnen låtit sin arm glida utanför kanotrelingen,

så att det kalla flodvattnet silade fram mellan hans fingrar.

Vid minnet af dels det senaste äfventyret i denna trakt, då han och jägmästaren summo i kapp med en krokodil, och dels de färska spår efter dessa djur, som kort förut upptäckts öfverallt å strandbädden, kände löjtnanten en rysning genomila sig och ändrade strax plats, så att han blef liggande på bottnen af kanoten.

Det förut på dagen så ödsliga och döda landskapet, där knappast ett ljud förnams annat än från de bullersamma negrerna, hade nu helt och hållet ändrat natur.

Från urskogen hördes ett virrvarr af djurläten, hvilkas mångfald stundom sammansmälte i ett bedöfvande ackord för att ögonblicket därpå öfvergå i öronslitande missljud.

Helt säkert härledde sig denna konsert från en massa skilda arter af skrattdufvan, hvars kutter och tjut blandades med hundratals andra nattfoglars läten. Därtill kommo från alla håll i vattnet dofva frustanden och fnysningar, hvilka härrörde från flodhästarne.

Sedan Jernfeldt åter insomnat, väcktes han efter en stunds förlopp af en lätt ruskning i ena armen, och när han såg upp stod jägmästaren bredvid honom. Han berättade, att han hört årslagen från en eller flera kanoter, som närmade sig norr ifrån. Det kunde, menade jägmästaren, vara några af deras eget folk, som i något ärende skickats ned för floden till de båda svenskarne, men detta var föga troligt. Antagligare var det, att några budimaner lyckats få fatt i ett par kanoter och smugit sig förbi hufvudstyrkan för att nu angripa den lilla afdelning af negertruppen, bland hvilken de båda fruktade hvite männen befunno sig.

Jernfeldt lyssnade, och ögonblicket därpå grep han liksom jägmästaren sitt gevär. Så utrustade, sökte de med sina skarpa ögon genomtränga mörkret omkring sig, under det de med spänd uppmärksamhet lyssnade till de sällsamma ljud, som tydligen då och då läto sig förnimmas i trots af oväsendet från urskogen, hvilket ännu icke tystnat.

De fiendtliga kanoterna syntes alltmer närma sig, och snart tyckte sig de båda svenskarne urskilja deras konturer vid ljuset från några klart strålande stjärnor, som glittrade fram på den smala strimma af himlen, hvilken var synlig mellan de höga mörka träden.

Detta var på kanotens babordssida.

På styrbordssidan, åt vestra flodstranden till, rådde däremot egyptiskt mörker, ty kanoterna hade förtöjts midt i floden på det grunda vattnet mellan sandreflarne och vestra flodstranden. Dit styrde äfven de fiendtliga kanoterna kurs ur ljusstrimman på flodens östra strand.

Som det nu var omöjligt att gifva eld på fienden, emedan hvarken »kornet» eller ens gevärspipan voro synliga för skyttarne, afvaktade dessa med ännu större uppmärksamhet, hvad som komma skulle.

De båda hvite männen befunno sig nu under en kort stund, som liknade en hel evighet, i den allra största spänning.

Ett ögonblick funderade de på att väcka de i kanoterna sofvande negrerna. Men så förändrades plötsligen situationen! Årslagen förnummos nu helt nära, men de läto ej så regelbundna som förut, och från den anryckande fienden förnams samma snörflande fnysningar som tidigare iakttagits rundt om i vattnet.

Det blef nu med ens klart för Jernfeldt och jägmästaren, att hvad de tagit för fiendtliga kanoter, fullproppade med hämdlystna budiman-krigare, icke var något annat än — några flodhästar.

Emellertid var belägenheten icke desto mindre ej så värst angenäm för de hvite männen och deras följeslagare. Ty ämnade flodhästarne göra en landstigning på sandreflarne, och det såg nästan så ut, så kunde de därvid råka i kollision med kanoterna och totalt ramponera både dem och deras besättningar.

Till all olycka spärrade några kullfallna jätteträdstammar inloppet till den vidsträckta bugt af floden, hvilken de väldiga djuren syntes ha utsett till sitt älsklingstillhåll, ty därinne hördes kolosserna tumla omkring som en massa badgäster i en trång bassäng.

Plötsligen uppenbarade sig en af bestarne i omedelbar närhet af den kanot, i hvilken svenskarne tagit plats, och som af en händelse befann sig närmast inloppet till flodbugten.

Ömsom simmande, ömsom vadande, sökte kolossen synbarligen en väg förbi kanoten, in i bugten.

Ett ögonblick funderade svenskarne att gifva eld på besten, men att i mörkret ge denne ett dödande skott var icke en lätt uppgift. Emellertid vaknade negrerna och tänkte genast, skrämda af det väldiga djurets närhet, att kasta sig öfverbord, synnerligast som dyningarne af den kring kanoten plumsande besten öfversköljde båtens ena reling och hotade att stjälpa omkull den ranka farkosten. Till all lycka aflägsnade sig jätten snart och förenade sig åter med kamraterna, hvilka ute i floden tycktes ha stämt möte för att där roa sig efter bästa förmåga.

Att tänka på att åter få en blund i ögonen, visade sig för de båda svenskarne vara omöjligt under denna natt, då de, så att säga, delade sängkammare med en hel koloni af djurvärldens jättar.

Och de båda hvite jägarne önskade det ej heller! Ty en natt, tillbragt i omedelbart sällskap med dessa bjässar på fyra fötter, gjorde ett så öfverväldigande intryck på svenskarne att de hela natten voro i den största spänning hur det hela till sist skulle sluta.

När morgonen ändtligen grydde efter denna underbara natt, hördes ej långt från de hvites båt några väldiga trumpetstötar.

Yrvakna lyfte de halfslumrande negrerna på sina ullhufvuden och hviskade i korus: »*Njo*» (elefant), under det deras blickar vändes åt det håll, hvarifrån ljudet kom.

Och plötsligen framdök utmed flodstranden ett stort hufvud, ur hvars gap två elfenbensbetar framlyste. I nästa sekund ljöd ett skott ur jägmästarens gevär!

Det kolossala djuret rusade med högt upplyftad snabel ut ur de täta snåren, utstötande väldiga trumpetanden, och så var det åter ur skotthåll.

Nu kastade Jernfeldt sig ögonblickligen ur kanoten och vadade upp på en af de största sandreflarne, hvarefter han skyndade ut på dess spets för att där genskjuta den sårade elefanten, hvilken i detsamma rusade ut i floden i tydlig afsigt att angripa sin förföljare, som nu befann sig i omedelbar närhet af det ursinniga djuret.

Trots den öfverhängande faran förlorade jägaren dock icke fattningen, utan böjde blixtsnabbt knä å den klippa, som bildade sandrefvelns yttersta spets, hvarefter han lade geväret till ögat och fyrade af.

Ögonblicket därpå raglade besten fram några steg och sjönk så, dödligt sårad, till jorden, träffad af löjtnantens mördande lod.

Ett oändligt jubelskri från de svarte var det bifallstecken, hvarmed Jernfeldt helsades för sin bragd. Och när det ändtligen förklingat, kallade jägmästarens horn tillsamman hela jägarskaran, kring det fälda jättedjuret.

Ett par negrer, som förut varit med på elefantjagter, beordrades att flå och sönderstycka bytet, hvarefter svenskarne åtföljda af sina svarta medhjälpare satte kurs mot inloppet till den stora bassäng, som i nordvest sammanhängde med floden.

Inloppet till denna bassäng, som af de svarte benämndes »*Ngubu-Munja*» (Flodhäst-sjön), var, som förut är nämndt, belamradt med en bro af kullfallna jätteträd, hvilka syntes liksom hopvuxna med den rika parasitvegetation som florerade å de murkna stammarne.

Detta hinder, som för jägarne måste öfvervinnas därigenom, att kanoterna halades öfver trädstammarne in i bassängen, generade emellertid ej så duktiga simmare som flodhästarne. De döko nämligen med lätthet under de gigantiska trädstammarne, hvilkas nedersta del säkert icke kunde omfamnas af mindre än ett fyrtiotal människor.

Sedan kanoterna åter blifvit flott, stego Jernfeldt och jägmästaren i hvar sin farkost, väpnade med expansionsgevär eller s. k. »elefantdödare» af gröfsta kaliber.

Åter skallade kring nejden en signal från jägmästarens horn, hvarefter flottiljen satte sig i rörelse inåt viken. Denna var på alla sidor omgifven af urskog, och utmed de gyttjiga stränderna sträckte sig där och hvar höga bladvassar ut i vattnet, omvexlande med nakna sandbankar.

Sedan kanoterna trängt in ett stycke i viken, visade sig för jägarnes blickar en sällsam syn. Öfverallt vimlade det af flodhästar, hvilka i groteska rörelser tumlade om hvarandra, simmande, dykande, eller görande de kostligaste kullerbyttor. De klumpiga djuren, som under natten varit så närgångna, visade sig emellertid nu mycket skygga. Oroligt fnysande veko de undan för de framträngande jägarne och voro omöjliga att få inom skotthåll.

Jagten måste därför bedrifvas på ett fullt taktiskt sätt, hvarför Jernfeldt och jägmästaren med sina kanoter fattade posto inne i vassarne på något afstånd från hvarandra, hvarefter infödingarne med de två kanoterna sökte drifva fram de försigtiga djuren till skyttarne.

Erkännas måste, att de svarte nu liksom förut under de senaste drabbningarne ej visade sig vara några hjältar, utan måste med goda ord och förespeglingar om belöning i form af ökade proviant-ransoner och dylikt lockas att fullgöra sina skyldigheter.

Så stort var dock deras förtroende och beundran för de hvite männen, att det redan fans åtskilliga svarta krigare, som med ett slags fanatisk entusiasm och utan ringaste knot lydde deras minsta vink och, när de så kunde, öfverhopade dem med bevis på sin tillgifvenhet genom att trycka deras händer och utbringa skallande helsningsrop för dem, hvar de drogo fram.

Också försummade aldrig de hvite männen att visa sig ytterst älskvärda mot sina svarta vänner, ehuru de genast från början införde en hård disciplin, då goda ord och ett vänligt bemötande icke visade sig kunna uträtta något, hvilket ofta nog var fallet.

Så nödgades Jernfeldt till och med att vid ett tillfälle handgripligen tillrättavisa en af höfdingarne, som

vid delningen af bytet ville med våld tillegna sig mer, än hvad rättvisligen kom på hans lott. Och så stor var respekten för de hvite, att den svarte kungen, efter att ha gjort bekantskap med svenskens stålhårda knytnäfvar, alldeles föll till föga och tacksamt mottog, hvad honom med rätta tillkom.

En halftimme efter det svenskarne fattat posto i vassarne hade de två andra kanoterna med dess besättning kringränt flodhästarna och drefvo dem nu med höga rop, gevärsskott och annat infernaliskt väsen framför sig nedåt viken.

De väldiga djuren, som kanske aldrig förr blifvit så oroade i sina muntra lekar, syntes alldeles förvirrade och tumlade i vild yra om hvarann, dykande och fnysande. Ett sällskap på minst ett halft dussin summo emellertid i ilande fart, uppkastande höga svallvågor omkring sig, rakt på de i vassen dolda skyttarne.

Plötsligen ljöd från dessa den ena smattrande salvan efter den andra, och när ändtligen elden upphörde lågo tre af djuren dödligt sårade, flytande omkring i sitt blod.

Jernfeldt, som dessutom skadskjutit ett fjerde djur, hvilket sökte undkomma på klart vatten, befalde nu sina roddare att förfölja det halfdöda djuret för att slutligen ge det dödsknäppen. Detta var dock ingen lätt sak, ty den sårade flodhästen dök oupphörligt, vältrande kring sig väldiga svallvågor, som kastade kanoten omkring som ett spån på vattnet, hvilket gjorde det omöjligt för skytten att få säkert sigte på det rasande djuret, hvilket ifrigt syntes kämpa för sitt lif.

Skyttens jagtifver orsakade till slut, att han kom allt för nära den sårade flodhästen, som plötsligen åter dök, icke fullt 10 meter från kanoten. Och i nästa ögonblick slungades den långa och smala farkosten, afbruten på midten, högt i luften.

Med hastiga årtag skyndade jägmästaren genast till undsättning, och samtidigt styrde äfven en af de kanoter, som förföljt flodhästarne, till hjälp, under det den fjerde kanoten i full fart körde upp på en sandbank och blef vrak.

Flodhästjagt.

(Sid. 136)

Snart hade de simkunniga negrerna krängt sig upp i de till hjälp ankommande kanoterna, men af Jernfeldt och flodhästen syntes ej ett spår. Slutligen visade sig den förstnämndes hufvud öfver vattenytan. I ena handen höll han krampaktigt fast geväret, under det han energiskt arbetade att hålla sig uppe. Men det var icke med den skicklige simmarens lugn, utan med en drunknandes förtviflan, som den unge mannen arbetade i vågorna. I nästa ögonblick var jägmästarens kanot vid hans sida, och minuten därpå låg Jernfeldt, till utseendet liflös, utsträckt på kanotens botten.

Och så syntes plötsligen den sårade flodhästen åter öfver vattnet, alldeles inpå kanoten. Ett välriktadt skott small från jägmästarens gevär; besten gjorde därpå några väldiga kullerbyttor och öfverstänkte vattnet med ett par mäktiga blodströmmar. Därmed utandades jätten under ett ursinnigt fnysande sin sista suck!

Kanoten, som raskt dragit sig tillbaka, närmade sig åter kolossen, hvarefter denne bogserades i land och upphalades å närmaste sandbank, dit äfven de förut fälda kamraterna transporterades.

Jernfeldt, som vid katastrofen råkat komma i kollision med det väldiga djuret, låg fortfarande sanslös, blödande ur ett sår i hufvudet.

Sedan jägmästaren undersökt blessyren och funnit att hans vän endast blifvit skalperad från pannan nedåt högra örat, sydde han igen såret och förband den massakrerade kamraten, hvilken därefter återkom till sans.

Ingenting visste han dock att berätta om sin kalabalik med vidundret.

Jagten afslöts nu, och jägarne med sitt kolossala byte förenade sig åter med hufvudstyrkan, hvarefter den stora kanotflottan i sakta mak fortsatte ut för floden.

TJUGONDE KAPITLET.

En expedition till »Gudarnes berg».

Segrarnes hemkomst. — En expedition till Kamerunberget utrustas. — Affärd från flodmynningen. — Landstigning i »Victoria». — Utrustningen kompletteras. — Första delen af vägen uppför jätteberget. — Svarta albinos och sandflugor. — En natt i en negerby. — I urskogen. — Jernfeldt får klimatfeber. — En vulkanisk eruption. — Den febersjuke försvinner.

Vid återkomsten till flodmynningen mottogos de segrande krigarne med storartade festligheter, som räckte i flere dagar.

Och i all synnerhet blefvo svenskarne föremål för de lifligaste hyllningar af såväl negermajestäten som deras undersåtar.

Så fort Jernfeldt kryat till sig efter det väldiga nappataget med den sårade flodhästen, kommo han och jägmästaren öfverens om att genast sätta i verket den sedan lång tid tillbaka tillämnade planen att bestiga Kamerun-berget och om möjligt genomforska så mycket af det bakom berget liggande höglandet, som lät sig göra.

För planens realiserande fordrades dock att intressera åtskilliga af de svarte för saken, hvarför svenskarne utfärdade ett upprop till de senare, med förfrågan om ett tillräckligt antal bärare och skyttar skulle

befinnas villiga att mot lämplig sold taga värfning hos de hvite männen, som nu åter förfogade öfver ansenliga förråd af lifsmedel, vapen, ammunition och handelsvaror, hvilka, enligt öfverenskommelse, fallit på deras lott vid delningen af det eröfrade stora krigsbytet.

Svenskarnes förslag mottogs med välvilja af negrerna, hvarpå jägmästaren och löjtnanten omedelbart gjorde ett lämpligt urval bland de senare, så att de ett par timmar därefter stodo i spetsen för ett femtiotal män, hvilka skulle medfölja expeditionen.

Till utrustningen åtgick sedermera ett par dagar, och en vacker morgon stod den lilla truppen och dess käcke anförare vid flodstranden, färdiga till uppbrott. Och sedan svenskarne tagit ett vänskapligt farväl af sina värdar, Dualla-höfdingarne, smattrade en signal ur jägmästarens horn till tecken, att allt var klart till afförd.

Fem stora krigskanoter, i hvilka blifvit sorgfälligt instufvadt allt hvad till utrustningen hörde, lågo färdiga att föra expeditionen öfver lagunen till den punkt vid Ambas-bugten, hvarifrån bestigningen af det väldiga berget skulle taga sin början.

När samtlige roddarne och expeditionens öfriga medlemmar intagit sina platser i kanoterna, ljöd ånyo en hornsignal, och under ett bedöfvande afskedslarm från de på stranden qvarvarande negrerna sköto de flaggprydda farkosterna pilsnabbt ut på lagunen.

Kurs sattes först på Kap Suellaba, där svenskarne gingo i land för att i det gamla hemmet ordna åtskilligt före afresan.

Till sist skref Jernfeldt på svenska ett bref till Gustafsson, innehållande diverse order och upplysningar, hvilket bref sedermera framlades på en i ögonen fallande plats inne i en af hyddorna, så att Gustafsson, om han under jägmästarens och Jernfeldts frånvaro från det gamla hemmet anlände dit, skulle få kännedom om sina herrars senaste åtgöranden och annat mer.

Dessa anordningar drogo emellertid så långt ut på tiden, att expeditionen först följande dags morgon åter kunde fortsätta sin färd.

Under munter sång från roddarne styrdes kosan dagen därpå genom inloppet till lagunen ut till hafs, där seglen hissades, hvarefter kurs sattes på den ej så särdeles långt bort belägna Ambas-bugtens sydligaste udde.

Vädret var strålande vackert, och oceanens vågor rullade närmast kusten fram i sakta mak, så att seglatsen i de öppna kanoterna ej var förenad med ringaste fara.

Till venster längst borta vid horisonten aftecknade sig, inhöljd i ett lätt flor af töcken, piken på Fernando Poo, under det att till höger Bimbia-bergens af den yppigaste grönska färgade terrasser döko upp ur hafvet.

Och lik en vördig patriark, omgifven af sin familj, reste sig, himmelshögt öfver alla de smärre bergskäglorna å Kamerun-alpen det gigantiska »Gudarnes berg», mer än 4,000 meter öfver hafvet.

Dit upp var, till en början, målet för de äfventyrslystne svenskarnes färd, en färd, inför hvilken tanken måste svindla, på grund af de hinder, som helt säkert skulle uppresa sig för de djärfve männen och deras följeslagare, innan deras syfte var lyckligt uppnådt.

När expeditionen passerat Kap Ambas och kanoterna styrde upp i Ambas-bugten, upprullades i hast för främlingarna en öfverväldigande vy, hvars storslagna skönhet stälde allt, hvad de hittills i denna väg sett, i skuggan.

Ungefär midt i den härliga viken lågo två förtjusande öar, en större och en mindre, å hvilka plantbevuxna höjder bjärt stucko af mot ett helt pärlband af mörka klippor, bevuxna med de yppigaste träd.

Och på den i en vidsträckt, symmetrisk bugt formade kusten utbredde sig ett helt haf af tropisk grönska, hvars glada lysande färg utmed hafsstranden helt plötsligt afbröts af Kamerun-alpens branta fjällvägg, hvilken doldes af ett väldigt sammetsmjukt draperi, med inväfda brokiga mönster i alla färger, på den mörkgröna bottnen.

Men ännu högre tornade alpkedjan upp sig till en svindlande höjd, å hvilken all vegetation upphörde och där

bergjättens nakna hjässa endast kransades af fantastiska molnformationer.

Efter en timmes seglats upptäckte svenskarne, inbäddade i grönskan, de hvitglänsande taken i *Victoria,* en engelsk missionsanstalt, belägen vid den underbart vackra hafsvikens skarpaste kurva.

Efter en kort öfverläggning mellan Jernfeldt och jägmästaren beslöts att *Victoria* skulle bli utgångspunkt för den äfventyrliga färd, som de hvite männen nu stodo i begrepp att företaga, hvarför order genast gafs att här landsätta expeditionen.

De resande mottogos på det vänligaste af missionsanstaltens föreståndare, hvilken med råd och dåd på allt sätt sökte bistå svenskarne, så att den tillämnade farliga färden skulle aflöpa på bästa sätt.

Så anskaffades först en säker vägvisare, hvilken först skulle leda expeditionen genom urskogen. Därefter kompletterades åtskilligt hörande till utrustningen under en färd, sådan som den stundande.

Åtskilliga konserver, biscuits och en kagge vin öfverlätos välvilligt af missionsföreståndaren åt Jernfeldt och jägmästaren, för att bereda dem en smula omvexling i provianten, och för de inföddes räkning upphandlades så mycket ris, som ytterligare kunde medföras, jämte en mindre qvantitet rom. Till detta kom ytterligare ett parti filtar och täcken, afsedda för infödingarna när de kallare regionerna togo sin början uppe på fjället.

Framemot aftonen voro alla bestyr undanstökade. I väl afvägda bördor fördelades till sist på samtliga bärarne allt, hvad till utrustningen hörde, hvarefter expeditionens medlemmar, lägrade i omedelbar närhet af missionsstationen, gingo till hvila.

Tidigt följande morgon blåstes till uppbrott, och sedan truppen ordnat sig och svenskarne tagit afsked af sin gästfrie värd, missionsföreståndaren och dennes familj, satte sig tåget i rörelse, med sin ciceron i spetsen.

Vägen gick först, utan synnerlig möda och besvär utefter kusten, och fastän värmen var olidlig, uppnåd-

des efter några timmars marsch det första raststället, en by, på Bakwiri-negrernas område.

Platsen var dock föga inbjudande: hyddorna voro små och illa inredda, så att de mera liknade djur- än människoboningar. Men det första pinsamma intrycket mildrades vid närmare bekantskap med byinvånarne och deras höfding, hvilka samtliga uppbjödo all sin förmåga för att visa sig tjenstaktiga mot svenskarne.

Till erkänsla härför utrustades expeditionens medlemmar här med alpstafvar, nödvändiga för färdens fortsättande, hvilka Jernfeldt tillbytte sig mot några bundtar bladtobak.

Efter en kort rast fortsattes därpå marschen till nästa negerby. Vägen gick oupphörligt genom ett haf af vegetation, som skymde utsigten på alla sidor och som i vild yppighet sökte sin like. Den försvårades emellertid steg för steg och blef alltmer oangenäm, icke minst därigenom att en massa svarta ormar myllrade omkring, hvart blicken vändes. Härtill kom äfven värmen, som under marschen steg till omkring 35° C. i skuggan.

Plötsligt hejdades vägvisaren af några med flintlåsgevär beväpnade negrer, hvilka aflossade ett par skott för att hindra expeditionen att framtränga vidare. Då detta emellertid ej hade åsyftad verkan, retirerade de angripande så småningom och lugnades slutligen alldeles genom vänliga tillrop, hvarefter de i närheten af nästa by, där de hade sitt hemvist, slöto sig till expeditionen och beredde densamma ett vänligt mottagande bland sina stamförvandter.

Sedan de resande lägrat sig under ett lummigt jätteträd, gjorde svenskarne sig snart bekanta med byinvånarne, hvilka de funno vara fulare än alla svarta, med hvilka de hittills sammanträffat.

Märkvärdigt nog påträffades bland negerdamerna, hvilka voro ännu gräsligare att skåda än männen, en flicka, hvars hudfärg var lika *hvit* som hennes europeiska systrars, och hvars ytterligt blonda hår bjärt stack af mot de svarta »skönheternas» mörka, ulliga lockar.

Den egendomliga uppenbarelsen var en s. k. negeralbino, som helt säkert skulle väckt mindre uppseende i Europa än här i hemlandet.

Rasten blef icke så långvarig, som ämnadt var, ty under densamma fingo svenskarne på allvar göra bekantskap med ett af de värsta plågorisen i urskogen, de så kallade »sandflugorna». Alldeles kringhvärfda af dessa insekter, hvilka ej äro större än ett knappnålshufvud, men hvilkas styng förorsaka den häftigaste smärta, tvingades truppen snart till uppbrott, hvilket var det enda medel att bli qvitt de små blodgiriga plågoandarne. Ty endast undantagsvis oroa de med sina styng den människa, som är i rörelse, då de däremot icke lämna ringaste ro åt den, som söker hvila.

Återstående delen af dagens färd blef i högsta grad ansträngande, så att expeditionen litet emellan måste göra halt för att hämta nya krafter till fortsatt framträngande genom urskogen.

Vägen gick beständigt öfver väldiga lavablock, upptornade på hvarandra till höga murar, som oupphörligt måste öfverklättras, omvexlande med tvärbranta stigar å en hal mörkbrun lera, i hvilken det oftast var omöjligt att få fotfäste.

Till besvärligheterna under marschen kom ytterligare, att de resandes fötter vid hvarje steg omsnärjdes af lianer och andra slingerväxter, hvilka i en oändligt trasslig härfva lågo utbredda på marken åt alla håll.

En efter annan, i lång gåsmarsch, trängde truppen fram »tum för tum», på alla sidor omhvärfd af yppigt grönskande gräs- och plantsnår, hvilka bildade ett tätt hvalf öfver deras hufvuden, så att den gångstig, som banades, liknade en oändlig, i tusentals bugter slingrande tunnel, dragen genom urskogens hardt när ogenomträngliga mur af prunkande växter.

Alldeles uttröttad af dagens strapatser, anlände sent omsider expeditionen till nästa rastställe, en ny negerby, där läger slogs för natten.

Mottagandet blef vänligt, och svenskarne tillika med Kalle samt ett dussin af de medföljande »Duallakrigarne» inbjödos af höfdingen att dela sofrum med

denne och hans familj, ett anbud, som med tacksamhet mottogs af de hvite männen, oaktadt att de vid sitt inträde i sofgemaket funno detsamma upptaget af getter, får, tuppar, höns och råttor. För att hålla de senare ifrån sig skulle svenskarne, i stället för ett halft dussin hundar, som äfven voro inhysta i detta menageri, önskat att få syn på lika många katter.

Men af sistnämnda »husdjur» upptäcktes märkvärdigt nog ej ett enda exemplar.

Emellertid voro svenskarne ej rådlösa, ty af några varupackor, uppstaplade på hvarandra, inredde de åt sig en gemensam sängkammare, afskild så godt sig göra lät från de öfriga »logerarnes» sofställen.

Byn var vackert belägen på en terrass, hvarifrån man på åtskilliga ställen såg oceanens väldiga yta utbredd under sina fötter.

Kokospalmer och bananer förekommo ännu här och där men lemnade icke längre några frukter. Cacao, yams och batater odlades af byinvånarne för eget behof men ej till afsalu.

På getter och hundar fans ingen brist, och de senare ansågos af infödingarne vara en stor läckerhet på deras matsedlar. Fåren, som förekommo i ringa antal, höllos »heliga» samt slagtades och uppåtos i följd däraf ej gärna.

Byinvånarne i denna af naturen så vackra trakt utmärkte sig för afskyvärd fulhet.

Deras oproportionerliga kroppar, gräsliga tatuering, smaklösa smycken m. m. stodo i skarp kontrast mot wuri- och duallanegrernas utseende. Och äfven dessa bergsbors bostäder, uppförda af bambu, sammanbundet med Raphia-bladskaft, kunde icke uthärda jämförelse med de hyddor, som negrerna nere vid flodmynningarna uppfört åt sig.

Trots svenskarnes försigtighetsåtgärder blef natten orolig. Ty för att hålla sandflugorna och en massa andra blodgiriga insekter på afstånd, upptändes i sofrummet en eld, som brann hela natten och i betydlig grad ökade den qvalmiga luften i stugan. Till detta obehag kommo ytterligare de täta visiter, råttorna

gjorde i svenskarnes bäddar, hvarvid de understundom under sina promenader härs och tvärs släpade sina långa svansar öfver de hvite männens ansigten.

När morgonen ändtligen grydde, yppade sig en ny motgång, ty Jernfeldt, som redan under den föregående dagen klagat öfver stark hufvudvärk, hade under natten icke fått en blund i sina ögon och såg på morgonen ytterst medtagen ut, så att han endast med uppbjudande af hela sin kraft mäktade hålla sig på fötter. Visserligen tog han saken skämtsamt och påstod, att det hela blott var ett tillfälligt illamående, förorsakadt af att hans mage kommit i olag af de »delikatesser», med hvilka han under de senaste dagarne blifvit undfägnad af de svarte värdarne, men jägmästaren anade att något värre än så var å färde, och att kamraten angripits af de hvites farligaste fiende — klimatfeber.

Och i denna förmodan instämde äfven Kalle, hvilkens omsorger om sin herre nu började bli nästan rörande att åse.

Under den korta rådplägning, som med anledning af Jernfeldts hälsotillstånd hölls, röstade jägmästaren för att färden uppför berget genast måtte afbrytas och återtåget anträdas, så att den sjuke nere vid kusten kunde erhålla nödig vård. Men mot detta förslag opponerade Jernfeldt sig på det bestämdaste, under påstående att febern nog skulle ge vika, ju högre upp expeditionen kom.

Och så fortsattes ånyo marschen. Temperaturen hade, ju högre svenskarne kom, sjunkit betydligt, så att skilnaden i värmegraden mellan kusten och den punkt, på hvilken de hvite männen nu befunno sig, utgjorde omkring 10° C. Det oaktadt visade termometern ännu kl. 6 f. m. omkring 25° C.

Svårigheterna vid framträngandet uppför berget ökades, ju högre svenskarne kommo. Uppför och lika ofta utför gick färden på den slippriga marken, som var betäckt med halfförmultnade växtämnen, liknande den hala tången utmed hafskusterna. Urskogens jätteträd krympte samman och försvunno så småningom, lemnande plats för dvärgträden, och på marken började

mossarterna förqväfva plantorna och gräsen. Massor af kullblåsta träd, öfvervuxna med väldiga mosslager, hindrade i hög grad marschen och kommo bärarne att svettas under sina bördor.

Färska spår af elefanter påträffades oupphörligt, omväxlande med äldre spår, hvilka tycktes antyda, att hela hjordar af de väldiga djuren här haft sina vägar.

Fram emot middagen gjordes halt på en lämplig lägerplats, och utmattade af ansträngning kastade flertalet af bärarne sig ned på marken, utan att ens frigöra sig från de bördor, hvarmed de voro belastade.

Efter ungefär en timmes förlopp anlände Jernfeldt och Kalle, jämte en jättelik dualla-krigare, som beordrats att hjälpa den sjuke, hvilken, trots sin energi, omöjligt mäktade hålla jämna steg med de öfriga, utan redan på morgonen blifvit efter.

Att denna dag vidare fortsätta marschen syntes ej löna mödan, hvarför svenskarne slogo läger under ett skuggrikt träd på en fri plats.

Som expeditionens vattenförråd i det allra närmaste var slut, utsändes vägvisaren jämte ett par negrer att hämta nytt förråd i en liten bäck, icke så särdeles långt från lägret, och hvilket vattendrag ciceronen mycket väl kände till på förhand.

Hade detta icke varit förhållandet, skulle allt vidare framträngande omöjliggjorts. Ty förutom denna bäck och en källa, belägen ett par dagsresor högre upp på berget, fanns, enligt vägvisarens påstående, på den sida af berget, uppför hvilken svenskarne nu färdades, ej något mer vattendrag.

Efter en timmes väntan återkommo de utskickade med nytt vattenförråd, och så tändes här och där små lägereldar, öfver hvilka de svarte kokade sina ris-ransoner.

För Jernfeldts räkning uppsattes ett tält, hvari en bädd anordnades åt den febersjuke. Men efter en kort stunds hvila förklarade denne, att hans tillstånd förvärrades, under det han låg, och att han för sin del ej hade något emot att tillsammans med vägvisaren och några negrer strax bryta upp för att få litet försprång

under den följande dagens marsch. Jägmästaren satte sig till en början emot förslaget, men då ännu fyra à fem timmar återstodo, innan mörkret inbröt, ställde han sig själf i spetsen för en liten rekognosceringstrupp, hvarefter han öfverlemnade befälet öfver eftertruppen åt Kalle, sedan han beordrat denne att så tidigt som möjligt följande dag bryta upp och så fort ske kunde förena sig med sina herrar.

Några minuter därefter satte förtruppen sig i marsch och fortsatte långsamt framträngandet uppför berget. Litet emellan sjönk den sjuke ned på marken, oförmögen att taga ett steg vidare, men efter några minuters hvila var han åter på fötter och fortsatte marschen, stödd på ett par af neger-krigarne. Jägmästaren, som blef alltmer orolig för sin kamrat, föreslog oupphörligt, att truppen skulle göra halt och slå läger, men den sjuke envisades det oaktadt med att fortsätta marschen.

Slutligen, efter ungefär fyra timmars framträngande genom urskogen, påträffades en lämplig lägerplats, och detta var äfven hög tid, ty nu var den sjukes hela motståndskraft bruten.

Alldeles maktlös sjönk den förr så kraftfulle mannen under häftiga suckar och våldsam muskelkramp i sin vän jägmästarens armar, omedelbart sedan den senare kommenderat halt. Stönande af smärta blef den sjuke liggande med hufvudet lutadt mot vännens bröst, till dess negrerna hunno anordna en bädd, på hvilken löjtnanten lades. Därefter tältades öfver sjuklägret, och i stum förtviflan slog jägmästaren sig därpå ned bredvid kamraten för att egna honom den bästa vård han förmådde.

En stark dosis chinin, den sista i medikamentsförrådet, lindrade för några minuter plågorna hos den sjuke, så att han öppnade ögonen.

— Hur känner du dig nu? hviskade jägmästaren och lutade sig fram öfver vännen.

— Det är ute med mig, svarade den tillfrågade flämtande. Och därefter tillade han, under det han

tryckte jägmästarens hand: Att det skulle sluta så — — —

I nästa ögonblick slöt den sjuke ögonen och föll i vanmakt. I första häpenheten trodde jägmästaren, att hans vän nu utandades sin sista suck, hvilket så grep Hård, att han i första utbrottet af sin öfverväldigande sorg brast i gråt.

Men i nästa minut hade han återvunnit väldet öfver sig själf, och efter att flyktigt ha undersökt den sjuke mumlade jägmästaren:

— Han lefver ännu, gudskelof!

Tid efter annan under nattens lopp återfick den sjuke medvetandet, för att kort därpå åter falla i vanmakt. Och vakande vid hans läger satt jägmästaren, försjunken i begrundande öfver den ödesdigra situation, i hvilken den lilla expeditionen råkat, och hvilken hotade att blifva allt mer och mer fruktansvärd. Ty därest marschen ej kunde fortsättas, skulle expeditionens undergång snart vara gifven. Provianten, som var beräknad att räcka, till dess expeditionen hunnit bestiga berget och åter hinna till bördiga trakter vid dess fot, skulle, genom det uppehåll, som till följd af Jernfeldts sjukdom förorsakades, snart taga slut. Och då ingen möjlighet fans att här, i denna ödemark, anskaffa lifsmedel åt en så stor trupp, som den svenskarne nu stodo i spetsen för, skulle inom kort expeditionen drabbas af hungersnöd. Till denna svåra belägenhet kom en annan ännu värre, nämligen brist på vatten i den trakt, där svenskarne för tillfället slagit läger.

Under det jägmästaren med sig själf öfverlade om hur det skulle bli möjligt att reda sig ur alla de svårigheter, som tillstundade, väcktes han plötsligt ur sina grubblerier af ett doft buller, och ett par minuter senare förnam han en svag stöt, som kom marken att darra under hans fötter. Förskräckt rusade han upp och ut ur tältet, och när han vände blicken åt det håll, där negrerna lägrat sig, kring en eld, som de vid nattens inbrott gjort upp i skogen, fann han de svarte på fötter, oroligt springande om hvarandra.

Det dofva bullret fortfor, och emellanåt förmärktes ånyo svaga jordstötar.

Negrerna började nu uppgifva höga rop af rädsla, och det hjälpte ej att jägmästaren sökte lugna dem med, att han ej ansåg fenomenet farligt.

En af krigarne förklarade tvärtom under höga jämmerrop, att gudarne på bergets spets vredgats öfver, att de hvite männen och deras svarte följeslagare djärfts tränga sig så högt upp, och att de i sin vrede nu hotade att förgöra expeditionen, om den ej återvände samma väg den kommit.

Och vid en ny jordstöt, något häftigare än de föregående, rusade de svarte under öronbedöfvande tjut omkring åt alla håll, döljande sig i mörkret.

Deras tjut i förening med det dofva dånet i bergets inre hade så oroat den sjuke, att denne plötsligt i feberyrsel reste sig från sitt läger och lik en drucken raglade ut ur tältet i den becksvarta skogen.

Ty när jägmästaren efter endast en qvarts timmes frånvaro återvände till den sjuke, var denne borta.

Gripen af de allvarsammaste farhågor för sin väns öde, rusade jägmästaren åter ut, oupphörligt ropande hans namn, under det han genomsökte terrängen närmast tältet. Men då han i mörkret ej fann ett spår af den försvunne och ej fick svar på sina rop, blef hans förtviflan ännu större. Springande fram till de svartes öfvergifna lägereld, ryckte jägmästaren där till sig ett par eldbränder, hvilka han oupphörligt svängde öfver hufvudet, under det han ånyo fortsatte sitt sökande efter kamraten. Och öfverröstande det alltmer tilltagande, åsklika dånet i vulkanens inre, ljödo åter hans ångestfulla rop, skallande genom urskogen.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

På vulkanisk grund.

Fruktlösa spaningar efter den febersjuke. — Ett eldsprutande berg. — Konsul Burton får rätt. — Under eruptionen. — Jernfeldt återfinnes. — Vatten från himlen. — Jägmästarns oro. — Kalle anländer — ensam. — En svart trotjenare. — Jägmästaren på ströftåg. — Grottan i urskogen. — Vildsvinsjagt. — Tvekamp med en jätteorm. — Eld! — Den sista tändstickan. — Ett afgörande revolverskott. — Ariadne-tråden.

Sökandet efter den försvunne feberpatienten visade sig vara fruktlöst, ty efter en hel timmes oafbrutet letande hade jägmästaren ännu ej återfunnit sin vän, hvilken måhända efter en stunds kringirrande i det ogenomträngliga mörkret antingen störtat ned från någon af terrassens tvärbranta stalper, eller ock hufvudstupa fallit ned i någon af de djupa klippremnor, hvilka här och där likt afgrunder spärrade vägen genom urskogen.

Måhända hade äfven den sjuke plötsligt, under sitt kringirrande i feberyrseln, ånyo fallit i vanmakt och segnat ned till marken, där han kanske kort därpå dött, utan att det förunnats hans vän att då vara vid hans sida, ehuru kanske endast några få meter skilt de båda kamraterna åt. Alla dessa och tusen andra aningar genomkorsade oupphörligt jägmästarens hjärna, sedan han slutligen efter det fruktlösa sökandet återvände till

lägerplatsen för att där invänta morgonens inbrott, då han äntligen hoppades kunna få ljus i saken.

Under hela natten fortfor jordbäfningen och det fruktansvärda dånet i bergets inre.

Jägmästaren och äfven Jernfeldt trodde, när de beslöto sig för att bestiga Kamerunberget, ej annat, än att den väldiga bergskäglan med sina två pikar var en sedan århundraden *slocknad* vulkan, ehuru infödingarna nog talat om att berget emellanåt sprutade eld, ett fenomen, som svenskarne föröfrigt på visst sätt många gånger bevitnat, då bergets toppar under starka åskväder oupphörligt omgifvits af bländande ljungeldar, så att det då sett ut som om de stått i lågor.

Det fenomen hvartill svenskarne under denna natt blifvit vitne, gaf emellertid otvetydigt vid handen, att det någonstädes i närheten af deras läger fans en eller flere kratrar, ur hvilka vulkanen ännu afbördade sig sitt öfverflöd af sjudande lava, och att dessa aflopp antagligen voro till finnandes på toppen af det så kallade lilla Kamerunberget, hvilket var beläget endast ett par kilometer vester om svenskarnes nuvarande lägerplats, omkring 1,800 meter öfver hafvet.

Den stora piken, eller det s. k. »gudarnes berg», låg minst 2,000 meter högre upp, och härifrån tycktes det underjordiska dånet och jordskalfvet ej komma.

Vidare erinrade jägmästaren sig, att han kort före afresan från Europa hört uppgifvas, att den kände Afrika-forskaren, konsul Burton, under en expedition uppför berget, hvilken dock till följd af de många svårigheter, som uppreste sig under färden, måste afbrytas, upptäckt åtminstone en rykande krater.

Och att verkligen väldiga naturkrafter ännu kämpade med hvarandra i bergets innandöme, därom fick jägmästaren under den återstående delen af natten full visshet. Ty, som af en blixt från en klar himmel, blef jägmästaren kort före daggryningen vitne till en fruktansvärd eruption. Marken skakades häftigt af täta jordskalf, åtföljda af ett bedöfvande dån, och då jägmästaren sprang ut ur tältet, syntes himmelen i vester stå i flammande lågor. Den kort förut så mörka ur-

skogen var skarpt belyst af ett intensivt eldsken, som om millioner bengaliska eldar på en gång afbränts. Och i denna storartade belysning tedde sig den lägret omgifvande terrängen i en öfvervältigande trolsk fägring.

Palmernas jättekronor tycktes stå i brand, och mot denna reflex från det eldsprutande berget, hvars högsta topp låg några hundra meter längre ned, bildade de väldiga mörkgröna bladknippena den skarpaste färgkontrast.

Samma sagolikt underbara syn tedde sig hvart man vände blicken.

Lianernas ormlika slingor lupo lik trådarne i en jätteväf af guldbrokad mellan trädens väldiga stammar, hvilka kastade fantastiska, kolsvarta skuggor, liknande bottenlösa afgrunder, utåt marken. Och mellan dessa svarta skuggor syntes bländande ljusstrimmor, skiftande i regnbågens alla färger, samt öfvergjutna med ett glödande skimmer, som om ett ymnighetshorn af gnistrande juveler i alla färger gjutits ut i en massa kanaler af smältande rödt guld.

Alldeles öfvervältigad af den trolska synen och på samma gång slagen med skräck vid hvarje ständigt återkommande jordskalf, samt ytterligt enerverad af det helvetiska oväsendet i vulkanens inre, hvilket oupphörligt beledsagades af leopardernas ängsliga tjut, elefanternas trumpetande och de öronbedöfvande hemska läten, som förnummos från urskogens öfriga vilda djur, irrade jägmästaren kring för att ännu en gång göra ett sista försök att återfinna sin vän löjtnanten, lefvande eller död, innan han inne i den kringliggande tätare skogen sökte skydd mot den brännande hetta, som redan började utveckla sig på den punkt, där svenskarne för tillfället slagit läger.

Efter en stunds sökande återfann jägmästaren, ett stycke från tältet, Jernfeldt, liggande framstupa, med ansigtet mot marken, till utseendet död. Men vid närmare påseende befanns den sjuke ännu vara vid lif, ty sedan jägmästaren vändt kamraten på rygg och gifvit honom vatten, hvilket han med begärlighet drack, slog

den sjuke upp ögonen och mumlade i feberyrseln några osammanhängande ord.

Med munnen tätt intill den sjukes öra, sade därpå jägmästaren i bestämd ton:

— Stå upp och följ mig, annars äro vi förlorade!

Och därpå sökte den energiske mannen att åter få kamraten på fötter, hvilket äfven efter åtskilliga försök lyckades, sedan Jernfeldt än en gång tycktes ha återfått medvetandet.

Stödd mot jägmästarens arm, raglade den sjuke sakta framåt. Dagen började nu gry och några svalkande vindpustar drogo fram från bergets högre upp belägna regioner. Himlen var mulen och plötsligt började ett svalkande regn att falla, blandadt med smutsig aska. I skydd af ett tätt grönskande löftak lägrade sig nu svenskarne på en mjuk mossbädd, inne i skogen.

De förut så häftiga jordstötarne och bullret i vulkanens sjudande inre hade så småningom aftagit i kraft, hvilket visade att eruptionen nått sin höjd. Och vinden, som alltmer friskade i, dref så småningom de öfver berget lägrade åskmolnen ut i oceanen.

Regnet föll fortfarande i strömmar, och jägmästaren, som nu ej vek från sin sjuke väns sida, var under förmiddagens lopp endast sysselsatt med att uppsamla så mycket regnvatten, att han och den sjuke därmed, så ofta de ville, släckte sin törst.

Af de under natten bortlupna negrerna upptäcktes ej ett spår.

Lyckligtvis hade samtlige qvarlemnat sina bördor, så att svenskarne åtminstone ej under de närmaste dagarne ledo brist på proviant. Den efterblifna truppens öde oroade emellertid jägmästaren på det högsta, ty hade de enligt order uppbrutit från lägret i daggryningen, så borde truppen senast vid middagstiden ha hunnit förena sig med förtruppen. Med korta mellanrum gaf emellertid jägmästaren signaler med sitt horn, för att angifva hvar han och Jernfeldt uppehöllo sig i skogen. Men på de upprepade tecknen följde intet svar. Jägmästarens oro ökades ju längre det led framåt eftermiddagen, tilldess han äntligen, efter att nästan hvarje

qvarts timme ha låtit sitt horn ljuda, plötsligt hörde en blåsning besvaras på långt håll. Signaleringen fortsattes därefter oafbrutet, till dess plötsligt jägmästaren stod öga mot öga med en svart man, som alldeles utmattad och i öfrigt illa medfaren, samt lastad som en packåsna, kastade sig på knä för honom.

Det var Kalle, som nu ensam sökt upp sina herrar och i ett utbrott af den ytterligaste förtviflan omfamnade jägmästarens knän och kysste hans händer.

Sedan den hederlige gossen hunnit sansa sig litet, berättade han, att han, i likhet med sina herrar, under den föregående förfärliga natten öfvergifvits af sina afrikanske bröder, hvilka skingrats åt alla håll i urskogen, som agnar för vinden. Och själf hade den gode gossen känt sig alldeles tillintetgjord af nattens fruktansvärda händelser, hvarpå ju ej var att undra. I lifliga drag beskref den trogne negern, som ensam qvarblifvit på sin post, all den ängslan, han varit offer för, och hur han så fort han kunde brutit upp från lägret, medtagande så mycket af hvad de svarte lemnat qvar, som han mäktade bära. Den tunga bördan, i förening med åtskilliga vedervärdigheter under marschen, hade orsakat, att han ej förr än på eftermiddagen lyckats att uppspåra svenskarne, oaktadt han ingen gång gått vilse, utan noga följt den väg, som förtruppen dagen förut banat genom skogen och som slutligen ledde honom fram till målet.

Rörd öfver den trogne negerns tillvägagående, utlofvade jägmästaren riklig ersättning för hans mödor och omtänksamhet. Att någon af expeditionens öfriga medlemmar ytterligare var att vänta ansåg Kalle osannolikt, en sak, hvaröfver jägmästaren uttryckte sin belåtenhet, ty i det läge, expeditionen råkat under de senaste dagarne, hade i alla händelser negrerna ej kunnat användas.

Till all lycka syntes den sjuke under dagens lopp ha kryat till sig något. Den värsta krisen i sjukdomen tycktes vara öfverstånden, ty krampanfallen och vanmaktsperioderna hade upphört, och därmed äfven de värsta plågorna. Tidtals under dagens lopp hade

medvetandet hos löjtnanten återvändt, så att han uppfattat hvad som tilldragit sig omkring honom. Åsynen af Kalle tycktes särskildt glädja honom, ty när den präktige gossen vid ett tillfälle under djup rörelse knäböjde bredvid Jernfeldt och ifrigt bad jägmästaren att få deltaga i vården af den sjuke, omfattade löjtnanten med båda händer hans ulliga hufvud och tryckte det intill sitt hjärta.

Påföljande dag utvaldes en lämplig lägerplats i skogen, där svenskarne kunde qvardröja till dess Jernfeldt hunnit att fullkomligt tillfriskna. På denna plats började Kalle och jägmästaren genast att uppföra en jägarhydda af bambu och Raphia-blad, liknande infödingarnes kojor. När den nya bostaden hunnit bli färdig, flyttades den sjuke dit in, tillika med alla befintliga förråd. Dessa förråd hade, hvad provianten beträffar, så minskats under de senaste dagarne, att jägmästaren måste vara betänkt på att med det snaraste anskaffa något ätbart. Detta syntes emellertid ej vara någon lätt sak, att döma af ett par smärre försök som gjorts att anskaffa föda. Och äfven vattenförrådet började så småningom att sina ut. Visserligen hade jägmästaren och Kalle efter mycket letande påträffat en mindre bäck med regnvatten i, hvilken de genast dämde upp, men inom ett par dagar hade det lilla förrådet torkat bort eller sipprat ut genom någon remna i den bassäng, där det förvarades.

Tidigt en morgon begaf sig jägmästaren därför ut på ströftåg i lägrets omnäjd, för att dels söka uppspåra något ätbart villebråd, dels upptäcka något vattendrag.

När Hård på qvällen återkom till lägret, hungrig, trött och törstig, hade han ej lyckats anskaffa hvarken det ena eller det andra. Den källa ur hvilken vägvisaren och hans följeslagare senast hemtat vatten stod ej, trots ihärdigt sökande att finna, hvarför jägmästaren måste fortsätta sina efterforskningar högre upp på berget. Det måste nu knappas in på både mat- och vattenransonerna, och med ängslan såg Hård den stund alltmer närma sig, då den lilla expeditionen skulle

komma att lida brist på det allra nödvändigaste, därest icke innan dess lyckan skulle stå svenskarne bättre bi, än hvad hittills varit fallet.

Den sjukes tillstånd började mer och mer att förbättras, men troligen skulle han icke på många veckor kunna uthärda de strapatser, som voro förenade antingen med ett vidare framträngande uppför berget, eller ett — återtåg, hvilket sistnämnda jägmästaren för sin del ansåg vara det klokaste som kunde företagas, så snart omständigheterna det medgåfve.

Följande dagen fortsatte jägmästaren sitt ströftåg till en annan trakt af urskogen, och nu med bättre resultat, ty vid middagstiden upptäckte Hård, å en vidsträckt, tämligen fri platå, spår af klöfdjur, hvilka tycktes här och där ha bökat i jorden för att söka efter föda bland en viss sorts växtrötter. Och efter att ytterligare under en halftimmes tid ha följt djurens spår, hörde jägmästaren plötsligen några egendomliga grymtningar inne i ett kummel af väldiga lavablock, upptornade på hvarandra till en ansenlig höjd och på alla sidor bevuxna med ofantliga mosslager, plantor och busksnår. Efter att ytterligare med spänd uppmärksamhet ha lyssnat till de underliga ljuden, försökte Hård att i en låg öppning tränga sig in mellan ett par stora stenblock.

Dessförinnan insamlade jägmästaren dock en massa förtorkade slingerväxter, af hvilka han snodde samman ett långt och tjockt rep, hvars ena ända han antände, hvarefter han med den brinnande luntan framför sig, varsamt, på händer och fötter kröp in genom öppningen. Han passerade därefter, släpande återstoden af det brinnande repet med sig, en brant, sluttande gång, som mynnade ut i en väldig håla.

Stora stenblock lågo därinne vräkta om hvarandra i vild oordning, så att framträngandet fortfarande måste ske på alla fyra. Jägmästaren tog snart sitt parti och klättrade upp på ett af de största stenblocken, för att därifrån försöka skaffa sig en blick öfver hålans inre.

Ofvanför den djärfve jägarens hufvud hvälfde sig ett tak af bredvid hvarandra tätt sammankilade lava-

block, somliga af kolossala dimensioner, andra åter af mindre storlek.

Massor af krypfän, däribland åtskilliga stora giftiga tusenfotingar, samt skorpioner och ödlor krälade omkring öfverallt i grottans inre. När jägmästaren efter en stund hunnit vänja sig vid den svaga belysning, som hans fackla spred, upptäckte han i en vrå längst fram i hålan ett rödbrunt föremål, hvilket emellanåt rörde på sig samt då och då gaf samma läte ifrån sig, som det Hård hört, då han kort förut befann sig ute i det fria. För att emellertid få situationen fullt klar för sig, fattade jägmästaren, sedan han spänt hanen på sitt gevär, en större sten, hvilken han med hela sin kraft slungade åt det håll, där djuret hade sitt hviloläger.

Ögonblicket därpå hördes en ilsken grymtning, som angaf att odjuret träffats af stenen, och därpå reste besten sig blixtsnabbt.

Hård fann nu att djuret, som han trott, var ett vildsvin, och i nästa sekund hade han tagit sigte på dess hufvud och affyrade en mördande kula mot villebrådet.

Knallen af skottet verkade bedöfvande på jägaren, och en massa klippstycken rasade ned från grottans väggar och tak, som om hela det väldiga stenkumlet fallit tillsamman i en kompakt massa. Under ett ursinnigt vrålande rusade vildsvinet upp från sitt läger — mer såg ej jägmästaren, ty ögonblicket därpå hörde han ett skarpt hväsande alldeles invid sig, och då han vände blicken åt det håll, hvarifrån ljudet kom, såg han en stor svart orm resa sitt platta hufvud mellan stenarne för att tillfoga honom ett dödande bett. Blixtsnabbt släppte jägmästaren geväret och grep ormen om halsen, tätt bakom hufvudet. Och i samma ögonblick släppte Hård den brinnande luntan, som han höll i andra handen, hvilket hade till följd att hon slocknade. Det skräckfulla i situationen ökades härigenom högst betydligt. Ormen, hvilken jägmästaren fortfarande höll fast som i ett skrufstäd, ringlade i täta spiraler sin kropp kring hans utsträckta arm, piskande i sina dödsryckningar med sin kraftiga stjärt den hvite mannen

öfver ansigte, bröst och skuldror. Och under tiden rusade det sårade vildsvinet omkring i grottan, utstötande fruktansvärda skrik, omväxlande med rosslande grymtningar. Till all lycka höll den sårade besten sig qvar nere på bottnen af hålan, så att Hård, där han låg framstupa på krönet af det stora stenkumlet inne i hålan, var tämligen säkert skyddad för angrepp af det sårade vilddjuret.

Slutligen blef dock allt åter tyst och Hård koncentrerade nu hela sin kraft på att försöka qväfva den seglifvade reptil, med hvilken han fortfarande kämpade en ursinnig kamp, öga mot öga. Det var en brottning på lif och död, som spände hvarje muskel i jägmästarens kropp till stål, ty ormen, som fått ett säkert tag om Hårds utsträckta arm, sökte oupphörligt att böja densamma i alla riktningar, för att frigöra sig från det järnhårda grepp, som den hvite mannen fått kring reptilens hals. Slingrande sig allt tätare om sitt offer, sammandrogos de ringar, som reptilen slagit kring dess arm, allt tätare, hvarefter jägmästaren kände hur ormen, ömsom med häftiga ryckningar och ömsom med seg, liksom sugande kraft, sökte böja hans handlofve och armbåge ur dess krampaktigt styfva och raka läge. Och aldrig syntes kampen taga slut, ty reptilen, som oupphörligt tycktes skakad af häftiga dödsryckningar, lefde det oaktadt med tusen lif i hvarje tum af sin elastiska kropp, hvars muskler tycktes kunna utvidga och sammandraga sig på millioner ställen i alla riktningar. Det skulle fordrats jättekrafter för att som segrare utgå ur en kamp, så långvarig som denna, och till sist började äfven jägmästaren att känna hur krafterna så småningom sveko honom. Hans utsträckta arm domnade och det susade för hans öron. De nervösa ryckningarne i ormens kropp fortplantades till jägmästarens eget nervsystem, det svindlade för hans ögon, hans kropp skakades efterhand konvulsiviskt, som om han fått frossan, och samtidigt kändes det som om ormen med sina kalla ringar slingrat sig omkring sitt offers ryggrad för att där krossa hvarje kota. Med uppbjudande af hela sin återstående kroppsstyrka försökte jäg-

mästaren till sist med sin lediga hand att få fatt i sin jagtknif, som glidit ur slidan. Efter en stunds trefvande i det hemska mörkret, fick Hård ändtligen fatt i vapnet, som låg tätt bredvid honom på klippblocket, och i nästa sekund försökte han att med ett kraftigt snitt, tätt ofvanför sin egen hand, afskära reptilens hufvud. Han visste ej hur snittet tog, men han kände sin hand öfvergjuten med en klibbig vätska, och ögonblicket därpå sammandrogs ormens kropp våldsamt, så att reptilen gled ur fingrarne på jägmästaren, hvilken därpå strax förlorade medvetandet och rullade ned utför klippblocket till hålans botten.

Hur länge den djärfve jägaren blef liggande här, visste han ej, ty när han återkom till medvetande hade han ej en aning om hvar han befann sig. Så småningom klarnade dock hans medvetande, så att han från början till slut erinrade sig situationen. Och efter ännu några minuters förlopp, under hvilka den eljes så kraftfulle mannen fattades af den dödligaste skräck öfver att ännu befinna sig i denna mörka afgrundshåla, i hvilken han i sin jagtifver lockats in, återfick han fullständigt väldet öfver sig själf.

Den energiske mannens första bestyr blef nu att söka få fatt i sitt elddon, för att åtminstone få en hastig öfverblick af sitt fortfarande så kritiska läge. Vägledd af några fosfortändstickor återfann jägmästaren att börja med sitt gevär, och därefter sökte han äfven att få reda på den tappade luntan. Han såg också, ett ögonblick innan den tändsticka som han höll i handen slocknade, ett långt, mörkt föremål tätt bredvid sig, men då han grep efter detsamma, släppte han med en rysning ögonblickligen sitt tag, ty han hade än en gång råkat vidröra en orm — densamma, med hvilken han kort förut sammandrabbat, och hvars döda kropp han tagit för den eftersökta luntan.

Ännu återstodo några tändstickor i elddonet, och med dessa sökte Hård att återfinna utgången ur hålan. Med klappande hjärta spejade han vid skenet af en brinnande tändsticka omkring sig för att upptäcka hvad han sökte. Stickan slocknade, utan att undersökningen

ledt till något resultat, ty öfverallt kring grottans väggar funnos utmed dess botten stora remnor mellan klippblocken. Af det sårade vildsvinet syntes heller ej ett spår. Gång på gång förnyades undersökningen vid skenet af en ny tändsticka, men alltid med samma ödesdigra resultat. Utgången till denna helvetiska håla, hvilken urskogens vidrigaste krypdjur och reptiler valt till sitt hemvist och i hvilken ej en gnista ljus trängde in, stod ej att finna.

Slutligen återstod i jägmästarens etui endast en enda tändsticka. Vid skenet af den näst sista stickan hade Hård emellertid återfunnit den förlorade facklan, hvilken hopsnodd till ett långt rep, af hvilket endast en mindre del hunnit förbränna, låg utbredd på bottnen af grottan. Under det första intrycket af den glädje, som jägmästaren kände öfver att åter kunna sprida ett kraftigare ljus öfver hålans inre, än det tändstickorna förmått lemna, ämnade han ögonblickligen att med den sista tändstickan ånyo antända luntan.

Lyckligtvis hejdade han sig dock, innan han hann sätta det förhastade beslutet i verkställighet.

Ty med förfäran tänkte han på det öde, som väntade honom, ifall denna sista sticka genom en oförsigtighet från hans sida ej skulle fatta eld. Vid en alltför häftig strykning mot klippväggen kunde ju fosforn falla af, innan elden hann antända själfva stickan. Likaså vore det ej säkert att tändstickan, äfven om hon fattade eld, ej kunde slockna, innan luntan hann blifva antänd. Den minsta ovarsamhet i handterandet af den lilla tingesten kunde lätt leda till ett dylikt resultat.

Och om äntligen luntan fattade eld, hur länge skulle den väl sedan brinna?

Allra högst några minuter, ty de torra lianstänglar, blad och gräs, hvaraf den var sammansatt, skulle hastigt förtäras af elden.

Alla dessa tankar genomkorsade ögonblickligen jägmästarens hjärna och manade honom till att gå så eftertänksamt till väga som möjligt. Ty om han ej lyckades att för en längre tid få ljus i det omgifvande ogenomträngliga mörkret, skulle han säkert vara räddnings-

löst förlorad och så småningom nödgas försmäkta af hunger och törst i denna afskyvärda håla, där han redan haft att utstå ett så fruktansvärdt äfventyr. Redan nu kände den starke mannen sin kraft svigta. Den öfvermänskliga kropps- och själsansträngningen under de senaste timmarne, tillika med de umbäranden, mödor och bekymmer, för hvilka den lille energiske mannen dagarne förut varit utsatt, hade för tillfället så försvagat hans nervsystem, att han i mörkret tyckte sig se spöksyner inne i hålan. Och vid minsta knäpp for han tillsamman, under det att det inom honom kändes som om han velat qväfvas.

Darrande i alla leder vid tanken på att måhända nödgas försmäkta i denna hiskliga håla, sjönk jägmästaren ned på bottnen af grottan, omfattande sitt värkande hufvud med båda händerna, liksom för att med våld försöka hålla sina tankar samlade och koncentrera dem på en enda punkt, nämligen möjligheten af att åter komma ut i det fria. Han kände nu, vid tanken på denna möjlighet, hungern gnaga sina inelfvor och törsten bränna sin strupe. Han kände häftiga smärtor i sin ena arm — allt saker som han icke haft tid att tänka på förr än nu, då han började återkomma till full besinning af det farliga i sitt läge. Han kände en råtta gnaga på sin stöfvel, men han var så upptagen af tanken på att finna utgången till grottan, att han lät det obehagliga djuret hållas.

Han samlade allt brännbart, som han påträffade i sina fickor, tillsammans i sin jägarhjälm och därpå skar han af sin bomullsblus en remsa, hvilken han rullade tillsamman till en lång veke, ty han erinrade sig kort förut att i hans patronväska fans en liten flaska af bleck, innehållande olja afsedd att användas vid rengöring af skjutvapen.

Han stoppade veken ned i flaskan, så att endast en del däraf befann sig ofvanför dess hals, och när allt var färdigt kände han sig lugnare till mods och fattade med tummen och pekfingret den sista återstående tändstickan strax ofvanför tändsatsen och strök eld på densamma. Fosforn tände genast, så svaflet, och

ögonblicket därpå började lågan antända träet och öfvergå från blått till gult i färgen. Plötsligt tycktes dock stickan vilja slockna. Hastigt grep jägmästaren ett papper ur sin hjälm och förde det intill den hastigt aftynande lågan. Men värmen var för svag och papperet antändes ej, ty sekunden därpå var allt åter insvept i becksvart mörker. Då fick jägmästaren en ny idé! Sönderbrytande ett par patroner mellan tänderna hälde han krutet på papperet och förde det till mynningen af sin revolver. Och ögonblicket därpå brann det skarpa skottet af, hvarvid spetskulan snuddade vid hans fingrar och tillplattades mot bergväggen. Papperet med dess krutförråd flammade till och tog eld och i nästa minut var luntan antänd. Efter ännu ett ögonblicks förlopp var veken i den improviserade lampan tänd, och när den kort därpå började blossa upp till en klar låga ljusnade äfven jägmästarens drag. Den brinnande luntan var nu öfverflödig, hvarför Hård släckte densamma. Men han hade icke väl gjort det, innan han kom att tänka på en mycket enkel sak.

Denna lunta, som han släpat efter sig genom ingången till grottan, var ju en *Ariadne-tråd*, som åter kunde leda den vilsekomne jägaren på rätt spår och visa honom ut ur den labyrint, i hvilken han råkat förirra sig. Krypande på händer och fötter följde jägmästaren därpå det säkra spåret, och ett par minuter senare hade han mycket riktigt funnit utgången. Vägen var dock afspärrad, ty midt i den gång, som ledde ut i det fria, låg det skjutna vildsvinet, ännu vid lif, men oförmöget att komma hvarken fram eller tillbaka. Oroadt på sitt dödsläger af jägmästarens ankomst, uppgaf det sårade djuret ännu några dofva dödsgrymtningar, åtföljda af ett par våldsamma sparkar. Dragande sin knif, kröp jägmästaren, det oaktadt, så nära besten, att han lyckades ge vilddjuret banesåret. Och några minuter senare hade Hård klättrat öfver dess döda kropp och befann sig åter ute i det fria.

TJUGUANDRA KAPITLET.

Under kamp mot hunger och törst.

En natt i urskogen, utan tak öfver hufvudet. — Drömbilder. — Ett oangenämt uppvaknande. — Jägmästaren förirar sig. — Intet vatten. — Åter i lägret. — Ny rekognoscering. — Kautschuklianer. — Vid urskogens slut. — Jägmästaren känner febersymptom. — Antiloper påträffas. — Fruktlöst sökande — Feberfantasier. — Vatten anträffas. — Jägmästarens »vägvisare». — På villoväg i urskogen. — Elefantspår. — En jagt på lif och död. — Elefanten blir jägarens byte. — Ett öfverfall af de svarte.

När jägmästaren åter inandades den friska luften utanför grottan hade natten redan bredt sin slöja öfver nejden.

Himlen var dock klar och några stjärnor hade redan tändt sina tindrande facklor på fästet.

En andaktsfull tystnad rådde i urskogen, som om alla dess invånare lagt sig till ro, och uttröttad sjönk äfven jägmästaren ned på en mjuk mossbädd vid sidan af några väldiga klippblock. Hans hjärta klappade häftigt och hans tinningar bultade, men framför allt plågades han af en olidlig törst, ty sedan morgonen hade han ej smakat en droppe vatten. Att återvända till lägret förmådde han ej strax, och äfven om han skulle ha velat det, hade det varit omöjligt att i mörkret taga sig fram genom skogen. Med oro tänkte han på sin

sjuke kamrat och deras gemensamme trotjenare, hvilka å sin sida naturligtvis måste känna mycken oro öfver hans uteblifvande från lägret vid nattens inbrott.

Emellertid återstod för jägmästaren intet annat än att finna sig i sitt öde och tåligt invänta morgondagen. Att tillbringa en natt ensam i urskogen, utan tak öfver hufvudet och i saknad af det nödvändigaste, var emellertid allt utom angenämt. Och värst af allt var, att den ensamme jägaren ej ens kunde göra upp en eld att värma sig vid, hvilken på samma gång skulle skydda honom från angrepp af vilda djur. Ty just nu afbröts tystnaden af några vilddjurs dofva rytanden långt inne i skogen.

Jägmästaren for tillsamman och grep instinktmässigt efter sitt gevär. Rädd kände han sig ej precis, men i det utmattade skick hvari han för närvarande befann sig, skulle ett möte med något af urskogens roflystna och grymma vilddjur, ej haft den tjusning på hans jägarsinne, som under andra omständigheter kunde ha varit fallet.

Blytung låg trötthetten snart öfver alla den eljes så motståndskraftige mannens sinnen, och att nu kunna få slumra in under några timmar skulle ha varit en välsignelserik lisa för kropp och själ. Men han tvingades att vaka, för att känna törsten bränna i sin strupe och hungern rasa i sina inelfvor, under det hvarje led i hans kropp värkte och hans hufvud viljelöst sjönk tillbaka mot klippväggen.

Mot sin vilja försjönk den uttröttade jägaren emellertid snart i en slags dvala, ur hvilken han ej mäktade frigöra sig. Och i hans omtöcknade hjärna började den ena drömmen underligare än den andra att tumla om.

Ena ögonblicket kämpade han öga mot öga med vilda djur och besegrades, så att han tyckte sig blöda ur tusen sår, hvilka girigt slickades af varma klibbiga rofdjurstungor. Andra minuten vandrade han på en vulkan, men hunnen ett stycke uppför berget, blef han vitne till en fruktansvärd eruption; jorden skakades häftigt och kratern på det eldsprutande bergets topp

vältrade fram väldiga strömmar af glödande lava, hvilka i sitt lopp ryckte med sig jättestora träd och grönskande buskar. Plötsligt rann en lång och smal eldström i en massa oregelbundna bugter åt det håll, där drömmaren stod och åsåg det storartade skådespelet. Allt närmare kommo de glödande vågorna, och då han till sist ilade ett stycke åt sidan, för att slippa bli uppslukad af den sjudande strömmen, tog denna samma väg som han själf och ringlade sig i hans fotspår. Han försökte fly undan, än hit och än dit, men lik en jätteorm, som kunde tänja ut sin kropp i oändlighet, jagades han hack i häl af den framvältrande rödglödgade lavaströmmen utför berget. Det gnistrade och sprakade bakom honom, men han vågade icke ett ögonblick se tillbaka. Slutligen upptäckte han rätt framför sig ett väldigt kummel af gamla stelnade lavablock och på dem klättrade han upp. Nu trodde han sig äntligen räddad och drog en suck af lättnad, men den glödande lavan göt sig som en brinnande gördel kring de mörka blocken, sipprade in emellan dem och smälte ånyo upp dem, så att de slutligen vacklande än hit och än dit vältrades om hvarandra.

Med ett ängsligt stönande vaknade äntligen jägmästaren, just som det block, på hvilket han stod, och som låg högst på kumlets topp, gled från sin plats ned i den glödande flodens vågor.

Så fort jägmästaren hunnit sansa sig litet, reste han sig upp och såg sig omkring. Månen hade nu gått upp och belyste klart de ställen på marken, som ej skuggades af träd och buskar.

Hård såg på sitt ur och fann att det var öfver midnatt och att han sofvit längre än han trott. Han kände sig genomfrusen och stel i alla lemmar, hvarför han började promenera fram och tillbaka på en ljus fläck å marken. Plötsligt väcktes hans uppmärksamhet af ett sakta prassel i buskarne, icke så långt ifrån sig. Hastigt drog han sig tillbaka i skuggan af en tjock trädstam, hvarefter han, krypande framåt några steg, fattade sitt gevär, som stod upprest mot ett annat träd.

Under andlös tystnad spejade Hård åt det håll, där han hört det misstänkta ljudet. Och han behöfde icke vänta länge, förrän han fann hvarifrån det härledde sig, ty i nästa minut glittrade ett par vilddjursögon i mörkret och plötsligt såg Hård en stor leopard sakta smyga sig öfver en månbelyst strimma å marken, icke fullt tjugo steg ifrån honom. Och just som det ståtliga djuret passerade ljusstrimman, uppgaf det ett fruktansvärdt tjut, hvars hemska eko återskallade vida omkring.

Alldeles förbluffad af vilddjurets plötsliga uppträdande i jägmästarens omedelbara närhet, kom denne sig icke för att skjuta, synnerligast som han aldrig förr än nu träffat en dylik best i sin väg.

Denna tillfälliga försummelse sökte dock den djärfve mannen att genast godtgöra. Ty ögonblicket därpå greps han af ett omotståndligt begär att följa vilddjurets spår, för att än en gång få det i sigte. Och utan att betänka faran i sitt uppsåt sprang han, förgätande all försigtighet, i sin blinda jagtifver fram till den plats, där leoparden nyss varit synlig. Vilddjuret, som eljes helt säkert skulle ha försvunnit in i urskogen, hejdades nu, och i nästa minut hade det upptäckt sin förföljare och ryckte med ett par väldiga språng denne in på lifvet.

Angreppet var så hastigt, att jägaren, som ej fick syn på sitt byte förr än det blixtsnabbt ämnade kasta sig öfver honom, knappt hann lägga geväret till ögat och ge eld på odjuret. Lyckligtvis träffade skottet ej, ty hade det det gjort och leoparden ej stupat på fläcken, så skulle den oförsigtige antagligen varit förlorad.

I stället blef nu odjuret skrämdt af elden från skjutvapnet, ty med ett nytt skallande tjut kastade det sig åter in i buskarne och var försvunnet.

Äntligen inseende det vanvettiga i sitt angrepp, upphörde Hård att förfölja besten och drog sig ånyo skyndsamt tillbaka i skuggan af en tjock trädstam. Nu först kom han till full insigt af den fruktansvärda fara, för hvilken han varit utsatt och som manade honom att, därest han än en gång komme i berö-

ring med leoparden, visa sig mer kallblodig, än hvad nu varit fallet.

Vilddjuret var emellertid försvunnet, ty under den återstående delen af natten förmärkte Hård intet ovanligt, oaktadt han höll skarp utkik åt alla håll.

När dagen äntligen grydde, beredde han sig strax på att återvända till lägret. Dessförinnan återvände han dock till sitt jagtbyte från gårdagen och sönderstyckade detsamma, hvarefter han belastade sig med så mycket af vildsvinets kött som han mäktade bära.

På hemvägen sköt Hård äfven ett par smärre matnyttiga djur, som han tillfälligtvis träffade på.

Hela hans uppmärksamhet var dock koncentrerad kring en enda sak: att upptäcka en källa, hvarur han först och främst kunde stilla sin brännande törst och där svenskarne sedermera kunde få sitt behof af dricksvatten fyldt.

Men oaktadt det ifrigaste sökande fann Hård icke så mycket som en droppe drickbart vatten i sin väg. På ett par ställen påträffade han visserligen några pölar regnvatten, vimlande af infusorier och spridande ifrån sig vidrig stank.

Efter omkring fyra timmars vandring anlände han äntligen åter till lägret och mottogs med jubel af Jernfeldt och Kalle, hvilka under nattens lopp varit ytterst oroliga öfver hans uteblifvande. Löjtnanten, som nu var vid full sans, syntes under det senaste dygnet ha kryat till sig högst betydligt, hvilket mycket gladde Hård, som nu kände ej så liten oro öfver sitt eget helsotillstånd. Ty jägmästaren kunde icke längre dölja för sig, att äfven han, om än i lindrigare grad än hvad fallet varit med Jernfeldt, kände febergiftet grassera inom sig. Och med ängslan motsåg han den stund, då kanske äfven han skulle nedläggas på sjukbädden vid kamratens sida, midt i denna ödemark, där ej ens en droppe vatten stod att få. Emellertid höll jägmästaren ännu modet uppe, och sedan han hvilat sig några timmar, kände han sig åter kryare. Under tiden tillredde Kalle en stärkande måltid af det skjutna villebrådet, jämte några bananer, som den raske gossen

lyckats spåra upp vid en för länge sedan öfvergifven negerby i närheten, och af hvilka frukter det nu fanns ett ganska stort förråd i lägret. Visserligen voro de präktiga bananerna ännu omogna, men sedan de torkats i en ugn, som Kalle i hast åstadkommit, kunde de ätas som bröd till det sofvel, som jägmästaren hemfört.

Af den återstående lilla vattenqvantitet, som fanns, kokades thé, hvilket delades mellan de tre männen. Det hela var emellertid ej mycket att dela, och som ett fruktansvärdt faktum framstod nu tydligt och klart för jägmästaren att, om ej under den närmaste tiden vatten kunde anskaffas, så skulle den lilla expeditionen vara förlorad. Sedan Hård ätit sig mätt och tömt sista droppen af sin thé-ranson samt tryckt Jernfeldts hand till afsked, grep han därpå sitt gevär och gaf sig åter ut på ströftåg, medtagande proviant, ammunition och öfriga nödvändighetsartiklar, samt dessutom en större tom damejeanne af bleck, så konstruerad, att den liksom en rensel kunde bäras på ryggen.

Han slog nu in på en alldeles ny väg, rakt uppför berget, ty han hade af den förrymde vägvisaren hört talas om, att det här skulle finnas en präktig källa, den enda säkert kända på hela denna sida af berget. Med ledning af sin fickkompass började jägmästaren att med faskinknifven i hand bana sig väg uppför berget. Ömsom krypande, ömsom gående upprätt, klättrade han oftast genom nästan ogenomträngligt täta snår, uppför de branta stalperna mellan de öfver hvarandra sig upptornande terrasserna. Och liksom om han vandrat på bottnen af en sjö, slöto sig för hvarje steg buskarnes och de mer än manshöga plantornas och gräsens gröna vågor åter tillsamman i hans spår.

Efter ett par timmars ansträngande marsch träffade Hård på en ganska bred och jämförelsevis beqväm väg, som några elefanter nyss förut banat genom skogen. Och under förhoppning att denna väg skulle leda fram till något vattendrag, följde han den så länge, att han till sist alldeles kom ur den bestämda kursen och hotades med att komma på villospår i urskogen.

Banan-plantering.

Marschen fortsattes därför ånyo uppför berget. Under huggen af jägarens korta och skarpa sabel brusto buskarnes sega grenar och lianernas slingrande stänglar, hvilka på sina ställen trasslat sig samman med en massa luftrötter från andra växter, så att det hela liknade oupplösliga härfvor, hvilka öfverallt stängde vägen.

Icke allenast nu, utan äfven förut under marschen uppför berget, hade jägmästaren observerat att det ur somliga af de afhuggna lianerna sipprade fram en mjölkhvit klibbig vätska. Ingalunda anade Hård då att denna vätska framdeles skulle bli en outsinlig källa till rikedom för trakten, och att det däraf kunde beredas kautschuk.

Marschen blef mer och mer besvärlig, ty litet emellan brusto de grenar och växtrötter, som betäckte marken under jägmästarens fötter, så att han föll ned än i djupa gropar och än i klyftor, där han hade svårt att finna fotfäste.

Af sångfoglar hördes numera ej ett ljud, de enda fågelläten, som förnummos, ljödo som kråkors kraxande och ugglors skrik. Och i denna disharmoniska konsert stämde aporna in, samt då och då något af urskogens rofdjur. En liten ficktermometer, som jägmästaren bar på sig, visade på eftermiddagen 15 grader Celsius i skuggan.

Alldeles plötsligt märkte jägmästaren till sin stora förvåning, och utan att vegetationen under dagens lopp till sin karakter undergått den ringaste förändring, något mörkbrunt skymta fram mellan trädtopparne.

Uppfyld af sällsamma aningar, påskyndade Hård sina steg, och en stund senare utbredde sig för hans häpna blickar en egendomlig syn.

Jägmästaren stod vid gränsen för urskogen, hvilken här med ens upphörde, som vid stranden af en sjö, och istället utbredde sig för Hårds forskande blickar en stor, vid första påseendet kal, men, som han sedan fann, gräsbevuxen bergig trakt, hvilken till en enorm höjd tornade sig upp mot himlen.

Öfverraskningen var så öfverväldigande, att jägmästaren, sedan han verkligen öfvertygat sig om att det hela icke var en synvilla kastade sin hjelm i luften och uppgaf ett ljudeligt hurra. Och därefter slog han sig ned i en grönskande sänka, som lik en väl banad väg slingrade sig fram mellan de skrofliga klipporna. Den ansträngande marschen hade gifvit jägaren så god aptit att han, ehuru han på förmiddagen ätit sig fullkomligt mätt, ej kunde motstå begäret att något litet minska det medförda proviantförrådet. Därefter gick han åter in i skogen för att få fatt i en lämplig spira, hvilken han ämnade uppresa på gräsmattan, där han nyss hvilat.

Det blef icke svårt att finna hvad han sökte, ty i skogen lågo öfverallt kringströdda stammar af unga träd, hvilka nedbrutits af elefanter.

Efter en kort stunds förlopp hade Hård rest upp minnestecknet, sedan han å dess topp fästat en hel qvast af bladväxter från skogen.

Mörkret inbröt emellertid nästan omedelbart efter det jägmästaren slutat sitt arbete, hvarför han skyndsamt måste åt sig utse en lägerplats och dit framsläpa nödigt virke, för att därmed underhålla en eld, till dess morgonen åter grydde.

En halftimme senare var allt klart; lägerplatsen påträffades några hundra meter in i skogen mellan ett par stora stenblock.

Och vid skenet från en muntert sprakande stockeld redde Hård sig en mjuk bädd af blad och mossa.

Ehuru plågad af törst, insomnade jägmästaren nästan omedelbart efter det han lagt sig till hvila.

De febersymptomer, som han under den föregående dagen känt, hade mot aftonen åter tilltagit, och äfven denna natt drömde han om än det ena och än det andra hemska äfventyret, hvilket hade till följd att hans sömn blef nästan lika orolig som under den föregående natten. Så fort dagen grydde, steg därför Hård upp från sitt hviloläger, och som hela hans kropp nu skakades af köld, lade han nytt bränsle på elden och slog sig ned vid den på nytt uppflammande brasan. När

han hunnit bli varm, tänkte han åter att öfvergifva nattlägret och fortsätta marschen, men en tjock ogenomtränglig dimma lade sig plötsligt öfver hela nejden och omöjliggjorde allt vidare framträngande. Efter ett par timmars förlopp skingrades dock dimman, och solen glänste fram mellan trädtopparne.

Träd och öfriga växter dröpo formligen af vatten, och genom att krama den ymniga daggen ur den mossa, hvarmed trädstammar och stenblock voro betäckta, lyckades Hård i någon mån att stilla sin brännande törst, hvilket mycket vederqvickte den hårdt ansträngde mannen. Så fort ske kunde, bröt han därefter upp och fortsatte energiskt sitt sökande efter en källa.

När han kom ut ur urskogen, hade dimmorna ännu ej skingrats kring den gigantiske bergjättens hjässa, men färden uppför berget var nu jämförelsevis lättare än inne i skogen, i all synnerhet som jägmästaren nu slapp att under marschen trötta ut sig med att bana väg genom täta busksnår och massor af tilltrasslade slingerväxter. Det artade sig dock att blifva en synnerligt varm dag, ty termometern visade redan klockan ½ 7 på morgonen, sedan dimmorna skingrats och solen göt sin tropiska glöd öfver det öde, skoglösa berglandskapet, 25 grader Celsius.

Efter endast en half timmes vandring upptäckte jägmästaren alldeles färska spår af villebråd, och han hade icke gått långt, förrän han fann en liten hjord antiloper i alls köns ro betande på en vidsträckt, med ymnigt gräs bevuxen terrass. Djuren voro dock ur skotthåll och att komma dem inpå lifvet ansåg jägmästaren omöjligt. Ej heller hade han tid att lägga sig i bakhåll för villebrådet, för att möjligen på detta sätt försöka fälla något af de fredliga djuren.

Upptäckten af antilophjorden ingaf emellertid Hård förhoppningar om, att han omöjligen nu ej var så långt aflägsen från ett vattendrag. Ty om ett sådant icke vore tillfinnandes i närheten, skulle antiloperna näppeligen ha uppehållit sig på denna trakt af berget, synnerligast som Hård var öfvertygad om, att det rundt kring gränsen för urskogen fanns lika goda beten för

djuren, som just här. Och i denna sin öfvertygelse stärktes jägmästaren ytterligare af, att han högre upp på berget påträffade en massa andra djurspår, korsande hvarandra i alla riktningar.

Han försökte nu att koncentrera sitt skarpsinne på att i detta kaos af djurspår upptäcka, om det åtminstone icke fanns ett spår, som ledde ut ur labyrinten och som skulle föra honom till den plats, där djuren funno sitt behof af vatten tillgodosedt. Under hela förmiddagen pågick undersökningen men utan resultat.

Solen brann glödhet från den molnfria himmelen och dess strålar föllo lodrätt ned på det kala bergets terrasser, där den ensamme hvite mannen ströfvade omkring med blicken skarpt fästad på marken, som om han ämnat att i denna vidsträckta öken söka efter en förlorad knappnål. Gång på gång uppgaf han sökandet och sjönk maktlös ned på marken, under det han lät sitt svettdrypande hufvud torkas af solen. Men plötsligt reste han sig på nytt och fortsatte sitt sökande lika energiskt som förut.

Han spejade hit och dit, till dess han fann en bestämd utgångspunkt för sina forskningar, och så bar det framåt mot ett anadt mål, tilldess att spåret tappades. På detta sätt upptäcktes oupphörligt nya vägar, på hvilka antiloper och äfven andra djur tågat fram i en viss riktning, men intet af dem ledde fram till det sökta vattendraget. Alldeles vanmäktig af den pressande värmen, men ändock skälfvande i hvarje led af den öfvermänskliga kropps- och själsansträngning, som var förenad med detta fruktlösa sökande, började jägmästaren slutligen förtvifla om att någonsin uppnå något resultat med sina efterforskningar. Dagen var redan långt framskriden, och ännu hade han ej upptäckt den allra minsta lilla bäck, eller icke ens så mycket vatten, att han därmed för tillfället kunde läska sin torra strupe. Fastän han icke ätit något sedan föregående qväll, kände han ej hunger, utan blott törst, en osläcklig, brinnande törst, som under loppet af denna dag ökats så, att den energiske mannen till sist, alldeles tillintetgjord, ännu en gång kastade sig ned på mar-

ken, nästan fast besluten att icke i ännu högre grad öka sina qval med förnyade fruktlösa förhoppningar om att de till sist skulle få en ända.

Öfver en timme blef jägmästaren liggande, alltmer likgiltig och slö för allt omkring sig. Hans hufvud värkte, så att det kändes som om det skulle sprängas i stycken, och feberglödande ilade blodet genom hans darrande kropp.

Då och då försökte han räkna ut hur länge det skulle dröja, innan döden skulle göra slut på hans lidanden, ifall han fortfor att ligga där han låg, men ej heller i detta fall kom han till något resultat i sina beräkningar. Ty oaktadt han försökte att få ett, om än aldrig så oriktigt svar på frågan, svindlade hans tanke inför problemet och svaret kom aldrig.

Då frågade han sig själf, om han var klok eller galen; om han vore död eller lefvande, och då fick han till svar, att han visserligen var död men ändock klok, ty om han nu vore lefvande, så skulle han vara galen, och med detta svar nöjde han sig och log till och med för sig själf öfver att han i ett fall som detta kunde tänka så redigt som han gjorde.

Därtill kom att han erinrade sig sina vänner, löjtnanten och Kalle. Den ene var svart och den andre var hvit, men om hans vän löjtnanten var den svarte eller den hvite kunde han ej få riktigt klart för sig. Därför beslöt han efter någon tvekan att med egna ögon undersöka hur det förhöll sig med den saken.

Det vanmaktstillstånd, i hvilket han kort förut befunnit sig, upphörde nu, och i feberyrseln reste han sig upp för att vända åter till vännerna, som han tyckte icke kunde vara långt borta.

Steg för steg stapplade han fram, men så tyckte han, att afståndet till de båda männen blef allt längre och längre, och då började han att i vild fart springa framåt. Plötsligt kände den sjuke marken vika under sina fötter, och därpå svartnade det för hans ögon. Han tyckte nu att han sprungit hela det höga berget utföre på en alldeles ny väg, där inga hinder mötte. Och

därefter hade han hamnat i oceanen, där han förlorat fotfästet och gått till botten!

I verkligheten hade den febersjuke, under det han helt sakta stapplade framåt som en drucken, störtat ned utför en ej så särdeles brant gräsbevuxen sluttning och med nedre delen af sin kropp hamnat i en liten vattenrännil, som dold af det höga gräset slingrade sig fram i en mindre däld.

Denna andra vanmaktsperiod räckte ej så länge som den första, ty vid beröringen med vattnet i bäcken återkom medvetandet så pass mycket, att den sjuke kraflade sig upp på det torra. Och efter att en stund ha kämpat med ett häftigt krampanfall, på hvilket följde ett nytt anfall af vanmakt, under hvilket den febersjuke syntes vara död, återfick han så småningom sansen och satte sig upp. I nästa minut kraflade han sig fram till vattnet och läppjade därpå. Hans gom och strupe var emellertid så förtorkad, att han till en början ej kände minsta njutning af att dricka. Men så småningom uppmjukades den törstandes tunga och svalg, smak och känsel återkommo och i stora klunkar inmundigade jägmästaren den lifgifvande drycken, hvilken, ehuru den kändes nästan ljum, dock var klar som kristall och genast verkade i hög grad uppfriskande och stärkande på den sjuke.

Ty sedan denne druckit sig otörstig, kände han sig hungrig och smakade strax på litet af den medförda provianten. Och som det därefter började skymma, uppsökte Hård en lägerplats, där han kunde qvarblifva öfver natten, för att tidigt följande morgon söka återvända till lägret.

Han upptäckte en ypperlig sådan, men ledsamt nog fann han däremot ej så mycket bränsle, att han därmed kunde underhålla en eld under nattens långa timmar. Likväl lyckades han hopsamla några knippen förtorkade buskar och grenar samt ett ganska ansenligt förråd torr mossa, hvilket allt åtminstone skulle räcka att skydda honom för morgonkylan.

Så snart mörkret bröt in, lade jägmästaren sig till hvila. Men han hade icke sofvit många timmar, förrän

han väcktes af några dofva åskskrällar. Och en halftimme senare hade ett af de vanliga ovädren brutit lös. På det häftiga åskvädret följde ett störtregn, som fortfor under hela natten.

Jägmästaren var dock, där han satt hopkrupen under ett par stora lavablock, som fastnat i en remna i bergväggen, tämligen väl skyddad för regnet. Och när han, i den mån temperaturen började sjunka, tillsist kände sig frusen, tände han eld på sina risknippen. Febern, som till följd af de oerhörda ansträngningarna dagen förut varit så våldsam, hade nu nästan upphört, så att jägmästaren endast kände sig mycket tung i hufvudet samt betydligt matt och kraftlös.

Så snart morgonen grydde, var den lille mannen dock åter på fötter. Han följde till en början bäckens lopp ett stycke uppför berget. Den ringlade sig fram i en massa krokar och bugter och var alldeles öfvervuxen med högt gräs, som totalt dolde den för människoblickar.

Vattenmängden var ej heller stor, men af vissa tecken att döma torkade den ej heller ut under de varma och regnfattiga årstiderna. Till sist fann jägmästaren själfva källan. Det var en helt liten bassäng, som oupphörligt fyldes ur en remna i bergväggen, hvarifrån några kalla och klara vattenstrålar silade fram. Källan afbördade sig sedermera sitt öfverflöd af vatten i bäcken till dess denna i sin ordning rann ned i en bergskrefva och försvann.

Innan Hård lemnade platsen, uppreste han å den högsta punkten bredvid vattendraget ett högt kummel af stenar, å hvilka han placerade ett långt bamburör med en flagga på toppen.

Sedan han därefter fyllt sin damejeanne med friskt källvatten återvände han i sakta mak hem till lägret.

För att än en gång återfinna den väg, han gick och som ledde fram till det lilla vattendraget, uppreste han med ganska korta mellanrum större och mindre stenrösen, eller, där han så kunde, unga träd och bamburör. Vid middagstiden hade han återkommit till gränsen för urskogen. Visserligen påträffade han här

såväl den flaggstång, som han dagen förut upprest, och den lägerplats, där han tillbringat natten, men den väg, han senast banat genom skogen, återfann han däremot ej, ty den syntes redan vara igenvuxen.

Han slog då in på en ny stråt och började rödja en annan väg genom urskogen ned till lägret, där han lemnat Jernfeldt och Kalle, hvilka han nu ifrigt längtade att återse. Men till följd af den stora mattighet, som efterföljde det jämförelsevis lindriga feberanfall, som jägmästaren dagen förut haft, gick framträngandet genom skogen mycket sakta. Gång på gång måste Hård, alldeles uttröttad af sitt arbete, söka en stunds hvila. Mot aftonen lät han i korta repriser sitt horn ljuda. Men signalerna besvarades till hans ledsnad ej, ehuru han säkert visste att han nu tillryggalagt det afstånd, som skilde lägret från gränsen af urskogen. Han tog då för gifvet, att han hållit sig för långt till vester, och i denna tro styrktes han däraf, att han plötsligt å en terrass såg en hög bergskägla torna sig upp framför honom.

Han antog genast att detta var piken på lilla Kamerun-berget, hvilket han visste var beläget omkring 1,700 meter öfver hafvet, vester om den väg, som den svenska expeditionen slagit in på.

Jägmästaren ändrade därför kurs och trängde ånyo framåt genom skogen i rakt ostlig riktning. När mörkret inbröt, hade han ännu ej fått svar på sina signaler, utan måste än en gång ensam söka sig en lägerplats i skogen öfver natten.

Tidigt följande morgon väcktes Hård af några underliga trumpetanden icke långt från den plats, där han hvilade. Han trodde först att det kunde vara ett tecken från lägret, hvarför han genast sprang upp och besvarade signalen. Men då det underliga ljudet kort därpå repeterades, fann jägmästaren att detsamma härledde sig från elefanter, hvarför han skyndsamt laddade sitt gevär och gaf sig ut på ströftåg, för att om möjligt kunna uppspåra något af jättedjuren.

Det började dagas, och nästan omedelbart invid den plats, där han under natten hvilat, upptäckte han alldeles friska spår af en elefant.

Ögonblickligen kastade Hård sig in på spåret och följde det med lätthet, ty alla hinder voro bortröjda. Kringströdda huller om buller lågo här och där mer än armstjocka trädstammar, hvilka den förföljde elefanten kort förut afbrutit under sitt framträngande genom skogen. Och liksom om en ångvält gått fram lågo buskar och bladväxter nedtrampade i jättedjurets väg.

Efter endast en halftimmes marsch befann sig jägmästaren plötsligt stående på en tämligen fri plats i skogen, och här mötte honom en öfverväldigande syn.

En hel elefanthjord tumlade här om i vild yra. Jägmästaren räknade med återhållen andedrägt djuren och fann, att de voro icke mindre än nio stycken, däraf fyra voro fullvuxna och de öfriga fem ungar.

Den störste bland hjorden, en gammal hane, vältrade sig som en häst i gräset, under det ett par af de mindre elefanterna under de lustigaste krumsprång galopperade omkring kolossen, hvilken de må hända ansågo vara sin egen kära pappa. Ögonblicket därpå var det klumpiga stora djuret åter på fötter och började deltaga i de unges muntra lek, under det han med upplyftad snabel musicerade så, att det ekade i skogen.

Under tiden betade de öfrige elefanterna, bland hvilka alldeles säkert modren till de små befann sig. Ty litet emellan skockades desse kring sin naturliga beskyddarinna och störde henne i hennes måltid, då hon än med sin snabel afplockade små knippor af plantor, dem hon behändigt slukade och än ryckte upp hela torfvor af grönt, hvilka hon noggrant skakade, så att jorden yrde rundt omkring henne, innan hon förde dem till munnen. När de små emellanåt blefvo för närgångna, klatschade hon till dem med snabeln, ibland tämligen mildt, men ännu oftare med kraftiga slängar, så att orostiftarne tumlade öfverända.

Sedan jägmästaren en stund åsett det sällsamma skådespelet, smög han sig så småningom allt närmare inpå hjorden. Krypande på händer och fötter närmade

han sig den störste af elefanterna, hvilken var utrustad med ett par väldiga betar. Den djärfve jägarens hjärta klappade våldsamt, under det han fot för fot nalkades sitt byte. Plötsligt måste elefanten ha märkt, att något ovanligt var å färde, ty med snabeln lyftad framför sig åt det håll, hvarifrån jägaren nalkades, tycktes det kloka djuret redan vädra den förestående faran.

Men långt ifrån att skrämmas däraf, såg jägmästaren i nästa ögonblick kolossen komma rakt emot sig, liksom för att på närmare håll göra sig underrättad om hvad som stod på.

Dold bakom ett tätt snår af blad och slingerväxter gjorde jägaren sig hastigt beredd att möta kolossens angrepp. Mycket försigtigt och gravitetiskt närmade sig elefanten skytten, ifrigt spejande åt alla håll, med sina stora öronflikar vidt utspärrade för att bättre kunna uppfatta hvarje misstänkt ljud omkring sig.

Några minuter senare var djuret så nära den på lur liggande skytten, att denne tydligt såg elefantens jämförelsevis små ögon, såsom han tyckte, riktade på sig. Det var nu icke värdt att längre tänja ut den spännande scenen, hvarför jägmästaren lade geväret till ögat och tog säkert sigte på villebrådet. I samma ögonblick skottet small, kastade emellertid det ofantliga djuret hufvudet tillbaka och rusade i vild fart framåt. Blixtsnabbt kastade jägmästaren sig åt sidan, och i samma ögonblick som kolossen rusade förbi honom aflossade Hård andra pipan i sitt gevär tätt bakom örat på jätten. Men denne föll ej.

Med hufvudet badande i blod, utstötte det sårade djuret ett ursinnigt trumpetande, hejdade sig i sitt lopp och vände sig därpå i ett klumpigt språng åter mot sin baneman, hvilken nu hastigt tog till flykten utåt slätten, hack i häl följd af det rasande vidundret.

Gång på gång var elefanten nära att nå sitt offer, men vig som en akrobat lyckades jägmästaren att i det afgörande ögonblicket kasta sig åt sidan och springa åt motsatt håll, hvarvid han för några minuter fick ett kort försprång framför sin klumpige förföljare, som fortfarande, oaktadt sina svåra blessyrer, tycktes vara

vid ganska god vigör. Och under denna vilda jagt stodo de öfriga elefanterna uppställda på ett led, lugnt åseende det sällsamma skådespelet, tilldess de plötsligen, nästan på en gång, gjorde helt om och galopperade in i skogen lemnande sin sårade kamrat i sticket.

Med beundransvärd själsnärvaro fortsatte Hård oupphörligt att undkomma sin fiende, för att till sist få se honom digna ned på marken. Kastande sig än hit än dit under sina försök att undkomma elefanten, började den flyende till sist att ge tappt i den ojämna striden. Flåsande af ansträngning, väntade jägaren slutligen att i hvarje ögonblick antingen störta till marken och sönderkrossas till en oformlig massa under sin förföljares fötter, eller att plötsligt gripas af dennes kraftiga snabel, hvilken liksom en jättearm blixtsnabbt i hvarje ögonblick sträckte sig ut efter sitt offer. Plötsligt hejdades jägmästaren af att midt i sin väg finna en kullfallen trädstam, men med ansträngande af alla sina återstående krafter kastade sig Hård med ett djärft språng öfver hindret. Lyckligtvis gick icke samma manöver lika bra för den i jägmästarens spår framrusande elefanten, ty när denne skulle göra språnget, snafvade han och störtade till marken.

Kolossen hann aldrig resa sig mer, ty ögonblicket därpå hade jägmästaren vändt om och ånyo klättrat öfver hindret, hvarpå han blixtsnabbt drog sin faskinknif och afhögg med denne senorna i elefantens båda bakben.

Det ofantliga djuret reste sig hastigt, utstötande ett öronbedöfvande trumpetande, men sjönk åter ned igen, oförmöget att röra sig från platsen.

För att slippa åse det sårade djurets dödskamp, laddade Hård ånyo sitt gevär och gick därefter kolossen inpå lifvet, hvarefter jägmästaren med ett väl riktadt skott gaf elefanten dödsknäppen.

Länge stod jägaren, under det han pustade ut, och betraktade det döda jättedjuret, och vid tanken på den fara, han nyss lyckligen undgått, gick en rysning genom hans kropp. Därpå kände Hård liksom samvetsförebråelser öfver att ha inlåtit sig i strid med ett af dessa

godlynta och kloka djur, hvilka, efter hvad han nyss sett, säkert ingenting högre önskade än att ej bli oroade i sina groteska lekar, och hvilka säkert icke gjorde hvarken människor eller djur något förnär, så vida de ej blefvo angripna.

Denna tillfälliga hjärtnupenhet lemnade emellertid snart rum för andra känslor.

Det lif, som fördes här i vildmarken. var en ständig kamp på lif och död!

Under det jägmästaren stod försjunken i begrundande bredvid sitt ofantliga jagtbyte, small ett skott, hvarpå Hård hörde en kula hvina utmed sitt ena öra.

Hastigt vände han sig om, och nu såg han sig helt plötsligt omgifven af en väldig skara infödingar, hvilka under hiskeliga tjut omringade honom på alla sidor och sprungo honom inpå lifvet, under det de riktade en hel arsenal af spjut och lansar emot den hvite mannen.

Och i nästa ögonblick låg han blödande och svårt sårad på marken, bunden till händer och fötter, under det vildarne trådde en munter krigsdans omkring honom.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

På Kamerunalpens högsta pik.

Jernfeldt kryar till sig. — Kalle gör upptäckter. — Den sjuke törstar. — Vilda apelsiner påträffas. — Insamling af regnvatten. — Uppbrott från lägret i urskogen. — I jägmästarens spår. — Det första vägmärket påträffas. — Jernfeldt gör skriftliga meddelanden. — Vattendraget upptäckes. — Jernfeldts oro. — Löjtnanten slår läger vid källan. — Vildt växande kaffe. — I orolig väntan. — Uppbrott. — Uppför berget. — På kraterområdet. — Vext och djurlif 3000 meter öfver hafvet. — Storartade utsigter — Bland molnen på bergets topp. — Svåra passager. — På Kamerunalpens högsta pik. — Återtåg utför berget. — Ett kusligt nattläger. — En leopardjagt. — »Hand i hår och knif i strupe» med vilddjuret. — Välvilliga negrer.

I lägret hade Jernfeldt och Kalle med stor oro afvaktat jägmästarens återkomst. Löjtnanten, som lyckligt genomgått den kris i klimatfebern då det antingen gäller lif eller död, hade under Kalles vård kryat till sig något redan då jägmästaren sista gången lemnade lägret för att söka efter vatten. Med outtröttligt nit hade den tillgifne negern dag och natt vakat öfver sin herre och försökt tillse att intet fattades honom. Det gick häller ej, med hänsyn till de rådande förhållandena, någon nöd på den sjuke, lika litet som på hans vårdare. Den proviant, som jägmästaren hemfört till lägret, och hvilken den energiske mannen med så stora mödor och svårigheter anskaffat, räckte minst en hel vecka, synnerligast som Kalle äfven haft lyckan att, som förut

är nämndt, i en för länge sedan öfvergifven negerby påträffa ett par bananträd, icke så långt från lägret.

Vid närmare undersökning fann Kalle å nämnde plats äfven ett par förfallna hyddor, jämte åtskilliga grönsaker, hvilka nu växte vildt på några fordom odlade tegar, men som i alla fall voro fullkomligt ätbara.

Huru obetydliga dessa upptäckter än voro skulle de likväl blifva till stort gagn för svenskarne och deras svarte trotjänare under den tid Jernfeldt låg fängslad på sjukbädden, ty den lilla expeditionen skulle med de resurser i proviantväg hvaröfver de på detta sätt kommit i besittning åtminstone undgå att under den närmaste tiden svälta ihjäl.

Värst af allt var dock att det i lägret saknades dricksvatten. Väl hade Kalle, samma dag som jägmästaren begaf sig ut på sin senaste upptäcktsfärd efter en källa sökt att finna en sådan i närheten af den öfvergifna negerbyn, men som han ej under någon längre tid kunde vara borta från den sjuke hade hans sökande ej ledt till något resultat. Jägmästaren, som kort förut noga genomforskat hela trakten i närheten af lägret hade dessutom uppgifvit tanken på att här finna hvad han sökte.

Såväl löjtnanten som Kalle voro dock öfvertygade om att Hård tämligen snart skulle lyckas anskaffa vatten i så stor mängd som behöfdes för de tre männen, ty bägge hade de af vägvisaren hört att en källa skulle vara till finnandes ett stycke upp på berget. När jägmästaren emellertid ej återkom ens dagen efter sedan han lemnade sina kamrater började tillståndet inom lägret blifva i hög grad betänkligt. Den sjuke plågades af en brinnande törst och frågade oupphörligt, med stigande oro, om ej Hård ännu återkommit, och under den brännheta dagens lopp hotade febern att ånyo inträda i ett ogynsamt stadium, ty vid middagstiden öfverfölls löjtnanten af ett lindrigt vanmakts- och yrselanfall, som gjorde att till och med Kalle för en stund alldeles förlorade fattningen och i sin förtviflan uppgaf hemska klagorop till dess den sjuke åter slog upp ögonen och lugnade ho-

nom med, att han åter mådde bättre. Saften af några bittert sura små apelsiner, som Kalle påträffat, växande vilda i urskogen, var det enda hvarmed den febersjuke under loppet af denna plågsamma dag fick läska sin förtorkade strupe och gom.

På natten kom, såsom förut är berättadt, ett svalkande regn och därunder var Kalle oafbrutet sysselsatt med, att vid skenet från lägerelden inne i tältet å ett större stycke segelduk insamla så mycket regnvatten han förmådde. Och så småningom lyckades negern att, under det ovädret som häftigast pågick, fylla alla koloniens vattenbehållare.

Härmed var situationen för tillfället räddad.

När jägmästaren ej heller lät sig afhöras under de därpå följande dagarne förstodo både Jernfeldt och Kalle att något ovanligt måtte ha händt honom, och oupphörligt bemödade de sig att söka utforska hvilket öde som kunnat drabba deras försvunne vän. Jernfeldt, som nu dag för dag frisknade till, ansåg till slut, då Hård ännu på sjette dagen efter sitt uppbrott från lägret ej syntes till, att kamraten omkommit. Och oaktadt den stora svaghet som löjtnanten ännu kände efter febern gaf han slutligen order om uppbrott för att söka efter kamraten, och i händelse af behof komma honom till undsättning.

En annan vigtig orsak till uppbrottet var äfven att det insamlade vattenförrådet började taga slut.

Tidigt en morgon började de två männen ånyo framträngandet genom urskogen. De försökte att noga följa den försvunnes spår, och genom oaflåtlig uppmärksamhet på de växter som blifvit afhuggna af jägmästarens faskinknif lyckades de sökande att, sedan de från början riktigt slagit in på den väg som Hård röjt, noga följa densamma. Slutligen tappades dock spåret och oaktadt de mest energiska ansträngningar lyckades de två männen ej att återfinna detsamma, hvarför ny väg banades rakt uppför berget. Lika öfverraskad som jägmästaren några dagar förut varit öfver att skogsområdet helt plötsligt begränsades af ett kalt berg- och gräsland, lika oväntad blef denna upptäckt för Jernfeldt när

han slutligen strax efter middagen hann så långt. Till sin stora glädje erhöll han emellertid nu visshet om, att han fortfarande var på rätt spår, ty den lilla expeditionen hade icke väl öfverskridit gränsen för urskogen förrän Jernfeldt upptäckte den höga stång som Hård rest som vägmärke. Löjtnanten gjorde en stunds halt på denna plats, samt anbringade å stången ett stycke tyg, till tecken af att han passerat stället. Och därpå skref han följande meddelande, som han omsorgsfullt inneslöt i en tom konservlåda och därefter fästade vid stången.

Broder Hård.

Jag har i dag på morgonen brutit upp från lägret i skogen. Anländ hit söker jag att vidare följa dina spår.

Jernfeldt.

Sedan de två männen därpå rastat ut fortsattes undersökningarne. Snart påträffades ett nytt vägmärke. Det var ett litet stenkummel bredvid hvilket ett ungt, omkring 10 fot högt palmträd var upprest.

Jernfeldt, som nu fick klart för sig de arrangemanger som jägmästaren vidtagit för att utmärka den väg på hvilken han dragit fram, fortsatte nu, i glad förtröstan på att möjligen återfinna sin försvunne kamrat, de så lyckligt påbörjade efterforskningarne. De uppresta vägmärkena passerades, ett efter annat, och slutligen stod Jernfeldt framför den stång som upprests i omedelbar närhet af det lilla vattendraget, hvilket äfven af löjtnanten upptäcktes. Här togo emellertid alla spår af den försvunne slut, och efter en half timmes fruktlöst sökande efter nya märken bröt mörkret in. Dessförinnan hade de två männen dock upptäckt den plats där jägmästaren haft sitt läger under andra natten af sin bortovaro och här slogo äfven de två männen sig ned.

Hela qvällen utbredde Jernfeldt sig i gissningar öfver det öde som kunnat drabba den försvunne, och

mycket riktigt kom löjtnanten slutligen till det resultatet att denne, efter det han på denna plats funnit hvad han sökte, nemligen vatten, måtte ha återvändt till lägret samma väg som han kommit. Lika korrekt var äfven Jernfeldts förmodan, att Hård på återvägen till lägret upprest de funna stenkumlen, för att på detta sätt utmärka vägen till det för expeditionen så vigtiga vattendraget. Men hvad som sedermera passerat var och förblef för löjtnanten en olöst gåta. Möjligen hade jägmästaren på hemvägen gått vilse i urskogen. I så fall skulle han dock förr eller senare än en gång anlända till dess gräns och upptäcka den skrifvelse som löjtnanten lemnat qvar efter sig vid det första vägmärket. Eller ock skulle Hård, om han ännu befann sig vid lif, direkt anlända till den plats där löjtnanten nu befann sig och där alla spår af den försvunne upphörde.

Tanken på att vännen måhända fallit offer för något af urskogens vilddjur, eller på annat sätt omkommit, började emellertid alltmer och mer få insteg i löjtnantens inbillning och förorsakade honom den bittraste sorg. Under hela natten fick han ej en blund i sina ögon, oaktadt hans mattighet efter den ansträngande marschen under dagens lopp var så stor, att han emellanåt kände sitt hufvud svindla. Det var endast med den största ansträngning som han lyckades hålla sina tankar samlade, och Kalle, som nogsamt märkte hur det stod till med hans herre, började åter känna sig orolig öfver hans tillstånd. Febern tycktes emellertid fortfarande vara på reträtt, ty något förnyadt anfall af kramp eller vanmakt inställde sig ej under nattens lopp, hvartill väl äfven den rådande temperaturen mycket bidrog. Ty luften kändes mycket frisk och lagom varm. Af sandflugor, moskitos och andra insekter, hvilka förut i så hög grad gjort tillvaron för de resande outhärdlig, förmärktes här ej en skymt.

Följande dags morgon var Jernfeldt på det klara med sig själf om hvad som vidare var att göra. Såvida inga nya spår af den försvunne kamraten stode att finna ämnade löjtnanten tillsvidare slå läger där han nu var och från denna punkt anställa vidare forsk-

ningar efter Hård, eller invänta dennes ankomst. Ty på denna plats syntes expeditionen kunna uppehålla sig hur länge som helst, framför allt emedan här fans god tillgång på vatten och vildt, hvilket senare angafs af de talrika djurspår som öfverallt upptäcktes i lägerplatsens omedelbara närhet.

En annan vigtig upptäckt gjordes äfven sedan löjtnanten närmare hunnit rekognoscera terrängen, och det var, att ett litet bälte af skog utbredde sig i en ganska vidsträckt däld, ej så särdeles långt från vattendraget. A en vacker plats inne i denna lilla skogsdunge slogs följande natt läger, sedan löjtnanten dessförinnan å den lägerplats som föregående natt användts, och som var belägen å ett fritt och öppet område, vid foten af en terrass å berget, hissat den svenska flaggan.

Omedelbart efter det den nya lägerplatsen blifvit bestämd, började Kalle att å densamma uppföra en jägarhydda. Och under tiden företog Jernfeldt åtskilliga ströftåg i nejden, för att förse lägret med proviant, hvilken nu började taga slut. Jagten lyckades synnerligt väl, så att den lilla koloniens förråd af lifsmedel ökades dag för dag. I stället för téet, som äfven började ta slut, upptäckte Jernfeldt i skogen vildt växande kaffe i stora qvantiteter, och detta blef nu, förutom vatten, den lilla koloniens älsklingsdryck. Vidare upptäcktes under hand åtskilliga ätbara vegetabilier, lämpliga till omvexling i kosthållet, så att de två männen tillsist måste erkänna för sig själfva, att de ej, alltsedan de svarte deserterade med större delen af deras förråd, mått så bra som här. Ammunitionen, ehuru ännu riklig, måste dock noga sparas på.

Efter nära fjorton dagars ihärdigt sökande uppgaf Jernfeldt alldeles tanken på att lyckas återfinna den försvunne vännen. Efterforskningarne hade bedrifvits med den största omsorg och slutligen under tre dagars tid, då löjtnanten och Kalle gemensamt företagit en vidsträckt rekognoscering, äfven utsträckts till den gamla lägerplatsen i urskogen, men ej ett enda spår af den försvunne stod vidare att finna. Ej heller funno de

sökande ringaste spår af infödingar å hela den terräng som de genomströfvat, och såväl Jernfeldt som Kalle voro till sist öfvertygade om, att Hård helt säkert ej längre var vid lif, så vida han ej af en eller annan orsak nödgats, att då han ej syntes ha påträffat lägret i urskogen, återvända till utgångspunkten för expeditionen. I så fall skulle den energiske mannen, för såvidt han vore frisk och sund, helt säkert söka att i Victoria utrusta en ny expedition för att med dess hjälp, och under pålitliga vägvisares ledning, ånyo bestiga berget för att uppspåra sina kamrater, hvilka han ju ej borde misströsta om att återfinna, sedan han en gång ånyo kommit in på den väg som den svenska expeditionen tillryggalagt genom urskogen.

I händelse af att så vore fallet skulle en dylik expedition vara att förvänta under den närmaste tiden, ty under de ströftåg som löjtnanten företagit hade han litet hvarstans, och framför allt å den öfvergifna lägerplatsen i urskogen lemnat säkra underrättelser om sin vistelseort. Och i förtröstan på, att detta hans sista hopp om att någonsin mer få återse sin landsman och vän ej måtte komma på skam beslöt löjtnanten sig för att ännu en tid qvarstanna där han var.

Så förgick ytterligare några dagar i orolig väntan, men det oaktadt afhördes ingenting.

Jernfeldt, som nu alldeles tillfrisknat från sin långvariga och svåra sjukdom och fullständigt återvunnit såväl kropps- som själskrafter, beslöt nu, att ej qvardröja längre å den plats där han och hans trotjänare så länge varit lägrade, utan omedelbart rusta sig för färdens fortsättande uppför berget, hvarefter nedstigandet skulle försiggå från en annan sida, såsom ursprungligen varit ämnadt.

I en ny skrifvelse, hvilken före uppbrottet qvarlemnades å den plats där de sista spåren af den försvunne kamraten upptäckts underrättades denne, eller den expedition som möjligen väntades dit anlända, om den plan som Jernfeldt uppgjort för fortsättandet af marschen uppför berget. Och därpå ordnades allt för uppbrott. Vatten- och munförråden, hvilka till större

delen bestodo af rökt och torkadt antilopkött, kaffe, torkad frukt och andra ätbara vegetabilier, packades jämte ammunition, vapen och öfrigt gods å en lätt bår, hvilken de resande buro emellan sig å sina axlar. Sättet var visserligen ej så beqvämt, men det blef härigenom möjligt för de båda männen att medföra större förråd, än hvad eljes skulle ha varit fallet, om de burit sin packning på ryggen. Kalle, som hittills uppträdt i sitt hemlands, så godt som paradisiska kostym, måste nu, i den mån temperaturen sjönk, ikläda sig ylle från hufvud till fötter.

I daggryningen följande morgon skedde uppbrottet. Termometern visade 14 grader Celsius och vädret var det bästa de resande kunde önska sig.

En lätt dimma, låg lägrad öfver jättebergets topp, genom hvilken dock den uppgående solens strålar här och där bröto fram.

Luften var lätt och den ena friska vindflägten efter den andra beredde svalka åt båda männen, hvilka nu, fullkomligt uthvilade och vid allra bästa disposition, samt vederbörligen tränade, med stor lätthet fortskaffade sig och sin börda å den väg, på hvilken de slagit in, och som ledde upp till toppen af berget. Denna väg gick öfver ändlösa, stelnade lavaströmmar, hvilka likt jernvägsbankar slingrade sig fram mellan kolossala stenblock, förbi branta klippväggar och väldiga ättestupor. Här och där döko underligt formade och starkt förvittrade lavablock upp å terrasserna och i dälderna.

Inga ormar, skorpioner, sandflugor och andra skadedjur syntes till, och i trots af att solen gassade ganska starkt under dagens lopp, bjödo fortfarande friska vindar på upplifvande svalka.

Frampå eftermiddagen öfverraskades de resande af att finna en, alldeles tydligt, af människofötter trampad gångstig, hvilken gick genom en med kort gräs bevuxen däld. Och efter att under en stund ha följt nämnde gångstig, påträffade Jernfeldt och hans följeslagare en öfvergifven hydda, som synbarligen blifvit uppbygd af infödingar, hvilka under sina jagter förirrat sig så högt upp på berget.

Vid denna hydda gjordes halt, och sedan de två männen intagit en stärkande måltid ur det medförda proviantförrådet, sökte de efter en källa, för att om möjligt få den vattenqvantitet ersatt, som under dagens lopp åtgått.

Ty det blef allt mer tydligt, att ju högre upp som de resande kommo, ju mindre utsigt hade de att få sitt behof af vatten tillfredsställdt, och redan den undersökning som nu anställdes ledde ej till önskadt resultat, ty ej en droppe vatten påträffades, trots ihärdigt sökande.

Däremot fans här, liksom på flera ställen, hvilka under dagens lopp passerats, ganska vidstäckta busk- och plantbevuxna oaser, hvilka gjorde ett behagligt afbrott mot det i öfrigt sterila, men utomordentligt ståtliga landskapet, hvilket än öfverraskade med storartade utsigter, å hvilka man under sina fötter såg kala bergspartier, omvexlande med grönskande grässlätter och små urskogar af träd, buskar och plantor. Och än blefvo vyerna trängre, inklämda som de voro mellan ofantliga mot himlen upptornade bergväggar.

Följande dags förmiddag passerades icke mindre än två stora och tre smärre kratrar, och om de resande fingo sätta tro till hvad vägvisaren förut berättat, skulle å jättebergets topp finnas minst ett sjuttiotal slocknade krateröppningar. Nästan omedelbart därefter gick vägen genom ett underbart vackert skogsbälte, i hvilket de ståtliga, höga och lagom grofva träden gåfvo åt landskapet en prägel af nordisk natur. Enda skilnaden var, att trädens grenar här voro dekorerade med ett tropiskt öfverflöd af i vackra festoner nedhängande fransar af silfverhvit mossa och slingrande lianer.

Därpå gick vägen öfver en stenig och förtorkad flodbotten. Jernfeldt sökte här att åtminstone få syn på den allra minsta rännil, men hans sökande i detta fall var fruktlöst. På sidan om denna flodbotten reste sig en gigantisk bergkam upp mot molnen. Mot middagen gjordes halt i en mindre skogsdunge och öfver en muntert sprakande lägereld af torra grenar och

mossa anrättade Kalle en enkel måltid, hvilken nedsköljdes med ett par koppar starkt kaffe.

Under måltiden fingo de resande åter höra några muntra sångfoglar göra taffelmusik, accompagnerade af gräshoppor och surrande vilda bin. Luften blef, ju högre de resande kommo uppför berget, allt mer torr, och temperaturen i skuggan uppgick här, omkring 3,000 meter öfver hafvet, till 18 grader.

Eftermiddagen tillbragtes i ro och hvila, ty följande dag skulle Jernfeldt och hans följeslagare, därest inga oberäknade hinder mötte, äntligen nå bergets topp.

Mot aftonen slogs läger under öppen himmel, ty så småningom hade de begge männen blifvit härdade mot nattkylan, hvilken dock icke ännu sjunkit under 10 grader C. öfver fryspunkten. Detta var i alla fall en ofantlig skilnad emot den drifhusvärme som herskade vid bergets fot. Insvepta i sina filtar insomnade Jernfeldt och hans följeslagare snart, sedan, under eftermiddagens lopp, tillräckligt bränsle insamlats för att hela natten underhålla en lägereld.

Så tidigt som möjligt följande morgon skedde uppbrottet. Och sedan Kalle af den sista återstoden af vattenförrådet tillredt några koppar kaffe, hvilka de resande drucko efter frukosten, som bestod af torkadt kött och några öfver lägerelden rostade ätbara växtrötter, satte sig den lilla expeditionen åter i rörelse.

Och nu bar det uppåt och ständigt uppåt öfver branta bergkammar å hvilka de bägge männen hade all möda att släpa med sig sin packning. Två gånger under förmiddagens lopp förlorade Jernfeldt fotfästet och var nära att hufvudstupa störta ned utför ett par tvärbranta ättestupor, och en gång sjönk Kalle ned i en remna i berget, ur hvilken han dock till sist lyckades, att lik en sotare i en skorsten, krafla sig helbregda upp. En isande kall vind blåste under hela tiden rakt emot de hurtiga männen, hvilken framför allt pinade Kalle så, att den stackars negern, oaktadt de svåra strapatserna darrade af köld i hvarje led, och hackade tänder som om han befunnit sig under polcirkeln i stället för under tropikerna.

Djupt under de resandes fötter lågo nu jättealpens eljes så höga tinnar, såsom lilla Kamerunberget, från hvars kägla en lätt rök bolmade ut, hvilken angaf, att elden ännu ej efter den senaste korta eruptionen upphört att glöda i bergets inre. Kringspridda här och där reste sig äfven, likt stelnade gigantiska vågor, höga bergkammar med slocknade krateröppningar rundtomkring de bägge vandrarne. Dagen var gråkall och himlen täcktes af tjocka moln, hvilka oupphörligt formades till fantastiska figurer.

Där red en valkyria upp i têten för en hel här af hjelmprydda krigare, och där, midt på en af de närmaste bergskäglorna, stod en väldig koloss, stödjande sig på en staf, som om han velat bevaka vägen upp till bergets högsta spets och därifrån fördrifva hvarje dödlig, som vågade trotsa »gudarne», för att på detta sätt komma himlen närmare redan i detta lifvet.

Så ryckte väktaren af »gudarnes berg», pådrifven af stormvinden, allt närmare de båda männen, trampande dem under sina fötter, och därpå blef utsigten åter friare. All vegetation började så småningom att upphöra af brist på någon plats, där ett träd eller en planta kunde slå rot, och så långt blicken nådde, syntes endast den gråsvarta stelnade lavan utbreda sig. Dessförinnan hade de resande dock passerat platser bevuxna med dvärgartade buskar, hvars gulnade blad sågo ut som om de härjats af höstvindarne. Redan länge hade de resande, nästan rakt öfver sina hufvuden, upptäckt tre bergstinnar högre än alla de andra. Detta var äntligen krönet på den gigantiska alpkedjan.

Fram emot middagen klarnade himlen upp och några solstrålar började genomtränga de täta molnväggarne. Efter några minuters rast, under hvilken de resande plötsligt fingo sigte på en liten antilophjord, hvilken förirrat sig ända hit upp, fortsattes ånyo marschen uppför ännu ett par bergkammar, å hvilka några ganska stora kratrar åter påträffades, garnerade med kolossala lavablock, kringspridda i vild oordning. Vägen gick därefter åter utför, till dess det gälde att ånyo klättra uppför en tvärbrant bergvägg, svårare att pas-

sera än alla de föregående. Och sedan det mödosamma klättrandet uppför denna stalp äntligen var slut, utbredde sig för de resandes blickar en stor platå, alldeles öfversållad med väldiga lavablock. Liksom på flera ställen förut under marschen uppför bergets högsta regioner hade lavan under tidernas lopp förvittrat, så att Jernfeldt och hans följeslagare vid hvarje steg måste gå som på nålar. Till all olycka var också de bägge männens fotbeklädnad i det närmaste utsliten, så att deras fotsulor ömmade vid beröringen med de synålshvassa taggarne å marken. Färden öfver detta, omkring tre kilometer breda lavafält, hvilket engång i tiden varit ett stort glödande haf, var synnerligt mödosam. Gång på gång segnade vandrarne ned på marken för att lika hastigt åter resa sig upp, ty här fans ingen möjlighet att finna en plats lämplig att hvila ut på.

När det stora lavafältet äntligen passerats, fingo de resande åter klättra uppåt och nådde slutligen en punkt, där de ånyo påträffade en gigantisk krateröppning.

Och så gick färden vidare genom några sänkor, å hvilka vandrarne till sin stora förvåning upptäckte både gräs och plantor, som frodades ganska bra, skyddade för väder och vind af en brant bergvägg.

Efter en kort rast å detta ställe fortsattes marschen.

Marken var nu här och där täckt med djupa lager af sand, som betäckte hvarje fördjupning i den branta bergväggen, och som i hög grad försvårade klättrandet uppför. Ty nästan för hvarje steg som bergvandrarne togo, gled den lösa sanden undan, och ibland tvingades de att åka »rutschbana» långa stycken utför. Efter att ha slagit in på en annan väg, några tusen meter på sidan om den förra, gick framträngandet lättare. Men här lågo på bergsluttningen stora lavablock, hvilka nästan tycktes sväfva fritt i luften, och vid ett tillfälle rubbades ett dylikt stort block ur sitt läge och rullade med ett bedöfvande dån ned i dalen, tätt förbi de resande, hvilka endast så godt som genom ett underverk undgingo att krossas af den framvältrande stenmassan.

En timme senare belönades de resande för den energi de under den sista tiden utvecklat genom att helt plötsligen befinna sig på en punkt, hvarifrån de hade utsigt öfver ett helt litet konungarike. Ty nu stodo de äntligen vid målet för sin färd och hade uppnått den högst belägna punkt som fans på berget.

I första häpenheten trodde Jernfeldt knappt att så var förhållandet, ty för hvarje gång han under dagens lopp klättrat upp för en brant bergvägg, hade han väntat, att äntligen ha nått sitt mål, men så hade på nytt väldiga bergmassor tornat sig framför honom allt högre och högre.

Nu fans emellertid intet, som från något håll skymde den storartade utsigten.

Från bergets högsta topp, som visade sig vara en enda stor till hälften igenrasad krater, syntes två närbelägna bergskäglor, hvilkas tinnar dock ej nådde upp så högt som den midt emellan dem belägna piken, på hvilken de resande stodo.

Himlen var ganska klar öfver de bägge männens hufvuden, men under deras fötter hade här och där stora molnmassor lägrat sig på de omgifvande bergskammarne. Det storartade panorama som åt alla håll utbredde sig, verkade på Jernfeldt så öfverväldigande, att han under en lång stund försjönk i stum beundran af den imponerande syn som upprullats för hans ögon.

I vester syntes berget stupa ned i nästan lodräta stalp, hvilka bildade djupa afgrunder, under det att åt alla andra håll de kolossala bergmassorna tornade sig upp öfver hvarandra, genomkorsade af stelnade lavaströmmar och gröna oaser, hvilka här och där skymtade fram.

Icke ett ögonblick ångrade Jernfeldt att han, hur mödosam än färden varit, bestigit jätteberget, ty det dröjde ganska länge innan han fick klart för sig att hvad han här såg var verklighet och icke endast en dröm.

Så underbart mäktigt verkade det hela, att löjtnanten stundtals trodde sig vara förflyttad till en helt annan verld än den han i verkligheten gick och stod i.

Kylan var bitande häruppe och de bägge männen kände sig omsusade af mäktiga hvirfvelvindar, hvilka liksom ville rycka dem med sig än hit och än dit, så att de slutligen måste sätta sig ned för att ej gripas af svindel.

Den unge officeren nedskref nu några korta meddelanden om expeditionen, samt den väg den vidare ämnade taga, hvarefter skrifvelsen nedlades i en tom patronhylsa af koppar, hvilken sedermera omsorgsfullt tillslöts och lades i ett kummel som Kalle i hast uppreste på en i ögonen fallande plats å berget. Och sedan därefter löjtnanten afskjutit tre gevärsskott, och höjt några kraftiga hurrarop till afsked från platsen anträddes omedelbart återtåget utför berget.

Vägen togs nu i nästan vinkelrät riktning mot förut, utför ännu brantare stalper än vid uppstigandet, och var så godt som oupphörligt förenad med lifsfara. Mot aftonen slogs läger på en lämplig plats där det fans ganska god tillgång på bränsle. Och här påträffades äfven vatten i ganska riklig mängd, hvilket sedan det kokats och åter fått afsvalna gjordes drickbart. Proviantförrådet, som var i det allra närmaste slut förökades äfven morgonen därpå med en antilop, som löjtnanten lyckades fälla och af hvars kött en kraftig rätt tillreddes.

Sedan därefter de bästa bitarne som återstodo af djuret inpackats fortsattes marschen. De bägge männen buro nu, liksom hela dagen förut, den packning som återstod på sina ryggar.

Vid middagstiden följande dag uppnåddes åter gränsen för urskogen, hvilken på denna sida af berget sträckte sig högre upp än på den sida från hvilken Jernfeldt företagit uppstigandet.

Att i rak vestlig riktning nedstiga utför berget, såsom Jernfeldt först ämnade visade sig snart vara omöjligt tillfölje af att bergväggarne öfverallt visade sig vara för branta att färdas utföre. Kursen måste därför dragas mera åt norr, så att de resande så småningom på denna väg kunde komma ned i dalen.

Marschen genom urskogen blef härigenom längre än hvad förut varit beräknadt, och framträngandet stötte på många svårigheter. Framförallt måste de bägge männen noga akta sig för, att de icke helt plötsligt störtade ned i någon af de tusentals afgrunder af hvilka deras väg oupphörligt var begränsad. På smala stigar, bevuxna med slingerväxter, hvilka i långa fransar hängde ned utför de tvärbranta bergväggarne gick oftast färden. Ett enda felsteg vore under sådana förhållanden nog för att bringa de djärfva bergvandrarne i förderfvet, så att de hufvudstupa kunde störta ned i de afgrunder som öfverallt funnos vid sidan af de vägar på hvilka de färdades.

Ibland vidgade sig dock dessa vägar till breda skogbevuxna terrasser, eller djupa dalar, med trånga pass, på ömse sidor omgifna af höga bergväggar.

Här och där funnos spår af såväl människor, som urskogens jättedjur, och de resande väntade sig därför att tämligen snart påträffa en negerby.

Men ännu mot slutet af den andra dagen efter nedstigandet från bergets spets hade Jernfeldt och hans följeslagare ej upptäckt någon sådan hvarför de slogo läger i en underbart naturskön dal där de påträffade friskt och kallt dricksvatten, hvilket de alldeles saknat sedan uppbrottet från den källa hvilken jägmästaren funnit på andra sidan om berget.

Plågade af en brännande törst, hvilken icke kunnat lindras af det dåliga dricksvatten som de medfört från den förra nattens lägerplats njöto de båda männen snart i fulla drag af den uppfriskande dryck som här i rikligt mått bjöds dem.

Och sedan de åt sig tillredt en ganska god aftonmåltid, samt upptändt en lägereld föllo de snart i en djup och stärkande sömn.

Kort efter midnatt väcktes de resande af bedöfvande tjut hvilka skallade genom dalen. Jernfeldt var genast på fötter och uppfattade strax att de hemska ljuden härrörde från ett par leoparder, hvilka ströko omkring i nejden, samspråkande med hvarandra så att det hördes vida omkring.

Nytt bränsle lades genast på elden, som nu muntert flammade upp, hvilket hade till följd att de båda männen alldeles i sin omedelbara närhet förnummo ett nytt fruktansvärdt, genom märg och ben gående rytande.

Ögonblickligen fattande ett gevär af gröfsta kaliber stod Jernfeldt färdig att möta vilddjuret, och spejade ifrigt omkring sig åt alla håll. Ett ogenomträngligt mörker hindrade dock löjtnanten från att se hvad som tilldrog sig omkring lägret, ty det sken som elden spred omkring platsen var ej så synnerligt vidsträckt.

Så länge elden brann och tillräckligt bränsle fans behöfde emellertid de båda männen ej frukta något anfall af vilddjuren, hvarför Jernfeldt efter en stund helt lugnt slog sig ned å den plats där han förut legat. Kalle, hvilken liksom löjtnanten aldrig förr varit så nära ett af dessa roflystna och farliga djur, som nu tycktes vara fallet, darrade att börja med i alla leder, och då hans herre förebrådde honom hans brist på mod svarade negern, att han icke alls skulle känna sig så rädd, därest det icke varit så mörkt omkring honom.

Ett nytt bedöfvande rytande, nu på icke fullt så nära håll, kom Jernfeldt att åter resa sig upp. Och oaktadt Kalles enträgna böner aflägsnade sig den djärfve jägaren ett stycke från elden, i den riktning hvarifrån tjutet kom.

Fattande en eldbrand rusade Kalle efter sin herre, men denne lyckades ej få syn på vilddjuret hvarför han snart åter drog sig tillbaka till elden.

Att vidare få en blund i ögonen var för de bägge männen ej tänkbart, ty under hela den återstående delen af natten fortfor oväsendet, än närmare och än fjärmare från lägret. Jernfeldt, som uppmärksamt iakttog allt omkring sig, trodde att han minst var omgifven af ett halft dussin leoparder, ty än skallade ett ursinnigt rytande från ett håll och än från ett annat rundt omkring honom.

Så fort dagen randades gingo emellertid Jernfeldt och hans följeslagare från lägret för att söka spåra upp något af vilddjuren.

Daggen hade nyss förut fallit, och länge dröjde det ej förrän ett alldeles färskt spår af vilddjuren påträffades och följdes.

Det gick i stora bugter mellan snåren å den endast sparsamt skogbevuxna dälden, och tog plötsligt slut framför ett jättekummel af mossbetäckta lavablock, som tornade upp sig mot en brant bergvägg.

Här, i denna fasta borg, höll sålunda vilddjuret till, och möjligt var äfven att platsen var ett tillhåll för fler än en af dessa bestar. Med mycken noggrannhet undersökte Jernfeldt den imponerande stenmassan, som sträckte sig ett långt stycke utefter bergväggen, för att möjligen upptäcka något kryphål i hvilket leoparden för tillfället höll sig dold. Men sökandet ledde ej till något resultat.

Möjligt var äfven, att djuret höll sig doldt i de kring kumlet växande täta busksnåren, hvarför Jernfeldt lät antända en massa risknippor som han kastade in här och där i buskarne. Men äfven detta sätt att gå tillväga för att locka vilddjuret fram ur dess gömställe ledde ej till något resultat.

Då besteg jägaren än en gång kumlet för att företaga en ännu noggrannare undersökning af terrängen.

En väldig gren af en afrikansk ek, som växte vid foten af de på hvarandra uppstaplade lavablocken, spärrade på ett ställe vägen, så att löjtnanten med sin faskinknif måste rödja väg för sig, och nu kom han tillfälligtvis att rikta blicken uppåt. Ögonblicket därpå tvärstannade han och stoppade åter knifven i sin slida, ty uppe på en af det stora trädets nedersta grenar ådrog sig något ovanligt hans uppmärksamhet. Han trodde, till en början, att han upptäckt en orm, som sakta rörde sig fram och åter i det täta löfverket ett stycke framför sig. Han lyssnade till det prassel som djuret åstadkom bland bladen uppe i trädet, då det sakta svängde sin kropp fram och tillbaka, men snart blef situationen klar för jägaren. Ty till sin stora förvåning upptäckte Jernfeldt vid närmare påseende, att hvad han tagit för en orm var den långa fläckiga svansen på en stor leopard.

Ögonblicket därpå hade jägaren spänt hanen på sitt gevär och spejade med återhållen andedrägt och häftigt klappande hjärta efter återstoden af vilddjurets kropp. Men denna var omsorgsfullt dold i det täta bladverket, som ogenomträngligt för alla forskande blickar öfverallt var genomväfdt af tusentals slingerväxter.

Vid ett tillfälle tyckte sig dock löjtnanten i en öppning på den gröna väfnaden se ett par guldgula, stora kattögon skarpt fixera sig, och han försökte med sin egen blick möta dessa glänsande, orörliga vilddjursögon, som oaflåtligt stirrade på honom, skarpt iakttagande hvarje hans minsta rörelse.

Men efter en stund förmådde jägaren ej att uthärda anblicken af dessa glimmande ögon, hvilka tycktes se tvärs igenom honom och magnetisera honom vid platsen där han stod, så att han ej vågade röra en enda lem.

Ett nytt prassel bland löfven kom dock jägaren att häftigt spritta till, och blixtsnabbt, utan att han visste hvarför, lade han geväret till ögat och sigtade på ett af de stora glänsande kattögonen. Och i nästa sekund gick skottet af! Ett genomträngande vildt rytande blef svaret på denna helsning och som en blixt stod leoparden med vidt uppspärradt gap framför jägaren. Vilddjurets ena öga gnistrade af ilska, det andra hade genomborrats af den afskjutna spetskulan, dess öron lågo tryckta bakåt tätt intill huden, och med rynkad panna samt hvarje muskel spänd till ett nytt fruktansvärdt språng kastade sig den sårade leoparden öfver jägaren innan denne hann att afvärja det blixtsnabba angreppet.

Språnget var så våldsamt att Jernfeldt vacklade, och därest han icke fått stöd mot ett af de stora lavablocken bakom sin rygg skulle han ha störtat till marken. Borrande sina sylhvassa klor djupt in i jägarens axlar och lår liksom sög det ursinniga djuret sig fast vid sitt offer, för att med ett enda bett göra slut på jägarens lif, då Jernfeldt, släppande sitt gevär, i sista stund lyckades få ett fast grepp om vilddjurets strupe.

Och i nästa ögonblick hade den raske jägaren dragit sin jagtknif och med en kraftig stöt borrat stålet in till skaftet i leopardens hjärta.

Odjuret släppte nu sitt offer, som öfversprutades af dess blod, hvarefter det blef liggande för sin banemans fötter, sprattlande i dödsryckningar till dess lifvet flytt.

Och under ett ändlöst jubel af Kalle, som först nu hann fram till valplatsen, släpade negern därefter ned bytet utför stenkumlet, där det beröfvades sin vackra pels.

Sedan de båda männen därefter frukosterat fortsattes marschen, och på eftermiddagen påträffade de en gångstig som ledde ned till en stor negerby. Här mötte den mest öfverraskande syn de resande. Ty det var som om de med ett slag blifvit förflyttade från vildmarken in på civiliseradt område.

Byn hade det härligaste läge högt uppe på en stor terrass, där den yppigaste vegetation var rådande. På de saftiga gräsmattorna betade en massa kor, hvilka vid första påseendet syntes tillhöra en i Europa mycket känd och för sin rikliga mjölkafkastning högt värderad race. Boningshusen, som voro omsorgsfullt uppförda, lågo i en lång rad, omgifna af vackra trädgårdar och banan-planteringar.

De resande blefvo mycket väl mottagna af de välbergade byinvånarne och Jernfeldt beslöt genast att hvila ut öfver natten på denna härliga plats, hvars idylliska karakter bildade en så skarp kontrast mot de vilda scenerierna högre upp på berget.

Och sedan löjtnanten tryckt flertalet af de svarte männens händer och lyftat ett par af deras småttingar upp i sitt knä var vänskapen beseglad mellan den hvite mannen och hans värdar och värdinnor.

En god måltid tillreddes genast åt de främmande gästerna, hvilka dessutom bjödos på palmvin, frukter och andra goda saker, af hvilka de på lång tid icke sett en skymt. Och därefter iordningställde byns höfding åt dem en hydda där goda nattläger bereddes dem.

TJUGUFJERDE KAPITLET.

Spaningar i vildmarken.

Återblick. — Hårds hotelser. — Vitnesbördet. — Jägmästaren i fängelset. — Befrielsen. — En ny expedition uppför berget. — Hård har brådtom. — Åter i fångenskap. — En god idé. — Expeditionen upptäckes. — Gustafsson berättar. — En antilopjagt. — En besmittad by. — De första underrättelserna om Jernfeldt.

När jägmästaren, efter det han utkämpat sitt väldiga nappatag med den sårade elefanten, helt plötsligt såg sig omringad af en stor skara infödingar, hvilka under gräsliga krigstjut rusade emot honom med lyftade lansar, samt afskjutande gevärsskott, hann Hård icke i början att sätta sig till motvärn mot sina angripare. Öfverfallet kom så plötsligt, och jägaren hade under den vilda kampen med det sårade jättedjuret varit så upptagen af detta, att han alls icke märkt hvad som försiggick ikring sig. Och på detta sätt hade han låtit öfverrumpla sig af infödingarne.

Sedan han fått klart för sig hvarom fråga var, och att han verkligen råkat ut för ett fiendtligt angrepp, aflossade Hård genast samtliga skotten i sin revolver, samt ytterligare ett par skott ur sitt gevär, hvilket sträckte några af vildarne till marken. Och därpå drog han raskt sin faskinknif och rusade framåt, för att söka spränga den svagaste punkten i den kedja af infödingar som i en tät krets omgaf honom.

Strid med en leopard.
(Sid. 198.)

Men den djärfve jägarens försök att på detta sätt undkomma sina förföljare och förskansa sig någonstädes i närheten, till dess han lyckade drifva infödingarne tillbaka, misslyckades alldeles. Fäktande omkring sig åt alla håll, kämpade han som ett lejon mot den stora öfvermakten, som lik en mur slöt sig allt tätare omkring den hvite mannen, och till sist måste denne, blödande ur flera sår, gifva sig fången, ty i annat fall skulle han inom kort fallit offer för de svartes mordlust.

Dessa, som sjelfva voro på jagt efter elefanthjorden och sett Hård fälla ett af de vackraste djuren, under det de andra flytt sin väg, ämnade nu frånröfva den hvite jägaren hans byte, under förevändning af att elefanten blifvit skjuten på deras eget jagtområde.

Sedan fången bakbundits fick han nemligen veta, att detta var orsaken till angreppet. Och därefter började negrerna att flå och sönderstycka det stora jagtbytet, hvarefter detsamma, tillika med elefantens dyrbara betar, fördelades i en massa bördor som de svarte jägarne därefter svingade upp på sina axlar.

En annan trupp tog hand om fången, hvilken för ytterligare säkerhets skull äfven fastbands utmed en lång stång, vid hvilken han skulle ledas framåt af några handfasta negrer, så att han ej kunde undkomma.

Dagens strapatser, och den myckna blodförlust som jägmästaren lidit, hade emellertid så förslappat den hvite mannen, att han ej vidare vågade ett försök att undkomma, utan följde resigneradt sina angripare.

Efter omkring en timmes, understundom ganska besvärlig marsch hade expeditionen nått sitt mål, en stor negerby i en fruktbar och vacker dal, vid foten af lilla Kamerunberget.

Infödingarne, som hört talas om, att ett par hvita män bestigit »gudarnes berg» och stälde denna händelse i förbindelse med den eruption som kort förut försiggått å det »lilla» berget, voro långt ifrån vänligt stämda mot Hård, hvilken de ansågo var skuld till att bergets gudar vredgats, och genom det vulkaniska utbrottet velat hämnas på de förmätne européerna. Härtill kom

äfven den skräck som eruptionen, under det den pågick, satt i de svarte. Så hade den stam, hvilken nu lyckats taga en af de hvite männen tillfånga, under den förskräckliga natt då berget afbördade sig sitt glödande innehåll, hals öfver hufvud måst lemna sin by, för att långt från sitt hem söka skydd mot den förödelse som eruptionen förde med sig.

Till all lycka för de flyende hade dock icke denna förödelse sträckt sig fram till deras by, ty då de efter en veckas tid så småningom åter vågade närma sig sina bostäder voro dessa sig fullkomligt lika, som när de lemnades af sina invånare. Och äfven deras planteringar och sädesfält hade ej tagit ringaste skada, ty den mäktigaste lavaströmmen, som dock varit jämförelsevis obetydlig till sitt omfång, hade tagit en annan väg utför berget och slutligen mynnat ut i oceanen.

Genast vid ankomsten till byn delades, de svarte emellan, det jagtbyte som jägmästaren fält och därefter hölls stor »palaver» för att besluta om det öde som skulle drabba den fångne.

Flertalet af de blodtörstiga negrerna röstade för att jägmästaren ögonblickligen skulle afrättas, men under marschen hade Hård låtit förstå, att han och hans hvita kamrater omedelbart stodo under gudarnes hägn, och att om ett hår vidare kröktes på hans hufvud, så skulle en fruktansvärd hämd ofvanifrån drabba de svarte. Vulkanen ofvanför dem skulle då åter en natt stå i eld och lågor och gjuta sitt glödande innehåll öfver nejden, ödeläggande allt omkring sig, så att trakten på milsvidder skulle bli lika kal och ofruktbar, som högst uppe kring det stora bergets topp.

Vidare hotade Hård de svarte med, att därest han ej genast frigåfves, så skulle hans hvite vän och följeslagare, hvars namn var fruktadt och vida kändt kring flodmynningarne vid hafvet, och hvilken för tillfället vistades på berget, snart frigöra honom och därpå till sista man utrota hela stammen.

Dessa förskräckliga hotelser hade, som ämnadt var, af de negrer som under marschen bevakade fången

blifvit framförda till hela stammen och utgjorde under »palavern» det allmänna samtalsämnet.

I all synnerhet imponerade talet mäktigt på qvinnorna, hvilka under suckar, tjut och tårar höllo särskild rådplägning för sig.

Otvifvelaktigt skulle dock Hårds öde snart ha varit besegladt, ty flertalet af de svarte yrkade fortfarande, under öfverläggningen om fången, att denne genast skulle dödas, men då reste sig plötsligt en af negrerna och sade, vänd till stammens höfding:

— Den hvite mannen har talat sanning! Kommen från landet kring de stora flodmynningarne öster ut följde jag de hvite männen på deras färd ett stycke uppför berget. Då kom den fruktansvärda natten med sitt dån, så att jorden skälfde och berget sprutade eld. De hvite männen förskräcktes ej, utan stannade qvar i sitt läger under det vi andra flydde från dem, döljande oss för gudarnes vrede. De hvite männen äro tappra som lejon och hafva underkufvat våra fiender högre uppåt floden. Fastän främling ibland er, stadd på väg hem till mina bröder, är jag äfven en broder till eder, ty mellan oss och eder har aldrig fiendskap rådt. Därför är allt det jag nu vittnat om de hvite männen sanning!

Detta tal tycktes något lugna de mest oroliga sinnena och höfdingen befalde nu, att fången skulle föras fram, inför honom.

Och sedan detta skett belägrades Hård med frågor, af hvilka han dock icke besvarade en enda, utan i stället yrkade han blott: dels, att han genast måtte bli frigifven, samt dessutom, att han, i vederlag för den skjutna elefanten, skulle erhålla tillräckligt med lifsmedel, samt bärare och vägvisare, så att han med deras hjälp åter kunde komma sin hvite följeslagare på spåren.

Då denna begäran genast afslogs började den lille hetlefrade mannen att ånyo utfara i vilda hotelser mot de svarte, hvilket åtminstone för tillfället tycktes mera imponera på dem än förut, så att nu ingen enda röst höjde sig för hans afrättande. Men i stället blef han genast satt i ett sämre fängelse än förut, där han ej

ens kunde lägga sig till hvila, på grund af markens fuktiga beskaffenhet.

I flera veckor uthärdade den fångne alla de lidanden som voro förbundna med vistandet i detta fängelse, där han strängt bevakades och endast ytterst nödtorftligt försågs med den sämsta föda och vatten. Alla hans tillhörigheter hade beröfvats honom, så att han stod alldeles utblottad, och han hade intet hopp att med godo återfå hvarken sina vapen eller den ammunition han innehade vid sitt tillfångatagande.

Detta uppretade i så hög grad Hård, att han, förglömmande hvarje sätt att gå diplomatiskt tillväga, för att därmed åtminstone göra sin tillvaro drägligare, endast rufvade på att undkomma, för att därefter söka upprättelse af de roflystna negrerna.

Tillsvidare stod han dock så godt som maktlös gent emot sina förföljare. Ty oberäknadt hans utblottade tillstånd och den svaghet han ännu kände af den dåliga födan, så voro hans sår, ehuru ofarliga, dock ännu icke riktigt läkta.

Och hur skulle han åter kunna krya till sig i sitt fängelse, där han under nätterna knappast fick en blund i sina ögon. Sittande på en sten måste han försöka att sofva, ty att lägga sig ned på den fuktiga marken, hvilken var så lös, att fångens fötter vid hvarje steg sjönko qvartersdjupt ned i dy och smuts, kunde han ej.

Plötsligt, en natt, fick jägmästaren höra ett sakta prassel omedelbart inpå sig, och ögonblicket därpå såg han ett ulligt hufvud stickas in genom en öppning i väggen till sitt fängelse. Ullhufvudet hviskade därpå några ord till den fångne och lemnade honom en knif hvarmed han genast afskar sina bojor. Därefter drog negern tillbaka hufvudet, samt utvidgade raskt den öppning han gjort i fängelseväggen, hvarpå jägmästaren hastigt på denna väg praktiserade sig ut i det fria. Negern, hvilken var densamme som talat till den fångnes fördel, och som förut medföljt expeditionen uppför berget, samt vid sin flykt från svenskarnes läger påträffat den stam hos hvilken Hård nu hölls fången, hade efter den hjälp han lemnat skyndsamt försvunnit.

Jägmästaren var visserligen nu fri, men utan vapen och ammunition var hans frihet icke mycket värd. Och för att skaffa sig bägge delarne måste han handla, och handla raskt.

Väl lokaliserad i byn, som han hunnit blifva, smög han sig förbi negrerna som vaktade hans fängelse, och som alla tycktes ha slumrat in på sina poster, rakt fram till höfdingens koja. Han öppnade sakta dörren till »det kungliga palatset» och gick, smygande på tå, in i detsamma. En eld brann i midten af det rum i hvilket han först inträdde, och vid dess sken såg han höfdingen sjelf, omgifven af sin familj, jämte några husdjur, högljudt snarkande. På ena långväggen upptäckte han sitt gevär, jämte sitt ammunitionsförråd, och ögonblicket därpå hade han bemägtigat sig bägge delarne. Därpå laddade han geväret, samt utstötte ett det hemskaste stridsrop han förmådde, under det han plötsligt affyrade skott på skott, utan att sigta.

Yrvakna, och nästan skrämda till döds, rusade höfdingen och hans familj upp från sitt hviloläger, hvarefter de under höga rop började springa omkring hvarandra inne i stugan, där föröfrigt ett par tjog höns och en massa andra fjäderfän förde ett infernaliskt oväsen, flygande omkring åt alla håll. Än en gång upphäfde jägmästaren ett vildt stridsrop, och under det han därefter drog sig tillbaka ut i det fria kastade han en handfull patroner i elden, hvilka ögonblicket därpå exploderade med hemska smattranden. Utkommen fortsatte han att på olika platser upphäfva det ena indiantjutet värre än det andra, under det han sparkade upp dörrarne till koja efter koja i negerbyn, och väckte de innevarande med smattrande gevärssalvor, afskjutna på måfå.

Det uppstod nu en förfärlig villervalla bland de svarte. Flyende åt alla håll, från hus och hem, ilade de ut i den mörka natten, följda af jägmästarens vilda skrik och hans smattrande muskötsalvor. Inom några minuter var hela den stora byn öde och tom på sina nvånare och nu företog jägmästaren en närmare undersökning af höfdingens »palats». Han fann här gevär

och ammunition i öfverflöd, och sedan han försett sig med allt hvad han i denna väg behöfde, jämte åtskilliga lifsmedel, ansåg han sig ha fått tillräcklig upprättelse för de lidanden och förluster han mäst vidkännas af de svarte.

Lägrande sig öfver natten i omedelbar närhet af byn såg han i morgongryningen flera af desse smyga omkring, utan att ännu våga närma sig sina bostäder. Ty antagligen trodde de att dessa tagits i besittning af en hel trupp fiender. Så fort dagen randades bröt jägmästaren upp, och efter en stund hade han åter gått in i urskogen, sökande att komma Jernfeldt på spåren.

Hela denna och följande dag irrade han omkring utan att finna hvad han sökte. Han hade nu så småningom, från vester till öster, marscherat utmed foten af lilla Kamerunbergets vidsträckta kägla, och därpå hade han slagit in på en ny väg, söderut, för att slutligen nå kusten, hvilken nu icke kunde vara så synnerligt långt aflägsen. Tidigt andra dagens morgon hade han upprepade gånger tyckt sig höra hornsignaler i skogen, hvilka han att börja med skulle ha besvarat därest han så kunnat. Hans jägarhorn hade emellertid frånröfvats honom af de svarte med hvilka han senast varit i konflikt, och sedermera hade han icke fått fatt i det.

Vid närmare besinning ansåg emellertid jägmästaren, att han antagligen hört fel, ty hvarifrån skulle väl dessa signaler ha härledt sig? En möjlighet var dock, att Jernfeldt nu var på väg nedför berget, och att det just var han som med dessa signaler velat angifva sin vistelseort, till den kraft och verkan det möjligen kunde hafva. Denna tanke öfvergick under dagens lopp nästan till en fix idé hos jägmästaren, och ingaf honom åter en gnista hopp om att han kanske snart nog skulle sammanträffa med kamraten hvilken helt säkert, därest han vore vid lif, för länge sen skulle ha ansett Hård förlorad.

Mot aftonen stegrades jägmästarens förvåning då han helt plötsligt befann sig på en alldeles nyss röjd, bred väg, hvilken han såg korsade sin egen.

Nu öfvergick hans hopp om att få återse Jernfeldt nästan till visshet, och ehuru alldeles uttröttad slog dock Hård in på den nya väg han upptäckt och marscherade, full af glada förhoppningar, nästan rakt söderut, mot kusten.

Vid qvällens inbrott uppnådde han en negerby, och här fick han äntligen lösning på gåtan. Ty de infödde berättade nu, att det dagen förut passerat genom byn en stor expedition, anförd af en hvit man, hvilken ämnade sig uppför berget. Och de visste äfven berätta, att den hvite mannen var stadd på upptäcktsfärd efter två andra européer, hvilka, efter hvad det sades, öfvergifvits af sina följeslagare och gått vilse i urskogen.

Jägmästaren blef vid denna glada nyhet alldeles hänryckt. Och glömmande alla de vedermödor och lidanden för hvilka han under sitt vistande på berget varit utsatt, beslöt den energiske svensken sig för, att tidigt följande morgon åter bestiga berget, i den senast anlända expeditionens spår, under förhoppning om att fortast möjligt upphinna och förena sig med denna expedition, hvilken uteslutande tillkommit för att uppsöka honom och hans vän Jernfeldt.

Han funderade därefter på hvem som utrustat och stält sig i spetsen för denna trupp, och till sist kom han till det resultat, att det icke kunde vara någon annan än den menniskovänlige missionsföreståndaren i »Victoria», hvilken helt säkert af de förrymde negrerna, vid deras ankomst till kusten, blifvit underrättad om det hjälplösa skick i hvilket de båda svenskarne befunno sig.

Natten förgick för jägmästaren i orolig bidan på att dagen åter skulle gry, så att han så fort som möjligt kunde hinna fatt den nya expeditionen, hvilken hade icke mindre än två dagsresors försprång. Han trodde sig dock om att kunna för sig reducera denna tid till endast en dag, ty under det expeditionen vid sakta marsch tvingades att oupphörligt rödja väg åt sig kunde Hård på den redan banade stigen rycka framåt i ilmarsch genom skogen.

Redan i daggryningen var jägmästaren på fötter, och sedan han anlagt en så lätt packning som möjligt, bestående endast af ammunition, vatten och torrföda för några dagar, kastade han sitt gevär öfver axeln och satte sig i marsch. Den väg som expeditionen röjt, var så bred att jägmästaren ej behöfde använda sin faskinknif, för att komma fram, och i följd häraf var den ej heller svår att hitta. Hinder af andra slag, såsom stora kummel af lavablock, samt omkullfallna och mossbelupna jätteträdstammar, gjorde den dock svår att färdas på. Och härtill kom dessutom dess ömsom tvärbranta stalper, uppåt till terrasserna, och nedåt till dalsänkorna, hvilket i förening med tryckande värme mycket försvårade ett forceradt framträngande.

Hvarje minut var dock ytterst dyrbar, ty om expeditionen ej kunde upphinnas innan den kom ut ur skogen skulle dess spår därefter vara ganska svåra, om ej omöjliga att följa. Till denna svårighet skulle äfven sälla sig nya dylika, hvilka skulle kunna orsaka att Hård aldrig skulle kunna hinna att förena sig med dem, som voro ute för att söka honom. Ty toge väl jägmästarens lilla förråd af vatten och lifsmedel slut, måste han för att anskaffa nya förråd åt sig kanske nödgas afbryta sitt framryckande och sen komma ohjälpligt på »efterkälken».

Alla dessa mörka utsigter, och ännu flera dylika, hvilka under marschen förestäfvade den redan förut så hårdt pröfvade mannen, eggade honom att med användande af hela sin energi och återstående kraft söka i högsta måtto forcera sin marsch.

Utan ro, och med endast helt korta raster, skyndade Hård framåt. När natten, efter den första dagens marsch, bröt in var jägmästaren så uppgifven af trötthet, att han, utan vidare, kastade sig ned på den första bästa plats som han påträffade i skogen, hvarefter han, utan att förtära något annat än en bägare vatten, kort därpå insomnade.

När han vaknade följande morgon stod solen redan högt på himlen. Förskräckt rusade jägmästaren upp, han hade försofvit sig minst ett par timmar. Också

var han strax på fötter, färdig att fortsätta marschen. Han kände sig dock både trött och olustig, hvartill kom, att han under sömnen blifvit illa medfaren af giftiga insekters styng, hvilka förorsakade honom stora smärtor. Snart gick dock färden ånyo öfver stock och sten, uppför branta stigningar och skarpa, halsbrytande sluttningar. Gång på gång hotades den lille mannen med att få en arm eller ett ben afbrutet, så oförsigtigt tågade han fram, men tack vare den utomordentliga vighet han förvärfvat sig under vistelsen i de afrikanska vildmarkerna, hade han tillsvidare som genom en slump undsluppit dylika skador.

Då inträffade plötsligt en händelse, som med ens gjorde ett tvärt afbrott i hans framträngande och kom den lille käcke mannen att förtvifla öfver utgången af det verk han senast föresatt sig att utföra.

Ty högst uppe på en terrass, tätt öfvervuxen med mossa och frodiga lianer, råkade jägmästaren, i sin ifver att hinna fort framåt, ut för det missödet att störta ned i en flera fot bred klyfta i berget. Lyckligtvis skadade han sig ej så mycket i fallet, ty han erhöll endast några skrubbsår på händerna och knäna, mot ett par skarpa stenar på bottnen af klyftan. Fallet var ej heller så synnerligen högt, endast tre à fyra gånger hans egen längd, men afståndet från klyftans botten och till dess öfversta kant var i alla fall tillräckligt för att genast ingifva Hård allvarliga farhågor öfver hur han, ensam som han var, skulle lyckas att åter kunna praktisera sig upp igen ur denna graf i klippan.

Att börja med gick han klyftan i ända, fram och tillbaka, för att se om ej en uppgång skulle finnas på någotdera hållet. Men i stället fann han, att remnan i sin längdriktning begränsades af ett par branta stalp hvilka förde ännu längre ned i djupet.

Alldeles förtviflad vid denna upptäckt vandrade jägmästaren under några minuter ikring, som ett lejon i bur, ifrigt funderande på hur han åter skulle komma upp i det fria. Men alla hans bemödanden i denna väg blefvo utan resultat, ty hålans väggar stupade lod-

rätt nedåt, och ingenstans fans ringaste fäste för hvarken händer eller fötter, ifall ett försök skulle ha gjorts att klättra upp för de tvärbranta bergväggarne.

Ett nät af tätt sammanvuxna lianer hängde visserligen ner från marken utefter klippväggarne, men deras stänglar voro allt för svaga för att kunna tjena till repstegar upp i det fria. Och i öfrigt egde jägmästaren ingenting som kunde vara honom till hjälp i hans öfvergifna läge.

Och ändock måste han, så fort som möjligt, försöka att komma lös ur sitt fängelse, om resultaten af hans sträfvanden att hinna fatt den expedition, efter hvilken han så rastlöst jägtat, skulle krönas med framgång. Än en gång rekognoscerade han terrängen, men med samma otillfredsställande resultat som förut. Och under tiden gick den ena timmen efter den andra förlorad, utan att den, liksom af ett olycksöde, förföljde mannen kom ur fläcken. En gnagande oro fylde hans sinne med dystra aningar, och ett ögonblick började den fångne frukta att han måhända aldrig skulle lyckas att komma ur sitt svåra läge. Ansträngande sitt skarpsinne till det yttersta fick han slutligen en idé, som med ens åter väckte till lif hela hans energi. Och ögonblicket därpå började den fångne att i handling försöka realisera den tanke som uppstått i hans hjärna.

Hålans botten var nämligen öfversållad med större och mindre stenblock, och jägmästarens plan, för att åter komma ur sitt fängelse, gick nu ut på, att af dessa stenar bygga ett slags trappa på hvilken han skulle praktisera sig upp ur klyftan.

Raskt grep han verket an, och efter en stunds ihärdigt arbete hade han kommit så långt, att han endast behöfde lägga den sista stenen till byggnaden för att se sitt företag krönt med framgång. En qvarts timme senare hade Hård lagt denna sten på sin plats, och fick nu ett säkert tag i en trädrot utmed den ena bergväggens öfversta kant, hvarefter han med ett raskt tag svingade han sig upp ur bergskrefvan.

Därpå fortsatte han omedelbart sin marsch, dock under iakttagande af större försigtighet än förut, till

dess han vid mörkrets inbrott slog läger å en plats, hvilken den expedition som han sökte tydligen natten förut användt för samma ändamål. Han hade således, såvidt hans beräkningar ej slogo fel, oaktadt det missöde som under dagens lopp drabbat honom, redan vunnit en dag af det försprång som expeditionen haft, hvilket visade att dess framträngande tog mer än dubbelt så lång tid som den jägmästaren under sin ilmarsch behöft använda.

Såvida inga nya hinder tillstötte skulle Hård således efter ännu två dagar nödvändigt upphinna dem han sökte.

Med gladt mod fortsattes därför marschen, så fort ske kunde, följande morgon.

Och redan på eftermiddagen stod jägmästaren vid gränsen för urskogen, ifrigt spejande omkring sig åt alla håll.

Att börja med såg han ingenting som var egnadt att intressera honom, utom det, att han utan svårighet lyckades finna den väg som expeditionen efter sitt utträdande ur skogen slagit in på. Jägmästaren följde noggrant denna väg och uppkommen på en hög terrass öfverraskades han plötsligt af en syn som kom hans hjärta att klappa i hastigare takt än förut. Ty nedanför terrassen, i en skogbevuxen sänka, såg Hård ett par hvita tält blänka fram mellan de grönskande träden.

Det kunde nu icke längre råda något tvifvel om, att jägmästaren äntligen funnit hvad han sökt och tidigare än han väntat upphunnit expeditionen, hvilken synbarligen icke forcerat sin marsch så mycket som Hård från början beräknat.

Men hvem hade väl utrustat och ställt sig i spetsen för denna ganska dyrbara expedition? Vid närmare besinning hade jägmästaren måst öfvergifva tron på att missionsföreståndaren i Victoria, hur välvilligt stämd mannen än visat sig vara mot de båda svenskarne, skulle ha varit i stånd till en dylik stor uppoffring.

Ett ögonblick tänkte Hård på, att någon europeisk upptäcktsresande möjligen anländt till Kamerun och där fått höra att ett par hvita män bestigit berget, utan

att man sedermera haft några underrättelser ifrån dem. Hade så händt skulle det ju icke varit otänkbart, att den resande kunde ha fattats af ett lifligt intresse att få kunskap om det öde som drabbat Hård och hans kamrat, och därför genast gått i författning om att söka uppspåra deras vistelseort.

Huru som helst! Tanken på att jägmästaren, efter de umbäranden och lidanden af alla slag som han under denna olycksbringande färd utstått, åter skulle få sammanträffa med en hvit man uppfylde hans sinne med de gladaste förhoppningar.

Ty nu skulle han, sedan han hunnit förena sig med den utsända expeditionen, möjligen lyckas att med dess hjelp uppspåra Jernfeldt och hans svarte trotjenare.

Med tanken på detta skyndade Hård ned i dalen, där han tyckt sig finna att expeditionen lägrat sig. Ju närmare han kom lägret ju mer upplifvades hans sinnen. Trött, som han var, ilade han, så fort han förmådde framåt utför den branta väg som skulle föra honom till det närmaste målet för hans gryende förhoppningar. Och så stod han plötsligt midt ibland expeditionens medlemmar, hvilka omringade honom under höga glädjerop, synbarligen anande, att han var en af de försvunne hvite männen. Han begärde genast att de svarte skulle föra honom inför expeditionens chef, hvilket äfven skedde, och i nästa ögonblick stod Hård öga mot öga med en hvit man, hvilken vid det larm som uppstått i lägret skyndat ut ur sitt tält. Vid åsynen af denne man, som nu skyndade jägmästaren till mötes, blef Hård på det allra högsta öfverraskad af att finna sig stå ansigte mot ansigte med en allt för välbekant person, hvilken helt plötsligt presenterade sig, så godt som återuppståndén från de döda. Ty med öppna armar slöt Hård mannen i sin famn och utbrast:

— *Gustafsson!* Drömmer jag eller är jag vaken?

— Gu' bevare jägmästaren, nog ä han vaken alltid, ty här står jag lifs lefvande, svarade kalfaktorn och gjorde därpå honnör och ställningssteg.

— Nå, gudskelof för det, då, utbrast Hård muntert och tryckte Gustafssons hand. Och därpå tillade den lille liflige mannen: — Låt oss nu slå oss ned någonstädes och berätta sen allt som tilldragit sig under den tid vi varit åtskilda. Jag riktigt brinner af otålighet att få ytterligare bekräftelse på att hvad jag här ser icke är en bedräglig villa, utan ren verklighet.

— Jo men är det så, bekräftade kalfaktorn. Men innan dess kan kanske herr jägmästaren behöfva litet i sig, ty här i vildmarken finns det ju inte att få hvarken vått eller torrt.

Och därmed gaf Gustafsson order om att riklig förplägning skulle iordningställas.

Under det Hård åt och drack, med en aptit som kom kalfaktorn att utstöta den ena sucken efter den andre af medömkan öfver jägmästarens tillstånd, berättade Gustafsson följande, under det han dock i första rummet sörjde för att hans uthungrade och törstige gäst blef på det rikligaste förplägad.

Gustafsson berättar.

Kalfaktorn tog sig en stor tobaksbuss ur sin messingsdosa och så började han långsamt: — Som jägmästaren vet så är jag inte så värst mjuk i munlädret, och därför har jag inte heller så mycket att tala om. Men allt nog, hur står det till med löjtnanten, för se det vill jag först och främst ha reda på innan vi talar om något annat. Lefver han, eller hur är det? frågade kalfaktorn och såg forskande Hård in i ögonen.

— Ja, det ska' vi hoppas, ty nog lefde han när vi sågo hvarandra sist, svarade jägmästaren. Emellertid är det nu ganska länge sedan, ty vi ha blifvit åtskilda här på berget. Men mera därom sedan! Låt mig nu få höra hvad ni har att förtälja!

Kalfaktorn drog en ny djup suck, valkade bussen några slag och sköt därpå fram några konservlådor åt jägmästaren.

Därpå återtog berättaren, hållande sig till saken:

— Ja, anbelangande hvad jag har att säga, så blir det allt en svår rapport för mig det här. Men för att

börja från början så rycktes vi, som voro ombord på »Göta Lejon», en natt från land, där vi lågo så väl fastsurrade. Det var den värsta natt jag varit med om, ackurat som alla »elermenterna», di kallar't, brakat ihop för att förgöra oss. Skeppet dref ut till sjös i det himla hundvädret och vi trodde alla att vi skulle uppslukas af de väldiga vågorna.

När jag kom upp på däck var det en villervalla så svår att jag aldrig sett maken! Det var ett skrik och ett tjut och ett pipande och ett susande och ett brakande hvart man vände sig, så att jag tillsist la' in en ny buss och befalde min fattiga själ i Herrens allsmäktiga hand! Jag tycker jag ser det ännu, fortfor berättaren och höll sin ena hand för ögonen, under det han satte sig ned och gjorde en lång paus i sin skildring.

Jägmästaren, som såg det gripande intryck dessa scener gjort på den starke mannen, lät honom blifva sittande i sina funderingar, tilldess han åter rätade ut sig och, att börja med, fylde en bägare åt sin husbonde.

Hård drack ur vinet och slog därpå i bägaren på nytt hvarpå han sköt den öfver till Gustafsson.

— Drick, käre vän, och fortsätt sen, sade han och sträckte ut sig på marken efter den rikliga måltiden.

Och sedan kalfaktorn tagit sig en djup klunk och torkat sig om munnen med afvigsidan af sin ena hand fortfor han:

När dagen ändtligen randades efter denna rysansvärda natt voro vi långt ute på vida hafvet. Gamla »Göta Lejon» läckte, som ett kompani törstiga gardister efter en fältmanöver, men hur det var så lyckades vi ändå hålla hennes skrof ofvanför vattenbrynet, fast aldrig har jag känt en så'n värk i ryggbastet som då.

Och nog skulle jag önskat, att jag haft allt skinnet på min kropp i näfvarne, ty det som fanns där strök snart med vid pumparne. Efter hand fick vi likväl upp en nödtorftig rigg, di kallar't, och ett par segel, och när stormen se'n hann lägga sig rullade vi i väg söderut, som om vi balanserat oss fram genom vågorna på ett stort bränvinsfat.

Och så gick styrman in i den första hamn vi träffade på utmed kusten, och där blefvo vi liggande till dess skutan hunnit repareras. Under tiden kom det en ångare, hvilken liksom var »destillerad» norrut, di kallar't, och på den steg jag ombord med allt herrarnes »pick och pack» och pengarne och skjutredskapen. Och så for jag tillbaka hit till detta välsignade rackareland, jag må inte bättre säga. Tvi!

Gustafsson hade icke sagt detta förrän jägmästaren var på fötter och lade sina bägge händer på hans skuldror.

— All vår egendom, som fanns ombord på skeppet, är således räddad och fins här? frågade han liksom tvekande.

— Hvar eviga smul, herre, ty hvad jag inte har med mig här ligger nere vid »sjön», i missionärens magasin, svarade kalfaktorn.

— Hurra! Då äro vi ju åter rika igen, det kommer nog att glädja löjtnanten, jublade jägmästaren och tryckte kraftigt Gustafssons hand.

— Hå, hå, det har vi inte sett än, suckade Gustafsson och lutade hufvudet i handen.

Jägmästaren hade under den sista timmen liksom föryngrats. Han talade och rörde sig, nu med en ynglings liflighet, och under det han åter slog kalfaktorn på axeln, sade han muntert.

— Seså, låt nu de där grillerna fara, min käre Gustafsson. Vår vän löjtnanten är måhända ej så långt borta, och i morgon ska vi börja vår razzia efter honom. Men säg mig nu, hur kom ni på den idén att utrusta den här expeditionen? Har ni funnit det bref vi skrefvo till er och hvilket vi qvarlemnade i det gamla lägret i skogen på Kap Suellaba?

— Ja, här är det, svarade kalfaktorn och tog fram ett papper som han förvarade i ett konvulut, nästan in på kroppen. Och sedan han en stund betraktat skrifvelsen sade han: Det här har löjtnanten skrifvit, det är order som en förstår, det! Och därmed vek han åter omsorgsfullt samman papperet och stoppade det försigtigt på sig.

Under aftonens lopp fick jägmästaren sedermera af den ordkarge mannen veta, att denne efter det han funnit Jernfeldts skrifvelse, omedelbart begifvit sig till Victoria och där utrustat den expedition för hvilken han nu stod i spetsen, i akt och mening att till hvad pris som helst, lefvande eller döda, återfinna sina herrar.

Och i glädjen öfver att ha återfunnit en af dem, öfverlemnade den präktige trotjenaren redan samma afton befälet öfver expeditionen åt jägmästaren.

Tidigt följande morgon bröt denne upp, för att åter söka komma sin försvunne kamrat på spåren.

Marschen gick under hela förmiddagens lopp i vestlig riktning utefter urskogen, till dess jägmästaren återfann det vägmärke som han för öfver en månads tid sedan upprest vid källan, där Jernfeldt så länge varit lägrad, under förhoppning att till sist få se jägmästaren återvända.

Till sin och Gustafssons stora glädje funno de här den skrifvelse, som Jernfeldt före bestigandet af det ofvanför liggande berget qvarlemnat å detta ställe. Och nu voro de bägge männen äntligen på rätt spår.

Efter en stunds rast hade jägmästaren genast gjort upp ny marschruta för expeditionen. Och i stället för att, liksom Jernfeldt, vidare bestiga det väldiga berget, för att till sist nå dess topp, hvilket icke var verkställbart på grund af de åtföljande negrernas absoluta motvilja härför, beslöt Hård sig för, att i stället göra helt om och kringgå alpkedjan genaste vägen från vester till öster, och sedan norrut, för att på detta sätt ånyo söka återfinna kamratens spår, där hans väg efter hans nedstigande från berget skulle korsas af expeditionens marschlinie.

Marschen gick fortfarande utmed urskogens gräns, att börja med i samma spår som under förmiddagens lopp, och framemot aftonen hade Hård äfven funnit det vägmärke han allra först upprest, och där Jernfeldt efterlemnat den förut omnämnda skrifvelsen, i hvilken han berättade, att han brutit upp från sitt läger i urskogen för att söka Hård.

Situationen blef nu fullkomligt klar för jägmästaren, ty han förstod nu, alldeles riktigt, att Jernfeldt efter att länge fruktlöst ha sökt honom, under det han gått vilse i urskogen och hållits fången hos negrerna till sist ensam bestigit berget.

Hur långt försprång löjtnanten kunde ha var emellertid ej så godt att beräkna, ty uppstigandet till bergets topp, liksom nedstigandet utför detsamma måste, enligt jägmästarens åsigt, vara förenadt med ganska stora svårigheter och i följd häraf draga långt ut på tiden.

I så fall skulle de bägge kamraterna måhända snart nog sammanträffa, ty sedan expeditionen hunnit ett stycke fram på bergets östliga sida, måste säkra underrättelser vinnas af infödingarne i byarne, om huruvida löjtnanten varit synlig hos dem eller ej.

Sedan lägerplats redan tidigt på eftermiddagen utsetts i skogen och Gustafsson åter öfvertagit kommandot öfver expeditionen, och fått order att tidigt följande morgon fortsätta marschen utmed urskogen, samt vid middagstiden göra halt och invänta jägmästaren, företog denne, endast åtföljd af ett par negrer en rekognoscering ett stycke upp på berget.

Ändamålet med denna utflykt var, dels att jägmästaren önskade förvissa sig om ej Jernfeldt och Kalle möjligen skulle vara tillfinnandes på denna sidan af berget, ty det kunde ju ej vara otänkbart, att antingen något missöde drabbat de båda männen under marschen, eller ock att de efter att ha nått bergets topp, beslutat sig för att återvända samma väg som de kommit. Ty af de medföljande negrerna hade Hård hört berättas, att ett nedstigande utför berget på dess östra sida, mellan piken och de närmast på bergsluttningen liggande negerbyarne, ansågs omöjligt. Vore verkligen så förhållandet, skulle Jernfeldt och hans följeslagare nödgas återvända samma väg som de kommit, och i så fall kunde det hända, att de två männen icke voro så långt aflägsna från sina vänner.

Och vidare ämnade jägmästaren att under denna utflykt söka öka truppens proviantförråd, hvilket ansen-

ligt smält samman sedan expeditionen lemnade kusten. Ty under dagens lopp hade Hård vid upprepade tillfällen sett små antilophjordar uppe på bergets terrasser, på hvilka han dock icke under den pågående marschen velat anställa jagt.

Hvad expeditionens förråd af vatten beträffar, så var detta för närvarande synnerligt rikligt. Ty före uppbrottet från den källa som jägmästaren förut upptäckt, och där den första underrättelsen om löjtnanten påträffats, hade Hård låtit fylla expeditionens samtliga vattenbehållare.

Sedan den lilla truppen hunnit utrustas började genast klättringen uppför berget. Spår af antiloper påträffades öfverallt, liksom här och där smala gångstigar trampade af människofötter, hvilka utvisade, att äfven infödingarne utvalt detta område till jagtmark åt sig. Slutligen fick äfven Hård sigte på en mindre antilophjord, hvilken han ifrigt förföljde i hopp att få den inom skotthåll, men som vinden låg rakt emot de kloka djuren, så att dessa oupphörligt vädrade jägarens när varo, så drog hjorden sig så småningom allt högre upp på berget. Några spår af Jernfeldt och Kalle upptäcktes ej heller, oaktadt jägmästaren, när han såg att antilophjorden undkom honom, genom täta hornsignaler tillkännagaf sin vistelseort.

När natten bröt in slogs läger i en dal och tidigt följande morgon var jägaren åter på fötter. Efter endast en kort stunds spaningar upptäckte Hård ett par antiloper uppe på en mindre terrass, icke så särdeles långt ifrån sig, och sedan han gifvit negrerna order att stanna där de voro, försökte Hård försigtigt närma sig de skygga djuren. Han lagade först att han denna gång fick vinden emot sig, hvarefter han, krypande på händer och fötter öfver den oländiga marken, alltmer närmade sig villebrådet, hvilket ännu icke anande den fara som hotade lugnt betade på en gräsbevuxen trakt uppe å höjden.

Allt närmare kom jägaren, ännu några ögonblick och skytten var beredd att ge eld på villebrådet, då de bägge djuren i hast började visa sig oroliga.

Ögonblicket därpå hörde Hård en susning i luften och då han vände blicken uppåt, såg han en kolossal roffågel skjuta ned som en blixt på en af antiloperna, och innan denne han fly borra sina klor djupt in i djurets hals.

I nästa ögonblick rusade den andre antilopen i vild fart framåt, rakt mot jägmästaren, men hejdades plötsligt af ett välriktadt skott från jägarens gevär, som med ens sträckte det vackra djuret dödt till marken.

Under tiden hade örnen, det var en sådan, försvunnit med sitt byte, ty sedan jättefågeln väl fått fast i sitt rof, segnade antilopen ett ögonblick ned på sina knän, hvarefter han åter blixtsnabbt reste sig och störtade i ett språng utför en af terrassens tvärbranta stalper.

När Hård efter några minuter kom fram till platsen där den ojämna striden så hastigt utkämpats, fann han, nedanför sig i en djup klyfta, örnen i färd med att sönderslita sitt byte. Skyndsamt lade jägmästaren geväret till ögat och tog säkert sigte på roffogeln. I nästa sekund small skottet, och när krutröken hunnit skingras, såg Hård örnen vildt flaxande omkring nere i bergsskrefvan till dess det svårt sårade djuret, utmattadt och med vidt utspärrade vingar, blef liggande dödt bredvid sitt sargade byte.

De jägmästaren åtföljande negrerna rusade nu fram, uppgifvande höga tjut af glädje, och efter en knapp halftimmes förlopp hade de ur klyftan upptagit den dödade antilopen och prydt sina ullhufvuden med en krans af ståtliga örnfjädrar.

Sedan därefter äfven den af jägmästaren skjutna antilopen blifvit nedburen från den plats där den erhöll banesåret, fortsattes jagten rätt österut utmed de höga bergväggarne. Ett par timmar senare fick jägmästaren åter syn på ett par antiloper, betande å en gräslinda, som slingrade sig fram mellan massor af stora lavablock.

Och då han närmare undersökte förhållandet, fann han framför sig en hel hjord, på minst ett tjugotal djur. Jägaren lade sig genast i försåt för dem invid ett

ganska smalt pass, hvilket de kort förut syntes ha passerat, hvarefter han gaf sina följeslagare order att försigtigt kringgå hjorden och därefter drifva dem fram mot den plats där jägmästaren låg i bakhåll.

Uppdraget tycktes mycket intressera de svarte, som synbarligen ej hade något emot att efteråt få smörja kråset med läcker antilopstek. Och ej olika indianer på jägarstråt kröpo de ljudlöst kring lavablocken, till dess de äntligen hade antilophjorden mellan sig och jägmästaren. Fortfarande krypande på händer och fötter, närmade de svarte sig alltmer och mer djuren, som först nu började visa tecken till oro, och sakta retirerade mot det pass där jägmästaren låg dold.

Plötsligt small ett skott, så åter ett, och två af de ståtligaste djuren segnade döda till marken. Och blixtsnabbt skingrades de öfriga åt alla håll. Åter smälde två skott, ur ett annat af jägmästarens gevär och åter fingo två antiloper bita i gräset. Härmed var jagten slut, ty nu voro de återstående snabbfotade djuren som bortblåsta.

Lastade med det rika jagtbytet sökte därefter jägmästaren och hans svarta följeslagare att återfinna expeditionen, hvarför de så småningom åter närmade sig gränsen för urskogen, hvilken de sedan följde. Och strax efter middagen funno de Gustafsson och hans folk lägrade ett stycke in i skogen, där bättre svalka bereddes mot den brännande solen, än hvad fallet var å den skoglösa delen af berget.

Lägret företedde en pittoresk anblick. Spridda i några grupper sysslade negrerna med att vid ett par eldar koka och steka sin middag, som bestod af rostad majs och palmoljesoppa. Härtill kom nu, vid jägmästarens återkomst, äfven köttet af den antilop, som förut varit i örnens klor. Allt öfrigt kött af det skjutna villebrådet sönderstyckades för att förvaras till de följande måltiderna.

När middagsrasten var slut, blåstes genast till uppbrott, och i ett nu hade bärarne kastat sina bördor på hufvudet, hvarefter kolonnen, under ledning af de hvite männen, åter fortsatte sin marsch. På aftonen slogs

läger på lämplig plats och redan i daggryningen stodo de resande åter på fötter, för att så hastigt som möjligt fortsätta framträngandet. Vägen var, som öfverallt på berget, oländig och svår att färdas, men sedan kolonnen funnit en gångstig, hvilken vägvisaren påstod ledde fram till en större by, följdes denna stig.

De svarta, som marscherade på ett enda långt led, balanserade sig utan svårighet fram på den egendomliga bergvägen, hvilken, liksom alla dylika, liknade ett ytterst smalt dike, eller en rännsten, i hvilken man blott fick plats med en fot i sender. Jägmästaren och Gustafsson, hvilka ej, utan att de emellanåt riskerade att bryta benen af sig, eller stå på näsan, kunde marschera på denna väg, föredrogo att gå på sidan om den, hvilket emellertid hade till följd, att de vid åtskilliga tillfällen höllo på att bli efter sina svarta följeslagare. Mot aftonen hann kolonnen fram till byn och mottogs ganska vänligt af dess invånare, hvilka tillhörde en med Duallanegrerna beslägtad stam.

Stor jämmer och klagan rådde dock, ty byn var hemsökt af difteri och såväl kungen, en ganska gammal man, som ock några af hans undersåtar hade under dagens lopp förlorat ett par medlemmar af sina familjer i den mördande sjukdomen. Och då härtill kom, att de döda voro unga qvinnor, blef sorgen så mycket större, en sak som jägmästaren fann alldeles i sin ordning, i den tron att de aflidne varit mönster för sitt kön.

Men när han sedan fick höra, att qvinnorna här, liksom inom flera andra stammar, ansågos som en del af sina anhöriges förmögenhet, och att de, näst getterna, värderades till de högsta priserna i varumarknaden, så gjorde detta på Hård ett nästan lika sorgligt intryck, som förlusten af de döda gjorde på deras närmaste.

Sedan emellertid de förberedande hälsningarne voro utbytta, samlade sig byinvånarne framför konungens borg, en ganska bra och rymlig bostad i ladustil, som vanligt uppförd af bambu, eller rättare sagdt af Raphiapalmens stammar, blad och bladskaft.

Och sedan den åldrige monarken, hvilken liksom hela den närvarande delen af stammen var klädd i djupaste sorgdrägt, det vill säga, inte bar en tråd på hela sin kropp, välkomnat de resande, frågade han de bägge hvita männen hvilka de voro och hvarifrån de kommo.

Jägmästaren, som under de senaste dagarne befunnit sig vid bättre lynne än någonsin förr efter sin ankomst till de svartes verldsdel, begärde nu ordet, hvarefter han på engelska, hvilken af en tolk öfversattes på stammens tungomål höll ett längre tal, hvari han omständligt redogjorde för allt som kunde intressera majestätet, rörande sig själf och sina kamrater.

Sedan Hård därefter förärat såväl konungen, höfdingen och några af byns öfriga honoratiores åtskilliga skänker, hvilka vedergäldes med en tupp och så mycket bananer som truppen mäktade förtära, var vänskapen snart beseglad, hvarefter de hvite männen erbjödos att öfver natten qvarstanna i byn som konungens gäster.

Och äfven åt truppen bereddes nattläger, ehuru jägmästaren af omtanke för att han och hans folk ej skulle bli smittade af den epidemi som rasade, vänligt betackade sig för det gjorda anbudet, och i stället utbad sig att få slå läger ett stycke på sidan om byn.

Tidigt följande morgon fortsattes åter marschen, sedan jägmästaren dessförinnan anstält noggranna efterforskningar bland byinvånarne, om de icke hade sig bekant huruvida hans kamrat och dennes tjenare varit synliga i byns närhet, eller om något spår af dem möjligtvis blifvit upptäckt. Men ingen af infödingarne hade i denna sak något af vigt att förmäla. Däremot fingo de hvite männen veta, att de längre norrut utmed berget belägna byarne lågo i krig med hvarandra, hvarför Hård varnades från att fortsätta sina efterspaningar åt detta håll.

Af fruktan för att möjligen åter bli öfvergifven af sina bärare, beslöt jägmästaren sig för att ej låta truppen få del af denna nyhet, hvilken naturligtvis icke i ringaste mån afskräckte hvarken honom eller Gustafsson från att vidare fortsätta sina forskningar efter Jernfeldt.

I slingrande krokar, uppför och utför, gick nu vägen på en af de vanliga bergstigarne förbi vidsträckta planteringar, hörande till den senast passerade negerbyns område. Därpå följde en vacker, högstammig och skuggrik löfskog, genom hvilken det var en lust och glädje att tåga fram, ty på denna sida af berget måste de gångstigar som förbundo byarne med hvarandra följas.

Emellertid måste den största uppmärksamhet egnas åt företeelserna på marken, ty denna syntes öfverallt bestå af otaliga remnade lavablock, öfvervuxna med tät mossa. Och för att komma fram öfver denna terräng, måste man, under täta språng, oupphörligt hoppa öfver breda klyftor.

Värmen var äfven ganska tryckande, och detta i förening med marschens besvärlighet gjorde, att såväl svenskarne som deras svarte följeslagare svettades svårliga. Också ansågo svenskarne, att en marsch genom trakter som dessa var mer än dubbelt så ansträngande som en liknande vandring genom skog och mark hemma i Sverige.

Skogens täthet och trädens kolossala höjd orsakade, att man på denna sidan af berget icke påträffade några egentliga utsigtspunkter, hvilket gjorde marschen enformigare och tråkigare än förut. Ej heller anträffades ännu några vattendrag. Dock påstod vägvisaren, att det längre uppåt landet ej skulle blifva ondt om sådana. Vattenförrådet räckte visserligen ännu, men negrerna, som under marsch ständigt äro törstiga, och, ifall de bli i tillfälle därtill, dricka omåttligt, knorrade emellertid högt öfver de små vattenransoner som under rasterna utdelades åt dem.

Snart passerades ännu en negerby, hvars invånare voro ifrigt sysselsatta med att brygga en sorts öl, liknande den på ostkusten förekommande pombédrycken. Svenskarne inbjödos att smaka på varan, hvilket isynnerhet Gustafsson ej försmådde.

Under den korta rasten i byn försökte jägmästaren naturligtvis att förskaffa sig några underrättelser om Jernfeldt. Men då invånarne ej kunde lemna några

upplysningar om löjtnanten, så fortsattes marschen till nästa by, dit expeditionen anlände sent på qvällen samma dag.

Och här fingo de bägge svenskarne till sin stora glädje höra, att löjtnanten för fyra dagar sedan anländt hit, efter det han bestigit bergets högsta spets och därefter lyckats att åter bana sig väg utför berget.

Byinvånarne, hvilka voro de samma som så välvilligt mottagit Jernfeldt och hans tjenare berättade vidare, att den hvite mannen qvarstannat hos dem öfver en natt, hvarefter han tågat vidare norrut för att uppnå den längst vesterut belägna stora flod, hvilken han visste skulle mynna ut ungefär midt i den stora Kamerun-flodbassängen. Detta var allt hvad de bägge svenskarne behöfde veta.

Ty så framt intet ovanligt händt Jernfeldt sedan han lemnade byn, så skulle det nu icke dröja så synnerligt länge innan han och hans vänner, Hård och Gustafsson, åter skulle bli förenade.

Också beslöt jägmästaren att truppen skulle bryta upp så tidigt som möjligt följande dag, för att sedan i ilmarscher rycka fram och komma löjtnanten till undsättning.

Ty af byinvånarnes berättelser framgick äfven, att Jernfeldt och hans följeslagare befunnit sig i så godt som utblottadt tillstånd, och att deras afsigt varit, att de i det förtviflade läge hvari de befunno sig skulle antingen pröfva jagtlyckan uppe på höglandet, eller ock krigslyckan.

Ty äfven här bekräftades uppgiften om, att de längre norrut boende infödingarne för tillfället lågo i blodig fejd med hvarandra.

Ölbrygd hos de svarte.

(Sid. 223.)

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Återseendet.

I Jernfeldts spår. — Löjtnantens framtidsplaner. — Gästfria negerstammar. — Hur palmvinet uppsamlas. — Vexlande landskapsmotiv. En »morsk» herre. — En improviserad bro. — Krigsrykten. — Vapenöfningar. — Jernfeldt fångas af de svarte. — I råttfällan. — Kalle blir fri. — En kalabalik i Karl XII:s stil. — Larm på krigstrumman. — Återseendet. — Återfärd till »Victoria». — Underrättelser hemifrån. — »Kapten» Jernfeldt. — Svenskarne bli bofasta. — »Sveaborg».

Vi skola nu åter följa Jernfeldt och Kalle på deras äfventyrliga färd, under det Gustafsson och Hård raskt marschera i de båda männens spår, för att söka upphinna och förena sig med dem.

Sedan Jernfeldt tagit ett hjärtligt afsked af de vänliga och välmående bergsbor som han gästat, och hvilka några dagar senare äfven fingo mottaga besök af jägmästaren och hans expedition, bröt löjtnanten upp för att fortsätta färden norrut. Hans planer för den närmaste tiden känna vi redan. Det gälde att söka genomforska så mycket af det bakom Kamerunberget liggande höglandet som möjligt, för att där pröfva lyckan, ty vid kusten hade såväl Jernfeldt som jägmästaren tyckt sig finna, att de ingenting kunde uträtta, såvida de ej sloge sig på köpmanskap, en sak som ganska litet intresserade dem.

De förbindelser som knutits nere vid kusten ansåg emellertid Jernfeldt vara af stor vigt för framtiden, ty

löjtnanten rufvade fortfarande på, att slutligen få sin älsklingsplan realiserad, och denna plan gick, som bekant, ut på, att han och hans landsmän skulle försöka få fast fot någonstädes i landet och där grundlägga en svensk koloni. Och denna plan ansåg löjtnanten, med stöd af de forskningfärder och undersökningar som han redan gjort, ej omöjlig alls att på tid och längd realisera.

Herre öfver flodmynningen var han på visst sätt redan, genom de öfverenskommelser som ingåtts med hans vänner Dualla-höfdingarne, och han var alldeles viss om, att såväl dessa, som höfdingarne öfver Wuristammen, icke, om han så önskade, skulle befinnas obenägna att åt honom öfverlåta så mycket land han önskade erhålla af deras område.

Och under marschens enformighet, uppför och utför berget, hade Jernfeldt, sedan han blef ensam, redan bestämt sig för hvar han i så fall skulle slå sig ned.

Han ångrade nu, att han icke vid fredsslutet mellan Dualla-, Wuri- och Budimanstammarne förbehållit åt sig och Hård den landsträcka som han nu med allra första funderade på att förvärfva sig, nämligen det flera kilometer breda skogsbälte som utgjorde gränsskilnad mellan de två stammarne längst nere vid kusten och det ofvanför liggande Budiman-området.

Denna trakt med sin ofantliga rikedom på villebråd af alla slag, däraf icke minst elefanter och flodhästar, var enligt Jernfeldts åsigt den yppersta jagtmark som han under sina ströftåg påträffat, ty på Kamerunberget, hvilket af infödingarne berömdes för sina präktiga jagtmarker, hade alls icke påträffats så mycket vildt som svenskarne förmodat, då de beslöto sig för att på ort och ställe undersöka förhållandet.

Det totalt utblottade läge i hvilket Jernfeldt för närvarande befann sig hindrade honom emellertid från att för tillfället realisera den idé som senast upprunnit i hans hjärna. Och det var i afvaktan på att något gynsamt tillfälle skulle yppa sig att sätta sitt beslut i verket, som löjtnanten nu ville pröfva sin lycka på ett för honom hittills nytt och okändt område.

Föga anade Jernfeldt emellertid, att han, så att säga för hvarje steg som han tog på den väg å hvilken han nu slagit in, fjärmade sig från den lycka han sökte, och att han, därest han i stället styrt kosan åt motsatt håll än hvad han nu beslutat, snart skulle ha kunnat nå alla sina önskningars mål.

Efter endast en timmes marsch påträffade löjtnanten ytterligare en by, befolkad med lika välmående och gästfria bergsbor som dem han under natten gästat.

Ledsamt nog kunde han ej återgälda den gästfrihet, som ånyo visades honom, och hvilken just därför syntes honom så mycket mer ovanlig som de svarte öfverallt där han förut dragit fram gerna ville ha sju för tu för de tjänster de gjorde.

Och härpå var, på sätt och vis ej att undra, ty då det naturligtvis ej vid denna tid fans hvarken hotell eller gästgifvaregårdar i Kamerun, hvilket måhända nu är fallet åtminstone vid kusten, så voro vid tiden för denna berättelse konungarne för de olika stammarne de som själfmant åtagit sig, att mot lämplig ersättning utöfva gästgifvareskapet för de främlingar som möjligen anlände till deras byar.

Att de höfdingar som herskade i dessa bergsbyar, där Jernfeldt blifvit på ett så oegennyttigt sätt mottagen, frångingo de vanliga principerna för gästgifvareskapet och, liksom de af deras undersåtar med hvilka löjtnanten kom i närmare beröring, vägrade att mottaga någon som helst ersättning af den hvite mannen berodde måhända till stor del därpå, att dessa bergsbor och deras »kungar» under många år stått i förbindelse med missonsianstalten i Victoria och där blifvit af dess dåvarande föreståndare på det vänligaste omhuldade.

Genast vid löjtnantens ankomst till byn, i hvilken han rastade ut en stund, inbjöds den främmande mannen att slå sig ner i en skuggig bananplantering vid sidan om en af höfdingens bostäder. En egendomligt formad länstol, hvilken gaf ett vackert prof på byinvånarnes slöjdskicklighet, framsattes åt gästen, hvarpå en ung svart man med en apas vighet klättrade upp i en närstående, jättelik palm för att hämta några flalskor

vin hvarmed den resande att börja med skulle undfägnas.

Denna klättring uppefter den väldiga trädstammen var något i sitt slag egendomligt och tillgick så, att den unge mannen slog ett slags ring af en mjuk vidja kring trädet och öfre delen af sin kropp, hvarefter han, stående i en spetsig vinkel mot palmen, med nästan omärkliga småknyckar flyttade vidjan uppför stammen, samtidigt som han, steg för steg, med fötterna arbetade sig uppåt, till dess han nådde

trädets krona, där kurbitsflaskor befunno sig i hvilka palmvinet insamlades. Detta frambringas nämligen på så sätt, att djupa inskärningar göras i palmens bladkrona, hvarefter saften, eller det så kallade palmvinet, sipprar ut ur de gjorda snitten och uppsamlas i de därunder hängande kurbitsflaskorna.

En timme efter det löjtnanten lemnat den gästvänliga byn passerades det första vattendraget som Jernfeldt påträffat efter sitt nedstigande utför berget.

Det var en liten ganska djup och muntert sorlande bäck, med klart och kallt vatten. Kalle kastade sig ögonblickligen, som han gick och stod, ned i densamma, njutande i fulla drag af dess svalka.

Och äfven Jernfeldt tog, sedan han först släckt sin törst, ett uppfriskande bad i det klara vattnet, som visade en temperatur af omkring 19 grader C.

Sedan det lilla vattendraget passerats, gick vägen som förde till nästa by uppför, och snart befunno de resande sig på en vacker terrass, hvarifrån en storartad utsigt öfver den nedanför liggande, grönskande och brant sluttande bergskedjan visade sig.

Därpå sänkte sig gångstigen åter och nu gick marschen öfver en jämförelsevis jämn terräng, som om de resande vandrat i en ofantlig vild park. Temperaturen var angenäm, som på en vacker sommardag hemma i Sverige. På eftermiddagen sköt Jernfeldt en ensam antilop, som råkat förirra sig in i skogen, hvarpå de resande slogo läger och anrättade åt sig en läcker middagsmåltid. Följande dag fortsattes marschen ånyo, och under förmiddagens lopp passerades en ganska bred och djup flod, som i en massa vackra fall störtade sig ned för bergets stalper.

Där den gångstig på hvilken Jernfeldt färdades korsade floden, ledde en egendomligt bygd bro öfver vattnet. Strömmen var nämligen här så stark och vattnet så djupt, att intet vadställe fans, hvarför i stället ett slags vinglig hängbro af unga palmstammar, konstmessigt sammanbundna med hvarandra, förmedlade förbindelsen mellan flodens bägge stränder.

Märkvärdigt nog var denna härliga trakt mycket glest befolkad. Ett par gånger under dagens lopp påträffade Jernfeldt några smärre kojor, bebodda af fattiga infödingar, hvilka föreföllo de resande fullkomligt slöa och likgiltiga för allt omkring dem, och som i motsats till invånarne i de sist passerade byarne, med misstroende och motvilja sågo den hvite mannen genomströfva trakten.

Samtliga yngre invånare i dessa byar stängde vid främlingarnes ankomst sina dörrar för dem och lupo skygga till skogs, och det var endast efter mycket knot som de äldre af stammen syntes vilja räcka Jernfeldt handen till tecken af vänskap.

Vägen gick därefter öfver en sumpig bred däld, hvilken det tog flera timmar att passera, till dess de resande sent på aftonen anlände till en negerby hvars höfding till tecken af sin höga värdighet bar en ofantlig skinnmössa, neddragen långt öfver öronen.

Denne magnifike herre bjöd på dåligt dricksvatten och då Jernfeldt till erkänsla härför skänkte honom skinnet af den antilop han senast skjutit, mottog det svarta majestätet visserligen gåfvan, men ville dessutom ytterligare ha en bundt bladtobak, en sak som Jernfeldt icke egde bland sina knapphändiga förråder, hvilka nästan uteslutande bestodo af nödvändig ammunition och vapen.

Då löjtnanten följaktligen afvisade det oförskämda yrkandet, ville den mäktige monarken och hans undersåtar, uppgående till ett halft hundratal män, spärra vägen för den hvite mannen och tvinga honom att återvända. Det behöfdes emellertid ej mer än ett grepp åt revolvern förrän den morske herrn föll till föga.

Det hittills så glest befolkade landskapet började nu förete en annan karakter. Ganska vidsträckta planteringar samt små parker af kokospalmer och bananer antydde att löjtnanten började närma sig mera tätt befolkade trakter.

På eftermiddagen anlände de resande till ett ganska bredt och djupt vattendrag, hvilket alldeles spärrade vägen för dem, ty oaktadt ifrigt sökande fans ingen bro

på hvilken de båda männen kunde komma öfver floden. Lemningar af en dylik påträffades visserligen, och det syntes alldeles tydligt af dessa lemningar, att bron kort förut blifvit upprifven. Strömmen i floden var äfven så strid, att det stötte på stora svårigheter att simma öfver densamma, med den packning som medfördes.

Slutligen hittade dock löjtnanten på råd. Med Kalles hjälp flätade han tillsammans ett groft och starkt rep af sega lianstänglar, hvarpå Jernfeldt tog ena ändan af denna kabel och sam med densamma öfver vattendraget. Därpå spändes rossen mellan två trädstammar på ömse sidor om floden. En ring af en mjuk vidja fästades därefter kring repet och i denna ring hängdes vapnen, ammunitionen och den öfriga delen af packningen upp, hvarefter det hela med ett snöre firades öfver vattendraget.

När Kalle därefter skulle simma öfver den strida strömmen hotades han att blifva neddragen i djupet af en vattenhvirfvel. Emellertid lyckades negern åter att praktisera sig upp till vattenytan, hvarefter han med Jernfeldts hjälp togs i land.

Icke långt från den lilla floden låg en ganska stor och vackert belägen negerby, hvilken Jernfeldt att börja med ämnade tåga förbi, i saknad, som han var af lämpliga skänker, för att därmed betala den gästfrihet som antagligen komme att visas honom af de svarte.

Emellertid spärrades hans väg snart af två svarta krigare, hvilka i full rustning, väpnade med spjut och sköldar, anmodade den hvite mannen och hans följeslagare, att strax gifva sig fångna åt dem.

Jernfeldt lofvade, att godvilligt följa dem, hvilket han äfven gjorde, och under tiden fick han höra, att de svarte när som helst väntade ett fiendtligt angrepp, ty högre upp inåt landet hade ett krig mellan några stora negerstammar redan pågått i flera veckor. Vid ankomsten till byn blef den hvite mannen mottagen med ganska mycken gästvänlighet. Invånarne tänkte emellertid ej på annat än, att hvilken stund som helst få höra krigstrummorna ljuda, hvarför männen voro ifrigt sysselsatta med att ordna sina vapen till de stundande

drabbningarne. Sedan de resande förplägats fordrade dock höfdingen öfver byn, att i gengäld härför få en lämplig gåfva, hvarpå Jernfeldt ur sina förråd framtog en vacker slidknif, som han skänkte höfdingen, mot det att nattherberge äfven skulle beredas åt honom och Kalle. Härpå ingick höfdingen, en liten, mager och ful gubbe, med ett lömskt utseende, hvarefter öfverenskommelsen bekräftades med ett handslag. Jernfeldt redogjorde därefter för ändamålet med sin färd, och lofvade till och med att, i händelse af behof, understödja sin värd under det väntade angreppet. Oförsigtigt nog visade löjtnanten äfven för gubben en del af sina vapen, och strax begärde denne att få tillbyta sig ett af löjtnantens gevär mot åtskilliga lifsförnödenheter. Då Jernfeldt ej kunde ingå på detta förslag, utan skämtsamt tillbakavisade detsamma, gaf gubben slutligen med sig, hvarefter han bjöd sina gäster på en märkvärdig dryck, hvilken smakade Jernfeldt så illa, att han i ett obevakadt ögonblick hällde ut både sin och Kalles ranson på marken. Och anande att icke allt stod rätt till bad han sin trotjenare vara på sin vakt.

Den hvite mannen omringades efter hand af stammens krigare, hvilka efter mörkrets inbrott tände en stor eld midt i byn, vid hvilken de anställde en massa krigiska öfningar, som mycket roade Jernfeldt att åse.

För att emellertid ingifva de svarte vederbörlig respekt för sin person började löjtnanten att på skämt äfven deltaga i lekarne. Att börja med utförde han en massa kraftprof, hvilka i hög grad syntes imponera på de svarte, och slutligen roade han sig med, att stående bredvid den väldiga brasan kasta eldbränder i luften, hvilka han därpå genomborrade med revolverskott.

En af stammens medicinmän, gräslig att skåda, och med sina hårtestar flätade i en massa små piskor, hvilka stodo ut kring hans hufvud som taggarne på en igelkott, förklarade nu den hvite mannen vara en stor trollkarl. Och ögonblicket därpå läste gubben, under vilda åthäfvor, en besvärjelse öfver den främmande mannen, åt hvilken föremålet endast log, hvarpå Jernfeldt gick fram till gubben, för att till tecken af vänskap trycka hans

hand. Men den »lärde mannen» betackade sig genast för denna vänskapsbetygelse, och rusade under vanvettiga språng, som om han varit clown och uppträdt på en cirkus, sin väg.

Och som krigslekarne samtidigt afslutades med några hemska indiantjut drogo löjtnanten och Kalle sig in i den koja som blifvit åt dem anvisad till bostad, medförande dit sitt bagage.

Vid tanken på åtskilligt som passerat sedan Jernfeldt anländt till denna by kunde dock löjtnanten ej somna in i ro. Härtill bidrog äfven, att han utanför kojan oupphörligt hörde bultanden och oväsen.

Och vid närmare påseende fann han, att kojan, som var ganska rymlig, invändigt var uppförd af sten och mer liknade ett fängelse än ett hus afsedt att mottaga gäster i. För att förvissa sig om hvad som tilldrog sig utanför steg löjtnanten slutligen upp och försökte öppna dörren till kojan.

Men den var till Jernfeldts stora förvåning igenbommad utifrån, och då löjtnanten med några sparkar sökte få bommarne att ge vika lyckades detta ej. I stället hörde han de utanför postande negrerna uppgifva gräsliga glädjetjut.

Den hvite mannen förstod nu, att han lockats in i en fälla ur hvilken det kanske skulle bli svårt att komma ut, ty antagligen hade de svarte med i marken djupt neddrifna pålar förstärkt dörren till kojan.

Emellertid tog Jernfeldt tillsvidare saken mycket lugnt, och sedan han ytterligare undersökt sitt fängelse och funnit, att det endast hade ett par små gluggar i väggarne genom hvilka ej någon af de svarte kunde krypa in lade han sig åter på sin bädd och försökte sofva.

Kalle var däremot ytterst orolig och föresatte sig att vara vaken, oaktadt Jernfeldt gång på gång sökte lugna den gode gossen med att ingen fara var å färde.

Under nattens lopp förmärktes heller intet misstänkt, men tidigt följande morgon började oväsendet utanför på nytt, och då löjtnanten nu åter steg upp och började sparka på den igenbommade dörren till sitt

fängelse smattrade plötsligt några gevärssalvor genom gluggarne, och ett halft dussin kulor tillplattades mot kojans väggar.

Lyckligtvis blef ingen af de bägge männen sårad, men i nästa ögonblick rusade Jernfeldt fram till en af gluggarne, och då han såg några af de svarte stående utanför, aflossade han, sjudande af vrede, sin revolver mot dem. Skotten träffade, ty löjtnanten sigtade, hvilket lättare gick för sig inifrån än utifrån.

Ett nytt bedöfvande tjut följde på denna salva och så riktades åter några gevärsmynningar utifrån och in genom gluggarne.

Ett skott brann af, men innan de öfriga negrerna blefvo färdiga att skjuta rusade löjtnanten fram utmed väggarne i sitt fängelse och ryckte till sig ett par af gevären, hvilka han sedan blixtsnabbt fyrade af. Därpå befalde han Kalle, att denne oupphörligt skulle ladda de tre gevär som han sjelf egde. Och springande från den ena skottgluggen till den andra afsköt Jernfeldt den ena mördande salvan efter den andra bland de svarte krigarne utanför, så att dessa efter en stund samtliga togo till flykten.

Fiendskapen hade nu slagit ut i full låga, och Jernfeldt rasade öfver det gemena förräderi för hvilket han blifvit utsatt då han förtroendefullt gästat de svarte. I ett par häftiga språng kastade han sig åter med hela sin kraft mot porten till sitt fängelse, men den motstod fortfarande alla hans sprängningsförsök.

Då skyndade Kalle till med sin faskinknif, hvarefter de två männen började att med kraftiga hugg bearbeta porten. De hörde nu hur de svarte åter började samlas utanför, vältrande upp stenar och jord mot den enda utgången från den håla i hvilken de två männen höllos inspärrade.

Det blef nu klart för Jernfeldt att de svarte i sitt raseri ämnade att lefvande begrafva honom och hans följeslagare.

I detsamma snuddade en gevärskula förbi löjtnanten och genomborrade hans hatt. Och därpå följde ytterligare ett par skott, af hvilka dock intet träffade.

Alldeles utom sig af vrede sprang nu Jernfeldt åter fram till samtliga skottgluggarne och affyrade sina gevär hvar han såg en fiende. Och än en gång tillbakaslog han, med den hastiga eld han utvecklade, de ursinniga negrerna.

Ögonblicken voro nu dyrbara, och det gälde att handla raskt om de två männen möjligen skulle kunna komma ut ur sitt fängelse.

Att utvidga någon af skottgluggarne för att genom denna öppning åter komma ut i det fria var otänkbart, ty därtill var tiden allt för knapp.

Men det fans, enligt löjtnantens förmenande ett sätt att åter komma ut i det fria, och det var att ögonblickligen försöka att hugga hål på husets tak. Det var dock ganska högt dit upp, och i kojan fans ingenting hvarpå man i en hast kunde klättra upp för att verkställa en dylik sak. Då fick löjtnanten en idé!

Läggande sig på knä lät han Kalle klättra upp på sina axlar, hvarefter han sakta reste sig upp och bad negern med sin faskinknif hugga en öppning i taket.

Detta skulle icke ha varit en så synnerligt svår sak om de bägge männen haft en yxa med sig, liksom det ej heller skulle ha varit så stor konst att med ett järnspett på några minuter bana sig väg ut genom en af väggarne i denna håla, men med tillhjälp af endast faskinknifen gick arbetet mycket långsamt, ehuru Kalle ansträngde sig till det yttersta. Slutligen lyckades dock negern anbringa ett så stort hål i taket att han, sedan Jernfeldt ytterligare höjt honom på sina armar kunde få öfverkroppen upp genom öppningen. Och i nästa minut var Kalle åter i det fria.

Så fort de svarte, som lågo gömda rundt omkring, varseblefvo negern uppe på hustaket affyrades mot honom den ena muskötsalvan efter den andra, och under allt detta tvingades den stackars gossen att langa upp packningen till sig.

Men icke nog härmed! Jernfeldt beordrade äfven karlen, att han, under det löjtnanten med ett af sina gevär inifrån genom en af skottgluggarne höll fienden någorlunda i schack, skulle från taket söka lösbryta en

stång på hvilken Jernfeldt skulle kunna praktisera sig ut i det fria.

Och med ett hjältemod, som icke en minut lät sig undertryckas af den dödsfara hvari den trogne tjenaren hvarje ögonblick sväfvade, utförde han nästan besinningslöst den order, som hans herre gifvit, och som ledde till det resultat, att Jernfeldt några minuter senare stod vid sin trotjenares sida.

Och nu öppnade den hvite mannen strax en häftig eld mot den mångdubbelt starkare fienden.

Omhvärfda af hvinande kulor, och utan något skydd, kämpade de två männen sida vid sida under några minuter mot den öfvermäktige fienden, som höll sig dold rundtomkring dem, till dess Jernfeldt plötsligt träffades af ett skott i ena armen.

Då stod han med ett språng på marken, och i nästa ögonblick hade äfven Kalle praktiserat sig ned från taket.

I nästa minut sökte de två männen att förskansa sig bakom en af kojorna i byn, men under reträtten dit träffades äfven Kalle af en af de kulor som likt en hagelsvärm susade omkring honom och hans herre, och segnade till marken.

Löjtnanten lyftade nu upp den sårade och försökte släpa honom med sig, då äfven han träffades af en ny kula, denna gång i benet, som gjorde honom oförmögen att för tillfället röra sig från stället.

I nästa ögonblick voro de bägge männen omringade på alla sidor af en ursinnig negerhop, hvilka med lyftade spjut rusade på dem för att ge dem banesåret.

Då trängde hastigt stammens »medicinman» sig inom kretsen och höjde händerna, till tecken af att han ville tala. Och i vilda besvärjelser utför han mot de sårade männen, hvilka därpå bundos och släpades till en öppen plats framför höfdingens »palats».

Då ljöd plötsligt krigstrumman, men icke från det håll hvarifrån det väntade angreppet skulle komma. Och dess toner förkunnade att en beväpnad trupp med två hvita män i spetsen nalkades byn.

Ögonblickligen uppstod ett vildt larm bland de svarte, hvarvid fångarne glömdes för en stund. Och af det tumult som nu uppstod begagnade sig Jernfeldt blixtsnabbt.

Fattande sin trotjenare i sina armar, kastade löjtnanten upp honom på sina axlar och bar honom med stapplande steg in i det omedelbart bredvid belägna hus i hvilket byns höfding residerade.

Denne som stod framför ingången till »palatset», sökte visserligen att hindra den hvite mannen att komma in, men med ett knytnäfslag sträckte Jernfeldt den svarte skurken till marken, hvarefter han slöt dörren till hyddan om sig och sin sårade tjenare.

Allt detta var så godt som ett ögonblicks verk. Ett försök som några af de svarte gjorde att intränga i huset och döda fångarne hann ej sättas i verket, ty åter ljöd krigstrumman, manande till skyndsamt försvar mot den anryckande expeditionen, hvilken utan att ännu ha stött på något hinder, lugnt marscherade fram emot byn, till dess den af larmsignalerna från de utställda förposterna tvingades att aktgifva på situationen.

Och så uppstod med ens en liflig skärmytsling utanför byn, dit de svarte krigarne skyndat att möta och ge eld på de anryckande svenskarne och deras män.

Men steg för steg måste de svarta ge vika och efter en qvarts timmes batalj voro Hård och Gustafsson herrar öfver situationen och hade intagit byn.

Jernfeldt, som under hela den tid som skärmytslingen pågått qvarstannat inne i höfdingens koja och där förskansat sig så godt sig göra lät, anade ej, att den strid som senast försiggått, utkämpats mellan hans sedan så lång tid försvunne kamrater och de trolöse infödingarne.

När de bägge hvite männen och däras svarte följeslagare ryckte in i byn och lägrade sig framför höfdingens bostad blef emellertid ställningen snart klar och några minuter därefter lågo de tre svenskarne i hvarandras armar.

Den ömmaste vård egnades därefter åt de sårade och redan följande dag anträddes återtåget ned till kusten.

Vägen gick nu utefter det vattendrag hvilket såväl Jernfeldt som Hård senast passe at och hvilket mynnade ut i »Mungo», den längst i vester belägna stora floden, hvilken i sin ordning utgjuter sitt vatten i Kamerunlagunen. När expeditionen anlände till stranden af denna flod, utmed hvars stränder talrika byar voro belägna, försökte dess ledare genast att i en af dessa byar få hyra en kanot. Det lyckades mot en ersättning i kontanter, med hvilka svenskarne efter Gustafssons ankomst voro väl försedda, samt några bundtar bladtobak åt roddarne.

Och tidigt följande morgon skedde uppbrottet.

De sårade, som under föregående dags marsch måst bäras, hvilket ganska mycket plågade dem, fingo nu de bästa platserna i kanoten. Jernfeldt var vid ganska godt humör, de begge kulorna, hvilka icke inträngt så långt, hade af jägmästaren uttagits, hvarefter såren ordentligt blifvit förbundna. Med den stackars Kalle stod det däremot vida sämre till. Visserligen voro, enligt jägmästarens åsigt, hans sår icke lifsfarliga, men de voro dock betydligt värre än löjtnantens, så att negern litet emellan under det plågorna ansatte honom som svårast förlorade sansen.

Svenskarne gjorde dock allt hvad i deras förmåga stod för att om möjligt rädda sin trotjenares lif. För att de sårade skulle erhålla den bästa möjliga vård beslöts, att de tre hvita männen, jämte Kalle, skulle landsättas i Victoria, där Gustafsson för öfrigt deponerat de stora förråder af ammunition, vapen och bytesvaror som förut funnits ombord på skeppet, jämte Jernfeldts och Hårds kontanta tillgångar, uppgående till nära tusen pund.

Färden utför den stora floden gynnades af ett härligt väder, oaktadt tiden för regnperiodens början redan var inne. Och raskt gick äfven färden, så att de resande redan strax efter middagen började få syn på de sedan gammalt bekanta mangrov-kanalerna i flodens delta. Nu gick framträngandet saktare och med långa bamburör stakades kanoten fram i mangrov-labyrinten.

På qvällen steg expeditionen i land vid Victoria, där svenskarne åter blefvo på det mest gästvänliga sätt mottagna vid därvarande engelska missionsanstalt. De sårade erhöllo nu lika god sjukvård som på ett europeiskt lasarett.

Sedan allt hunnit bli ordnadt utbetalades solden till den negertrupp som medföljt expeditionen, hvarefter den samma hemförlofvades.

Under ett par månaders tid, eller så länge som regnperioden varade, qvarblefvo svenskarne i den engelska kolonien och trifdes där, omgifna som de voro af eljes här i landet okända beqvämligheter. Så småningom kryade de sårade åter till sig, Jernfeldt först och Kalle sedan.

Post, med bref och tidningar från hemlandet, hade nu äntligen anländt till svenskarne, och däribland ett till Jernfeldt under kungligt sigill.

I denna skrifvelse, hvilken försatte löjtnanten i ett briljant humör, tackade kung Karl honom för hvad han redan gjort för främjandet af de syften hvilka voro förbundna med hans vistelse i det fjärran aflägsna landet, och uppmanade honom att ej förtröttas i fullgörandet af sitt värf. Till lön för de mödor, som Jernfeldt redan utstått i och för realiserandet af sin plan, medföljde i det kungliga brefvet en fullmakt hvari den unge officeren utnämndes till kapten i armén.

I glädjen öfver hvad som skett anordnade svenskarne en storartad fest som räckte i flera dagar, och till hvilken de inbjudit samtliga konungar och höfdingar af Dualla- och Wuristammarne, med hvilka de förut afslutat fördrag.

Dessförinnan hade Jernfeldt många gånger för jägmästaren utvecklat sin plan om förvärfvandet af det stora jagtområdet vid Wuri, i gränsskilnaden mot de vilda Budimanstammarne vid flodens öfre lopp. Jägmästaren entusiasmerades genast af förslaget, och när höfdingarne sedan mangrant samlades å svenskarnes fest framlades inför dem förslaget i fråga, hvilket gick ut på att Jernfeldt och Hård, med full eganderätt, skulle be-

sitta det omnämnda stora jagtområdet i hela dess utsträckning.

Till ersättning härför förbundo sig svenskarne, att å lämplig plats inom detta område anlägga en fast station under svensk flagga, hvilken skulle, i mån af behof, befästas för att utgöra ett säkert värn mot de bägge stammarnes dödsfiender, Budimanerna, med hvilka Duallaoch Wurifolken från urminnes tider legat i ständiga fejder.

Till försvar af nämnda station skulle vidare de bägge med svenskarne allierade stammarne gemensamt uppsätta en liten garnison af krigare, hvilka svenskarne skulle på ett fullt taktiskt sätt öfva att bruka sina vapen.

På detta förslag, hvilket ej medförde några som helst uppoffringar för de svarta höfdingarne, hvilka disponerade öfver en hel här af slafvar, ingingo efter ett par timmars öfverläggningar de svarte herskarne, hvarefter öfverenskommelsen stadfästades på papperet.

Och därmed hade de svenska männen fått fast fot i landet.

* * *

Så fort regnperioden slutade togo de därför sin egendom i besittning. Och nu började ett rastlöst arbete för kolonisterna.

Ty sedan lämplig byggnadsplats utvalts, belägen på en vacker höjd, med vidsträckt utsigt åt alla håll uppför och utför floden, började stationens grundläggning.

Först uppfördes ett stort och rymligt boningshus för kolonien, omgifvet af öppna verandor, beskuggade af en ymnig tropisk vegetation. Och därefter byggdes kring stationen starka befästningar, till skydd för angrepp mot fiendtliga negerstammar, ifall sådana af en eller annan anledning skulle blifva farliga för koloniens bestånd.

När ändtligen allt var färdigt, och härtill åtgick en rundlig tid, döptes den vackra och hemtrefliga stationen till *Sveaborg*.

Och under dånande salut hissades, af den första svenska kolonien i Kamerun, den tretungade blå flaggan med sitt gula kors.

Pris 3 kronor.

JOHNSON

SVENSKARNE

I

KAMERUN

STHM 1892